

ΜΠΑΡΙ ΑΪΧΕΝΓΚΡΙΝ

Ανάκαμψη σαν το σχήμα της θεάς Νίκης

Την απότομη πτώση πιθανότατα θα ακολουθήσει μια πολύ πιο αργή ανάκαμψη, σαν το σχήμα της αρχαίας θεάς Νίκης. Την εκτίμηση αυτή διατυπώνει στην «Κ», ως επικρατέστερο σενάριο για την παγκόσμια οικονομία, ο καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ της Καλιφόρνιας, πρώην ανώτερος σύμβουλος Πολιτικής στο ΔΝΤ, Μπάρι Αϊχενγκριν. **Σελ. 16**

ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΠΑΡΚΛΕΪ

Διαμάχη για την Telegraph

Αγεφύρωτες είναι πλέον οι διαφορές μεταξύ των Βρετανών δι-σεκατομμυριούχων και διδύμων αδελφών Φρέντρικ και Ντέιβιντ Μπάρκλεϊ, απειλώντας να καταστρέψουν ολοσχερώς την επιχειρηματική αυτοκρατορία και την προσωπική τους περιουσία, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την εφημερίδα Telegraph και μέχρι πρότινος το ξενοδοχείο Ritz του Λονδίνου. **Σελ. 8**

ΤΖΕΡΟΜ ΠΑΟΥΕΛ

Στο 30% θα φθάσει η ύφεση στις ΗΠΑ

Η αμερικανική οικονομία ενδέχεται να συρρικνωθεί σε ποσοστό έως και άνω του 30% το δεύτερο τρίμηνο του έτους, ενώ η ανενεργία μπορεί να εκτιναχθεί σε ποσοστά ανάλογα με εκείνα της δεκαετίας του 1920 και του 1930 και να πλησιάσει το 25%, εκτιμά ο επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας της χώρας Federal Reserve Τζερόμ Πάουελ. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Από την Ευρώπη έρχεται το Plan B

Στο νέο μίγμα βοήθειας η επιδότηση των τόκων των δανείων και η εφάπαξ καταβολή χρημάτων σε μικρές επιχειρήσεις

Μετά το ναυάγιο του νομοσχεδίου των κρατικών εγγυήσεων η κυβέρνηση σχεδιάζει την εναλλακτική της δράση για στήριξη των επιχειρήσεων, που αυτή τη φορά θα έχει επιδοτήσεις επιτοκίων, επιδόματα και περισσότερο ευρωπαϊκό

άρωμα. Η ενεργοποίηση ευρωπαϊκών εργαλείων ενδεχομένως να λάβει και περισσότερο χρόνο από ότι θα χρειαζόταν να εφαρμοστεί το νομοσχέδιο των κρατικών εγγυήσεων, ωστόσο δεν θα χρειαστεί να περάσει από τα έδρανα της Βου-

λής. Ο Υπουργός Οικονομικών την Τρίτη ανακοίνωσε πως αποσυρθεί το νομοσχέδιο των κρατικών εγγυήσεων και έτσι δεν θα πάει για ψήφιση την Παρασκευή στην Ολομέλεια που είχε καθοριστεί. Όπως τονίστηκε στην «Κ» από πηγές που πρό-

σκεινται στην Κυβέρνηση, η απόσυρση του νομοσχεδίου των κρατικών εγγυήσεων έγινε για να μην επαναληφθούν πρακτικές που θύμιζαν Μάρτη του 2013 και που το νομοσχέδιο στην απίθανη περίπτωση που περνούσε ως έχει, θα ήταν

πρακτικά ανεφάρμοστο. Εκείνη η πτυχή που φαίνεται να μην αλλάζει και θα προχωρήσει ως έχει το συντομότερο δυνατόν, είναι η κίνηση του κράτους να επιδοτήσει τις μικρές επιχειρήσεις που έχουν προσωπικό έως 10 άτομα. **Σελ. 3**

ΧΑΛΑΡΩΣΗ ΜΕΤΡΩΝ

Επιστρέφουν αύριο 61.000 εργαζόμενοι

Αλλο ένα βήμα για επιστροφή στην κανονικότητα κάνει αύριο η Κύπρος. Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν τους τελευταίους μήνες στην διακίνηση, θα αποτελέσουν παρελθόν. Η νέα χαλάρωση των μέτρων θα επαναφέρει σε καθεστώς ενεργού δραστηριότητας, πέραν των 61 χιλιάδων εργαζομένων στους τομείς της εστίασης, των κομμωτηρίων/κουρείων/, καθώς και πρακτορείων στοιχημάτων. Η επιστροφή στα σχολεία και οι άδειες εκπαιδευτικών. **Σελ. 6, 7**

ΖΗΤΟΥΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Η πανδημία αλλάζει αυτοκινητοβιομηχανίες

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες πλήττονται δραστικά, λόγω της πανδημίας, ζητούν κρατική στήριξη, κάνουν απολύσεις και προβληματίζονται για τη ζήτηση. Όπως επισημειώνουν οι New York Times, τώρα ήρθε η ώρα η βιομηχανία να αποδείξει εάν μπορεί να επιβιώσει, κάνοντας προσαρμογές που θα επηρεάσουν δυσμενώς τη ζωή των 8 εκατομμυρίων ανθρώπων που εργάζονται σε αυτήν. **Σελ. 9**

Μεγάλη ζήτηση για ακριβά ταξίδια σε απομονωμένα μέρη

Εν μέσω πανδημίας αποδείχθηκε πως οι διακοπές αποτελούν υψηλή προτεραιότητα, εξ ου και οι κρατήσεις σε απομονωμένα και εξαιρετικά ακριβά καταλύματα, αυξάνονται ραγδαία. Μεγάλο ενδιαφέρον έχει συγκεντρώσει το οκταήμερο σαφάρι της Roar Africa. Η τιμή ξεκινάει από τα 60.000 δολάρια ανά άτομο και ήδη ξεγκρουπ έχουν κάνει κρατήσεις για το τέλος του έτους. **Σελ. 8**

5 291296 000378

Αναπολούν τις παλιές δόξες οι οίκοι μόδας

Στην πρωτεύουσα της υψηλής ραπτικής και των ειδών πολυτελείας, το Παρίσι, ανέβασαν ρολά τα εμπορικά καταστήματα και οι υπάλληλοί τους προσαρμόζονται στη νέα καθημερινότητα των αντισηπτικών τζελ, των масκών και των γαντιών. Στο κατάστημα Louis Vuitton, στην πλατεία Βαντόμ, όπου το σέικερ για κοκτέιλ πωλείται 645 ευρώ και τα κοσμήματα εκατοντάδες χιλιάδες, βρίσκονται λίγοι Παριζιάνοι. Κάποιοι αγοράζουν δώρο για γενέθλια φίλης που έχουν να δουν δύο μήνες. Τα ρούχα που δοκιμάζονται στο κατάστημα, αμέσως μετά, περνούν από στεγνό καθάρισμα, οι τσάντες μπαίνουν σε καραντίνα και τα δοκιμαστήριά της κάθε τρεις και λίγο απολυμαίνονται. Η κίνηση βέβαια δεν θυμίζει τις «παλιές δόξες» της φήμης. **Σελ. 10**

«Οχι» στο κρατικό δάνειο από 23.500 ελληνικές εταιρείες

Ως αντικίνητρο στη λήψη κρατικού δανείου με ευνοϊκούς όρους και δυνατότητα επιστροφής του 60% του ποσού λειτούργησε για χιλιάδες επιχειρήσεις η δέσμευση της μη πραγματοποίησης απολύσεων έως την 31η Οκτωβρίου. Από τις 72.000 επιχειρήσεις που υπέβαλαν αρχική αίτηση και είναι δικαιούχοι, μόνο 48.500 οριστικοποίησαν το αίτημά τους. **Σελ. 19**

Χαμηλές αποδοχές και υψηλή ανεργία το τίμημα για τους νέους Εγκλωβισμένοι σε δύο κρίσεις και δύο διεθνείς υφέσεις

Παγιευμένοι ανάμεσα σε δύο κρίσεις, σε δύο παγκόσμιες υφέσεις και σε δύο επεισόδια εκρηκτικής ανόδου της ανεργίας, έχουν πενιχρές προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης. Ο λόγος, για τη λεγόμενη γενιά της χιλιετίας, όσους γεννήθηκαν κάτω α-

νάμεσα στα μέσα της δεκαετίας του 1980 και στο τέλος της δεκαετίας του 1990. Τα ποσοστά της ανεργίας στις ηλικίες τους είναι αποκαρδιωτικά, αλλά και όταν έχουν δουλειά, τα έσοδά τους είναι χαμηλότερα από των γονιών τους. **Σελ. 10**

νάμεσα στα μέσα της δεκαετίας του 1980 και στο τέλος της δεκαετίας του 1990. Τα ποσοστά της ανεργίας στις ηλικίες τους είναι αποκαρδιωτικά, αλλά και όταν έχουν δουλειά, τα έσοδά τους είναι χαμηλότερα από των γονιών τους. **Σελ. 10**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Πολύτιμο δώρο

Σε κοινή συνέντευξη Τύπου, χωρίς να βρίσκονται στο ίδιο δωμάτιο, η καγκελάριος Άνγκελα Μέρκελ και ο πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν ανακοίνωσαν την από κοινού συμφωνία τους αναφορικά με τη χρηματοδότηση του ταμείου ανάκαμψης, όπως είχε συμφωνηθεί το προηγούμενο διάστημα στο Ευρογκρουπ αλλά δεν είχε ξεκαθαριστεί ο τρόπος που θα τύγχανε χρηματοδότησης. Η κοινή πρωτοβουλία των δυο ηγετών ήρθε σε μια καίρια χρονική στιγμή μιας και είχαν αρχίσει να εντείνονται οι φωνές αμφισβήτησης όσον αφορά στις προοπτικές του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Το ευρωπαϊκό ταμείο ανάκαμψης θα είναι ύψους €500 δισ. και οι πόροι του θα διοχετευθούν για τη στήριξη οικονομικών κλάδων και περιοχών ε-

ντός της Ευρώπης που πλήγηκαν περισσότερο από την πανδημία. Το ταμείο, σύμφωνα με τη Γερμανίδα καγκελάριο, αποτελεί τη βραχυπρόθεσμη παρέμβαση της Ευρώπης στην κρίση, ενώ στη συνέχεια θα δοθεί χρόνος για να συζητηθούν και οι μεταρρυθμίσεις που θα πρέπει να λάβουν χώρα. Η ευρωπαϊκή στήριξη έρχεται σε μια κρίσιμη στιγμή όπου οι περιορισμοί αίρονται, οι οικονομίες ετοιμάζονται για επανεκκίνηση και σίγουρα η ανάκαμψη θα απαιτήσει σημαντικά κονδύλια.

Η εξέλιξη, πέραν της αναντίρρησης χρησιμότητας των πόρων του ταμείου, είναι πρωτίστως ιστορική. Είναι ιστορική γιατί η αφετηρία των δυο μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων ήταν εκ διαμέτρου αντίθετη. Η Γαλλία, σε αραστή

συνεργασία με την Ιταλία και την Ισπανία, πιέζε για το πρώτο ευρωμό-λογο με βασικό επιχειρήμα το «αν όχι τώρα, τότε;». Η Γερμανία, από την άλλη, ως επικεφαλής της ομάδας που περιελάμβανε τις Ολλανδία και Δανία, απέρριπτε την ιδέα αφήνοντας να διαρρεύσει ότι η έκδοση ενός τέτοιου ομολόγου θα ισοδυναμούσε με δώρο.

Η Ευρώπη, όμως, έχει «πιστεί» μέσα από τους συμβιβασμούς της, οι οποίοι ενίοτε υπήρξαν και ιστορικοί. Ένας τέτοιος χαρακτηρισμός ταιριάζει και σε αυτήν την περίπτωση αν αναλύσουμε τι ακριβώς περιλαμβάνει αυτός ο συμβιβασμός. Σύμφωνα με τα όσα ανακοίνωσε ο γαλλογερμανικός άξονας, θα αντληθεί το ποσό των €500 δισ. μέσω δανεισμού που θα αναλάβει η Κομισιόν

και θα διατεθεί όχι ως δανεισμός αλλά ως απευθείας πληρωμή στο επηρεαζόμενο μέρος (κλάδος ή περιοχή). Η αποπληρωμή του δανείου θα συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό 2021-2027 μεγε-θύνοντάς τον κατά το ποσό του δανείου.

Η μεγάλη υποχώρηση που έκανε η Γερμανία την τελευταία στιγμή είναι ότι στην ουσία αποδέχθηκε την αμοιβαίοποίηση του χρέους αφού το δάνειο δεν το αναλαμβάνει η κάθε χώρα ξεχωριστά, αλλά η Κομισιόν εκ μέρους όλων, βάζοντας ως εγγύηση τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό που δημιουργείται από τις αναλογικές συνεισφορές όλων των χωρών. Η υποχώρηση της Γαλλίας βρίσκεται στην αποδοχή της αρχής ότι οι απευθείας χρηματοδοτήσεις θα ενισχύουν τα συγκεκριμένα

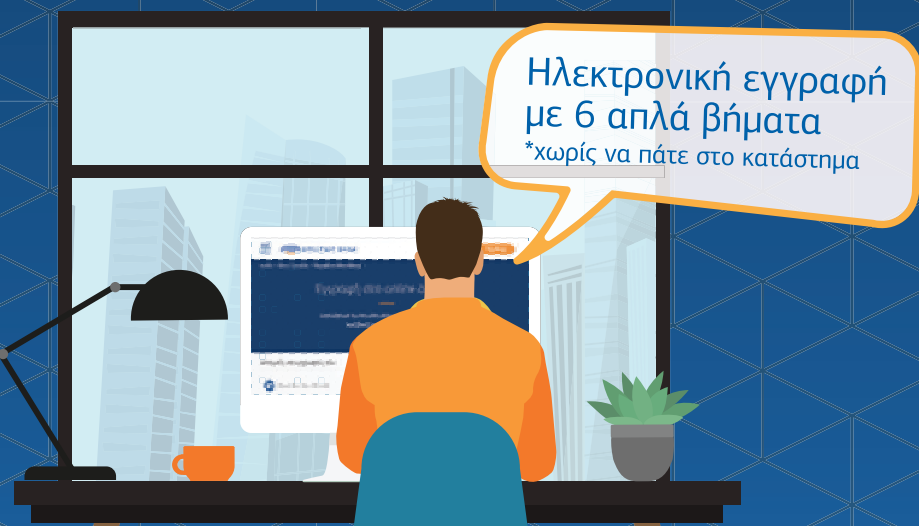
προγράμματα που θα δημιουργηθούν και δεν θα αξιοποιηθούν ως ένεση στα κρατικά ταμεία.

Τα «πολύ καλά νέα», όπως χαρακτηρίζονται από τα υψηλά δώματα της Ευρώπης, προκειμένου να γίνουν πράξη θα πρέπει να κυρωθούν από τα εθνικά κοινοβούλια όλων των χωρών διότι απαιτείται αύξηση του προϋπολογισμού. Θα πρέπει, δηλαδή, η πρόταση να περάσει από τη γερμανική βουλή αλλά και από τα κοινοβούλια των Ολλανδών και των Δανών. Το σίγουρο είναι ότι η Άνγκελα Μέρκελ, βαδίζοντας προς το τέλος μια μακράς και πετυχημένης πολιτικής σταδιοδρομίας, προσφέρει στο Γάλλο πρόεδρο ένα πολύτιμο δώρο που θα μπορεί να αξιοποιήσει στην δύσκολη συνέχεια.

Κάνε εγγραφή στο Online Banking

- Πρόσβαση στο υπόλοιπό σου
- Πληρωμή λογαριασμών κοινής ωφελείας
- Δωρεάν μεταφορά χρημάτων μέχρι €1.000 σε όλες τις κυπριακές και ευρωπαϊκές τράπεζες που ανήκουν στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών (SEPA)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

CONNECT
HELLENIC BANK - ONLINE BANKING

www.hellenicbank.com/connect

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Όταν το απλό δαιμονοποιείται

Επειδή η μνήμη μας εδώ κάτω είναι πολύ κοντινή – μάλιστα με άνεση θα προσέθετα – και επιλεκτική, να υπενθυμίσω πως το 2013 μας αραδιάστικαν εκατοντάδες συγγράμματα από διάφορους για το άδικο των μέτρων που λήφθηκαν τότε εναντίον μας, ενώ μια χώρα όπως το Λουξεμβούργο που είχε «παρόμοια» αν όχι μεγαλύτερη έκθεση χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ του, δεν τύγχανε ανάλογης αντιμετώπισης. Φυσικά το γεγονός ότι η έκθεση των δύο χωρών ήταν εντελώς διαφορετική και μη συγκρίσιμη, ήταν για τους συγγραφείς τελευταία «αμματοπόνηση», αλλά η επιλεκτική αναφορά βόλευε την επιχειρηματολογία τους. Αν πάλι αυτό γινόταν και γίνεται θα εσκευμένα αλλά από ασχετοσύνη, τότε το κακό είναι πολύ χειρότερο, επειδή στο βωμό της ελευθερίας του λόγου, είμαστε αναγκασμένοι να ακούμε τις αρλούμπες του καθενός.

Οι τότε συγγραφείς και εκφραστές αυτών των απόψεων είναι οι ίδιοι που και σήμερα κουτσουρεύσαν το νομοσχέδιο για τις κρατικές εγγυήσεις τόσο πολύ, όπου με το μπιτζε, το βγάλε, το ράφε, το άλλαξε, για να το παίξουν (δήθεν) ειδικοί και (δήθεν) σωτήρες, ανάγκασαν το ΥΠΟΙΚ να αποσυρεί το νομοσχέδιο και να το βάλει στον κάλαθο των αχρήστων ως μη εφαρμόσιμο και ως παραβιάζον το σχετικό Ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Η αρχική ιδέα ήταν πολύ απλή και δεν έχω καμία όρεξη να την επαναλάβω αφού την ανέλυσα την προηγούμενη βδομάδα, πόσο μάλλον η ίδια η κυβέρνηση που την ανέλυε για δύο μήνες. Σε ένα παράλληλο σύμπαν, ένα πολιτισμένο σύμπαν, το Λουξεμβούργο το οποίο το 2013 ήταν γι' αυτούς τους τυπικούς χώρα σύγκρισης, εφάρμοσε από τον περασμένο Απρίλιο δύο ουσιαστικά μέτρα στήριξης των εγχωρίων του επιχειρηματικών οντοτήτων. Το ένα μέτρο είναι άμεσο και αφορούσε σε απευθείας χορηγίες – κάτι που έκανε και η δική μας κυβέρνηση, και το άλλο είναι έμμεσο, όπου παραχώρησε κρατικές εγγυήσεις για εξασφάλιση επιχειρηματικών δανείων από τραπεζικά ιδρύματα. Αυτή η στρατηγική στήριξης του Λουξεμβούργου, εσκεμμένα ή μη, δεν μίπηκε στα ραντάρ των τυπικών. Βλέπετε, οι Λουξεμβουργιανοί, όπως και όλος ο υπόλοιπος πλανήτης, θεωρούν πως δύο πράγματα είναι αναγκαία και αδιαπραγμάτευτα για οικονομική ανάπτυξη: πρώτον, πως χωρίς την έννοια της χρηματοδότησης η ανθρωπότητα θα ήταν ακόμη στη λίθινη εποχή, και δεύτερον οι τράπεζες είναι το κυριότερο κανάλι χρηματοδότησης κόσμου και επιχειρήσεων. Οι μόνοι στο γνωστό πλανητικό σύστημα που αρέσκονται στα δάνεια, αλλά μισούν τις τράπεζες, είμαστε εμείς. Το ότι οι τράπεζες κατάντησαν όπως κατάντησαν επειδή το πολιτικό σύστημα έκανε Διονυσιακά... γλέντια μαζί τους είναι τριτεύον θέμα ενδιαφέροντος... ή ακόμη και no touch subject... Πατι δεν μελετήθηκε η στρατηγική του Λουξεμβούργου στο θέμα των κρατικών εγγυήσεων; Πιο απλή δεν θα μπορούσε να είναι. Ας ριζώσουμε λίγο φως για να δούμε πως αυτοί ενεργήσαν.

Στις 17 Μαρτίου κήρυξαν την χώρα σε κατάσταση κρίσης λόγω της πανδημίας. Στις 30 Μαρτίου πέρασαν το Σχέδιο Βοήθειας (Aid Law) με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2020. Ο νόμος κρατικών εγγυήσεων πέρασε στις 18 Απριλίου 2020 (Guarantee Law). Το σχέδιο κρατικών εγγυήσεων περνά μέσα από τις τοπικές τράπεζες και αφορά

την χορήγηση ρευστότητας μέσω νέων χρηματοδοτήσεων σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες έτσι ώστε να μην στραγγαλιστεί η οικονομική δραστηριότητα συνεπεία της πανδημίας. Το συνολικό ύψος των κρατικών εγγυήσεων είναι €2,5 δισ. και αφορούν νέα δάνεια που θα συναφθούν μεταξύ 18 Μαρτίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2020.

Το σχέδιο αφορά επιχειρήσεις που έχουν έδρα το Λουξεμβούργο και ελεύθερους επαγγελματίες. ΔΕΝ περιλαμβάνει όσους είχαν οικονομικές δυσκολίες πριν τον Ιανουάριο του 2020, όσους η κύρια δραστηριότητα είναι η συμμετοχή σε άλλες εταιρείες και όσους η κύρια δραστηριότητα είναι η προώθηση, η ιδιοκτησία, η ενοικίαση και η εμπορία ακινήτων. Η μέγιστη διάρκεια της εγγύησης είναι έξι χρόνια. Η κρατική εγγύηση καλύπτει το 85% του κεφαλαίου και των τόκων μέχρι εξοφλήσεως και τα τραπεζικά ιδρύματα το 15%. Ισχύουν οι αρχές της αναλογικότητας ανά πάσα χρονική στιγμή.

Οι εγγυήσεις ισχύουν μόνο για οντότητες που αφορά το σχέδιο. Το μέγιστο ποσό κεφαλαίου δανείου ανά περίπτωση δεν μπορεί να ξεπερνά το 25% του κύκλου εργασιών του δανειζόμενου κατά το 2019. Το ποσό του δανείου είναι άμεσα απαιτητό σε περίπτωση που διαφανεί ότι οι προϋποθέσεις του νόμου τελικά δεν ισχύουν. Το σχέδιο είναι ενισχυτικό μέτρο στήριξης. Με άλλα λόγια ο δανειζόμενος δεν οφείλει πρώτα να εξαντλήσει άλλα μέσα βοήθειας για να αιτηθεί κάλυψη του σχεδίου κρατικών εγγυήσεων και τα τραπεζικά ιδρύματα δεν οφείλουν να ελέγχουν αν ο αιτών βοήθεια και είναι επίσης ευθύνη του να ελέγξει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις. Η κάθε εγγύηση έχει αναλογικό κόστος.

Εντός δύο μηνών από την ημερομηνία χορήγησης του δανείου, απαγορεύεται το τραπεζικό ίδρυμα να ζητήσει εκτέλεση της κρατικής εγγύησης ακόμη και αν υπάρχει μη καταβολή δόσης. Με την παρέλευση των δύο μηνών, το τραπεζικό ίδρυμα μπορεί να ζητήσει ενεργοποίηση της κρατικής εγγύησης αν αποδείξει πως η συνολική έκθεση του δανειζόμενου είναι μεγαλύτερη από ό,τι ήταν στις 18 Μαρτίου 2020. Για να ζητηθεί ενεργοποίηση της κρατικής εγγύησης, το τραπεζικό ίδρυμα θα πρέπει πρώτα να εξαντλήσει όλα τα μέτρα που έχει στη διάθεσή του για ανάκτηση του δανείου, περιλαμβανομένης της νομικής διαδικασίας. Η λήψη του 15% του ρίσκου από τις τράπεζες επενεργεί ως ασφαλιστική δικλίδα για να μην αλλάξουν την αξιολόγηση του ρίσκου του δανειζόμενου και έχουν το ελεύθερο να καθορίσουν το επιτόκιο δανεισμού το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 2% και 3% ετησίως. Το δικό μας αρχικό νομοσχέδιο κρατικών εγγυήσεων μιλούσε για επιτόκιο από 0,75% μέχρι 1,75% με την πλειοψηφία να είναι περίξ του 1% και η κρατική εγγύηση να ήταν στο 70% με τις τράπεζες να λαμβάνουν ρίσκο 30% επί αρχικού ποσού εγγυήσεων €2δισ... Και οι τυπικοί κατάφεραν να το καταστρέψουν επειδή ξέρουν καλύτερα για να σώσουν αυτούς που έπνιξαν. Συγχαρητήρια για άλλη μια φορά.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

• **Μα γιατί** βιάζονται τόσο και δεν θέλουν να το ξανασυζητήσουμε;

Ένα... ενισχυμένο επεισόδιο πολιτικής σαπουνόπερας ζήσαμε το τελευταίο διήμερο με τις πολιτικές δυνάμεις να αντιμάχονται και να αυτοπροβάλλονται, να πλειοδοτούν και να κοροκομαχούν ποιος θα προσφέρει περισσότερα στους πληγέντες της πανδημίας. Με αποτέλεσμα να μην προσφέρει κανένας τίποτα.

Αν τα λόγια των πολιτικών μπορούσαν να εξαργυρωθούν δεν θα υπήρχε καμία ανάγκη για δανεισμούς και κρατικές εγγυήσεις. Αλλά...

Μετά τις αλληπάλληλες πολυδρομίες ο Νίκαρας και ο Πετρίδης έπρσαν αυτό που είχαν πει. Απέσυραν το νομοσχέδιο και έχουν και μια καλή δικαιολογία, αφού τα πολιτικά κόμματα δεν μπορούσαν να συμφωνήσουν σε ένα κοινό δρόμο για τη διαχείριση της κατάστασης. Και αυτό όστερα από δύο σκεδόν μήνες εντατικής διαπραγματεύσεων, προσθαφαιρέσεων στο επίμαχο νομοσχέδιο, πολλών «να μην αλλά», κλπ, κλπ.

Το κωμικοτραγικό της υπόθεσης ήταν που αμέσως μετά την απόσυρση του νομοσχεδίου όλες σκεδόν οι πολιτικές δυνάμεις βγήκαν παραπονούμενες ότι δεν υπήρξε διαπραγμάτευση με την κυβέρνηση. Λες και δεν έγιναν ποτέ οι διαβου-

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Το χαμένο νομοσχέδιο, οι ευθύνες και το χαμένο πολιτικό παιχνίδι

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

• **Μα γιατί** βιάζονται τόσο και δεν θέλουν να το ξανασυζητήσουμε;

λεύσεις με τηλεδιάσκεψη του Πετρίδη με την κοινοβουλευτική επιτροπή Οικονομικών, λες και δεν τους στάλθηκε το νομοσχέδιο και δεν τους ζητήθηκε ποτέ η αποστολή των εισηγήσεων των κομμάτων. Λες και δεν έγιναν ποτέ οι δηλώσεις πολιτικών αρχηγών που παραδέχονταν την ενσωμάτωση στο νομοσχέδιο και δικών τους θέσεων. Λες και δεν έγιναν ποτέ τα δύο Συμβούλια Αρχηγών στο Προεδρικό με αποκλειστικό θέμα τις κρατικές εγγυήσεις και την ενίσχυση των πληγέντων.

Τελικά ο κορωνοϊός αποκάλυψε με τραγικό τρόπο τα παιχνίδια εξουσίας που παίζονται με φόντο τις βουλευτικές και για ορισμένους ακόμα και τις προεδρικές. Παιχνίδια εξουσίας και πολιτικής επιδιέξωμανίας που τα ξαναζήσαμε και το 2013 με την απόρριψη του πρώτου κουρέματος αλλά και το 2016 με την αφαίρεση από τον Γενικό Ελεγκτή της δυνατότητας διαχειριστικού ελέγχου για τον Συνεργατισμό. Τότε ο εξοστρακισμός του Γενικού Ελεγκτή από τον έλεγχο του Συνεργατισμού, με πρωτεργάτη το ΔΗΚΟ και τις ψήφους των περισσότερων βουλευτών του ΑΚΕΛ, γιατί υπήρξαν και δύο κληρείς αποστασιοποιήσεις, αποδόθηκε από κάποιους στην έγνοια του ΔΗΚΟ να μην γίνουν γνωστά στοι-

χεία που αφορούσαν τη συμμετοχή του δικηγόρου οίκου Τάσος Παπαδόπουλος ως συμβούλου της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας. Αλήθεια, ψέμα ποιος ξέρει;

Πέρασαν τα χρόνια, γύρισε ο καιρός και σήμερα το ΔΗΚΟ με τη συνεργασία ξανά του ΑΚΕΛ αλλά και άλλων, υποστηρίζει ακριβώς το αντίθετο: τη συμμετοχή του Γενικού Ελεγκτή στη διαδικασία ως «εγγύηση» διαφάνειας. Και ενώ το 2016 δεν ήθελαν με τίποτα τη συμμετοχή του σήμερα την θέτουν ως όρο για να ψηφιστούν τα νομοσχέδια. Ποιος ξέρει γιατί; Ο πρωταγωνιστικός ρόλος του Νικόλα Παπαδόπουλου και τότε και τώρα ακριβώς για τους αντίθετους λόγους είναι αλήθεια ότι προκαλεί ερωτήματα.

Ένας ψυχραιμος παρατηρητής ανέμενε από τις κομματικές ηγεσίες, αυτήν ιδιαίτερα την περίοδο, να παραμερίσουν τις υπερμέτρες φιλοδοξίες, τα παιχνίδια εξουσίας και τα πολιτικά παζάρια και να δουν το μεγάλο πρόβλημα. Να τα βρουν έστω και με διαφωνίες, να βάλουν όλοι πλάτη και να ενισχύσουν την οικονομία πριν να είναι αργά. Πριν οι μικρές και μικροεπικές επιχειρήσεις καταβούν για πάντα τα ρολά και πριν οι εργαζόμενοι για τους οποίους όλοι πάντα κόπο-

ναί βρεθούν απολυμένοι στην ουρά για το ανεργιακό.

Αντιθέτως συνεχίζουν το παιχνίδι στην πλάτη του λαού ο οποίος είναι αυτός που συνεχώς πληρώνει.

Το ΔΗΚΟ συχνά-πυκνά πνεύεται ως περφόρμανς ρυθμιστής των εξελίξεων. Αυτή τη φορά η καθυστέρηση δύο μηνών είναι πολύ μεγάλη και πολύ δικοιολογική για μια απόφαση η οποία αναγνωρίζεται από όλους ως επείγουσα και αναγκαία.

Κάποιοι ήδη κατηγορούν το ΔΗΚΟ πως σε αυτή την περίπτωση, είτε από στολή, είτε λόγω πολιτικής υστεροβουλίας έχει μετατραπεί από ρυθμιστή των εξελίξεων σε ρυθμιστή... κρίσεων.

Ήρθε άραγε η ώρα και για το ΔΗΚΟ και για το ΑΚΕΛ και όλους να αναλάβουν επιτέλους τις ευθύνες που τους αναλογούν και να απαντήσουν στο απλό ερώτημα: Πόσο δύσκολο ήταν να ληφθεί μια απόφαση για στήριξη όσων έχουν πληγεί ύστερα από διαβουλεύσεις δύο μηνών;

Και ακόμα: Μέχρι πότε η αντιπολίτευση θα πρότεινε αλλαγές στο νομοσχέδιο εάν αυτό δεν αποσυρόταν από την κυβέρνηση;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΡΙΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Συνέχεια σεμιναρίων στη Στέγη Χορού Λεμεσού

Η Στέγη Χορού Λεμεσού, συνεχίζει να στηρίζει την καλλιτεχνική κοινότητα της Κύπρου, μεταφέροντας διαδικτυακά το πρόγραμμά της «In Contact With» και οργανώνοντας σειρά δωρεάν σεμιναρίων. Το πρόγραμμα «In Contact With» ξεκίνησε στην Στέγη το 2010. Αποσκοπεί στη συνεχή επιμόρφωση των καλλιτεχνών των παραστατικών τεχνών, δίνοντας τους δυνατότητες συμμετοχής σε εργαστήρια, μαθήματα, σεμινάρια, διαλέξεις και ερευνητικά προγράμματα. Έχει ως κύριο στόχο την επαφή και τη συνεργασία των καλλιτεχνών που διαμένουν στην Κύπρο με άλλους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και το εξωτερικό, μέσα από εξειδικευμένες θεματικές, πρακτικές και μεθοδολογίες που αφορούν στις παραστατικές τέχνες.

Την προηγούμενη Τετάρτη 13 Μαΐου πραγματοποιήθηκε το πρώτο σεμινάριο «Sinking» με τον Riccardo Guratti. Στο σεμινάριο με τίτλο «Sinking» χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία και μεθόδους για να ανασύρουμε υλικά αλλά και σημεία αναφοράς από τα πιο ενστικτώδη σημεία του μυαλού μας. Ήρθαν και οι βάσεις για να εξελίσσουμε περαιτέρω τα πρότζεκτ μας και για να κρατήσουμε ενεργό το μυαλό μας αυτή τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ένα μέρος της ερευνητικής διαδικασίας, που ξεκίνησε - η οποία ξεκίνησε με αυτό το σεμινάριο συνεχίζει μετά την

ολοκλήρωση του και περιλαμβάνει κάποιες εργασίες που θα δοθούν από καλλιτέχνη. Το «Sinking» είναι ένας τρόπος να παραδοθούμε σε αυτή την εποχή, ο αυτό το χώρο, ο αυτό το σώμα και στο μυαλό μας. Τα σεμινάρια συνεχίζουν την Τετάρτη 20 Μαΐου (ώρα 16:00-18:00) με τον Διομήδη Κουφτερός και το «Thank you for applying!». Το σεμινάριο αφορά τις προτάσεις καλλιτεχνών σε φορές, την συμπλήρωση αιτήσεων και την αποστολή τους. Η συζήτηση θα δομηθεί γύρω από τη μελέτη συγκεκριμένων πε-

ρίπτωσες (case study) με σκοπό να αναλυθούν τα εξής ερωτήματα: «Πώς συντάσσω μια καλλιτεχνική πρόταση, με ποιο τρόπο η πρότασή μου ανταποκρίνεται στα κριτήρια και τις προϋποθέσεις, πώς μπορώ να χωρέσω σκέψεις, ιδέες και εικόνες σε ένα κείμενο καθιστώντας το κατανοητό και τι ψάχνει ένας αξιολογητής σε μια αίτηση».

Το επόμενο σεμινάριο «Copyright Law Issues» με τη Μαρίνα Μαρκέλλου, την Τετάρτη 27 Μαΐου (ώρα 16:00-18:00) αφορά την προστασία και την χρήση του δημιουργικού υλικού υπό το πρίσμα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ποια είναι τα κριτήρια προστασίας του δημιουργικού υλικού; Ποιο περιεχόμενο προστατεύεται; Ποιοι είναι οι περιορισμοί και ποιες οι εξαιρέσεις; Τι είναι οι άδειες Creative Commons, ποια η λειτουργία και ποια η χρήση τους;

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στο email project @dancehouse lemesos.com ή μήνυμα στη σελίδα του οργανισμού στο Facebook: <https://www.facebook.com/dancehouse.cyprus/>. Ο αριθμός συμμετεχόντων είναι περιορισμένος / Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

📍 **Για περισσότερες πληροφορίες:** 25340618 (Δευτέρα με Παρασκευή 9:00-13:30)

Οικογενειακή συναυλία για όλους

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου συνεχίζει τη δραστηριότητά της και μας χαρίζει ανεπανάληπτες μουσικές στιγμές, όσο μένουμε όλοι ακόμη στο σπίτι. Αυτό το Σάββατο 23 Μαΐου, στις 7:00 το απόγευμα, διοργανώνει μια Οικογενειακή Συναυλία για Όλους με μουσική δωμάτιο σε streaming στη σελίδα της στο Facebook: Cyprus Symphony Orchestra Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου προ-

τείνει στο φιλόδοξο κοινό μια γνωριμία με τα κρουστά όργανα και την οικογένεια των κλαρινέτων! Ο Κορυφαίος Α' στα Τύμπανα της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου, Μάριος Νικολάου θα παρουσιάσει μια τεράστια γκάμα από κρουστά όργανα.

Ο Υπο-κορυφαίος κλαρινετίστας της Σ.Ο.Κ. Άγγελος Αγγελίδης θα παρουσιάσει τα πιο γνωστά μέλη της οικογένειας

των κλαρινέτων αλλά και κάποια λιγότερο γνωστά πνευστά! Μια βραδιά με πολύ ενδιαφέρον και πολλές ανακαλύψεις!

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Μάριος Νικολάου, κρουστά: Από το Τρίγωνο στα Τύμπανα και Άγγελος Αγγελίδης: Η Οικογένεια των Κλαρινέτων: από τον Αυλό στο Σαξόφωνο

Together/Apart: Going New Places

Οι παρούσες συνθήκες καραντίνας και κοινωνικών απόστασης έχουν δημιουργήσει μια νέα πραγματικότητα στην οποία καλούμαστε να ανταποκριθούμε, περιορισμένοι στα φυσικά όρια του προσωπικού μας χώρου. Η σκηνογράφος Μαρίνα Χατζηλούκα και το Πολιτιστικό Τμήμα της Ύπατης Αρμοστείας της Κύπρου στο Ηνωμένο Βασίλειο προσκαλούν τους Κύπριους καλλιτέχνες Χουν Αδάμογλου, Μιχάλη Χαραλάμπους, Δήμητρα Καλλίτη, Παναγιώτη Μπνιά, Αλέξανδρο Πισσούριο, Μάλα Σιαμπιτάνη και Νάταλι Γιαζή, να συμμετάσχουν στη διαδικτυακή ομαδική έκθεση “Together/Apart: Going New Places”, με έργα, τα οποία ανταποκρίνονται στην παρούσα κρίση της πανδημίας του

κορωνοϊού. Η έκθεση διερευνά καταστάσεις όπως «σύμπτωση», «αποξένωση», «απόσταση», «δημόσιος και ιδιωτικός χώρος», καθώς και καινούργιες ερμηνείες που πιθανόν έχουν ενδυθεί αυτές οι έννοιες την τελευταία περίοδο. Οι επτά καλλιτέχνες καλούνται να δημιουργήσουν, χρησιμοποιώντας ποικιλία σύγχρονων εικαστικών μέσων και αξιοποιώντας τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας.

Η διαδικτυακή έκθεση θα είναι διαθέσιμη μεταξύ 8 Μαΐου - 30 Ιουνίου, 2020, στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: www.culturalchc.co.uk/togetherapart.

Την έκθεση συμπληρώνουν δύο παράλληλες δράσεις: μια διαδικτυακή συζήτηση ανάμεσα στους συμμετέχοντες καλ-

λιτέχνες για το πάντα επίκαιρο ζήτημα της κινητικότητας των τεχνών, και μια διαδικτυακή συζήτηση ανάμεσα σε ακαδημαϊκούς και επαγγελματίες από τον χώρο των τεχνών για τις παρούσες δραστηριότητες αλλάγες στον δημόσιο χώρο και τις επιπτώσεις της κοινωνικής απόστασης στη δημόσια τέχνη. Περισσότερες πληροφορίες για το πότε και πώς μπορεί κάποιος να παρακολουθήσει τις παράλληλες δράσεις θα ανακοινωθούν σύντομα στην ιστοσελίδα της έκθεσης και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η διαδικτυακή έκθεση διοργανώνεται από το Πολιτιστικό Τμήμα της Ύπατης Αρμοστείας της Κύπρου στο Ηνωμένο Βασίλειο και επικορηνείται από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες – ΥΠΠΙΑΝ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
**«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»**

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΩΣ
Υπεύθυνος Υλικ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτελ: ΠΑΝΤΕΑΝΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Σε τρία γκρουπ υγειονομικού ρίσκου οι τουριστικές αγορές

Απλούστευση των ταξιδιών ανάλογα με την επιδημιολογική εικόνα της κάθε χώρας

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Στο μοντέλο επανεκκίνησης της τουριστικής βιομηχανίας, κατά πόσα πιθανότατα την 1η Ιουλίου 2020, φαίνεται να έχει καταλήξει το κυβερνητικό επιτελείο, με τις επίσημες ανακοινώσεις να αναμένεται να τοποθετούνται την ερχόμενη εβδομάδα. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», το μοντέλο που έχει προκριθεί δεν αποκλείει καμία από τις τουριστικές αγορές, παλαιές και νέες, ακόμα και αυτές όπου η επιδημιολογική εικόνα τους δεν παρουσιάζει σημάδια ύφεσης, πλην όμως καθορίζει με σαφήνεια τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες θα πραγματοποιούνται τα αεροπορικά ταξίδια, προϋπο-

Μετά το άνοιγμα των αεροπορικών μεταφορών και του τουριστικού τομέα, η αξιολόγηση της επιδημιολογικής εικόνας των τουριστικών αγορών θα είναι συνεχής και με βάση τα δεδομένα κάθε χώρας θα γίνεται η κατάταξη στις τρεις ομάδες υγειονομικού ρίσκου.

θέσεις οι οποίες ωστόσο καθορίζονται από τον επιδημιολογικό δείκτη της κάθε χώρας. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», ο κυβερνητικός προανατολισμός είναι η κατηγοριοποίηση των τουριστικών αγορών, κυρίως ευρωπαϊκών, σε 3 γκρουπ, για το υπόλοιπο της τουριστικής περιόδου. Το χαμηλό (Low Risk), το μεσαίο (Medium Risk), και το υψηλό (High Risk). Για κάθε ένα από τα τρία γκρουπ θα ισχύει διαφορετικό πρωτόκολλο ασφάλειας που θα καθορίζει τις προϋποθέσεις πραγματοποίησής ταξιδιών στην Κύπρο. Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, η κυβέρνηση επέλεξε το συγκεκριμένο μοντέλο προκειμένου να αποφυγή τον ανοικτό διαχωρισμό και ενδεχομένως προσωρινό αποκλεισμό, παραδοσιακών αγορών των εγχώριου τουριστικού προϊόντος, όπου η επιδημιολογική εικόνα δεν έχει εισέλθει σε ύφεση. Τέτοιες αγορές είναι η Βρετανική και η Ρωσική όπου με βάση τους αρχικούς σχεδιασμούς γινόταν λόγος για τουριστικό άνοιγμα περί τα τέλη Αυγούστου αρχές Σεπτεμβρίου και με την προϋπόθεση ύφεσης της πανδημίας στις χώρες αυτές. Ένα στοιχείο που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι πως και για τα τρία γκρουπ υγειονομικού ρίσκου η Κύπρος θα ανοίξει ταυτόχρονα.

Low Risk

Το χαμηλό γκρουπ υγειονομικού ρίσκου θα περιλαμβάνει χώρες στις οποίες η πανδημία είναι σε διαδικασία ύφεσης και με επιδημιολογικό δείκτη Ρ0 κάτω του 1. Το συγκεκριμένο γκρουπ, όπως πληροφορούμαστε, είναι το μεγαλύτερο και περιλαμβάνει την πλειοψηφία των τουριστικών αγορών στις οποίες δεν στρέφει την προσοχή της η τουριστική βιομηχανία του τόπου. Ενδεικτικά σε αυτό συμπεριλαμβάνονται, με τα σημερινά δεδομένα, η Ελλάδα, το Ισραήλ, η Νορβηγία, η Πολωνία, η Γερμανία, η Αυστρία αλλά και άλλες χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, όπου τα επιδημιολο-

Με βάση τα σημερινά επιδημιολογικά δεδομένα το γκρουπ χαμηλού υγειονομικού ρίσκου (Low Risk), περιλαμβάνει την πλειοψηφία των τουριστικών αγορών από τις οποίες η Κύπρος επιδιώκει να αντλήσει τουρίστες για το υπόλοιπο της καλοκαιρινής σεζόν.

γικά δεδομένα τους έχουν φθίνουσα κλίση. Τουρίστες από τις χώρες αυτές αλλά και πολίτες που πραγματοποιούν ταξίδια πάσης φύσεως, θα μπορούν να διακινούνται προς και από την Κύπρο με «χαλαρά» υγειονομικά πρωτόκολλα ασφαλείας. Αυτό σημαίνει πως για τουρίστες ή επισκέπτες από τις χώρες αυτές δεν θα απαιτείται πρόσφατο τεστ κορωνοϊού, προκειμένου να πραγματοποιήσουν το ταξίδι τους και οι όποιοι έλεγχοι θα επικεντρώνονται στους συνήθεις, θερμομέτρηση, κατά την αναχώρηση και άφιξη στον προορισμό τους.

Medium Risk

Το μεσαίο γκρουπ θα περιλαμβάνει χώρες με επιδημιολογικό δείκτη Ρ0 πάνω από το 1. Εδώ δεν έχει διευκρινιστεί, επακριβώς το εύρος της επιδημιολογικής εικόνας, δηλαδή αν θα είναι π.χ από 1 έως 1,5 ή κάτι διαφορετικό. Επίσης, άγνωστο παραμένει ποιες χώρες, με τα σημερινά επιδημιολογικά δεδομένα, βρίσκονται στο μεσαίο γκρουπ. Για τη συγκεκριμένη κατηγορία δεν έχει διευκρι-

νιστεί αν θα απαιτείται εργαστηριακή ανίχνευση του κορωνοϊού ή κάποια άλλη απλούστευμένη διαδικασία ελέγχου, όπως τα γρήγορα τεστ (αντισωμάτων). Εδώ αξίζει προσοχής πως τα γρήγορα τεστ έχουν υιοθετηθεί από αεροπορικές εταιρείες, όπως η Emirates η οποία ήδη ξεκίνησε να υποβάλλει σε γρήγορο τεστ επιβάτες. Το γρήγορο τεστ η αξιοπιστία του οποίου αμφισβητείται, από ένα κομμάτι της επιστημονικής κοινότητας, δίνει αποτέλεσμα μέσα σε 10 λεπτά.

High Risk

Το γκρουπ υψηλού υγειονομικού ρίσκου θα περιλαμβάνει χώρες όπως η Αγγλία, η Ρωσία, η Ιταλία και η Ισπανία, χώρες όπου η πανδημία, παρά τα σημάδια κάμψης, συνεχίζει να κινείται με υψηλούς επιδημιολογικούς δείκτες. Στη συγκεκριμένη κατηγορία όπως γίνεται αντιληπτό, τα υγειονομικά πρωτόκολλα ασφαλείας θα είναι αυστηρά, με σχολαστικούς ελέγχους πριν και κατά την πραγματοποίηση του ταξιδιού. Μία από τις πιθανές προϋποθέσεις που θα τεθούν θα

αφορά την πραγματοποίηση τεστ κορωνοϊού μερικές ώρες πριν το ταξίδι, χωρίς το οποίο δεν θα επιτρέπεται στον επιβάτη να επιβιβαστεί στο αεροπλάνο. Εάν και εφόσον προκριθούν οι απόψεις που εκφράζονται από την επιστημονική κοινότητα για τα γρήγορα τεστ (αντισωμάτων), δεν αποκλείεται αυτά να εφαρμοστούν και στις αφίξεις επιβατών που προέρχονται από χώρες υψηλού υγειονομικού ρίσκου.

Συνεχής ενημέρωση

Η κατάταξη των χωρών – τουριστικών αγορών σε κατηγορίες δεν θα είναι μια στατική διαδικασία, όπως μας επισήμανθηκε χαρακτηριστικά. Η εφαρμογή του μοντέλου επανέναρχης των αερομεταφορών και τουρισμού θα απαιτεί διαρκή ενημέρωση και ανανέωση των τριών γκρουπ. Ανάλογα με τους επιδημιολογικούς δείκτες, κάποια χώρα θα μπορεί να μετακινωθεί από το ένα γκρουπ στο άλλο. Στην περίπτωση που μια χώρα παρουσιάζει δεδομένα μείωσης του δείκτη Ρ0, ανάλογα θα μετακινείται και στο αντίστοιχο γκρουπ υγειονομικού ρίσκου.

Vouchers σε ξενοδόχους και ταξιδιωτικά γραφεία

Παράλληλα με το μοντέλο επανεκκίνησης του τουρισμού, προς ρύθμιση βαίνει και το θέμα με τις προκρατήσεις τουριστικών πακέτων, θέμα από τα καυτά για τον ξενοδοχειακό κλάδο. Με νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο βρίσκεται στη Βουλή, ουσιαστικά δίνεται οικονομική ανασα σε εκείνες τις ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες είχαν πωλήσει τουριστικά πακέτα για τη φετινή περίοδο. Με βάση το νομοσχέδιο, στην περίπτωση ακύρωσης σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού από τον διοργανωτή ή καταναλωτή, λόγω της πανδημίας, «ο διοργανωτής δύναται να προσφέρει σε κάθε καταναλωτή που κατέβαλε μερική ή ολική

πληρωμή για συμμετοχή σε οργανωμένο ταξίδι που ακυρώθηκε, πιστωτική σημείωση, αντί επιστροφής χρημάτων (credit vouchers).

Για τις περιπτώσεις εκείνες που επηρεάζονται από την πανδημία, το νομοσχέδιο διασφαλίζει πως οι καταναλωτές δεν θα υποστούν οικονομική ζημιά. Εάν δεν χρησιμοποιηθεί η πιστωτική σημείωση που θα εκδοθεί στο όνομα των καταναλωτών μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021, ταξιδιωτικά γραφεία ή ξενοδοχεία είναι υποχρεωμένα να επιστρέψουν το οικονομικό τίμημα που τους καταβλήθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Οι πρώτες αντιδράσεις από πλευράς ξενοδόχων είναι θετικές. Με τις πρόνοιες

του νομοσχεδίου, εκτιμάται πως δίνεται πολύτιμος χρόνος στα ξενοδοχεία που έχουν προχωρήσει σε προπλήσεις τουριστικών πακέτων, το κράτος δεν διατρέχει κίνδυνο να επωμιστεί οικονομικό κόστος από περιπτώσεις αφεργεγνότητας, ενώ ταυτόχρονα η χρησιμοποίηση των πιστωτικών σημειώσεων δίνει προοπτική στον τουρισμό της Κύπρου. Το νομοσχέδιο προτρέπει φθάσει στην Ολομέλεια για ψήφιση, θα πρέπει να περάσει για έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις πρόνοιες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις. Σχετική επιστολή απέστειλε ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Επισχορήσεων στο Υφυπουργείο Τουρισμού.

Εως την 1η Ιουλίου ανοίγει τα σύνορά της η Ελλάδα στους ξένους

Για τουρίστες από την Ευρώπη και το Ισραήλ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Στο άνοιγμα των συνόρων της χώρας για τον εισερχόμενο τουρισμό από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της ζώνης Σένγκεν εν γένει αλλά και από το Ισραήλ, από την 1η Ιουλίου το αργότερο, ενδεχομένως και από τις 15 Ιουνίου, προανατολίζεται, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης. Οι σχετικές ανακοινώσεις αναμένεται να γίνουν από τον ίδιο πιθανότατα σήμερα Τετάρτη ή την Πέμπτη, και αφενός θα σηματοδοτήσουν την έναρξη της φετινής τουριστικής σεζόν, αφετέρου θα αποκαλύψουν τα μέτρα επανεκκίνησης και στήριξης του κλάδου που έχει αποφασίσει η κυβέρνηση.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, οι υγειονομικές αρχές της χώρας έχουν δώσει το πράσινο φως και μένει η οριστικοποίηση της ημερομηνίας. Αυτή θα εξαρτηθεί από τα επιδημιολογικά δεδομένα της χώρας, τα οποία στην παρούσα φάση είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Είναι έτσι

Αναμένονται άμεσα ανακοινώσεις από τον πρωθυπουργό, μαζί με το πακέτο στήριξης τουριστικών επιχειρήσεων.

πιθανόν να επιτραπεί το άνοιγμα των εποχικών ξενοδοχείων ακόμα και από τις 15 Ιουνίου (τα δωδεκάμηνη λειτουργίας ξενοδοχεία θα ανοίξουν από την 1η Ιουνίου). Οι σχετικές αποφάσεις α-νίσκουν στον πρωθυπουργό. Σημειώνεται πως διεθνείς ιπτήσεις από ορισμένες χώρες θα έχουν ήδη αρχίσει και ειδικότερα από την τελευταία εβδομάδα του Μαΐου. Οι εισερχόμενοι ταξιδιώτες δεν θα υπάγονται ούτε σε καραντίνα ούτε θα είναι υπόχρεοι να κάνουν τεστ για τον νέο κορωνοϊό. Το τελευταίο ήταν κάτι που είχε ζητήσει η Ελλάδα, αλλά, όπως είναι γνωστό από την προηγούμενη εβδομάδα, η Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και οι αρμόδιοι ευρωπαϊκοί οργανισμοί (Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης Νοσημάτων και Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας Αεροπορίας) αποφάσισαν πως τα τεστ ως προϋπόθεση του ταξιδιού δεν υποστηρίζονται από τις υπάρχουσες επιστημονικές γνώσεις ή τις διαθέσιμες μεθόδους δοκιμών. Οι επιμέρους χώρες έχουν το δικαίωμα να ζητούν επιπλέον προϋποθέσεις, πλην όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση ζήτησε την τήρηση της αρχής των μη διακρίσεων. Αυτή είναι η λογική

και των αναμενόμενων κυβερνητικών ανακοινώσεων. Φυσικά, το ίδιο το αεροπορικό ταξίδι θα υπόκειται σε συγκεκριμένα πρωτόκολλα που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τόσο την τήρηση των φυσικών αποστάσεων στα αεροδρόμια και τη χρήση μάσκας σε αυτά και στα αεροσκάφη όσο και τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου πριν από το ταξίδι προκειμένου να διασφαλίζεται κατά το δυνατόν η αναγνώριση πιθανών νοσούντων που μπορούν να μεταδώσουν τον νέο κορωνοϊό.

Πρωτόκολλα λειτουργίας

Παράλληλα, τα ελληνικά ξενοδοχεία θα ακολουθούν αυστηρά πρωτόκολλα λειτουργίας για την αποφυγή της μετάδοσης, ενώ ορισμένα εξ αυτών αναμένεται να λάβουν και επιπλέον των υποχρεωτικών μέτρα. Ο πρωθυπουργός πρόκειται επίσης να ανακοινώσει σειρά μέτρων για την οικονομική στήριξη του κλάδου του τουρισμού, που περιλαμβάνει τις μεταφορές, τα ξενοδοχεία αλλά και όλους τους εμπλεκόμενους κλάδους στην οικονομία της φιλοξενίας και του ταξιδιού. Τα μέτρα αυτά, σύμφωνα με πληροφορίες, κινούνται στην κατεύθυνση των αξόνων που έχει παρουσιάσει ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Υπενθυμίζεται πως στις αρχές Μαΐου ο ΣΕΤΕ και οι 13 πανελλήνιες ενώσεις-μέλη του (καταλύματα, τουριστικά γραφεία, οργανωτές εκθέσεων και συνεδρίων, τουριστικά λεωφορεία, αεροπορικές εταιρείες, αεροδρόμια, εταιρείες επίγειας εξυπηρέτησης, εταιρείες εννοκίσιων αυτοκινήτων, ακτοπλοία, κρουαζιέρα, γιότινγκ, μαρίνες / λιμάνια, υπαίθριες δραστηριότητες), σε επιστολή τους προς τον πρωθυπουργό, συνόψιζαν τις θέσεις τους σε τέσσερις άξονες:

Πρώτον, υγειονομικά πρωτόκολλα λειτουργίας ρεαλιστικά και βιώσιμα, πάντα εντός των υγειονομικών δεσμεύσεων, που να μπορούν να εφαρμοστούν και από μικρές επιχειρήσεις.

Δεύτερον, προγράμματα επιδότησης εργασιών και εργαζομένων για το 2020, ώστε να μπορέσουν να διατηρηθούν θέσεις εργασίας σε ένα περιβάλλον σχεδόν μηδενικών εσόδων.

Τρίτον, μείωση του ΦΠΑ της διαμονής στο 6%, όλης της εστίασης στο 13%, της υπηρεσίας του τουριστικού πακέτου στο 13%, των εγκώρων μεταφορών στο 13% και του θαλάσσιου τουρισμού στο 13%.

Τέταρτον, μη καταβολή προκαταβολής φόρου εισοδήματος για το 2020 προκειμένου να τονωθεί η ρευστότητα των επιχειρήσεων.

Οι υγειονομικές αρχές έχουν δώσει το πράσινο φως για το άνοιγμα των συνόρων και μένει η οριστικοποίηση της ημερομηνίας. Αυτή θα εξαρτηθεί από τα επιδημιολογικά δεδομένα της χώρας, τα οποία στην παρούσα φάση είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά.

ΑΡΘΡΟ / Της **ΝΙΚΟΛΕΤΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Δίλημμα για εταιρείες οι πολιτικές μάρκετινγκ και διαφήμισης ενόψει επανεκκίνησης της αγοράς

Και τώρα τι; Επανερχόμαστε στην κανονικότητα και συνεχίζουμε από εκεί που σταματήσαμε; Με τις ίδιες συνθήκες, προτιμήσεις και αξίες; Η απάντηση για τον καθένα πιθανότατα είναι διαφορετική γιατί οι συνθήκες που βιώσαμε εν καιρώ πανδημίας μπορεί να ήταν ίδιες για την πλειοψηφία των πολιτών, αλλά το πώς επηρέασαν τη ζωή, την καθημερινότητα και την ψυχολογία μας σίγουρα διαφέρει. Στο ίδιο ερώτημα καλούνται να απαντήσουν και οι επιχειρήσεις οι οποίες αδιαφορηώντας υπέστησαν σοβαρό πλήγμα εξαιτίας της κρίσης. Η αναζήτηση της απάντησης για τις επιχειρήσεις είναι πιο επιγούσα και σύνθετη καθώς προϋποθέτει εσωτερική ανασκόπηση αλλά ταυτόχρονα λεπτομερή και εμπειροταγμένη μελέτη του εξωτερικού περιβάλλοντος. Η ανάλυση του νέου τοπίου, των τάσεων της αγοράς, των αναγκών και της συμπεριφοράς των καταναλωτών και των χαρακτηριστικών των ανταγωνιστών είναι πεδία που χρήζουν διερευνήσεως προκειμένου η επιχειρηματική δραστηριότητα να ανακάμψει και οι εταιρείες να ανακτήσουν το χαμένο έδαφος.

Η σταδιακή άρση των περιοριστικών

μέτρων και η επανέναρχη της οικονομικής δραστηριότητας θέτει τις επιχειρήσεις μπροστά στο δίλημμα: ποιες πολιτικές μάρκετινγκ και διαφήμισης θα υιοθετήσουν από εδώ και μπρος; Ο προβληματισμός εστιάζεται στο γεγονός εάν θα πρέπει να βάλουν στο συρτάρι την προκορωνοϊού επικοινωνιακή στρατηγική και προωθητικές εκστρατείες των προϊόντων και υπηρεσιών τους και να αναζητήσουν νέες κατευθύνσεις και ίσως νέες δημιουργικές ιδέες, ή εάν θα επανέλθουν με πίστη στις «παλιές» τους διαφημίσεις.

Αυτό το δίλημμα όμως δεν είναι κάτι καινούριο. Είναι κάτι που συμβαίνει συχνά, ακόμα και υπό κανονικές συνθήκες, αφού πολλοί marketers κάνουν το ενδιαφέρον τους στη διαφημιστική εκστρατεία που τρέχουν οι ίδιοι και θέλουν να την αλλάξουν πριν καν την επιθεώρησει το κοινό, πόσο μάλλον να πετύχει τους στόχους της, ή να έχει την επιθυμητή μακροχρόνια επίδραση στην αγορά. Ξεκινούν πως το κοινό δεν έχει την ίδια επαφή που έχουν οι ίδιοι και οι διαφημιστές τους με μια εκστρατεία. Οι περισσότεροι καταναλωτές, τις πλείστες φορές, δεν προσέχουν ή δεν

Μόνο μέσα από τη συνείδηση και τη συνέχεια ενεργειών που συνδέουν το κοινό με έναν οργανισμό ή ένα brand και δίνουν πρόσθετη αξία στον καταναλωτή, μπορεί να δημιουργηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης και αφοσίωσης.

δίνουν τη σημασία που χρειάζεται σε μία διαφήμιση, προτού αποσπαστεί και αντικατασταθεί με μια άλλη.

Είναι σημαντικό να αντιληφθούμε ότι ο κορωνοϊός δεν έχει εξοντώσει τους βασικούς κανόνες του marketing και του branding, οι οποίοι σίγουρα δεν αλλάζουν απλά και μόνο γιατί βρισκόμαστε σε μια παράξενη και πρωτόγνωρη κατάσταση.

Ένα brand πρέπει πάντα να ξεχωρίζει και να κτίζει την επικοινωνία του γύρω από ένα συγκεκριμένο και δυνατό μήνυμα. Να έχει το δικό του ξεκάθαρο positioning

και βαθιές συνδέσεις με το κοινό του. Το χτίσιμο και η ανάπτυξη αυτής της σύνδεσης πρέπει να είναι μια αδιάκοπη προσπάθεια. Μόνο μέσα από τη συνέπεια και τη συνέχεια ενεργειών που συνδέουν το κοινό με έναν οργανισμό ή ένα brand και δίνουν πρόσθετη αξία στον καταναλωτή, μπορεί να δημιουργηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης και αφοσίωσης.

Αυτή την περίοδο, δεν έχει εντοπιστεί σημαντική αλλαγή στην ικανότητα των διαφημίσεων να μεταδίδουν αποτελεσματικά το μήνυμά τους. Σίγουρα αυτή η πρωτόγνωρη κατάσταση δημιουργεί ανασφάλεια και προβληματισμούς αλλά δεν πρέπει να ξεχάσουμε όλα όσα ξέρουμε αλλάζοντας τα πάντα. Οι παλιές διαφημίσεις εξακολουθούν να αποδίδουν εξίσου καλά στη «νέα κανονικότητα». Άρα, η υφιστάμενη διαφημιστική προβολή ενός οργανισμού, πολύ πιθανόν να λειτουργεί μια χαρά, σε αυτή την περίεργη μετά κορωνοϊού εποχή.

Γιατί δηλαδή πρέπει όλα να αλλάξουν για πάντα μετά τον κορωνοϊό; Μήπως στην πραγματικότητα η ζωή μας, σε μεγάλο τουλάχιστο βαθμό, θα επιστρέψει στην κανονικότητα;

Σίγουρα αυτή είναι μια ασυνήθιστη περίοδος όπου η έρευνα αγοράς θα μας δώσει πολλά και διάφορα insights, τα οποία όμως πιθανόν να μην είναι έγκυρα. Οι καταναλωτές φοβούνται, έχουν απομονωθεί στα σπίτια τους και γενικά η ζωή και η καθημερινότητά τους έχει ανατραπεί. Η συμπεριφορά τους αυτή τη στιγμή είναι ακανόνιστη και είναι δύσκολο να γίνουν αξιόπιστες προβλέψεις για το πώς θα αντιδράσουν και θα συμπεριφερθούν στο μέλλον.

Στην πραγματικότητα όμως τίποτα δεν θα αλλάξει ριζικά στον τρόπο που το κοινό συμπεριφέρεται ως καταναλωτής, μόνο επειδή πέρασε μια περίοδο περιορισμού/εγκλεισμού. Αυτή τη στιγμή, ο αντίκτυπος της πανδημίας είναι τεράστιος και παντού. Όταν όμως οι καταναλωτές εξέλθουν από την καραντίνα, οι marketers και τα μέσα θα επιστρέψουν πολύ γρήγορα στις πρακτικές που χρησιμοποιούν και εμπιστεύονται εδώ και δεκαετίες. Οι πρακτικές αυτές είναι, έτσι και αλλιώς, δοκιμασμένες και στα εύκολα και στα δύσκολα.

Αυτό δεν σημαίνει ότι η κοινωνία και οι καταναλωτές δεν θα εξελιχθούν και θα μείνουν στάσιμοι στις συμπεριφορές

που καταγράψαμε στα τέλη του 2019. Η εξέλιξη που ήδη συνέβαινε, θα συνεχιστεί. Αυτή η περίοδος ίσως δημιουργήσει μια στασιμότητα ή και οπισθοδρόμηση, η οποία όμως δεν θα είναι καταλυτική.

Χρειάστηκαν εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια μέχρι να αναπτυχθούν τα ανθρώπινα ένστικτα μας στο σημείο που είναι σήμερα και σίγουρα θα χρειαστούν άλλα τόσα για να αλλάξουν εκ νέου. Καλό θα ήταν οι marketers να ακολουθήσουν αυτούς τους ρυθμούς και να επικεντρωθούν στον αμετάβλητο καταναλωτή και τις αναλλοίωτες επιθυμίες του. Αντί να αναρωτιόμαστε τι θα αλλάξει στα επόμενα χρόνια, ίσως να πρέπει να εξετάσουμε τι δεν πρόκειται να αλλάξει. Οι εταιρείες και οι οργανισμοί όπως πάντα θα πρέπει να κτίζουν μια δυνατή επιχειρηματική στρατηγική, γύρω από μια σταθερή πραγματικότητα που αντέχει στον χρόνο. Ας μελετήσουμε λοιπόν το παρελθόν, για να προβλέψουμε το ελαφρώς διαφορετικό αλλά σίγουρα πολύ απαιτητικό μέλλον που έχουμε μπροστά μας.

Η κ. Νικολέτα Χαράλαμους είναι managing & creative director της Orb Communications Ltd.

Πρώτο τουριστικό βήμα με ντόπιους κάνουν Τουρκία, Ισραήλ και Αίγυπτος

Εκτιμούν ότι θα προσελκύσουν ξένους τον Αύγουστο, οι ανταγωνιστές της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Οι χώρες της Ανατολικής Μεσογείου εντατικοποιούν τις προετοιμασίες τους για την επανεκκίνηση του στρατηγικής σημασίας τομέα των εγχώριων οικονομιών, του τουρισμού. Μαζί με την Κύπρο, οι πρωταγωνιστές της τουριστικής αγοράς της περιοχής, δημιουργούν οδικούς χάρτες για την επόμενη ημέρα του κορωνοϊού. Δίχως να έχουν αφήσει πλήρως την πανδημία πίσω τους, με πολύ προσεκτικά βήματα, η Τουρκία, το Ισραήλ και η Αίγυπτος επιχειρούν να δημιουργήσουν σχέδια δράσης, με τα οποία θα επιχειρηθεί να περιοσθθεί ένα κομμάτι από τα προβλεπόμενα, στην αρχή του χρόνου, κέρδη από τον τουριστικό τομέα.

Στην περίπτωση των τριών αυτών χωρών, ξεχωρίζουν τέσσερα σημαντικά στοιχεία. Πρώτον, στα επιτελεία των Υπουργείων Τουρισμού γίνονται πυρετωδώς προσπάθειες για να εναρμονιστούν οι εγχώριες τουριστικές δομές με τα νέα δεδομένα της πανδημίας. Δεύτερον, στο επίκεντρο των σχε-

Με την ελπίδα ότι θα περιωθούν οι τελευταίοι τουριστικοί μήνες του 2020 βάζουν «πρώτη ταχύτητα» οι τουριστικές δυνάμεις της Ανατολικής Μεσογείου.

διασμών των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου βρίσκονται τα μέτρα προστασίας που αναμένεται να παραμείνουν σε εφαρμογή για μεγάλο χρονικό διάστημα, τουλάχιστον μέχρι την εξεύρεση εμβολίου για τον Covid 19. Τρίτον, σε πρώτη φάση, η προσοχή της Τουρκίας, του Ισραήλ και της Αιγύπτου στρέφεται στην εγχώρια αγορά τουρισμού. Τα σχέδια για τους ξένους τουρίστες βρίσκονται σε «καθεστώς αναμονής» τουλάχιστον μέχρι τα τέλη του καλοκαιριού, με την ελπίδα ότι θα περιωθούν οι τελευταίοι τουριστικοί μήνες του 2020, δηλαδή η περίοδος Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου.

Τέλος, οι τρεις χώρες προχωρούν σε δραματικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων, εστιατορίων και σημείων που προσελκύουν το ενδιαφέρον των τουριστών. Τα ξενοδοχεία τους δίνουν αγώνα δρόμου για να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα.

Πρώτο βήμα με τους ντόπιους

Η Τουρκία ανακοίνωσε ότι ετοιμάζεται να προχωρήσει στην επανεκκίνηση της τουριστικής βιομηχανίας μετά το τέλος της εορτής του Ραμαζανιού, στα τέλη του Μαΐου. Σε λίγες εβδομάδες, οι ξενοδοχειακές μονάδες και οι τουριστικές εγκαταστάσεις της χώρας θα ανοίξουν τις πύλες τους για τους ντόπιους τουρίστες. Μακροπρόθεσμα, η Άγκυρα στοχεύει στην επιτροφή του ξένου τουρίστα, αν και εφόσον κυλήσουν όλα ομαλά στο μέτωπο της πανδημίας και οι εξελίξεις από το μέτωπο της εγχώριου τουρισμού είναι ενθαρρυντικές. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε πρώτη φάση, η τουρκική κυβέρνηση αναμένει ικανοποιητικούς αριθμούς από μικρές τουριστικές μονάδες στα δυτικά και νότια παράλια της χώρας.

Παρόμοια στρατηγική ακολουθεί και το Ισραήλ, το οποίο προσεγγίζει το εγχείρημα της επανεκκίνησης της τουριστικής βιομηχανίας αρχικά με την συμβολή της εγχώριας αγοράς ως ένα είδος «crash test» για το μοντέλο που θα εφαρμοστεί κατά την

μετακορωνοϊκή περίοδο. Το Ισραήλ θα επιχειρήσει να επωφεληθεί από τα συμπεράσματα και διδάγματα της πρώτης περιόδου για να προχωρήσει στην επίλυση διάφορων πιθανών προβλημάτων που θα προκύψουν στην συνέχεια. Σύμφωνα με ισραηλινά δημοσιεύματα, το Ισραήλ βρίσκεται ακόμη στα αρχικά στάδια του ανοίγματος του τουριστικού τομέα. Στην γειτονική χώρα ξενοδοχεία, εστιατόρια, εθνικά πάρκα και αξιοθέατα έχουν αρχίσει να ανοίγουν. Οι παραλίες είναι επίσης ανοικτές για το κοινό. Προς το παρόν χωρίς ναυαγισμούς, οι παραλίες χρησιμοποιούνται μόνο για άσκηση.

Παρόμοια εικόνα εκτέμπει και η Αίγυπτος, όπου η κυβέρνηση έχει ξεκινήσει να ελέγχει τις τουρι-

Αυστηροί υγειονομικοί έλεγχοι θα διενεργούνται σε όσα αεροδρόμια ανοίξουν στην Τουρκία, στο Ισραήλ και στην Αίγυπτο.

στικές μονάδες και να καθοδηγεί τις επιχειρήσεις για τον οδικό χάρτη που θα ακολουθηθεί την τουριστική σεζόν του 2020. Τα αιγυπτιακά ξενοδοχεία θα μπορούν να ανοίξουν ξανά σε τοπικούς τουρίστες και να προσφέρουν υπηρεσίες εστιατορίου και καθημερινής χρήσης, υπό την προϋπόθεση ότι λειτουργούν με χωρητικότητα 25% έως τα τέλη Μαΐου.

Στην περίπτωση της Τουρκίας το συγκεκριμένο ποσοστό αναμένεται να είναι 50%.

Και οι τρεις γειτονικές χώρες της Κύπρου, στην νέα περίοδο, θα εφαρμόσουν αυστηρά μέτρα προστασίας σε όλες τις δομές της τουριστικής βιομηχανίας. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Ισραήλ, το οποίο θέτει σε εφαρμογή τον κώδικα

του «Βιολετί Σήματος». Για να ανοίξει ξανά, κάθε τουριστική εγκατάσταση στο Ισραήλ πρέπει να ακολουθήσει τον προτεινόμενο κώδικα του «Βιολετί Σήματος», το οποίο επιβάλλει την χρήση μάσκας, την τήρηση της κοινωνικής απόστασης και αυστηρό πρόγραμμα τακτικού καθαρισμού και απολύμανσης. Οι τουριστικές εγκαταστάσεις, όπως τα ξενοδοχεία και τα αξιοθέατα, πρέπει να εκπαιδεύσουν το προσωπικό τους με βάση αυτές τις νέες οδηγίες, να αναβαθμίσουν το σύστημα εξαερισμού τους, να μειώσουν το μέγεθος του πλήθους και να δημιουργήσουν πιο ευέλικτους όρους κράτησης και ακύρωσης.

Ξένοι τουρίστες από τον Αύγουστο

Όπως τονίστηκε παραπάνω οι γειτονικές χώρες της Κύπρου στοχεύουν στην επανεκκίνηση της τουριστικής βιομηχανίας αρχικά με την συμβολή του ντόπιου τουρίστα. Οι σχεδιασμοί για τους ξένους τουρίστες στην Τουρκία, στο Ισραήλ και στην Αίγυπτο αφορούν την περίοδο μετά τον Αύγουστο. Πιο συγκεκριμένα, το τουρκικό Υπουργείο Τουρισμού και Πολιτισμού προβλέπει ότι η αγορά των ξένων τουριστών στην Τουρκία θα αρχίσει να κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα από τα τέλη του Αυγούστου και θα εντατικοποιηθεί τον Σεπτέμβριο. Παρόμοιες προβλέψεις γίνονται αυτήν την περίοδο και στο Τελ Αβίβ. Προς το παρόν τα αεροδρόμια στο Τελ Αβίβ και το Ελάν λειτουργούν με περιορισμένο αριθμό καθημερινών πτήσεων που προορίζονται για Ισραηλινούς πολίτες που εισέρχονται στη χώρα (δεν γίνονται δεκτοί ακόμη αλλοδαποί). Καθώς η χώρα ετοιμάζεται να ανοίξει σε περισσότερους προορισμούς, από τα μέσα του καλοκαιριού και μετά, θα υπάρχουν συγκεκριμένα σημεία εισόδου και αεροδρόμια, όπως το Διεθνές Αεροδρόμιο Μπεν Γκουριόν όπου θα πραγματοποιούνται υγειονομικοί έλεγχοι στους εισερχόμενους επιβάτες. Αν και η γειτονική χώρα δεν έχει ακόμη επίσημο χρονοδιάγραμμα για το πότε θα ξεκινήσουν οι διεθνείς πτήσεις, ο στόχος είναι να ξεκινήσει το άνοιγμα του πρώτου σταδίου πολύ πριν από το τέλος του έτους.

Σε αντίθεση με την Τουρκία και το Ισραήλ, στην Αίγυπτο η κυβέρνηση στα μέσα του Μαΐου αποφέυει να δώσει χρονοδιάγραμμα για την επανέναρξη των διεθνών πτήσεων που θα μεταφέρουν ξένους τουρίστες στην χώρα.

Αξίζει να επισημανθεί ότι και στις τρεις χώρες, τόσο τα αεροδρόμια όσο και όλες οι τουριστικές εγκαταστάσεις, κατά την τουριστική σεζόν του 2020 θα λειτουργήσουν βάσει αυστηρών κανονισμών υγείας. Στην περίπτωση της Τουρκίας, οι μεγάλες τουριστικές μονάδες θα πρέπει να λειτουργήσουν με βάση μια σειρά περιοριστικών μέτρων, όπως το κλείσιμο ορισμένων δημόσιων χώρων και την εναρμόνιση της τοποθέτησης σεζόν στην παραλίες με βάση τον κανόνα της κοινωνικής απόστασης. Επίσης, θα περιοριστούν και οι εξορμήσεις των τουριστών σε αξιοθέατα. Την ίδια στιγμή, η Τουρκία ξεκινά ενημερωτική εκστρατεία ξένων τουριστών για τις σύγχρονες δομές υγείας της χώρας και προχωρά στην αύξηση του ιατρικού προσωπικού σε στρατηγικά σημεία της εγχώριας τουριστικής βιομηχανίας.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / Του ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Το στημένο παιχνίδι του Βορρά εις βάρος του Νότου

Ο αθέμιτος ανταγωνισμός των εταιρειών του Βορρά εις βάρος των εταιρειών του Νότου είναι απτός. Πώς; Πρώτον, αναστάλσαν οι κανόνες που απαγόρευαν τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να επιτραπεί στα κράτη-μέλη να προστατεύσουν τις οικονομίες, επιχειρήσεις και μισθωτούς από την πρωτοφανή κρίση. Δεύτερον, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Κομισιόν έχει προνοήσει να αποτρέψει τις εξαγορές ευρωπαϊκών επιχειρήσεων από τρίτες χώρες. Αυτές οι κατ' αρχάς εύλογες ρυθμίσεις, ceteris paribus αποφέρουν απροσδόκιστα αποτελέσματα, καθώς κομψώνουν με την πραγματικότητα ότι οι βόρειες πλούσιες χώρες διαθέτουν άφθονα κεφάλαια και μπορούν προνομιακά να ενισχύουν τις εταιρείες τους, ενώ ο φτωχός ευρωπαϊκός Νότος δεν έχει. Οι «αθώοι» κανόνες καταλήγουν να υπηρετούν «ένοχα» συμφέροντα.

Οι εταιρείες του Βορρά προνομιακά ενισχύονται από τα κράτη τους και αθέμιτα ενισχύουν την ανταγωνιστική τους θέση. Εκμεταλ-

Από το 1,9 τρισ. ευρώ κρατικές ενισχύσεις, το 1 τρισ. είναι γερμανικές και μόνο 0,9 τρισ. από τα υπόλοιπα 26 κράτη.

λεύονται μια υγειονομική κρίση για να διευρύνουν τα μερίδια αγοράς εις βάρος των εταιρειών του Νότου. Και οι τελευταίες περιορίζονται, αποδυναμώνονται, ίσως το επόμενο βήμα θα είναι η εξαγορά τους (αφού αποκλειστούν Κινέζοι ή άλλοι) από τους βόρειους ανταγωνιστές τους. Αν αυτή η εξέλιξη δεν ανακοιπεί άμεσα, τείνει να αποδυναμωθεί αυτός ο ανταγωνισμός στην ευρωπαϊκή αγορά, η έννοια της ευρωπαϊκής αγοράς με ενιαίους κανόνες θα κονιορτοποιηθεί, οι έντονες περιφερειακές ανισότητες θα διευρυνθούν και θα επιταχυνθεί η ανισόμετρα ανάπτυξη της. Η πολιτική αντίδραση θα ακολουθήσει—δυσκόλτα θα συγκραηθεί κάποιος που

έκλεψε την παρτίδα σε ώρες τέτοιας ανθρώπινης δυστυχίας...

Προσώρας, με αφορμή την κρίση, η κοινή αγορά τείνει να γίνει κοινή για τις εταιρείες του Βορρά. Δεν πρόκειται για εκτιμήσεις γενικώς και αορίστως. Από το 1,9 τρισ. ευρώ κρατικές ενισχύσεις που έχει εγκρίνει μέχρι σήμερα ως σύνομες η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Κομισιόν, περισσότερα από τα μισά, το 1 τρισ. ευρώ, είναι ενισχύσεις που έχουν δοθεί από το γερμανικό κράτος στη γερμανική οικονομία ενώ 0,9 τρισ. ευρώ είναι οι ενισχύσεις που έχουν δοθεί από όλα τα υπόλοιπα 26 κράτη. Η αρμόδια επιτροπή, κ. Μ. Βεστγάγκερ, εκτιμά ότι αυτό όχι μόνο δεν είναι προβληματικό, αλλά αντιθέτως είναι πολύ καλό για όλη την Ευρώπη. Και ο Γερμανός υπουργός, κ. Π. Αλτμάιερ, με 100 δισ. ευρώ ενισχύει τα κεφάλαια των γερμανικών εταιρειών. Ο επανασχεδιασμός του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού χάρτη έχει αρχίσει.

Λέγεται ότι η κρίση επιταχύνει και ενισχύει τάσεις που προϋπήρχαν.

Δεν είναι νεοφυής η τάση διευρύνσης των ανισορροπιών στην Ευρώπη, συγκέντρωσης ισχύος-πλούτου στη Γερμανία και άλλες βόρειες χώρες, συγκέντρωσης μεγάλων οικονομικών κλάδων σε λιγότερους παίκτες όπως αυτό αποτυπώνεται στις τιμές, τα ποσοστά κέρδους και τα μερίδια αγοράς, η τάση περιορισμού του ελεύθερου ανταγωνισμού (όπως στις ΗΠΑ...) στην ευρωπαϊκή οικονομία με ορατές τις συνέπειες στη χαμηλή παραγωγικότητα, αθροιστικά, τις τροφοδοτήσεις, αν οι ευρωπαϊκές επενδύσεις, χαμηλή αμοιβή της εργασίας και στις ανισότητες που καταγράφονται και στην Ευρώπη. Αλλά το πολιτικό εγχείρημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης έγκειται στην αντιστάθμιση αυτών των φυγόκεντρων τάσεων. Αν η κρίση, αντιθέτως, τις τροφοδοτήσει, αν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεχίσουν να βλέπουν, να ακούν και να μη μιλούν, αυτό το στημένο παιχνίδι θα έχει κακή κατάληξη.

kallitsiskostas@yahoo.com

ΑΡΘΡΟ / Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΩ

Κοινωνική ακινησία

Το πρόβλημα της ανισότητας δεν είναι ελληνικό, ούτε καν ευρωπαϊκό, αφορά όλη τη Δύση.

ριθώριο εξέλιξης και πληθώρα επιλογών.

Τα τελευταία δέκα χρόνια η «οροφή» για κάθε ηλικία είναι ολόενα και λιγότερο «γυάλινη». Αντιθέτως, γίνεται πιο συμπαγής, σκληρή, πολύ ορατή. Παράγοντες, οι οποίοι είναι έξω από τον έλεγχο οποιουδήποτε ατόμου και ήταν ήδη προκαθορισμένοι κατά τη γέννησή του, είναι αυτοί που τελικά προσδιορίζουν την εξέλιξη του. Ακόμη και οι εξαίρεσεις αυτές της τάσης είναι ανησυχητικές. Εξαίρεται όλοι όσοι έχουν «κολληθεί» κομματικά ένησημα.

Το πρόβλημα της ανισότητας δεν είναι ελληνικό, ούτε καν ευρωπαϊκό, αφορά όλη τη Δύση. Ω-

στόσο, για την Ελλάδα η διεύρυνση των ανισοτήτων ισοδυναμεί με σιωπηλή, αργή παρακμή. Το να φτιάχνουν ιστορία οι παρέες, κατά το γνωστό άσμα, ακούγεται ρομαντικό, έστω και ρετρό.

Με το να σφετερίζονται όμως οι παρέες κάθε τι που σωστά αξιοποιούμενο—από θέσεις αξιοπρεπούς εργασίας ή διοίκησης σε πόστα κρίσιμα—θα μπορούσε να βοηθήσει τη χώρα να κινηθεί, να προχωρήσει παρακάτω και να απεγκλωβιστεί από την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει, τότε η επόμενη αποτυχία βρίσκεται στην επόμενη γωνία, περιμένοντας απλά να συμβεί.

Οι συγχυρισμένες επιτυχίες, επιτεύγματα μιας κρατικής μηχανής και μιας κοινωνίας που έχουν εθιστεί να λειτουργούν οριακά, δεν πρέπει να αποσπών από τη μεγάλη εικόνα: η Ελλάδα καταρρέει σε αρκετούς τομείς πολύ πίσω από τα πρότυπα μιας ευνομούμενης χώρας με ίσες ευκαιρίες για όλους και θα πρέπει να κερδίσει έδαφος.

Διευθετήσεις έως την υστίατη για τη μεγάλη επιστροφή

Αρχισαν τα όργανα από την ΠΟΕΔ, ενώ ήδη παρατηρείται μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών που θα απέχουν από την διαδικασία

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Σε αγώνα δρόμου βρίσκεται τις τελευταίες μέρες το υπουργείο Παιδείας για την επιστροφή των μαθητών των υπόλοιπων τάξεων στα σχολεία. Έχει κοινοποιηθεί την Δευτέρα το πρωτόκολλο υγιεινής για τα δημοτικά, ενώ προβλέπονται διαφοροποιήσεις σε ό,τι αφορά το ωράριο των σχολείων. Πάντως, η ΠΟΕΔ δεν παρέλειψε να καταγγείλει το υπουργείο Παιδείας για ανεπάρκειες και ελλείψεις λίγο πριν από την επιστροφή στα θρανία.

Το πρωτόκολλο υγιεινής παρουσιάστηκε την Δευτέρα σε σεμινάριο, μέσω τηλεδιάσκεψης από ειδικούς του Υπουργείου Υγείας στους Διευθυντές των Δημοτικών Σχολείων που πρόκειται να υποδεχθούν τα παιδιά στο τέλος της εβδομάδας, σχετικά με το υγειονομικό πρωτόκολλο το οποίο θα ισχύσει. Συγκεκριμένα, προχθές επιμորφώθηκαν 180 διευθυντές Δημοτικών Σχολείων ενώ την Τρίτη είχε γίνει η επιμρφωση των υπόλοιπων.

Το πρωτόκολλο των δημοτικών

Από σήμερα, το ίδιο πρόγραμμα ενπέρωσης/επιμόρφωσης για το υγειονομικό πρωτόκολλο θα γίνει και για τους οργανωμένους γονείς σε επίπεδο ομοσπονδιών γονέων. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο που έχει στην κατοχή της η «Κ» αποκλειστικά για τα δημοτικά σχολεία, η χρήση μάσκας και γαντιών είναι προαιρετική, ωστόσο ο κάθε μαθητής θα πρέπει να έχει απολυμνεί τα χέρια του με αντισηπτικό όταν εισέρχεται και όταν εξέρχεται από την τάξη. Η είσοδος των γονιών ή άλλων προσώπων θα απαγορεύεται αυστηρά εκτός σε εξαιρετικές περιπτώσεις με την έγκριση της διεύθυνσης του σχολείου και νοουμένου ότι το πρόσωπο που θα εισέλθει στον σχολικό χώρο θα τηρεί τα μέτρα ασφαλείας που ισχύουν.

Η είσοδος και η έξοδος

Οι μαθητές δεν θα ξεπερνούν τους 12 σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας ή τους 13, εκεί που παρουσιάζονται τάξεις με 25 μαθητές. Η διδασκαλία θα γίνεται σε αίθουσα που έχει καθοριστεί ή σε ανοικτό χώρο νοουμένου ότι πληροί τα μέτρα ασφαλείας. Κάθε μαθητής θα έχει το δικό του θρανίο, καρέκλα που θα χρησιμοποιεί καθ' όλη τη διάρκεια των μαθημάτων. Θα υπάρχει απόσταση ενός μέτρου από το κάθε θρανίο, ενώ ο εκπαιδευτικός θα έχει απόσταση δύο μέτρων από τα μπροστινά θρανία. Αν ο εκπαιδευτικός χρειαστεί να πλησιάσει έναν μαθητή θα πρέπει να λάβει αυξημένα μέτρα ασφαλείας (χρήση μάσκας

Εκπαιδευτικός, ο οποίος θα βρεθεί θετικός στον κορωνοϊό, θα αντικαθίσταται αμέσως, ενώ μαθητής με θετικό κρούσμα θα παρακολουθεί εξ αποστάσεως.

Βάσει του πρωτοκόλλου εάν ένας μαθητής βρεθεί θετικός στον κορωνοϊό, οι υπόλοιποι μαθητές θα μπορούν να συνεχίσουν να παρακολουθούν κανονικά τα μαθήματα.

και γαντιών). Θα πρέπει να σημειωθεί πως ο εκπαιδευτικός θα ενημερώνει τακτικά τους μαθητές για τους κανόνες υγιεινής και τα μέτρα ασφαλείας πριν από την έξοδο από τον χώρο διδασκαλίας. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να παρακολουθεί διακριτικά κατά πόσο ένας μαθητής παρουσιάζει συμπτώματα. Η κάθε σχολική μονάδα θα αναπρο-

σαρμόζει το ωρολόγιο πρόγραμμα ώστε να υπάρχουν διαφορετικές ζώνες διαιμμάτων. Θα γίνεται και διαχωρισμός των εξωτερικών χώρων και της σχολικής αυλής ούτως ώστε κάθε ομάδα να έχει τον δικό της χώρο. Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος θα υπάρχουν συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί που θα ελέγχουν για την τήρηση των μέτρων ασφαλείας. Τα κυλκεία θα παραμείνουν κλειστά γι' αυτό τον λόγο οι μαθητές θα πρέπει να φέρουν νερό και φαγητό από το σπίτι, ενώ θα απαγορεύεται να χρησιμοποιούν οι μαθητές την βρύση για να πίνουν νερό με το στόμα. Σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας θα υπάρχει αλκοολούχο διάλυμα, όπως και σε κοινόχρηστους χώρους.

Αερισμός χώρων

Οι αίθουσες διδασκαλίας θα καθαρίζονται καθημερινά. Συγκεκριμένα θα γίνεται καθημερινός και σχολαστικός κα-

θαρισμός και απολύμανση των επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (θρανία, βρύσες, πόμολα, κουμπαστές σκάλων, δάπεδα κλπ).

Σε περίπτωση πάντως που μαθητής παρουσιάσει συμπτώματα, τότε θα πρέπει να παραμείνει στο σπίτι υποχρεωτικά, ενώ οι γονείς του ενημερώνουν την διεύθυνση του σχολείου. Οι γονείς είναι υπεύθυνοι για την θερμομέτρηση των παιδιών καθημερινά αλλά και για τον έλεγχο τυχόν συμπτωμάτων. Σε περίπτωση που τα συμπτώματα παρουσιάσουν κατά τη διάρκεια της παρουσίας του μαθητή στη σχολική μονάδα, η διεύθυνση του κάθε σχολείου θα πρέπει να έχει ήδη δημιουργήσει ειδική ομάδα διαχείρισης κρίσεων η οποία θα αναλαμβάνει τέτοια θέματα. Μαθητές, εκπαιδευτικό ή άλλο προσωπικό δεν θα παρουσιάζονται στο σχολείο αν έχουν συμπτώματα της νόσου, αν κάποιος με

τον οποίο διαμένουν στο ίδιο σπίτι παρουσιάζει συμπτώματα ή αν οι ίδιοι έχουν έρθει σε επαφή τις τελευταίες 14 μέρες με επιβεβαιωμένο κρούσμα. Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα το σχολείο. Αν υπάρξει οποιοδήποτε κρούσμα στο σχολείο, τότε θα τοποθετηθεί μάσκα στο ύπιοπο κρούσμα, θα τεθεί σε απομόνωση σε καλά αεριζόμενο δωμάτιο μέχρι και την παραλαβή του από τον κηδεμόνα. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, θα πρέπει να ενημερώνονται οι υπόλοιποι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς, ωστόσο σύμφωνα με το πρωτόκολλο οι υπόλοιποι μαθητές θα μπορούν να συνεχίσουν κανονικά τη φοίτησή τους. Σε περίπτωση που μαθητής ή εκπαιδευτικός βρεθεί θετικός στον κορωνοϊό τότε θα ακολουθηθούν οι διαδικασίες ικνυλάτησης για εντοπισμό των στενών επαφών. Ο μαθητής θα μπορεί να παρακολουθεί εξ

αποστάσεως ενώ ο εκπαιδευτικός θα αντικατασταθεί αμέσως.

Ελλείψεις βλέπει η ΠΟΕΔ

Ήδη η ΠΟΕΔ καταγγέλλει πάντως το υπουργείο Παιδείας για ελλείψεις λίγα εικοσιτετράωρα πριν την επιστροφή των μαθητών στα σχολεία. Σε ανακοίνωση που εξέδωσε το διοικητικό συμβούλιο της οργάνωσης την Τρίτη, χαρακτήρισε ως απαράδεκτη τη μη αποστολή και ανάρτηση από το ΥΠΠΑΝ του Υγειονομικού Πρωτοκόλλου που θα εφαρμοστεί». Σημείωσε πως το Πρωτόκολλο θα αποτελούσε, μάλιστα, αντικείμενο επεξεργασίας, ανάλυσης και συζήτησης στις τηλεδιασκέψεις των διευθυντικών στελεχών με μέλη της Επιστημονικής-Επιδημολογικής Ομάδας, πράγμα που εκ των πραγμάτων δεν έγινε.

«Απαράδεκτη και επικίνδυνη είναι η στάση του ΥΠΠΑΝ σε σχέση με την ασφάλεια και υγεία των παιδιών, αφού αρνείται πεισματικά να απαντήσει στα ερωτήματα που εδώ και μέρες έχουν τεθεί και αφορούν στην ομαλή λειτουργία των σχολείων. Τίθεται έτσι σοβαρό θέμα με την επαρκή και αποτελεσματική στελέχωση των δημοτικών σχολείων. Μεταξύ πολλών άλλων ασφαριών, ξεχωρίζει το μεγάλο κενό και η έλλειψη οδηγιών μέχρι και σήμερα, που θέτουν εν αμφιβολή την επαναλειτουργία των Ειδικών Μονάδων. Των Μονάδων που στηρίζουν παιδιά με αναπηρίες. Καμία αναφορά σε σχέση με την επαναλειτουργία τους», προσθέτει.

Η Οργάνωση αναφέρει, επιπρόσθετα, ότι το Δ.Σ. της ΠΟΕΔ με αγωνία και έντονο προβληματισμό παρακολουθεί το Υπουργείο Παιδείας «να παρουσιάζει ωραίοι πομπήματα όλα όσα απαιτούνται για την επιστροφή των δεκάδων χιλιάδων παιδιών στα σχολεία την ερχόμενη Πέμπτη, 21 Μαΐου 2020, αγνοώντας τη σοβαρότητα κρίσιμων θεμάτων».

Τόσο στις εκπαιδευτικές οργανώσεις όσο και στο υπουργείο Παιδείας, προβληματίζει το ζήτημα των εκπαιδευτικών που είτε για λόγους δικής τους υγείας, είτε γιατί έχουν ευπαθή άτομα στην οικογένεια, δεν πρόκειται να προσέλθουν στα σχολεία. Αν και υπάρχει ανησυχία μεταξύ εκπαιδευτικών κύκλων για το πως θα καλυφθεί το κενό, ήδη το υπουργείο Παιδείας, έχει αναρτήσει μικρό αριθμό αντικαταστάσεων για τις επόμενες μέρες και το σύστημα αναμένεται να αναανεταστεί συνεχώς. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου Παιδείας, ο κάθε υποψήφιος εκπαιδευτικός για αντικατάσταση οφείλει να παρουσιάζεται την επόμενη μέρα στο σχολείο.

Συνδέεται η COVID-19 με το νέο σύνδρομο

Ο ΠΟΥ εξέδωσε οδηγίες προς τους παιδίατρος, επιβεβαιώνοντας ότι τα στοιχεία δείχνουν πιθανή συσχέτιση

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Σε επαγρύπνηση βρίσκονται, πλέον, μετά και τις παραινέσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, οι παιδίατροι ανά την υφήλιο, εξαιτίας του πολυοργανικού υπερφλεγμονώδους συνδρόμου το οποίο έκανε την εμφάνισή του παράλληλα με την νόσο COVID-19. Μάλιστα, ο ΠΟΥ, με ανακοίνωση που εξέδωσε πρόσφατα, αναφέρει ότι πιθανώς το πρωτοφανές, αλλά και σπάνιο, σύνδρομο, σύμφωνα με τα αρχικά στοιχεία, συνδέεται με την νόσο που προκαλεί ο νέος κορωνοϊός. Παράλληλα, σύμφωνα με τους παιδίατρος, το σύνδρομο μοιάζει στα αρχικά στάδια της εκδήλωσής

με τη νόσο Kawasaki και το οποίο έχει παρατηρηθεί σε παιδιά και εφήβους, ο ΠΟΥ εξέδωσε οδηγίες προς τους παιδίατρος, επιβεβαιώνοντας και το γεγονός ότι τα αρχικά στοιχεία δείχνουν πιθανή συσχέτιση του συνδρόμου αυτού με τη νόσο COVID-19. Ο ΠΟΥ ανακοίνωσε ταυτόχρονα, ένα προκαταρκτικό ορισμό του συνδρόμου «Παιδιατρικό φλεγμονώδες σύνδρομο πολλαπλών συστημάτων που συνδέεται ενδεχομένως με την COVID-19» και κυκλοφόρησε ειδικό έντυπο α-ναφοράς για καταγραφή ύποπτων κρουσμάτων. Κάλεσε τους παιδίατρος σε όλο τον κόσμο να είναι σε επαγρύπνηση για να καταστεί δυνατή η κατανόηση του συνδρόμου το συνητομέρο δυνατόν και να διαπιστωθεί η αιτία της συσχέτισής του με τη νόσο COVID-19.

Παγκόσμια ανησυχία

Η εμφάνιση του πολυοργανικού φλεγμονώδους συνδρόμου σε χώρες του εξωτερικού στις οποίες είχε σημειωθεί μια μεγάλη έξαρση της πανδημίας της νόσου COVID-19 στο πρόσφατο παρελθόν, θορύβησε, όπως ήταν αναμενόμενο, τις υγειονομικές αρχές παγκόσμια. Το «καμπανάκι» ήχησε πρώτα στην Βρετανία στα τέλη Απριλίου, ενώ παρόμοια κρούσματα αναφέρθηκαν στη Νέα Υόρκη, την Ιταλία και την Ισπανία. Μάλιστα, καταγράφηκαν τρεις θάνατοι: ένα 5χρονο παιδί στην Νέα Υόρκη, ένας 14χρονος έφηβος στο Λονδίνο και ένα 9χρονο παιδί στην Γαλλία. Μάλιστα, ξένα δημοσιεύματα ανέφεραν ότι ο θάνατος στην Γαλλία επήλθε μετά από εγκεφαλικές βλάβες, έπειτα από καρδιακή προσβολή. Σημειώνεται, παράλληλα, ότι οι εξετάσεις στις οποίες υπεβλήθη το παιδί έδειξαν ότι «είχε έρθει σε επαφή» με τον κορωνοϊό, αλλά δεν είχε αναπτύξει τα συμπτώματα της Covid-19.

Όπως εξήγησε στην «Κ» η Δρ Μαρία Κολιού, το νέο πολυοργανικό φλεγμονώδες σύνδρομο μοιάζει με την νόσο Kawasaki, στα αρχικά στάδια, αλλά οδηγεί τα παιδιά σε Μονάδες

Αυτό που είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, είπε η Δρ Κολιού στην «Κ», είναι ο τρόπος με τον οποίο προκαλεί προβλήματα στους ενήλικες, η υπερέκκριση δηλαδή φλεγμονωδών ουσιών στους πνεύμονες, προκαλώντας σοβαρές ζημιές.

Ενθαρρυντικά τα δεδομένα για την Κύπρο

Είναι γεγονός ότι οι επιστήμονες διεθνώς πλέον πιστεύουν ότι υπάρχει συσχέτιση του νέου κορωνοϊού με την εμφάνιση του πολυοργανικού φλεγμονώδους συνδρόμου, ωστόσο για την χώρα μας τα μέχρι στιγμής δεδομένα είναι ενθαρρυντικά. Τα παιδιά μεταξύ των ηλικιών 0 μέχρι 17 ετών, σύμφωνα και με τα πιο πρόσφατα επιδημιολογικά δεδομένα, ανέχονται μόλις στο 6% των επιβεβαιωμένων περιστατικών κορωνοϊού, ενώ με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, οι ασθενείς αυτών των ηλικιών νόσησαν πολύ ήπια. Επίσης, όπως είπε η Δρ Κολιού, πρόκειται για μια πολύ σπάνια εξέλιξη της υγείας των παιδιών που βρέθηκαν θετικά στην COVID-19, ενώ παράλληλα υπάρχουν και διάφορες θεραπείες κατά του συνδρόμου. Γνωρίζουμε ποια θα είναι η οδός που θα ακολουθήσουμε, αν ξεφύγει η κατάσταση, είπε η Δρ Κολιού. Πρόσθεσε, ωστόσο, ότι σε περιπτώσεις βαριάς νόσησης εξαιτίας του συνδρόμου, ενδεχομένως ο οργανισμός ενός ασθενούς να μην ανταποκριθεί στην θεραπεία.

Εντατικές θεραπείες, καθώς εξελίσσεται πολύ πιο επιθετικά. Τόσο στην περίπτωση της νόσου Kawasaki, όσο και σε αυτή του νέου συνδρόμου, οι ασθενείς εμφανίζουν συμπτώματα

όπως ψηλό πυρετό, κόκκινα και σκαμμένα χείλη, κόκκινα μάτια, εξάνθημα, φουσκούμενα χέρια και λεμφαδένες στον τράχηλο. Στην περίπτωση ενός ασθενούς με την νόσο Kawasaki,

μπορεί ακόμα και να μην χορηγηθεί θεραπεία, αλλά αυτός να ιαθεί πλήρως, αν και σε ένα ποσοστό περίπου 25% των ασθενών ίσως παραμείνει κάποιο πρόβλημα στα στεφανιαία αγγεία της καρδιάς.

Όταν ένα παιδί προσβληθεί από το νέο πολυοργανικό φλεγμονώδες σύνδρομο, στα αρχικά στάδια –όχι σε όλες τις περιπτώσεις– εμφανίζει συμπτώματα όπως της νόσου Kawasaki. Όπως είπε η Δρ Κολιού, όμως, το νέο σύνδρομο έχει το χαρακτηριστικό να εξελίσσεται σε μια πολύ πιο σοβαρή κατάσταση, η οποία προκαλεί πολυοργανική ανεπάρκεια και οδηγεί τους ασθενείς στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας.

Αν και στα αρχικά στάδια της εμφάνισης του επικίνδυνου νέου συνδρόμου γίνονταν κάποιες υποθέσεις ότι μόνο χρονικά είναι η συσχέτισή του με την νόσο COVID-19, πλέον, φαίνεται ότι ο κορωνοϊός διαδραματίζει κάποιου είδους ρόλο. Προς το παρόν, η επιστημονική κοινότητα δεν έχει καταλήξει σε κάποιο συμπέρασμα ως προς τον ρόλο του νέου κορωνοϊού, αλλά υπάρχουν κάποιες βάσιμες υποψίες. Αυτό που είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, είπε η Δρ Κολιού, είναι ο τρόπος με τον οποίο προκαλεί προβλήματα στους ενήλικες: η υπερέκκριση φλεγμονωδών ουσιών στους πνεύμονες, προκαλώντας σοβαρές ζημιές. Με την σειρά της, στην νόσο Kawasaki πάλι παρατηρείται η υπερέκκριση φλεγμονωδών ουσιών, αλλά όχι στον βαθμό της COVID-19, εξήγησε η Δρ Κολιού, ενώ και στην περίπτωση του συνδρόμου ο μηχανισμός είναι παρόμοιος. Αυτό έχει ως συνέπεια την καταστροφή διαφόρων ζωτικών οργάνων των παιδιών τα οποία προσβάλλονται από αυτό. Μάλιστα, η γιατρός εξήγησε ότι η COVID-19 αποτελεί προϋπόθεση για την εκδήλωση του συνδρόμου, δηλαδή, είτε να νοσήσει παράλληλα, είτε να έχει νοσήσει στο πρόσφατο παρελθόν, ενώ φαίνεται ότι το σύνδρομο μπορεί να εμφανιστεί ακόμα και μετά την ανάρρωση από την COVID-19.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η Ελληνική Προεδρία στο Συμβούλιο της Ευρώπης

Η Ελλάδα πριν από μερικές μέρες πήρε την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης, το αρχαιότερο επίσημο όργανο της Ευρώπης αφού συστάθηκε στις 5 Μαΐου του 1947 και συμμετέχουν σ' αυτό 47 χώρες από την Ευρώπη και την ανατολική περιφέρεια. Συμμετέχουν επίσης 5 κράτη ως παρατηρητές του Συμβουλίου και 3 ως παρατηρητές της Συνέλευσης. Μεγάλη ευκαιρία για την Ελλάδα, αφού θα αναδείξει θέματα όπως η δημόσια υγεία, το κράτος δικαίου, η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή, η δημοκρατία και τα δικαιώματα των παιδιών. Η Προεδρία έρχεται σε ένα πολύ σημαντικό σημείο, αφού η Ελλάδα έχει αποδείξει τις ηγετικές ικανότητες που διαθέτει ειδικά όσον αφορά στο θέμα αντιμετώπισης του κορωνοϊού, αλλά και τις προκλητικές επιθέσεις της Τουρκίας με μεταναστες στον Έβρο. Πρέπει να αναδείξουμε μέσα από την Προεδρία τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκε η Ελληνική κυβέρνηση την πανδημία, ούτως ώστε να καταλάβουν οι ξένοι γιατί φέτος πρέπει να κάνουν διακοπές στην Ελλάδα νιώθοντας ασφαλείς! Ας δείξουμε τον δρόμο στους Ευρωπαίους εταίρους μας και ως καταστάσουμε την Ελλάδα φάρο ελπίδας για την επιστροφή στην κανονικότητα. Εκτός όμως από την υγεία που αφορά όλο τον πλανήτη, έχουμε την ευκαιρία να αναδείξουμε και την προκλητικότητα της Τουρκίας στο Αιγαίο και τη Μεσόγειο. Πολύ περισσότερο, την συμπεριφορά της Τουρκίας στην Κύπρο, αφού εδώ και 46 χρόνια συνεχίζει την παράνομη κατάληψη της μισής σχεδόν νήσου μη δίνοντας καμία σημασία στο διεθνές δίκαιο και καταπατώντας τα ανθρωπιάνα δικαιώματα που είναι και μέρος της ατζέντας της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ας εκμεταλλευτούμε τη δυνατότητα που μας δίνουν τέτοιου είδους οργανισμοί για να αναδείξουμε ότι το κράτος δικαίου για την Τουρκία δεν υπάρχει και ότι η ίδια λειτουργεί με την βάση τη στρατιωτική υπεροχή και τη γεωγραφική της θέση. Αυτοί οι 6 μήνες λοιπόν, που θα διαρκέσει η Προεδρία του Συμβουλίου, θα μπορούσαν να μας δώσουν τη δυνατότητα να προβάλουμε τον ρόλο του Ελληνισμού στην διατήρηση της Δημοκρατίας και την προάσπιση των δικαιωμάτων ελευθερίας και να γιορτάσουμε στην Αθήνα στις 4 Νοεμβρίου του 2020 την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ενώπιον 47 Υπουργών Εξωτερικών.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν τους τελευταίους μήνες στην διακίνηση, θα αποτελέσουν παρελθόν υπό την προϋπόθεση ότι θα συνεχίσει να είναι θετική η επιδημιολογική αξιολόγηση εφαρμογής των μέτρων.

Η Κύπρος έρχεται από αύριο πιο κοντά στην κανονικότητα

Επιστρέφει η καθημερινότητα σε σειρά υπηρεσιών με παράλληλη αύξηση ποινών για παραβάτες

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Το δεύτερο σημαντικό βήμα επιστροφής στην κανονικότητα θα πραγματοποιήσει με επιτυχία η Κύπρος την Πέμπτη 21 Μαΐου. Ένα βήμα, από το οποίο θα εξαρτηθεί η επιτυχής ολοκλήρωση των προ-σπαθειών που καταβάλλονται από τον περασμένο Φεβρουάριο, για αντιμετώπιση της πανδημίας και περιορισμού των οικονομικών επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης.

Τα θετικά αποτελέσματα του πρώτου κύματος άρσης των περιορισμών, επιτρέπουν σε πολιτική ηγεσία και επιστήμονες να ανάψουν το πράσινο φως για το δεύτερο κύμα. Από την Πέμπτη 21 Μαΐου, αίρεται το μεγαλύτερο μέρος των περιορισμών που είχαν επιβληθεί στη διακίνηση των πολιτών, με το γνωστό γραπτό μήνυμα (SMS) να αποτελεί παρελθόν. Εκτός από την ομαλοποίηση της καθημερινότητας των πολιτών, στην κανονικότητα επιστρέφει και ένα σημαντικό κομμάτι της οικονομικής δραστηριότητας με μερίδιο συμμετοχής στο κομμάτι της Προστιθέμενης Αξίας (ΠΑ). Η ενεργοποίηση της δεύτερης φάσης άρσης των περιορισμών, κλείδωσε κατά την συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου, χθες Τρίτη, και μετά τις θετικές εισηγήσεις της Επιστημονικής Συμβουλευτικής Ομάδας. Ωστόσο, η νέα χαλάρωση των μέτρων συνεχίζει να παραμένει υπό την αίρεση της συνεχούς επιδημιολογικής αξιολόγησης. Η κυβέρνηση, σε μια προσπάθεια να περιορίσει φαινόμενα υπερβολικής χαλάρωσης των πολιτών αλλά και επαγγελματικών ομάδων, ανακοίνωσε πως με νομοθετική ρύθμιση που θα περάσει από τη Βουλή, προληπτικά θα αυξηθεί ποινές και εξώδικα πρόστιμα

σε ιδιοκτητές ή διαχειριστές επιχειρήσεων ή οικονομικών ή άλλων δραστηριοτήτων που θα παραβαίνουν τα διατάγματα και τα πρωτόκολλα του Υπουργείου Υγείας, πρόστιμα τα οποία θα αυξάνονται σε περιπτώσεις επανάληψης της παράβασης.

Το 2ο βήμα

Η δεύτερη φάση άρσης των περιορισμών καλύπτει την περίοδο από 21 Μαΐου μέχρι 8 Ιουνίου. Παιδεία, διακίνηση, άνοιγμα του χώρου της εστίασης αλλά και άρσης των όποιων περιορισμών στον εκκλησιασμό είναι τα βασικότερα ζητήματα

Η νέα χαλάρωση των μέτρων θα επαναφέρει σε καθεστώς ενεργού δραστηριότητας, πέραν των 61 χιλιάδων εργαζομένων στους τομείς της εκπαίδευσης, της εστίασης, των κομμωτηρίων/κουρείων/, καθώς και πρακτορείων στοιχημάτων.

που θα εισέλθουν και πάλι στην καθημερινότητα των πολιτών, από την Πέμπτη 21 Μαΐου. Συγκεκριμένα:

- Ανοίγουν δημοτικά και γυμνάσια. Κλειστά παραμένουν: η 1η και 2α Λυκείου, οι βρεφονηπιακοί σταθμοί, νηπιαγωγεία και παιδικοί σταθμοί.
- Κομμωτήρια/ κουρεία/ ινστιτούτα αισθητικής.
- Υπηρεσίες εστίασης, εξυπηρέτηση

μόνο σε εξωτερικούς χώρους.

- Βιβλιοθήκες (από 1 Ιουνίου)
- Μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί χώροι (από 1 Ιουνίου).
- Πρακτορεία Στοιχημάτων (από 1 Ιουνίου).

-Λιμάνια σε πλήρη λειτουργία (από 1 Ιουνίου), με εξαίρεση την αποβίβαση επιβατών από κρουαζιερόπλοια.
Η επαναλειτουργία των οικονομικών δραστηριοτήτων θα γίνεται βάσει κατευθυντήριων γραμμών ή πρωτοκόλλων. Επιτρέπονται οι συναθροίσεις σε εξωτερικούς χώρους εστίασης. Διευκρινίζεται ότι ανοικτός χώρος θεωρείται και ο χώρος όπου επιτρέπεται το κάπνισμα με βάση τον Περί Ελέγχου του Καπνίσματος Νόμο. Τα άτομα δεν θα υπερβαίνουν τα 10, ανά ομάδα.

Διακίνηση

-Πλήρως κατάργηση γραπτών μηνυμάτων (SMS) και της απαγόρευσης κυκλοφορίας μεταξύ 10μμ – 6 π.μ.
-Επιτρέπονται συναθροίσεις μέχρι 10 άτομα.
-Ελεύθερη διακίνηση σε πάρκα (εξαιρουμένων των παιδότοπων), πλατείες, μαρίνες κτλ., νοουμένου ότι οι συναθροζόμενοι δεν θα υπερβαίνουν τους 10, ανά ομάδα.
-Από 1 Ιουνίου επιτρέπεται ο εκκλησιασμός και άλλες μορφές θρησκευτικής λατρείας σε εκκλησίες, τεμένη και άλλους θρησκευτικούς χώρους, νοουμένου ότι θα τηρούνται αυστηρά τα πρωτόκολλα υγειονομικής συμπεριφοράς όπως το Υπουργείο Υγείας θα καθορίσει. Τα ίδια μέτρα θα ισχύουν για γάμους, βαφτίσεις και κηδείες.
-Ανοίγμα παραλιών, περιλαμβανομένων

οργανωμένων παραλιών, με τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων που θα εκδοθούν από το Υπουργείο Υγείας.
-Επαναλειτουργία πρακτορείων στοιχημάτων, με βάση τα συγκεκριμένα πρωτόκολλα που θα εκδώσει το Υπουργείο Υγείας.

Τα οικονομικά δεδομένα

Κατά την δεύτερη φάση άρσης των περιορισμών, αξιο προσοχής τυγχάνει και η σταδιακή ομαλοποίηση των δραστηριοτήτων ενός σημαντικού μεριδίου του οικονομικού τομέα. Με βάση στοιχεία που περιλαμβάνονται σε έκθεση που ετοίμασε η Υπουργική Επιτροπή για τον κορωνοϊό, φαίνονται ξεκάθαρα τα κριτήρια στη βάση των οποίων λήφθηκαν οι τελικές πολιτικές αποφάσεις. Ο χώρος της εκπαίδευσης, όπως αναφέρεται στην έκθεση, αποτελεί ένα σημαντικό τομέα της οικονομίας, συνεισφέροντας 6% στην Προστιθέμενη Αξία (ΠΑ). Συνολικά, ο τομέας της εκπαίδευσης απασχολεί 29.027 άτομα. Στους βασικούς τομείς επανεκκίνησης της οικονομικής δραστηριότητας συγκαταλέγεται και η εστίαση, η οποία περιλαμβάνει εστιατόρια, μπαρ και συναφείς υπηρεσίες που συνεισφέρουν το 3,1% της συνολικής ΠΑ, και απασχολεί 25.475 άτομα. Το 71,2% της ΠΑ της εστίασης αφορά εστιατόρια και το 24,6% αφορά μπαρ. Το άνοιγμα κομμωτηρίων και κουρείων, πέρα από την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών των πολιτών, θα επιτρέψει την επαγγελματική επαναδραστηριοποίηση 5.484 ατόμων σε ένα σύνολο 4.127 επιχειρήσεων, συνεισφέροντας γύρω στο 1% στην ΠΑ. Για τα πρακτορεία στοιχημάτων, ο τομέας συνεισφέρει 0,9% στην ΠΑ και απασχολεί 1.337 άτομα.

Υγειονομικά πρωτόκολλα και στήριξη αναμένει η εστίαση στην Ελλάδα

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Ικανοποιημένος για την ελαστικοποίηση των μέτρων σε ό,τι αφορά τις ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ των πελατών και τον μέγιστο αριθμό επιτρεπόμενων ατόμων εντός των καταστημάτων, καθώς και τη μεγαλύτερη ευελιξία που παρέχεται σε ό,τι αφορά τη χρήση εξωτερικών ή ημιυπαίθριων χώρων, εμφανίζεται ο κλάδος της εστίασης. Την ίδια ώρα, ωστόσο, οι παραρόντες του κλάδου τονίζουν ότι τα παραπάνω μέτρα, χωρίς επιπλέον οικονομική στήριξη και φοροελαφρύνσεις, δεν επαρκούν για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Επισμαίνουν δε, ότι η ανακοίνωση των οικονομικών μέτρων έχει καθυστερήσει πολύ, ενώ αναμένουν και τα λεπτομερή υγειονομικά πρωτόκολλα, προκειμένου οι επιχειρήσεις να είναι έτοιμες να υποδεχθούν τους πελάτες τους σε λιγότερο από μία εβδομάδα. Υπενθυμίζεται ότι το μεσημέρι του Σαββάτου ανακοινώθηκε η επαναλειτουργία της εστίασης από τις 25 Μαΐου, αντί της 1ης Ιουνίου, όπως προβλεπόταν αρχικά.

Ειδικότερα, όπως ανέφερε, μιλώντας στην «Κ», ο κ. Γιώργος Καρβαθάς, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ), με τις καινούργιες ρυθμίσεις που ανακοινώθηκαν το απόγευμα της Κυριακής, η δυναμικότητα των καταστημάτων, στην περίπτωση βεβαίως που διαθέτουν εξωτερικό χώρο, μπορεί να φτάσει ακόμη και το 80%, διπλάσια δηλαδή από αυτά που υπολογιζόταν όταν είχαν γίνει οι αρχικές ανακοινώσεις. Μικρότερες προσδοκίες έχουν οι εκπρόσωποι των οργανωμένων αλυσίδων εστίασης, οι οποίοι βεβαίως θεωρούν θετικά τα νέα μέτρα, αλλά εκτιμούν ότι μπορούν να αυξήσουν τη δυναμικότητα των καταστημάτων στο 60%. Εντονος παραμένει ο προβληματισμός για το τι μέλλει γενέσθαι με τις επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν εξωτερικούς χώρους ή που δεν βρίσκονται κοντά σε κάποιο κοινόχρηστο χώρο που μπορεί να αξιοποιηθεί. Σύμφωνα, πάντως, ο κλάδος θεωρεί ότι έχουν καθυστερήσει σημαντικά οι ανακοινώσεις της κυβέρνησης για τα οικονομικά μέτρα, καθώς και τα λεπτομερή υγειονομικά πρωτόκολλα που πρέπει να εφαρμοσθούν, καθώς τίθενται αρκετά ερωτήματα από μεγάλη μερίδα των επαγγελματιών του κλάδου. Τα θέματα αυτά τέθηκαν μεταξύ άλλων και στην ευρεία διαδίκτυακή συζήτηση με τίτλο «Πορεία σε αχατογράφητα νερά, διαδικτυακή συζήτηση για την επόμενη ημέρα των επιχειρήσεων εστίασης, διασκέδασης και φιλοξενίας», η οποία πραγματοποιήθηκε χθες το απόγευμα με πρωτοβουλία των εταιρειών «Αμβυξ» (εισαγωγή και εμπορία αλκοολικών ποτών) και της μπύρας «Νήσος». «Δεν

έχουν δώσει υγειονομικά πρωτόκολλα. Δεν γίνεται να αναρωτιόμαστε τι θα γίνει την επόμενη εβδομάδα», τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Άρνης Βεζενές, σεφ και ιδιοκτήτης του γνωστού εστιατορίου Vezene. «Είναι πιθανό να μην μπορούσαμε να ανοίξουμε την 1η Ιουνίου, καθώς δεν έχουμε ακόμη τα υγειονομικά πρωτόκολλα», τόνισε από την πλευρά του ο επικεφαλής σερβιγιέρ του ξενοδοχείου Μεγάλη Βρεταννία, κ. Ευ. Ψωφίδης. Κατά τη συζήτηση τέθηκε ακόμη και το ζήτημα των τιμοκαταλόγων που θα υπάρχουν στα τραπέζια και πώς αυτοί θα απολυμαίνονται, με τον κ. Νίκο Ιωάννου

Εκπρόσωποι του κλάδου επισημαίνουν ότι καλούνται να ανοίξουν την επόμενη εβδομάδα χωρίς να γνωρίζουν τους υγειονομικούς κανόνες.

της delivery.gr και της e-table.gr να προτείνει τη λύση των ηλεκτρονικών τιμοκαταλόγων, την οποία ήδη εφαρμόζουν κάποιες αλυσίδες εστίασης. Υπενθυμίζεται ότι οι βασικοί κανόνες για τη λειτουργία των εστιατορίων που ανακοινώθηκαν χθες είναι οι εξής:

– Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός πελατών ταυτόχρονα στο κατάστημα ορίζεται ως ο αριθμός που προκύπτει από την αναλογία ενός πελάτη ανά 2 τ.μ. συνολικής ωφέλιμης επιτρεπόμενης επιφάνειας λειτουργίας και όχι ανά 3 τ.μ. που είχε ανακοινωθεί αρχικά.

– Σε κάθε τραπέζι μπορούν να κάθονται έως 6 άτομα και όχι 4 που προβλεπόταν αρχικά. Δεν υπάρχει όριο όταν πρόκειται για οικογένεια με ανήλικα τέκνα.

– Οι αποστάσεις μεταξύ των τραπεζιών θα είναι οι ακόλουθες: α) όταν στον ενδιαμέσο χώρο μεταξύ δύο παραπλεύρων τραπεζιών δεν τοποθετείται καρέκλα σε κανένα εκ των δύο, τότε η ελάχιστη απόσταση μεταξύ αυτών ορίζεται στο 1,10 μ. και γ) όταν τοποθετείται καρέκλα σε κάθε ένα εκ των δύο, τότε η ελάχιστη απόσταση μεταξύ αυτών ορίζεται σε 1,70 μ. Αρχικά προβλεπόταν απόσταση μεταξύ των τραπεζιών τουλάχιστον 2 μέτρα.

– Μπορεί να χρησιμοποιηθεί εσωτερικός ημιυπαίθριος χώρος όταν τουλάχιστον μία πλευρά αυτού βρίσκεται σε επαφή με εξωτερικό χώρο ή αίθριο που μπορεί να αφαιρεθεί. Σε περίπτωση που ανοίγει η οροφή ενός χώρου, τότε μπορεί όλος αυτός να αξιοποιηθεί.

Α Ρ Θ Ρ Ο / Του **ΜΑΡΙΟΥ ΛΟΥΚΑΪΔΗ***

Το δώρο της κρίσης

ΜΕΡΟΣ Β΄

Στο α΄ μέρος του άρθρου αναφερθήκαμε στα στάδια της κρίσης και προβήκαμε σε ορισμένες διαπιστώσεις. Στο σημερινό β΄ μέρος θα αναφερθούμε στους τομείς στους οποίους μπορούμε να επενδύσουμε και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Κατά τη δική μου γνώμη οι τομείς που θα μπορούσαμε να επενδύσουμε είναι οι εξής: α) Παιδεία, β) Υγεία, γ) Οικονομικές και νομικές υπηρεσίες, δ) Ποιοτικές τουρισμός, ε) Λογισμικό.

Αυτά θα πρέπει να είναι αλληλένδετα. Δηλαδή, η Παιδεία με Υγεία, η Παιδεία με Ποιοτικό τουρισμό και η τεχνολογία/λογισμικό με όλα. Αυτά θα πρέπει να γίνουν με όραμα και στρατηγική. Θα μπορούσαμε λ.χ. να οραματιστούμε την καλύτερη προσφορά υγείας στην Μέση Ανατολή και τις καλύτερες σχολές γαστρονομίας αλλά και τρία στα 50 καλύτερα MBA στο κόσμο μέχρι το 2030; Αν μπορούμε να το οραματιστούμε αυτό η κάτι αντίστοιχο με εμπλοκή όλων των συμμετεχόντων για το τι χρειάζεται να κάνουμε, ποιος και πότε; Δεν πρέπει να σταθεί τίποτε εμπόδιο σε αυτό ούτε γραφειοκρατίες, συμπερόντα ή ανάγκη αλλαγή νομοθεσιών; Ας πάρουμε κάποια μαθήματα για το πώς λειτουργήσαμε κατά τη διάρκεια της κρίσης και ας τα επαναλάβουμε. Ας δουλέψουμε οργανωμένα για το μέλλον.

Αν μας έρθει η ενέργεια τότε θα πρέπει να την χειριστούμε ως ακόμα ένα δώρο όχι για να πλουτίσουμε σε μια νύκτα αλλά να κτίσουμε γνώση, υπηρεσίες και προϊόντα στον τομέα ενέργειας βασιζόμενοι σε αυτά για μακροχρόνια απόδοση. Ας

αντιγράψουμε τους καλύτερους στον τομέα αυτό, όπως η Νορβηγία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Ας ακολουθήσουμε το δύσκολο δρόμο και όχι την πορεία της Βενεζουέλας.

Το κράτος είναι και αυτό μια επιχείρηση μια μεγάλη επιχείρηση με έσοδα, έξοδα και δάνεια. Τα έσοδα του κράτους προέρχονται από εμάς κυρίως μέσω φορολογιών. Αναμένουμε να μας προσφέρει πίσω υπηρεσίες και υποδομές (υγεία, παιδεία, ασφάλεια, διακίνηση κλπ.) μέσω χρηστής, διαφανούς και δίκαιης διοίκησης. Οι περισσότεροι φορολογούμενοι πιστεύουμε ότι δεν παίρνουμε τις υπηρεσίες για τα λεφτά που δίνουμε και αν ήταν ανταγωνιστικός τομέας σίγουρα θα αλλάζαμε προμηθευτή. Το μεγαλύτερο κόστος του κράτους δυστυχώς είναι το μισθολόγιο. Λέω, δυστυχώς, γιατί κατ' αρχή το μισθολόγιο είναι ανελαστικό και για να έχει αποτελέσματα χρειάζεται μακροχρόνιο προγραμματισμό (η κυβέρνηση που θα το κάνει θα το αφήσει για τις επόμενες... και αυτό είναι θέμα) και έχει γίνει προϊόν πολιτικής συναλλαγής, δημιουργώντας αδικίες στον πληθυσμό διαχρονικές και μακροχρόνιες (δεν γίνεται να έχουμε συνταξιούχους με €3.000 ευρώ αλλά και με €400). Το κράτος πρέπει άμεσα να μειώσει το κόστος του μισθολογίου και να επενδύσει σε υποδομές και υπηρεσίες προς τον πολίτη. Αυτό μπορεί να το πετύχει με ψηφιοποίηση (e-Government, des χωρίς σπείρωση), αλλαγή διαδικασιών αλλά και νοοτροπίας. Πραγματικά δεν το χωρεί ο νους μου ότι δεν μπορούμε να βρούμε λύση τα δημόσια σχολεία να ξεκινήσουν μαθήματα λίγο πιο αργά από

Ας πάρουμε κάποια μαθήματα για το πώς λειτουργήσαμε κατά τη διάρκεια της κρίσης και ας τα επαναλάβουμε. Ας δουλέψουμε οργανωμένα για το μέλλον.

την υπόλοιπη οικονομία, αλλά και να συνεχίσουν μέχρι μέσα Ιουλίου για ολοκλήρωση της ακαδημαϊκής χρονιάς. Ούτε καν τομάη κάποιος να το προτείνει. Νόμιζα ότι οι δάσκαλοι –αυτά λέν όταν ρωτηθούν –ότι μόνο ο Αύγουστος είναι επίσημα η αργία τους. Και έτσι να μην είναι αν δεν μπορούμε να κάνουμε τα τόσο απλά σε τέτοιες καταστάσεις και βάζουμε όλη την κοινωνία σε κίνδυνο, τότε είμαστε άξιοι της τύχης μας.

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Με τον όρο ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government) χαρακτηρίζεται γενικά η εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορικής και των υπολογιστών στη δημόσια διοίκηση και οι νέες διοικητικές πρακτικές, τις οποίες οι τεχνολογίες αυτές εισήγαγαν. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση είναι «η εφαρμογή εργαλείων και τεχνικών του ηλεκτρονικού εμπορίου στη λειτουργία της διακυβέρνησης». Αυτή η αντίληψη εστιάζει στην πρακτική αποδοτικότητα και στη μείωση του κόστους, όπως αυτές που μπορούν για παράδειγμα να προέλθουν από την ηλεκτρονική κατάθεση της

φορολογικής δήλωσης και τον ηλεκτρονικό εφοδιασμό. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση έχει επίσης τη δυναμική για αυξημένη διαφάνεια αλλά και να «βελτιώσει τη δημοκρατική συμμετοχή».

Θα ξεκινήσω με δυο πολύ απλά παραδείγματα που έζησα πρόσφατα για να καταδείξω απλά πράγματα τα οποία μπορούν να γίνουν άμεσα (low picking fruits) και εύκολα και να μειώσουν κόστος τόσο στο κράτος αλλά και στον φορολογούμενο τον οποίο έχουν ευθύνη να εξυπηρετούν. Άδεια Οικοδόμης: Για να βγάλεις άδεια οικοδομής ανακαλύπτεις, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να επισυνάψεις πρόσφατο τίτλο και τοπογραφικό (κάτω των 6 μηνών). Το πρόσφατο είναι τελείως αυθαίρετος ο ορισμός του χωρίς ουσία. Για να το βγάλεις θα πρέπει να πας Κτηματολόγιο, να περιμένεις, να συμπληρώσεις φόρμα, να το σφραγίσει κάποιος να το πάρεις στο ταμείο να πληρώσεις να επιστρέψεις πίσω στην αρχή να το δώσεις και να σου πουν τα τοπογραφικά θα είναι έτοιμα σε μια ώρα και ο τίτλος σε δύο μέρες... Μπορεί να μου πει κάποιος τι αξία προσθέτει αυτή η διαδικασία; Πόσο πιο απλά θα μπορούσε το Δημαρχείο ένα, δυο χρόνια μετά που θα αποφασίσει να δει την αίτηση σου (παν και τα επικαιροποιημένα έγγραφα) να έχει μερική πρόσβαση στα στοιχεία αυτά απευθείας και να τα επιβεβαιώσει. Αποτέλεσμα, έσωσαν δεκάδες ώρες των υπηρεσιών αλλά και του φορολογούμενου και πήραν και πραγματικά επικαιροποιημένη ενημέρωση. Προσπάθεια για να γίνει – ΣΧΕΔΟΝ ΜΗΔΕΝΙΚΗ.

Για να βγάλεις λευκό ποινικό μητρώο μπαίνεις στο σχετικό λογισμικό περνάς

όλα τα στοιχεία σου και την αίτηση και μετά παίρνεις το αυτοκίνητο σου αυξάνεις την κίνηση και την μόνωση, το στρες και το κόστος να πας στο Αρχηγείο της Αστυνομίας να πληρώσεις €20 και να σου το δώσουν. Έλεος. Δεν μπορούσε η υπηρεσία που το ζητά στην περίπτωση αυτή το ΧΑΚ με την αίτηση σου αυτόματα και ηλεκτρονικά να παίρνει επιβεβαίωση ότι υπάρχει λευκό ποινικό μητρώο. Προσπάθεια για να γίνει: ΣΧΕΔΟΝ ΜΗΔΕΝ. Όπως τα πιο πάνω παραδείγματα υπάρχουν εκατοντάδες παρόμοια τα οποία μας απατούν και εμάς και των κρατικών υπηρεσιών δεκάδες χιλιάδες χρεώσαστες ώρες χωρίς να προσθέτουν καμία αξία στη διαδικασία. Και πιστεύω έντονα ότι όποια διαδικασία ή άτομο δεν προσθέτουν αξία δεν έχουν λόγο ύπαρξης. Εξέρω ότι θα ακουστούν οι γνωστές δικαιολογίες GDPR και λοιπά. Δυστυχώς δεν τις αγοράζω. Για να κάνεις κάτι χρειάζονται 3 πράγματα ΘΕΛΩ, ΣΕΡΩ, ΜΠΟΡΩ. Για να προχωρήσουμε θα πρέπει να ξεπεράσουμε το ΘΕΛΩ. Ναι πιστεύω ότι δεν ΘΕΛΟΥΜΕ.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ (Όταν αποφασίσουμε ότι θέλουμε). Επειδή ένα ολοκληρωμένο σύστημα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια έχω την εξής εισήγηση. Προσλαμβάνεται ένας έμπειρος οργανισμός για το Σχεδιασμό του έργου. Ίσως αυτό και να έχει γίνει.

Προσλαμβάνεται ένας έμπειρος οργανισμός για διοίκηση του έργου.

Το έργο σπάζεται σε εκατοντάδες μικρά έργα και κατανέμεται σε πολλές εταιρείες προσφοράς λογισμικού με ξεκάθαρα παροδοτέα.

Τι πετυχαίνουμε με αυτό το τρόπο: Άμεσα αποτελέσματα τα οποία αισθάνεται ο πολίτης (όπως τα παραδείγματα που ανέφερα).

Ευκαιρία σε πολλές μικρές εταιρείες λογισμικού να δραστηριοποιηθούν ή να δημιουργηθούν δημιουργώντας έτσι μια τεχνονομία στον τόπο, η οποία σε 4-5 χρόνια που θα πάρε να ολοκληρωθεί το έργο θα μπορεί να εξαχθεί, και σίγουρα είναι καλύτερο από το να προσφέρουμε €500 για εργοδότηση ανέργων επιστημόνων.

Εξωρίζουν αυτοί που παραδίδουν και προχωρούν με νέες αναθέσεις και σταματούν όσοι δεν τα καταφέρνουν. Έτσι το έργο προχωρά χωρίς να μπαίνουμε σε περιπλοκές διαδικασίες τερματισμού ενός μεγαθνηρίου που ανέλαβε όλο το έργο και έχουμε διαφορές.

Ξεκινούν όσες πιο πολλές κρατικές υπηρεσίες του κράτους μπορούν ταυτόχρονα βλέποντας γρήγορα έστω και μικρά οφέλη.

Ο Ολικός Σχεδιασμός του έργου αλλά και η διοίκηση του έργου επιβεβαιώνουν μια κοινή ολοκληρωμένη πλατφόρμα και κοινή διεπαφή χρήστη (user interface).

Δυναμώνουν οι εταιρείες πληροφορικής της χώρας μας και αρχίζουν να ανταγωνίζονται και στο εξωτερικό.

Από πρόσφατη συνυμιλία που είχα με ειδικό του θέματος κάτι αντίστοιχο έπραξαν και στο HB με εξαιρετικά αποτελέσματα και είναι επίσης και η πρόταση για το Λίβανο.

* Ο Μάριος Λουκαΐδης είναι σύμβουλος εταιρειών.

Σε έρευνα του CNBC, 57% των ερωτηθέντων δήλωσαν πιο ικανοποιημένοι με τη δουλειά τους σε σχέση με την προ κορωνοϊού εποχή.

Η τηλεργασία βελτίωσε τη σχέση εργαζομένων με το επάγγελμά τους

Αν και ο κορωνοϊός ανέτρεψε τα πάντα στη δομή και την οργάνωση της εργασίας σε όλες τις χώρες που υποχρεώθηκαν να λάβουν μέτρα για την ανάσχεσή του, σε ορισμένες περιστάσεις είχε και θετικές επιπτώσεις. Σύμφωνα με τελευταία έρευνα, που διεξήγαγε μεταξύ εργαζομένων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες το ειδοσεογραφικό δίκτυο CNBC, πολλοί από τους ερωτηθέντες αισθάνονται περισσότερο ικανοποιημένοι από το επάγγελμά τους σε σύγκριση με το παρελθόν – πόσο μάλλον που διατηρούν την εργασία τους, όταν πάνω από 30 εκατομμύρια συμπολίτες τους την έχουν χάσει μέσα στο τελευταίο δίμηνο και ο δείκτης της ανεργίας φθάνει το 14,7%.

Η τηλεργασία έκανε τις κουζίνες γραφεία, οι τηλεδιασκέψεις μέσω Zoom αντικατέστησαν τις αιθούσες συνεδριάσεων, ενώ τα υποχρεωτικά ψηφιακά διαλείμματα για καφέ ενίσχυσαν τις διαπροσωπικές σχέσεις, και όλα αυτά μαζί έκαναν τους ανθρώπους να εκτιμήσουν διαφορετικά τον κόσμο της εργασίας. Η ικανοποίηση από τη δουλειά και η χαρά ενισχύθηκαν, αν και ο

κόπος ήταν μεγαλύτερος όπως φαίνεται στην έρευνα, στην οποία συμμετείχαν 9.059 άτομα. Σε ποσοστό 57% οι τηλεργαζόμενοι είπαν ότι ήταν πολύ ικανοποιημένοι με τη δουλειά τους. Και αυτός είναι ένας λόγος που πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις έχουν ήδη δηλώσει ότι ένα τμήμα του προσωπικού τους θα εξακολουθήσει να εργάζεται εξ αποστάσεως για αρκετούς μήνες ακόμα. Η Twitter πήγε ακόμα πιο πέρα, ανακοινώνοντας ότι θα μπορούσαν επ' αόριστον οι δικοί της υπάλληλοι να εργάζονται εξ αποστάσεως. Ωστόσο, παρά το θετικό αίσθημα, ο ένας στους πέντε εργαζόμενους δούλεψε πολύ σκληρότερα από πριν.

Επιπλέον, όπως αποτυπώνεται στην έρευνα του CNBC, όταν ρωτήθηκαν οι εργαζόμενοι ποιος ήταν ο άμεσος αντίκτυπος στην εργασία τους, 38% από αυτούς απάντησαν πως αισθάνονταν περισσότερο χαρούμενοι με αυτήν από ό,τι προ της πανδημίας – ίσως αυτό να λογίζεται ως ένδειξη πως η «απομόνωση» τους έδωσε μια ευκαιρία να αξιολογήσουν και πάλι την άποψή τους για την εργασία τους, καθώς και τις προσδοκίες τους.

Συμφωνία Γερμανίας και Γαλλίας για επιχορηγήσεις 500 δισ. ευρώ

Τα κεφάλαια θα προέλθουν από κοινή έκδοση χρέους μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Κοινή πρόταση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης, τον τέταρτο και πιο σημαντικό πυλώνα της πανευρωπαϊκής απάντησης στην οικονομική κρίση της πανδημίας, παρουσίασαν ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν και η Γερμανίδα καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ. Το Παρίσι και το Βερολίνο προτείνουν τη σύσταση ενός εργαλείου 500 δισ. ευρώ, με τους πόρους να προέρχονται από κοινή έκδοση χρέους μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και να διανέμονται στις περιοχές και τους κλάδους που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση. Τα χρήματα προτείνεται να διανεμηθούν με τη μορφή επιχορηγήσεων μέσω των προγραμμάτων του νέου μακροπρόθεσμου κοινωνικού προϋπολογισμού, ενώ η αποπληρωμή του χρέους δεν θα είναι συνάρτηση της στήριξης που έλαβε κάθε χώρα.

Η σύμπτωση των δύο σημαντικότερων χωρών της Ε.Ε. είναι κρίσιμο βήμα για την επίτευξη ευρύτερης συναίνεσης. Όπως είχε

Θα χρηματοδοτηθούν χώρες και κλάδοι που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση.

στην εξ αποστάσεως κοινή συνέντευξη Τύπου ο κ. Μακρόν, «η συμφωνία μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας δεν σημαίνει συμφωνία μεταξύ των «27» αλλά χωρίς συμφωνία μεταξύ των δύο, δεν μπορεί να υπάρξει συνολική συμφωνία». Η κ. Μέρκελ τόνισε τη σημασία να δοθούν τα χρήματα ως επιχορηγήσεις αντί δανείων – «θέλουμε να αποφύγουμε την αύξηση του χρέους στα κράτη-μέλη», είπε – και ανέφερε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προτείνει τη συγκεκριμένα κριτήρια κατανομής των πόρων. Ο Γάλλος πρόεδρος εξέφρασε την ελπίδα ότι η κοινή πρόταση θα βοηθήσει την Επιτροπή να καταλήξει, την ερχόμενη εβδομάδα, σε μία εισήγηση για το Ταμείο Ανάκαμψης για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της Ένωσης για το 2021-27) που θα επιτρέπει την τελική συμφωνία.

Σε ανακοίνωση την οποία εξέδωσε αμέσως μετά τη συνέντευξη Τύπου η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν καλωσόρισε τη γαλλογερμανική πρωτοβουλία,

Στην εξ αποστάσεως κοινή συνέντευξη Τύπου της Α. Μέρκελ και του Ε. Μακρόν, ο Γάλλος πρόεδρος τόνισε πως «η συμφωνία μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας δεν σημαίνει συμφωνία μεταξύ των 27 κρατών-μελών, αλλά χωρίς συμφωνία μεταξύ των δύο χωρών, δεν μπορεί να υπάρξει συνολική συμφωνία».

που «αναγνωρίζει την εμβέλεια και το μέγεθος της οικονομικής πρόκλησης που αντιμετωπίζει η Ευρώπη, και σωστά δίνει έμφαση στην ανάγκη να εργαστούμε προς μία λύση με τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό στον πυρήνα της». Η κ. Φον ντερ Λάιεν σημειώνει ότι στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η πρόταση της Κομισιόν, που «θα λάβει επίσης υπόψη τη απόψεις όλων των κρατών-μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου».

Η γαλλογερμανική πρόταση αποτελείται από τέσσερα μέρη. Σχετικά με το Ταμείο Ανάκαμψης, αναφέρεται στο κοινό ανακοινωθέν πως εξέδωσαν οι δύο πλευρές ότι θα «ενισχύσει την ανθεκτικότητα, τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών οικονομιών και θα αυξήσει ειδικά τις επενδύσεις στην πράσινη και στην ψηφιακή μετάβαση και στην ενδυνάμωση της έρευνας και της καινοτομίας».

Το Ταμείο θα είναι μία «έκτακτη συμπληρωματική διάταξη, ενταγμένη στην απόφαση των ιδίων πόρων» του ΠΔΠ, «με ένα σαφές

καθορισμένο μέγεθος και ημερομηνία λήξης και συνδεδεμένο με ένα δεσμευτικό σχέδιο αποπληρωμής» πέρα από τον χρονικό ορίζοντα του νέου προϋπολογισμού.

Το δεύτερο μέρος είναι η «στратηγική υγείας», εστιάζει στην ενίσχυση των ενιαίων υγειονομικών δυνατοτήτων της Ε.Ε. Ο στόχος, όπως αναφέρεται στο κοινό ανακοινωθέν, είναι, με σεβασμό στις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα αυτό, «να αναβαθμιστεί η ευρωπαϊκή διάσταση της υγειονομικής περιθαλψίας και να περιοριστεί η εξάρτηση της Ε.Ε.». Στην υπηρεσία του, Γαλλία και Γερμανία προτείνουν την ενίσχυση της χρηματοδότησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την ανάπτυξη φαρμάκων και ενός εμβολίου για τον κορωνοϊό, τη δημιουργία πανευρωπαϊκών αποθεμάτων ιατρικών προϊόντων και εξοπλισμού και την προώθηση της παραγωγής τους εντός Ε.Ε., τον συντονισμό της προμήθειας μελλοντικών θεραπειών ή εμβολίων, τη σύσταση νέας ομάδας δράσης εντός του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) για την κοινή

αντιμετώπιση μελλοντικών επιδημιών και την εναρμόνιση των εθνικών μεθοδολογιών για επιδημιολογικά δεδομένα.

Το τρίτο μέρος αφορά ειδικά τις προτεραιότητες της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής και της ψηφιακής ατζέντας. Παρίσι και Βερολίνο ζητούν μεταξύ άλλων πιο απαιτητικούς στόχους μείωσης των εκπομπών ως το 2030.

Τέλος, οι δύο χώρες δεσμεύονται υπέρ της γαλλικής εμπνεύσεως προτεραιότητας της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής οικονομικής κυριαρχίας. Τάσσονται υπέρ της διαφοροποίησης των εφοδιαστικών αλυσίδων ώστε η Ε.Ε. να μην εξαρτάται υπέρμετρα από μία χώρα ή έναν προμηθευτή. Το σύνολο αυτής της δέσμης μέτρων αφορά κυρίως την Κίνα. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Εμανουέλ Μακρόν είπε στη συνέντευξη Τύπου ότι ήταν «στратηγικό λάθος» που υποχρεώθηκαν χώρες της Ε.Ε. στο πλαίσιο των μηνυμάτων να πουλήσουν στρατηγικές εταιρείες υποδομών σε επενδυτές από τρίτες χώρες.

Η διαμάχη των αδελφών Μπάρκλεϊ, το Ritz και η εφημερίδα Telegraph

Αγεφώρωτες είναι πλέον οι διαφορές μεταξύ των Βρετανών δισεκατομμυριούχων και διδύμων αδελφών Φρέντρικ και Ντέιβιντ Μπάρκλεϊ, απειλώντας να καταστρέψουν ολοσχερώς την επιχειρηματική αυτοκρατορία και την προσωπικά τους περιουσία, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη βρετανική εφημερίδα Telegraph και μέχρι πρότινος το υπερπολυτελές ξενοδοχείο Ritz του Λονδίνου.

Όπως έχουν επιβεβαιώσει στενοί τους συνεργάτες, μέχρι το τέλος του προηγούμενου έτους οι δύο 85χρονοι επιχειρηματίες διοικούσαν την αυτοδημιούργητη περιουσία τους από κοινού σε άψογη συνεργασία και μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Ωστόσο, με αφορμή την προσφορά της Telegraph προς πώληση, η οικογένεια Μπάρκλεϊ ήρθε σε ρήξη, η οποία μάλιστα έγινε γνωστή και κατέκλυσε ως είδηση τα βρετανικά μέσα.

Σύμφωνα με πηγές που επικαλείται η

Μέχρι το 2019 τα αδέρφια διοικούσαν την αυτοδημιούργητη περιουσία τους από κοινού σε άψογη συνεργασία.

βρετανική εφημερίδα Guardian, ο Ντέιβιντ Μπάρκλεϊ και οι τέσσερις γιοι του, οι οποίοι έχουν αναλάβει τη διοίκηση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, διαφωνούσαν με την πώληση της Telegraph. Παράλληλα, βρισκόταν σε εξέλιξη και η εύρεση αγοραστή για το πεντάστερο Ritz του Λονδίνου, το οποίο αποτελούσε κορωνίδα της περιουσίας των Μπάρκλεϊ. Το είχαν αγοράσει το 1995 έναντι 83 εκατ. ευρώ.

Τα δύο αδέρφια λειτουργούσαν πλέον ξεχωριστά και προσέγγιζαν διαφορετικούς ενδιαφερόμενους αγοραστές. Προκειμένου να μαθαίνει για την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων της άλλης πλευράς, ο μικρότερος γιος του Ντέιβιντ Μπάρκλεϊ παρακολουθούσε μυστικά τις συζητήσεις του Φρέντρικ Μπάρκλεϊ και της κόρης του, οι οποίοι έλαβαν προσφορά ύψους 1,5 δισ. ευρώ για το Ritz από το επενδυτικό ταμείο Sida Capital της Σαουδικής Αραβίας.

Οι τελευταίοι, όταν διαπίστωσαν ότι

Ο Φρέντρικ Μπάρκλεϊ ανήρτησε δημοσίως ένα άκρωις ενοχοποιητικό βίντεο, που δείχνει τον ανιψιό του να τοποθετεί ή να αφαιρεί από δωμάτιο του ξενοδοχείου Ritz (φωτ.) μία συσκευή μαγνητοσκόπησης. Πρόκειται για το δωμάτιο στο οποίο ο Φρέντρικ και η κόρη του συζητούσαν για τον ανασχηματισμό του ομίλου και πιθανό επιχειρηματικό ανοίγματα.

οι συζητήσεις τους είχαν μαγνητοσκοπηθεί, προσέφυγαν στη Δικαιοσύνη, κατηγορώντας την οικογένεια του Ντέιβιντ Μπάρκλεϊ για παράνομη χρήση προσωπικών δεδομένων και για παραβίαση εχεμύθειας. Εν τω μεταξύ, το υπερπολυτελές ξενοδοχείο πωλήθηκε εντέλει τον Μάρτιο έναντι περίπου 800 εκατ. ευρώ από την άλλη πλευρά της οικογένειας και χωρίς τη συναίνεση του Φρέντρικ Μπάρκλεϊ και της κόρης του, κορυφώνοντας τη διένεξη μεταξύ των δύο αδελφών. Ο Βρετανός δισεκατομμυριούχος έχει υποστηρίξει επανειλημμένως ότι ο αδελφός του χρησιμοποιεί τις παράνομα καταγεγραμμένες συζητήσεις ώστε να κλείσει πρώτος την πώληση του Ritz.

Η διαμάχη επανήλθε στο προσκήνιο, καθώς ο Φρέντρικ Μπάρκλεϊ ανήρτησε δημόσια ένα άκρωις ενοχοποιητικό βίντεο, που δείχνει τον ανιψιό του να τοποθετεί ή να αφαιρεί από δωμάτιο του Ritz μια συσκευή μαγνητοσκόπησης. Πρόκειται βέβαια για το δωμάτιο στο οποίο ο Φρέ-

ντρικ και η κόρη του συζητούσαν για τον ανασχηματισμό του ομίλου και πιθανά επιχειρηματικά ανοίγματα. Σύμφωνα με τον δικηγόρο της υπόθεσης, η συσκευή κατέγραψε 94 ώρες συζητήσεων σχετικά με τους πιθανούς αγοραστές του ξενοδοχείου, καθώς και 1.000 επιπλέον συζητήσεις σε βάθος αρκετών μηνών.

«Παραθέτω αυτό το αποδεικτικό βίντεο, ώστε να δείξω πόσο εύκολο είναι να παρακολουθήσει κανείς άλλους σε δημόσιους χώρους. Δεν θέλω να ζησει κανείς άλλος αυτή τη φρικτή εμπειρία, δηλαδή να παρακολουθούνται οι προσωπικές και ιδιωτικές συζητήσεις του από ξένους», δήλωσε ο Φρέντρικ Μπάρκλεϊ χθες.

Η δικηγόρος της άλλης πλευράς, που υπερασπίζεται τους γιους του Ντέιβιντ Μπάρκλεϊ, προσπάθησε να αντικρούσει τα στοιχεία, υποστηρίζοντας ότι η κρυφή λήψη του συγκεκριμένου βίντεο αποτελεί αντίστοιχα παραβίαση των δικών τους προσωπικών δεδομένων.

Δάνειο 6,3 δισ. ευρώ με κρατικές εγγυήσεις ζητεί η Fiat Chrysler

Η ιταλοαμερικανική Fiat Chrysler Automobiles βρίσκεται σε συζητήσεις με την ιταλική τράπεζα Intesa Sanpaolo για να εξασφαλίσει με κρατικές εγγυήσεις πίστωση της τάξεως των 6,3 δισ. ευρώ, σύμφωνα με δημοσίευμα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Bloomberg. Είναι, πάντως, παράδοξο μια εταιρεία όπως η ιταλοαμερικανική Fiat Chrysler Automobiles, που έχει μεταφέρει τη φορολογική και τη νομική της έδρα από την Ιταλία σε Βρετανία και Ολλανδία, αντίστοιχως, να ζητεί τώρα λόγω της πανδημίας κρατική στήριξη από τη Ρώμη – δηλαδή να ζητεί βοήθεια μέσω των χρημάτων των φορολογουμένων, ενώ μεταφέροντας την έδρα της εκτός Ιταλίας, έχει στερήσει το ιταλικό δημόσιο από έσοδα.

Εάν υλοποιηθεί πάντως το σχέδιο αυτό, θα πρόκειται και για τη μεγαλύτερη κρατική οικονομική ενίσχυση σε αυτοκινητοβιομηχανία στη Γηραιά Η-

Εχει ξεκινήσει τις διαπραγματεύσεις με την ιταλική τράπεζα Intesa Sanpaolo.

πειρο αυτή την περίοδο της πανδημίας, διασώζοντας χιλιάδες προμηθευτές παρόμοια. Πέραν του εν λόγω ποσού, η Fiat έχει εξασφαλίσει και τραπεζικό δάνειο σχεδόν 10 δισ. ευρώ για να αντεπεξέλθει στην πανδημία συνολικά.

Ειδικότερα, η μεγαλύτερη τράπεζα της Ιταλίας θα διαθέσει δάνειο τριετούς διάρκειας 6,3 δισ. ευρώ για να συνδράμει τις δραστηριότητες της Fiat Chrysler Automobiles εντός των συνόρων της Ιταλίας, ενώ το 80% του ποσού θα το εγγυηθεί ο κρατικός φορέας ασφάλισης πιστώσεων Sace.

Μετά τη γνωστοποίηση των διαπραγματεύσεων η τιμή της μετοχής της Fiat Chrysler Automobiles στο χρηματιστήριο του Μιλάνου παρουσίασε άνοδο της τάξεως του 3,1% στη χθεσινή συνεδρίαση. Επιπλέον, όπως ανέφερε σε σχετική ανακοίνωση η Fiat, το δάνειο θα ενισχύσει περαιτέρω τις σχεδόν 10.000 μικρομεσαίες εταιρείες, που είναι οι προμηθευτές της. Πάντως,

Μετά τη γνωστοποίηση των διαπραγματεύσεων, η τιμή της μετοχής της Fiat Chrysler Automobiles στο χρηματιστήριο του Μιλάνου είχε άνοδο της τάξεως του 3,1% στη χθεσινή συνεδρίαση.

με δεδομένο ότι έχει μεταφέρει την έδρα της εκτός Ιταλίας, το αίτημα για κρατική στήριξη προκαλεί αντιδράσεις. Ο πρώην υπουργός Δικαιοσύνης στην κυβέρνηση Ματέο Ρέντζι, Αντρέα Ορλάντο, ζητεί να επαναφέρει η Fiat Chrysler τα κεντρικά της γραφεία στην Ιταλία.

Ο κλάδος του αυτοκινήτου αποτελεί έναν από τους βαρύτερα χειμαζόμενους λόγω κορωνοϊού από την Ευρώπη μέχρι τις ΗΠΑ και την Κίνα. Οι πωλήσεις βυθίζονται, τα εργοστάσια είχαν κλείσει το διάστημα της καραντίνας και η λειτουργία τους επανέρχεται σιγά σιγά. Το πρώτο τρίμηνο του 2020, η Fiat απομύζησε από τα ταμεία της 5,5 δισ. δολάρια.

Τόσο εκείνη όσο και η γαλλική αυτοκινητοβιομηχανία της Peugeot Cit-roen (PSA) ανακοίνωσαν προσπάθειες ότι δεν πρόκειται να διαθέσουν τα μερίσματα του 1,1 δισ. ευρώ, όπως προβλεπόταν στη συμφωνία του 2019 για

τη συγκώνευσή τους. Από τα τέλη Μαρτίου, οπότε και γενικεύτηκε η καραντίνα διεθνώς, πάμπολλες επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο δανείστηκαν σχεδόν 600 δισ. δολ. για να ενδυναμώσουν τους ισολογισμούς τους. Κανένας κλάδος όμως δεν αποδείχθηκε τόσο επιθετικός όσο η αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία έχει αντλήσει από τις τράπεζες 100 δισ. δολάρια, είτε ζητώντας νέα δάνεια είτε χρησιμοποιώντας υφιστάμενες γραμμές πιστώσεων. Οι αμερικανικές General Motors και Ford Motor δανείστηκαν για να έχουν δισεκατομμύρια δολάρια σε ρευστό, ενώ η γερμανική Daimler εξασφάλισε πιστώσεις 12 δισ. ευρώ. Η δε γαλλική Renault συνήψε συμφωνία για δάνειο 5 δισ. ευρώ με το γαλλικό δημόσιο. Εν κατακλείδι, από το ξέσπασμα της πανδημίας και μέχρι τα μέσα Μαΐου οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν διαθέσει σε δάνεια περισσότερα από 22 δισ. ευρώ σε ποι- κίλους κλάδους.

Η πανδημία αλλάζει ριζικά τις αυτοκινητοβιομηχανίες

Μονόδρομοι για ορισμένες εταιρείες του κλείσιμο εργοστασίων, οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές

Ο κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας βρισκόταν σε σημείο καμπίς και μετάβασης ήδη προτού χτυπήσει ο κορωνοϊός – και ίσως η εμφάνισή του να επιστρέψει σε μεγάλο βαθμό τη μεταμόρφωσή του, αλλά όχι απαραίτητα με τον προηγούμενο αντιρροπογόνο προσανατολισμό τους. Οι εταιρείες πλύνονται δραστικά, ζητούν κρατική στήριξη, κάνουν απολύσεις, επανεκκινούν διστακτικά τη λειτουργία τους και προβληματίζονται για τη ζήτηση.

Από την καταγίδια ορισμένες θα βγουν δυνατότερες, άλλες δεν θα επιβιώσουν μόνες, οι άνθρωποι ίσως να ταξιδεύουν λιγότερο, καθώς αρκετά μπορούν να τα κάνουν από το σπίτι ή πάλι, ίσως να με-

Την περίοδο της καραντίνας οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ευρώπη ήταν πολύ «ανθεκτικές» και τον Μάρτιο αυξήθηκαν κατά 23%.

τακινούνται πιο πολύ με το αμάξι τους, αποφεύγοντας τα γεμάτα λεωφορεία. Όπως επισημαίνουν οι New York Times, τώρα ήρθε η ώρα η βιομηχανία να αποδείξει εάν μπορεί να επιβιώσει, κάνοντας προσαρμογές που θα επηρεάσουν δυσμενώς τη ζωή των 8 εκατομμυρίων ανθρώπων που εργάζονται σε αυτήν.

Από κρίση σε κρίση

Χρειάστηκε σχεδόν μια δεκαετία για να ανακάμψουν οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Ευρώπη μετά την κρίση του 2008, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες χρειάστηκε ο μισός χρόνος. Ακόμα και εκεί, όμως, έως το 2015 οι πωλήσεις ήταν στάσιμες. Η τερράση αύξηση της ζήτησης στην Κίνα λειτουργήσει αντισταθμιστικά στην αρχή, αλλά από το 2018 η αγορά εξασθενεί. Και όπως λέει ο Ολα Καλένιους, επικεφαλής της Daimler, «δεν θα πρέπει να είμαστε υπεριοσιόδοχοι ότι το 2021 όλα θα είναι

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες πλύνονται δραστικά, ζητούν κρατική στήριξη, κάνουν απολύσεις, επανεκκινούν διστακτικά τη λειτουργία τους και προβληματίζονται για τη ζήτηση.

όπως και πριν, σαν να μη συνέβη τίποτα. Η πανδημία μάλλον θα επηρεάσει σε μέγιστο βαθμό την οικονομία και χρειάζεται να έχουμε προετοιμαστεί». Τι μπορεί, λοιπόν, να φέρει το μέλλον; Κλείσιμο εργοστασίων και αντιδράσεις των εργαζομένων, νέες ευκαιρίες στις νεοφυείς επιχειρήσεις, συγχωνεύσεις και εξαγορές μεταξύ άλλων. Ήδη προ πανδημίας οι αυτοκινητοβιομηχανίες σε όλο τον κόσμο είχαν σε ποσοστό 20% πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, οπότε αυτό σημαίνει πως, ενώ ζόδευαν χρήματα, αυτά δεν τους απέφεραν κέρδη.

Αρα, είναι σχεδόν μονόδρομοι για ορισμένες εταιρείες το να κλείσουν εργοστάσια. «Μερικά από τα μεγάλα εργοστάσια στην Ευρώπη θα περάσουν πολύ δύσκολα και ειδικά όσα κατασκευάζουν μικρότερα και λιγότερο κερδοφόρα αμάξια, όπως εκείνα των Fiat, Renault και SEAT του ομίλου VW», επισημαίνει ο Πίτερ Γουέλς, διευθυντής του Κέντρου Ερευνών Αυτοκινητοβιομηχανίας στο Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Κάρντιφ.

Εν τω μεταξύ, την περίοδο της καραντίνας οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκι-

νίων στην Ευρώπη ήταν πολύ «ανθεκτικές» και τον Μάρτιο αυξήθηκαν 23%, σύμφωνα με τον αναλυτή Μάτιας Σμιντ, ενώ οι πωλήσεις των συμβατικών ελαττώθηκαν δραστικά άνω του 50%. Τον Απρίλιο μειώθηκαν και εκείνες κατά 31%, αλλά λιγότερο από των βενζινοκίνητων και πετρελαιοκίνητων, που περιορίστηκαν κατά 80%. Δεν είναι σαφές εάν η άνοδος των ηλεκτροκίνητων αμαζιών αποτελεί τάση ή είναι κάτι στιγμιαίο. Το κατά πόσον θα τα προωθήσουν οι εταιρείες, επίσης, είναι άγνωστο, διότι ίσως θα θελήσουν να πωλήσουν αυτόκινητα πολλαπλών δραστηριοτήτων, με υψηλότερα περιθώρια κέρδους ειδικά τώρα με τη θνητότερη βενζίνη. Οι νέες συνθήκες μπορούν να ευνοήσουν τις νεοφυείς εταιρείες, όπως οι Byton και Lucid και άλλες, οι οποίες πολλαπλασιάστηκαν, αφού η Tesla απέδειξε πως μπορεί να απειλήσει εδραιωμένες αυτοκινητοβιομηχανίες. Άλλες, όμως, εκφάνσεις του νέου τρόπου μετακίνησης, όπως οι πλατφόρμες σύνδεσης οδηγών και πελατών Uber και Lyft, δέχθηκαν πλήγμα εξαιτίας των περιορισμών κυκλοφορίας.

Πτώση μετοχών

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως και πριν από την πανδημία είχαν υποστεί πλήγμα οι μετοχές των συμβατικών εταιρειών. Το 2019 η μετοχή της Renault έχασε το 70% της αξίας της. Σήμερα η χρηματιστηριακή της αξία των 6,2 δισ. ευρώ υστερεί κατά πολύ από την περιουσία ενός και μόνο ατόμου, όπως του ιδρυτή της Tesla, Έλον Μασκ. Ίσως, όμως, και να υπάρχουν ενδιάμεσες εταιρείες που θα ανθοψούν το μεγάλο ρίσκο και τα ισχνά κέρδη της κατασκευής αυτοκινήτων, αναφέρουν οι NYT. Δεν είναι άλλοι από τους Κινέζους. Λόγω χάριν, ο ιδιοκτήτης της Geely εξαγόρασε τη σουηδική Volvo προ δεκαετίας. Η Γερμανία και η Γαλλία προσφάτως έθεσαν αυστηρότερους κανόνες για τις εξαγορές εγκρίσεων επιχειρήσεων από ξένους. Ωστόσο, μία ξένη επένδυση πιθανόν να θεωρηθεί καλοδεχούμενη, αν περιώσει θέσεις εργασίας.

Κρατική στήριξη ζητεί η ισραηλινή αεροπορική εταιρεία El Al

Εκκλήση για οικονομική στήριξη απύθυνε η ισραηλινή αεροπορική εταιρεία El Al προσωπικά προς τον πρωθυπουργό της χώρας Μπέντζαμιν Νετανιάχου. Η εταιρεία υποστήριξε ότι οι όροι που έχουν τεθεί για τη λήψη του κρατικού δανείου είναι ανέφικτοι, διότι προϋποθέτουν την πλήρη αναδιάρθρωσή της και απολύσεις προσωπικού. Ο διευθύνων σύμβουλος της El Al, Γκόνεν Ουσίσκιν, προειδοποίησε τον Νετανιάχου ότι θα φέρει την «αποκλειστική ευθύνη» στην περίπτωση που η αεροπορική εταιρεία χρεοκοπήσει. «Επειτα από 72 χρόνια, η El Al θα πεθάνει στα χέρια σας», τόνισε ο Ουσίσκιν. Η El Al διαπραγματευόταν με την ισραηλινή κυβέρνηση για δάνειο ύψους 400 εκατ. δολαρίων, ώστε να αντιμετωμίσει την οικονομική ζημία από τον κορωνοϊό, καθώς ολόκληρος ο στόλος της πρόκειται να μείνει αδρανής τουλάχιστον μέχρι το τέλος του μηνός. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις για τη λήψη του δανείου θα οδηγήσουν την εταιρεία σε ρευστοποίηση, όπως υποστήριξε στην επιστολή του ο Ουσίσκιν. «Ζητούμε να δώσετε κατευθυντήριες στο υπουργείο Οικονομικών, ώστε να διορθώσει το πρόγραμμα στήριξης», σημείωσε ο ίδιος, συμπληρώνοντας ότι το υπουργείο «αρνείται να συνδέσει την El Al με τον αναπνευστήρα, όπως έχουν κάνει πολλές χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο».

Όπως προειδοποίησε ο διευθύνων σύμβουλος της ισραηλινής αεροπορικής, στην περίπτωση που η εταιρεία χρεοκοπήσει απειλείται άμεσα η ανεξαρτησία της χώρας στον κλάδο της αεροπληγίας. Επιπλέον, ο ίδιος τόνισε πως οι 10.000 εργαζόμενοι της θα μείνουν άνεργοι και ότι θα μειωθούν τα εισοδήματα σε 30.000 νοικοκυριά, που εξαρτώνται εμμέσως από τη λειτουργία της El Al. Στην επιστολή του προς τον πρωθυπουργό της χώρας, ο Ουσίσκιν υπενθύμισε ότι η εταιρεία συνεισφέρει 710 εκατ. δολάρια στο ΑΕΠ του Ισραήλ και ότι εάν χρεο-

Η El Al διαπραγματευόταν με την ισραηλινή κυβέρνηση για δάνειο ύψους 400 εκατ. δολαρίων.

«Επειτα από 72 χρόνια, η El Al θα πεθάνει στα χέρια σας», τονίζει σε επιστολή του προς τον πρωθυπουργό Νετανιάχου ο επικεφαλής της εταιρείας.

κοπήσει θα καθούν επιπλέον παρουσιακά στοιχεία θεμελιώδους σημασίας για τη χώρα. Τέλος, τόνισε ότι όσοι είχαν αγοράσει εισιτήρια πριν από την επέλαση του κορωνοϊού δεν θα λάβουν ποτέ αποζημίωση, η οποία ανέρχεται συνολικά σε 285 εκατ. δολάρια.

«Όπως βέβαια γνωρίζετε, η El Al αντιμετωπίζει πρωτοφανείς δυσκολίες, χωρίς να φέρει καμία ευθύνη. Οι ισχυρισμοί του υπουργείου Οικονομικών ότι οι δυσκολίες της El Al και η ανάγκη για δάνειο βασίζονται στη διαχείριση που έκανε πριν από την κρίση του κορωνοϊού είναι αβάσιμες και δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα», υποστήριξε ο Ουσίσκιν στην επιστολή του.

Προκήρυξη Θέσης Εργασίας ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΠΟΜΟΧΛΕΥΣΗΣ (Deleveraging)

Η Εταιρεία

Η Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ. (ΚΕΔΙΠΕΣ), η οποία εξειδικεύεται στην ανάκτηση και διαχείριση μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, επιθυμεί να προσλάβει έμπειρο άτομο για τη θέση του/της Διευθυντή/τριας Διεύθυνσης Απομόχλευσης, με βάση τη Λευκωσία.

Η Θέση

Η θέση αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία εργοδότησης για ένα άτομο με ηγετικό προφίλ και εκτενή σχετική εμπειρία, το οποίο θα παρουσιάζει υψηλά επίπεδα πρωτοβουλίας και θα προϊστάται της Διεύθυνσης Απομόχλευσης, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης της Διεύθυνσης με την επιχειρηματική στρατηγική της Εταιρείας. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Απομόχλευσης θα αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της Εταιρείας, θα είναι μέλος της Ανώτερης Διευθυντικής Ομάδας και θα έχει την ευθύνη για την ταχεία και αποτελεσματική απομόχλευση των δανείων και άλλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας.

Αρμοδιότητες

Οι βασικές αρμοδιότητες του ατόμου που θα προσληφθεί περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Διαμόρφωση και επίβλεψη εφαρμογών των στρατηγικών και πολιτικών για την απομόχλευση και διάθεση των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας (δανείων, ακινήτων και άλλων επενδύσεων και περιουσιακών στοιχείων), με βάση τις παραμέτρους κινδύνου που έχουν τεθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Καθορισμό και υλοποίηση πολιτικής τιτλοποίησης ή / και πώλησης περιουσιακών στοιχείων και χειρισμό θεμάτων που αφορούν τιμολόγηση χαρτοφυλακίων.
- Καθορισμό πολιτικών υπολογισμού ανακτήσιμης αξίας και πολιτικών πώλησης για το δανειακό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο εμπράγματων περιουσιακών στοιχείων.
- Παρακολούθηση, μελέτη καθώς και ανάλυση των εξελίξεων της αγοράς ακινήτων και δανείων, με σκοπό την ενημέρωση και υποβολή εισηγήσεων προς τη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά και τον πιθανό επαναπροσδιορισμό της στρατηγικής και πολιτικών της Εταιρείας, καθώς και τον κατάλληλο χρόνο για την πώληση / τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων και τον εντοπισμό πιθανών επενδυτών.
- Σύνταξη ή ετοιμασία εκθέσεων για όλους τους τομείς της αρμοδιότητάς του, με στόχο την άμεση ενημέρωση και την υποβολή εισηγήσεων προς τη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.
- Στενή συνεργασία με τον Διευθυντή Διεύθυνσης Παρακολούθησης Χαρτοφυλακίου υπό Διαχείριση για σκοπούς εφαρμογής της Συμφωνίας Επίπεδου Υπηρεσιών (SLA) καθώς και με την υπόλοιπη Διευθυντική Ομάδα.
- Ευθύνη σχεδιασμού ανάθεσης και επίβλεψης υπηρεσιών σε τρίτα μέρη, όπως συμβούλους στρατηγικής απομόχλευσης, κ.λπ.
- Ευθύνη επίβλεψης, παροχής καθοδήγησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.
- Οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα του/της ανατεθούν από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της ΚΕΔΙΠΕΣ.

Απαιτούμενα Προσόντα

- Πτυχίο (BA/BSc) στα Οικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Χρηματοοικονομική Διοίκηση ή άλλο συναφή κλάδο.
- Μεταπτυχιακό (MA/MSc/MBA) στα Οικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Χρηματοοικονομική Διοίκηση ή άλλο συναφή κλάδο ή / και επαγγελματικό τίτλο σπουδών όπως ACA, ACCA, CPA (ή άλλο αντίστοιχο επαγγελματικό τίτλο σπουδών).
- Επαγγελματικός τίτλος στα χρηματοοικονομικά όπως CFA ή / και στη διαχείριση κινδύνου θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.
- Εξειδίκτης (6) εμπειρία στον τομέα διαχείρισης χαρτοφυλακίων που αφορούν δάνεια ή / και ακίνητα ή / και στον τομέα των αναδιαρθρώσεων.
- Τουλάχιστον τρία (3) χρόνια εμπειρίας στην πώληση / απομόχλευση δανείων ή / και ακινήτων.
- Τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια εμπειρίας σε ανάλογες Διευθυντικές θέσεις.
- Ευρεία γνώση της σχετικής με τον τομέα νομοθεσίας, καθώς και βέλτιστων πρακτικών.
- Δεξιότητες καθοδήγησης, ανάπτυξης και διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.
- Ομαδικό πνεύμα, με πολύ καλές ικανότητες οικοδόμησης και διαχείρισης διαπροσωπικών σχέσεων.
- Οργανωτικές ικανότητες και ικανότητα απόδοσης κάτω από στενά χρονολογικά πλαίσια.
- Ισχυρό προσανατολισμό στο αποτέλεσμα, ευελιξία, μεθοδικότητα και πρακτικότητα.
- Κριτική σκέψη και αναλυτικές δεξιότητες ως προς την αξιολόγηση δεδομένων.
- Πολύ καλή γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών (MS Office).
- Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας σε γραπτό και προφορικό λόγο.

Απολαβές

- Θα προσφερθεί ανταγωνιστικό πακέτο απολαβών αναλόγως προσόντων και πείρας.
- Η διάρκεια της σύμβασης θα είναι για περίοδο τεσσάρων (4) ετών και δύναται να ανανεωθεί για ακόμα τέσσερα (4) έτη.
- Η εργοδότηση τελεί υπό προϋπόθεση έγκρισης της ικανότητας και καταλληλότητας (fit and proper test) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Αιτήσεις

Οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι δύναται να υποβάλουν αίτηση διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας της Deloitte www.cydeloittecareers.com, επιλέγοντας τη θέση “ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΠΟΜΟΧΛΕΥΣΗΣ (Deleveraging)” το αργότερο μέχρι την **Τετάρτη, 27 Μαΐου 2020**.

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν αυστηρής εμπιστευτικότητας.

Σημειώνεται πως για την πιο πάνω θέση, θα ειδοποιηθούν μόνο οι επιτυχόντες υποψήφιοι.

www.kedipes.com.cy

Προκήρυξη Θέσης Εργασίας ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΥΠΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ (Monitoring)

Η Εταιρεία

Η Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ. (ΚΕΔΙΠΕΣ), η οποία εξειδικεύεται στην ανάκτηση και διαχείριση μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, επιθυμεί να προσλάβει έμπειρο άτομο για τη θέση του/της Διευθυντή/τριας Διεύθυνσης Παρακολούθησης Χαρτοφυλακίου υπό Διαχείριση, με βάση τη Λευκωσία.

Η Θέση

Η θέση αποτελεί μοναδική ευκαιρία εργοδότησης για ένα έμπειρο άτομο με ηγετικό προφίλ και σχετική εμπειρία, καθώς θα είναι μέλος της Ανώτερης Διευθυντικής Ομάδας με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης της Διεύθυνσης Παρακολούθησης Χαρτοφυλακίου υπό Διαχείριση με τη συνολική επιχειρηματική στρατηγική της Εταιρείας. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Παρακολούθησης Χαρτοφυλακίου υπό Διαχείριση θα αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της Εταιρείας. Σκοπός της θέσης είναι η αποτελεσματική παρακολούθηση της στρατηγικής και των πολιτικών της Εταιρείας Εξυπηρέτησης Δανείων και Ακινήτων / Servicer (ΕΕΔΑ), καθώς και η διασφάλιση συμμόρφωσης με τις προνομιές της Συμφωνίας Εξυπηρέτησης (Service Level Agreement – SLA) αλλά και του σχετικού κανονιστικού πλαισίου.

Αρμοδιότητες

Οι βασικές αρμοδιότητες του ατόμου που θα προσληφθεί περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Παρακολούθηση σε συνεχή βάση των στόχων που καθορίζονται από τη Διεύθυνση Απομόχλευσης και σχετίζονται με τις Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγίες (NPEs), καθώς και την απόκτηση και πώληση ακινήτων.
- Αναλυτική και τακτική παρακολούθηση των λύσεων χορηγήσεων και των συναλλαγών ακινήτων, με σκοπό την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους, καθώς και τη συμμόρφωση με τις σχετικές πολιτικές και διαδικασίες.
- Ανάλυση και επίβλεψη της επίδοσης της ΕΕΔΑ, σε σχέση με τους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης (KPI's) όπως αυτοί καθορίζονται στη Συμφωνία Εξυπηρέτησης (SLA) και παροχή υποστήριξης προς τη Διευθυντική Ομάδα για τον καθορισμό και την επικαιροποίησή τους.
- Επίβλεψη και αξιολόγηση των εσωτερικών ελέγχων, πολιτικών και διαδικασιών που εφαρμόζει η ΕΕΔΑ, για σκοπούς συμμόρφωσης με τις κανονιστικές απαιτήσεις.
- Παρακολούθηση της συμμόρφωσης της ΕΕΔΑ με τα εγκριτικά όρια.
- Επαυλοποίησης και έλεγχος όλων των μορφών αμοιβών της ΕΕΔΑ.
- Εποπτεία της επιλογής και των επιδόσεων εξωτερικών συνεργατών της ΕΕΔΑ όπως νομικών συμβούλων, εκτιμητών κ.λπ., καθώς επίσης παρακολούθηση και αξιολόγηση των αμοιβών τους και των δαπανών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων.
- Διενέργεια συχνών ελέγχων ποιότητας δεδομένων και ενημέρωσης πληροφοριακών συστημάτων.
- Σύνταξη ή ετοιμασία εκθέσεων για όλους τους τομείς της αρμοδιότητάς του, με στόχο την άμεση ενημέρωση και υποβολή εισηγήσεων προς τη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.
- Στενή συνεργασία με τη Διευθυντική Ομάδα και ιδίαιτερα με τον Διευθυντή Διεύθυνσης Απομόχλευσης.
- Ευθύνη επίβλεψης, παροχής καθοδήγησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.
- Οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα του/της ανατεθούν από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της ΚΕΔΙΠΕΣ.

Απαιτούμενα Προσόντα

- Πτυχίο (BA/BSc) στα Οικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Χρηματοοικονομική Διοίκηση / Νομική ή άλλο συναφή κλάδο.
- Επαγγελματικός τίτλος σπουδών όπως ACA, ACCA, CPA ή άλλος αντίστοιχος επαγγελματικός τίτλος σπουδών.
- Μεταπτυχιακό (MA/MSc/MBA) στα Οικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Χρηματοοικονομική Διοίκηση / Νομική ή / και επαγγελματικός τίτλος σπουδών όπως CFA θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.
- Εξειδίκτης (6) εμπειρία στον τομέα διαχείρισης χαρτοφυλακίων που αφορούν δάνεια ή / και ακίνητα ή / και στον τομέα των αναδιαρθρώσεων ή / και στη διαχείριση κινδύνου ή στη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου.
- Τουλάχιστον τρία (3) χρόνια εμπειρίας στην παρακολούθηση Διαχειριστή χαρτοφυλακίων / συμφωνιών εξυπηρέτησης.
- Τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια εμπειρίας σε ανάλογες Διευθυντικές θέσεις.
- Ενδελεχής γνώση της σχετικής με τον τομέα νομοθεσίας, καθώς και βέλτιστων πρακτικών.
- Δεξιότητες καθοδήγησης, ανάπτυξης και διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.
- Πολύ καλές επικοινωνιακές, διαπροσωπικές και διαπραγματευτικές δεξιότητες.
- Ικανότητα οργάνωσης και διαχείρισης του χρόνου.
- Κριτική σκέψη, διερευνητικές και αναλυτικές δεξιότητες ως προς την αξιολόγηση δεδομένων.
- Πολύ καλή γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών (MS Office).
- Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας σε γραπτό και προφορικό λόγο.

Απολαβές

- Θα προσφερθεί ανταγωνιστικό πακέτο απολαβών αναλόγως προσόντων και πείρας.
- Η διάρκεια της σύμβασης θα είναι για περίοδο τεσσάρων (4) ετών και δύναται να ανανεωθεί για ακόμα τέσσερα (4) έτη.
- Η εργοδότηση τελεί υπό προϋπόθεση έγκρισης της ικανότητας και καταλληλότητας (fit and proper test) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Αιτήσεις

Οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι δύναται να υποβάλουν αίτηση διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας της Deloitte www.cydeloittecareers.com, επιλέγοντας τη θέση “ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ (Monitoring)” το αργότερο μέχρι την **Τετάρτη, 27 Μαΐου 2020**.

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν αυστηρής εμπιστευτικότητας.

Σημειώνεται πως για την πιο πάνω θέση, θα ειδοποιηθούν μόνο οι επιτυχόντες υποψήφιοι.

www.kedipes.com.cy

Η νέα κανονικότητα στην οικονομία των ΗΠΑ

Του RICH MILLER / BLOOMBERG

Μετά τον περιορισμό της πανδημίας, ετοιμασείτε για τη νέα κανονικότητα στην αμερικανική οικονομία, η οποία θα μοιάζει πολύ με την κατάσταση που επικρατούσε μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-2009, αλλά σε ορισμένα σημεία θα είναι αρκετά χειρότερη. Ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι απογοητευτικά χαμηλός μετά την πρώτη ανάκαμψη και, τουλάχιστον για ένα μικρό χρονικό διάστημα, ο πληθωρισμός θα κινείται σε επικίνδυνα χαμηλά επίπεδα, ενώ το ποσοστό ανεργίας θα είναι πολύ υψηλότερο.

Παράλληλα, το δημοσιονομικό κρέος και ο ισολογισμός της Fed θα είναι διογκωμένα, όσο τα επιτόκια δανεισμού θα παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα. «Η οικονομία θα χάσει κάτι από την αξία της», σχολίασε ο νομπελίστας

σφορά ιατρικού εξοπλισμού και άλλων απαραίτητων προϊόντων. «Όλοι θα είναι πιο ανασφαλείς, πιο επιφυλακτικοί», σχολίασε ο σύμβουλος επενδύσεων Εντ Γαρντένι.

Θα πρόκειται για μια οικονομία με μεγάλο χάσμα μεταξύ εισοδήματος και πλούτου. Αυτό είναι ήδη εμφανές, καθώς οι επενδυτές επωφελούνται από την αναζωογόνηση της αγοράς χάρη στη στήριξη της Fed, ενώ ταυτόχρονα οι χαμηλόμισθοι Αμερικανοί προσπαθούν να εξασφαλίσουν το επίπεδο ανεργίας. Τον Απρίλιο, 20,5 εκατ. Αμερικανοί έμειναν χωρίς δουλειά και το ποσοστό ανεργίας τριπλασιάστηκε στο 14,7%, στο υψηλότερο επίπεδο από τη Μεγάλη Ύφεση. Ο κορωνοϊός ενισχύει τις ανισότητες, σύμφωνα με τη βουλευτή των Δημοκρατικών Αλεξάντρια Οκάσιο-Κορτές.

Βραχυπρόθεσμα, θα υπάρξει μια μικρή οικονομική ανάκαμψη, καθώς θα ανοίγουν σταδιακά οι επιχειρήσεις. Ωστόσο, η ταχεία επιστροφή στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από την επέλαση του κορωνοϊού, όταν η ανεργία βρισκόταν στο χαμηλότερο επίπεδο πενήντα ετών, είναι απίθανη, ιδίως δεδομένης της απρόβλεπτης πορείας του ιού. Σύμφωνα με τους οικονομολόγους της Northern Trust Co., η ανεργία θα βρίσκεται στο 6,5% στο τέλος του επόμενου έτους, σε σχέση με το 3,5% του Φεβρουαρίου του 2020.

Οι απολύσεις εξακολουθούν να αυξάνονται. Όσο περισσότερο καθυστερήσει η ανάκαμψη, τόσο μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχει η οικονομία. Περισσότερες επιχειρήσεις θα συρρικνωθούν μόνιμα ή θα χρεοκοπήσουν και περισσότεροι Αμερικανοί θα εγκαταλείψουν το εργατικό δυναμικό της χώρας. Περίπου 3,5 εκατ. μικρές επιχειρήσεις ενδέχεται να χρεοκοπήσουν μέσα στους επόμενους δύο μήνες και 7,5 εκατομμύρια στην επόμενη πενταετία, στην περίπτωση που η κρίση συνεχιστεί και δεν υπάρξει περαιτέρω στήριξη από την κυβέρνηση, σύμφωνα με το δίκτυο μικρών επιχειρήσεων Main Street America.

Ακόμη και πριν από την επέλαση της πανδημίας, οι ΗΠΑ και άλλες βιομηχανικές οικονομίες είχαν άτονη ανάπτυξη: ο ρυθμός ανάπτυξης στις ΗΠΑ ήταν 2,3% ετησίως κατά μέσο όρο. Ο πληθωρισμός και τα επιτόκια δανεισμού ήταν σε χαμηλά επίπεδα. Είχαμε αύξηση της αποταμίευσης και λιγότερες επενδύσεις. Η πανδημία ενδέχεται να επιβαρύνει αυτή την κατάσταση. Οι καταναλωτές θα παραμένουν μακριά από τα εμπορικά κέντρα και τα εστιατόρια, όχι μόνον επειδή φοβούνται για τον κορωνοϊό, αλλά επίσης διότι φοβούνται για τη δουλειά τους. Η μείωση των αποταμιεύσεων θα τους οδηγήσει σε περιορισμό των δαπανών τους.

Χαμηλές αποδοχές και υψηλή ανεργία το τίμημα για τους νέους

Βρίσκονται εγκλωβισμένοι ανάμεσα σε δύο κρίσεις και δύο διεθνείς υφέσεις

Παγιδευμένοι ανάμεσα σε δύο κρίσεις, σε δύο παγκόσμιες υφέσεις και σε δύο επεισόδια εκρηκτικής ανόδου της ανεργίας, έχουν πενιχρές προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης. Τα ποσοστά της ανεργίας στις ηλικίες τους είναι αποκαρδιωτικά, αλλά και όταν έχουν δουλειά, τα έσοδά τους είναι χαμηλότερα από των γονιών τους. Ο λόγος, για τη λεγόμενη γενιά της χλιετίας, όσους γεννήθηκαν κάπου ανάμεσα στα μέσα της δεκαετίας του 1980 και στο τέλος της δεκαετίας του 1990. Οι νεότεροι αυτής της γενιάς είναι σήμερα 23-24 χρόνων και προσπαθούν να ενταχθούν σε μια αγορά εργασίας που έχει γονατίσει από τα μέτρα κατά της μετάδοσης του κορωνοϊού.

Οι μεγαλύτεροι της ίδιας γενιάς πλησιάζουν τα 40 και αντεπεξήλθαν στην προηγούμενη κρίση γυρίζοντας στην πατρική στέγη. Δεν έχουν, όμως, πλέον αυτήν την έξοδο κινδύνου τώρα που πολλοί από αυτούς χάνουν τη δουλειά τους εξαιτίας της πανδημίας. Έχουν ήδη φτιάξει οικογένεια και τη συντηρούσαν με τη δουλειά που έχασαν, αλλά ακόμη και όσοι εργάζονται, δεν αμείβονται καλά.

Σύμφωνα με σχετική έρευνα της Federal Reserve, στις ΗΠΑ, όσα νοικοκυριά συντηρούνται από άνδρες αυτής της γενιάς έχουν εισόδημα κατά 10% μικρότερο από εκείνο της μεταπολεμικής γενιάς, της γενιάς που χαρακτηρίστηκε από την εκρηκτική αύξηση των γεννήσεων.

Τα αντίστοιχα νοικοκυριά που συντηρούνται από γυναίκες της γενιάς της χλιετίας έχουν κάπως καλύτερα εισοδήματα

Στη Βρετανία η ανεργία στις ηλικίες 18 έως 24 ετών αναμένεται να φθάσει στο 27%.

από τις γυναίκες της προηγούμενης γενιάς. Τα εισοδήματά τους είναι, όμως, κατά 3% χαμηλότερα από εκείνα της λεγόμενης γενιάς X, μιας τυχερής γενιάς που σήμερα είναι από 39 έως 54 ετών. Σύμφωνα, άλλωστε, με τη στατιστική υπηρεσία της Βρετανίας, η γενιά της χλιετίας δεν έχει σχεδόν καθόλου αποταμίευση ώστε να στηριχθεί στη νέα κρίση. Το 52% των Βρετανών ηλικίας από 22 έως 29 ετών δεν έχει καθόλου οικονομίες σε τραπεζικό λογαριασμό. Το αντίστοιχο ποσοστό στις ΗΠΑ είναι 27%, σύμφωνα με την Bank of America. Οπως σχολιάζει σχετικά ρεπορτάζ του CNN, η γενιά αυτή δεν αποφοίτησε μέσα στην κρίση ούτε την προηγούμενη ούτε την τρέχουσα. Θα είναι, όμως, η πρώτη γενιά στην ιστορία της υπερδύναμης που δεν θα μπορεί να αυξήσει τον πλού-

Είναι χαρακτηριστικό πως πριν από το ξέσπασμα της νέας κρίσης και την έξαρση των απολύσεων, το 52% των Βρετανών ηλικίας από 22 έως 29 ετών δεν είχε καθόλου οικονομίες σε τραπεζικό λογαριασμό. Το αντίστοιχο ποσοστό στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι 27%, σύμφωνα με έρευνα της Bank of America.

το των γονιών της και ίσως θα τον δει να μειώνεται.

Την κακοδαίμονια της αυτή η γενιά τη μοιράζεται με την αμέσως επόμενη, που αν επιμένει κανείς σε αυτές τις κατατάξεις είναι η λεγόμενη γενιά Z, όσων είναι ακόμη στα τελευταία χρόνια της εφηβείας, τελειώνουν το λύκειο ή σπουδάζουν. Τους περισσότερους τους βρήκε η πανδημία να ψάχνουν δουλειά σε μια αγορά εργασίας που προσπαθούσε ακόμη να ανακάμψει από την προηγούμενη κρίση. Βρέθηκαν κλεισμένοι και ακινητοποιημένοι στα σπίτια τους. Και βέβαια ο κορωνοϊός πλήττει κυρίως τους ηλικιωμένους, αλλά η ανεργία που προκάλεσε πλήττει τους πολύ νέους.

Οπως τονίζουν αναλυτές του Pew Center, οι απολύσεις που έγιναν τον Απρίλιο, εν μέσω πανδημίας, αφορούσαν σε μεγάλο

ποσοστό τους κλάδους στους οποίους απασχολούνται οι μικρότερες ηλικίες.

Σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησαν από κοινού το Pew Research Center και το Resolution Foundation, μεγάλο ποσοστό αυτής της ηλικιακής κατηγορίας απασχολείται στους τομείς που επλήγησαν κατ' εξοχήν από την πανδημία. Υστερα από έρευνα στη βρετανική αγορά εργασίας, τα δύο ιδρύματα, Pew Research Center και Resolution Foundation, διαπίστωσαν πως στη διάρκεια μιας ύφεσης η ανεργία είναι πολύ υψηλότερη στις ηλικίες όσων έχουν μόλις αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στη Βρετανία η ανεργία στις ηλικίες 18 έως 24 ετών αναμένεται να φτάσει στο 27% φέτος, όταν μόλις το περασμένο έτος δεν υπερέβαινε το 10,5%. Σε ό,τι αφορά όσους

αποφοιτούν τώρα από το πανεπιστήμιο, έχουν, σύμφωνα με τις ίδιες έρευνες, 13% λιγότερες πιθανότητες να βρουν δουλειά μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Όσοι έχουν κάποια ενδιάμεση κατάρτιση, κάποια σχολή μετά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, χωρίς, όμως, πανεπιστημιακή μόρφωση, έχουν 27% λιγότερες πιθανότητες να βρουν δουλειά μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Το αντίστοιχο ποσοστό εκτινάσσεται στο 37% όταν πρόκειται για «ανεidικευτους».

Την ίδια στιγμή, στις ΗΠΑ τα στοιχεία του αμερικανικού υπουργείου Εργασίας φέρουν το ποσοστό των ανέργων στην ηλικιακή ομάδα 16 έως 19 ετών να φθάνει στο 31,9%, όταν για τους ενήλικους άνδρες βρίσκεται στο 13% και στις ενήλικες γυναίκες στο 15,5%.

Μουδιασμένη επανεκκίνηση για τους οίκους μόδας

ΗΛΘΕ η ώρα στην πρωτεύουσα της υψηλής ραπτικής και των ειδών πολυτελείας να ξεκινήσει και πάλι η ζωή, αφού αίρονται σταδιακά οι περιορισμοί. Στο Παρίσι, λοιπόν, ανέβασαν ρολά τα εμπορικά καταστήματα στους πανάκριβους δρόμους και οι υπάλληλοί τους προσαρμόζονται στη νέα καθημερινότητα των αντισηπτικών τζελ, των масκών και των γαντιών, όπως αναφέρει σε σχετικό του δημοσίευμα το ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters. Κι ενώ σταδιακά η Γαλλία, όπως και η Ελλάδα, αλλά και η Ιταλία και η Αυστρία και η Γερμανία αίρουν τα περιοριστικά μέτρα και επιστρέφουν σε μια νέα κανονικότητα, πολλά από τα καταστήματα με τα ομόνυμα εμπορικά τους σήματα ανοίγουν ακολουθώντας πρωτόκολλα υγιεινής και δοκιμάζοντας τη διάθεση των ανθρώπων για έξοδα μετά την πρω-

Τόσο στο Παρίσι όσο και στο Μιλάνο οι μεγάλοι οίκοι μόδας και ειδών πολυτελείας ποντάρουν φέτος κυρίως στην εγχώρια ζήτηση.

τόγνωρη εμπειρία της καραντίνας.

Στο κατάστημα Louis Vuitton, στην πλατεία Βαντόμ, όπου το σέικερ για κοκτέιλ πωλείται 645 ευρώ και τα κοσμήματα εκατοντάδες χιλιάδες, βρίσκονται λίγοι Παριζιάνοι. Κάποιοι αγοράζουν δώρο για γενέθλια φίλης που έχουν να δουν δύο μήνες. Τα ρούχα που δοκιμάζονται στο εν λόγω κατάστημα, αμέσως μετά, περνούν από στεγνό καθάρισμα, ενώ οι τσάντες μπαίνουν σε 48ωρη καραντίνα.

Η κίνηση στις αρχές της εβδομάδας δεν θυμίζει τις «παλαιές δόξες» της φίρμας Louis Vuitton, ενώ τα δοκιμαστήρια της κάθε τρεις και λίγο απολυμαίνονται. Τα πρωτόκολλα για τη δημόσια υγεία

Το κατάστημα Louis Vuitton, στην πλατεία Βαντόμ, όπου το σέικερ για κοκτέιλ πωλείται 645 ευρώ και τα κοσμήματα εκατοντάδες χιλιάδες, επισκέπτονται λίγοι Παριζιάνοι. Κάποιοι αγοράζουν δώρο για γενέθλια φίλης που έχουν να δουν δύο μήνες. Η κίνηση στις αρχές της εβδομάδας δεν θυμίζει τις «παλαιές δόξες» του οίκου Louis Vuitton, ενώ τα δοκιμαστήρια απολυμαίνονται διαρκώς.

διαφέρουν αναλόγως προϊόντος και υλικού, αλλά και του πόσο κοντά έρχονται με το πρόσωπο του εκάστοτε ανθρώπου. Στον οίκο Dior, ακόμα ένα από τα εμπορικά σήματα που διαθέτει ο ομίλος Louis Vuitton Moët Hennessy, πλέον έχει τοποθετηθεί πλεξιγκλός στα ταμεία. Στο κατάστημα της Chanel τα πράγματα ήταν πιο ήσυχα από ό,τι προ κορωνοϊού, όπως είπε το προσωπικό.

Στο κατάστημα Hermes, στη Ρι ντι Φομπουρζ Σεντ-Ονορέ του Παρισιού, κάτι θυμίζει την παλιά ατμόσφαιρα, αλλά υπάρχουν και νέα στοιχεία. Οι εργαζόμενοι φορούσαν μάσκα και όποιον εισερχόταν τον ρωτούσαν εάν θέλει να του δροσίσουν τα χέρια με τζελ. Μια

υπάλληλος διακριτικά υπολόγιζε πόσοι άνθρωποι ανά ώρα έμπαιναν στο κατάστημα των δύο ορόφων – ο αριθμός τους δεν ξεπερνούσε τους πενήντα. Και μια κυρία που ενδιαφερόταν για μια ακριβή τσάντα Kelly έπρεπε να κλείσει ραντεβού για τη συναλλαγή, όπως την ενημέρωσαν.

Για την Μπλεντίνγκ Ουίλιαμς, μοντέλο από τη Νιγηρία που ζει στο Παρίσι, δεν έχει να κάνει με την πανδημία, αλλά με τη γενικότερη φιλοσοφία. «Πάντα στην Hermes κάνουν τα πράγματα δύσκολα», λέει. Βέβαια, οι περιορισμοί στις διεθνείς μετακινήσεις θα ανακόψουν τη ροή επισκεπτών στο Παρίσι και στη Γαλλία εν γένει, αλλά και σε

άλλες πόλεις, που ταυτίζονται με τη μόδα. Στο Μιλάνο, λόγω χάριν, τα καταστήματα των οίκων μόδας θα ανοίξουν ξανά την προσεχή Δευτέρα, ενώ, σύμφωνα με τον Φλάβιο Τσερέντα, αναλυτή του κλάδου στην επενδυτική τράπεζα Jefferies, αναλόγως της φίρμας, σε ποσοστό 35%-55% τα έσοδα των εταιρειών ειδών πολυτελείας τα καλύπτουν τουρίστες.

Στην Γερμανία, τώρα, όπου έχουν ανοίξει εδώ και τρεις εβδομάδες τα μικρά καταστήματα, όσοι έχουν τα χρήματα και ενδιαφέρονται για είδη πολυτελείας είναι πολύ λίγοι, όπως ανέφερε η εταιρεία ανδρικής ένδυσης Hugo Boss.

Υψηλή ραπτική από τη βεράντα και την κουζίνα

Της ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Σαλόνια, κρεβατοκάμαρες, βεράντες και κουζίνες. Μερικά από τα πιο γνωστά μοντέλα της πασαρέλας διασχίζουν με το χαρακτηριστικό λικνιστικό βάδισμα το σπίτι τους, αφού προηγούμενος έχουν ανοίξει τις ντουλάπες τους για να διαλέξουν το αγαπημένο τους ρούχο για μια κατ' οίκον επίδειξη. «Μείνε μέσα, μείνε ασφαλής» είναι βεβαίως το σύνθημα και δεν θα μπορούσε να απόσχει ο κόσμος της μόδας ούτε από την προσπάθεια συλλογής χρημάτων με σκοπό την ιατρική έρευνα του κορωνοϊού ούτε από την απόπειρα να βρεθεί ένας νέος τρόπος παρουσίασης των συλλογών των οίκων. Το μέλλον κι εδώ «κοιτάζει» προς το Διαδίκτυο.

Από τα τέλη του προηγούμενου μήνα, το βρετανικό συμβούλιο μόδας (British Fashion Council) ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να δημιουργήσει τον Ιούνιο μια ψηφιακή «πλάτφορμα για την πολιτιστική εβδομάδα μόδας» που θα χρησιμοποιήσουν οι σχεδιαστές κατά βούληση. Επίσης, οι εβδομάδες μόδας τόσο στη Σαγκάι όσο και στη Μόσχα πραγματοποιήθηκαν ψηφιακά. Τέλος, ο Ermenegildo Zegna, η ισχυρή ιταλική «υπογραφή» στην ανδρική ένδυση, προανήγγειλε για τον Ιούλιο ένα δικής του έμπνευσης διαδικτυακό γεγονός που το ονομάζει «phygital», λέξη η οποία συνδυάζει τον φυσικό χώρο με την ψηφιακή τεχνολογία. Μια γεύση του τι μπορεί να σημαίνει αυτό δίνει η εκδήλωση Fashion Unites, μια ειδική έκδοση του CR Runway που κυκλοφόρησε το YouTube. Πρόκειται για την πρώτη «ζωντανή» online επίδειξη υψηλής ραπτικής από το σπίτι, που οργάνωσε και υλοποίησε η Καρίν Ροϊτφέλντ, πρώην αρχισυντάκτρια της γαλλικής Vogue και μούσα του Τομ Φορντ, μαζί με τον γιο της Βλαντιμίρ, πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της CR Fashion.

Σε αυτό το βίντεο διάρκειας μισής ώρας, ειδικοί του στέιλινγκ και του μακινιάζ

Το διάσημο μοντέλο Κάρλι Κλος σε κατ' οίκον πασαρέλα.

Οι εβδομάδες μόδας στη Σαγκάι και στη Μόσχα πραγματοποιήθηκαν ψηφιακά, δίνοντας μια γεύση από το μέλλον.

δίνουν οδηγίες ομορφιάς, fashion icons όπως η Κιμ Καρντάσιαν μάς εύχονται υγεία, και διάσημοι σχεδιαστές όπως ο Ολιβιέ Ρουστέν του οίκου Balmain στέλνουν διαδικτυακά μηνύματα αγάπης και ελπίδας. Ωστόσο, σε τούτη την πρώτη ψηφιακή απόπειρα επίδειξης μόδας τα ρούχα παίζουν παραδίδως τον μικρότερο ρόλο, σε αντίθεση με τις πραγματικές επιδείξεις όπου πρωταγωνιστούν, και οι καλεσμένοι μπορούν να ελέγξουν από κοντά τα υφάσματα και τις λεπτομέρειες του σχεδιασμού. Μένει να δούμε ποιο οδηγούν οι εξελίξεις και αν μπορεί το Διαδίκτυο να υποκαταστήσει τις πασαρέλες, που έχουν αντέξει χρόνια.

Θα ξεπεράσει το 30% η ύφεση στις ΗΠΑ το β' τρίμηνο

Στο ίδιο διάστημα η ανεργία αναμένεται να προσεγγίσει το 25%

Η αμερικανική οικονομία ενδέχεται να συρρικνωθεί σε ποσοστό έως και άνω του 30% το δεύτερο τρίμηνο του έτους, ενώ η ανεργία μπορεί να εκτιναχθεί σε ποσοστά ανάλογα με εκείνα της δεκαετίας του 1920 και του 1930 και να πλησιάσει το 25%. Δεν πρόκειται, ωστόσο, να διολισθήσει η υπερδύναμη σε μια παρατεταμένη ύφεση ανάλογη της Μεγάλης Ύφεσης του 1930 και, αντιθέτως, «δεν θα αργήσει πολύ» η ημέρα που η χώρα θα βγει από την πανδημία και τότε θα είναι «ένα ακόμα καλύτερο μέρος». Οι εκτιμήσεις ανήκουν στον επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας της χώρας Federal Reserve Τζερόμ Πάουελ, που προσεμφλγει πως για να ανακάμψει πλήρως από το σοκ της πανδημίας η αμερικανική οικονομία, θα χρειαστεί να πλησιάσουμε προς τα τέλη του επόμενου έτους, ενώ προϋπόθεση είναι να έχει πρώτα βρεθεί το εμβόλιο για τον νέο κορωνοϊό.

Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην εκπομπή «60 λεπτά» του αμερικανικού δικτύου CBS News, ο κ. Πάουελ τόνισε πως «για να σημειωθεί πλήρης ανάκαμψη, πρέπει οι άνθρωποι να νιώθουν εντελώς ασφαλείς, γι' αυτό και ίσως χρειαστεί να περιμένουμε μέχρις ότου βρεθεί εμβόλιο». Ο κ. Πάουελ παραμένει, βέβαια, αισιόδοξος καθώς δεν αποκλείει και μια ενδεχόμενη ανάκαμψη της μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του έτους, «αν βέβαια υποθέσουμε πως δεν θα υπάρξει δεύτερο κύμα της πανδημίας του κορωνοϊού». Προέθεσε, άλλωστε, πως ο δυναμισμός της υπερδύναμης και η ισχύς του χρηματοπιστωτικού της συ-

Η οικονομία θα ανακάμψει πλήρως από το σοκ της πανδημίας προς τα τέλη του επόμενου έτους.

στήματος θα προλείανουν το έδαφος για μια σημαντική ανάκαμψη.

Ερωτώμενος σχετικά με το ποιοι παράγοντες είναι σήμερα διαφορετικοί από την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης, ο κ. Πάουελ επικαλέστηκε την παρεμβατική πολιτική που υιοθετεί τώρα η Fed αλλά και την απόφαση του αμερικανικού Κογκρέσου να εγκρίνει δέσμη μέτρων ύψους 3 τρις. δολαρίων για την τόνωση της οικονομίας. Και βέβαια το Κογκρέσο εξετάζει την προοπτική να χορηγήσει νέα τόνωση στην οικονομία. Όπως υπογράμμισε, έχει σημασία ότι η τρέχουσα κρίση δεν οφείλεται σε κάποια «φούσκα» ή άλλον εγγενή παράγοντα της οικονομίας, αλλά στην ηθλημένη αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας προκειμένου να ανακοπεί η μετάδοση της πανδημίας.

«Στην τρέχουσα συγκυρία, οι κυβερνήσεις και οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο αντέδρασαν με δύναμη και άμεσα», τόνισε ο κ. Πάουελ και προσέθεσε ότι, ακριβώς εξαιτίας όλων αυτών των παραγόντων, εκτιμά πως θα σημειωθεί μια ραγδαία αλλά βραχύβια ύφεση. Σημειώτέον ότι την περασμένη εβδομάδα το παράρτημα της Fed στην Ατλάντα έδωσε στη δημοσιότητα στοιχεία που κατατείνουν σε μια

Ο επικεφαλής της Federal Reserve Τζερόμ Πάουελ σημειώνει ότι η τρέχουσα κρίση δεν οφείλεται σε κάποια «φούσκα» ή σε άλλον εγγενή παράγοντα της οικονομίας, αλλά στην ηθλημένη αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας προκειμένου να ανακοπεί η μετάδοση της πανδημίας.

μείωση του αμερικανικού ΑΕΠ κατά 42% μέσα στο δεύτερο τρίμηνο.

Για το άμεσο μέλλον, πάντως, ο επικεφαλής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ δεν προσπάθησε να καθοδικάσει την κοινή γνώμη της υπερδύναμης. Παραδέχθηκε πως «για έναν με δύο μήνες ακόμη» θα χάνονται θέσεις εργασίας και

η ανεργία θα ανέλθει κάπου ανάμεσα στο 20% και στο 25%. Χαρακτήρισε, πάντως, «καλά νέα» το γεγονός ότι στην πλειονότητα τους όσοι έχουν υποβάλει αιτήσεις για επίδομα ανεργίας δηλώνουν ότι απολύθηκαν προσωρινά και ευελπιστούν να επιστρέψουν στις θέσεις τους με την επανεκκίνηση της οικονομίας.

Ο αντίκτυπος της πανδημίας υπήρξε, πάντως, βαρύτατος για την αμερικανική αγορά εργασίας. Τον Απρίλιο η ανεργία εκτινάχθηκε στο 14,7% σημειώνοντας το υψηλότερο επίπεδο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Από την αρχή της πανδημίας περισσότεροι από 36 εκατ. Αμερικανοί έχουν υποβάλει αίτηση για επίδομα ανεργίας.

Αργεί η διεθνής ανάκαμψη

Θα χρειαστεί περισσότερος χρόνος από όσος είχε αρχικά εκτιμηθεί για να ανακάμψει η παγκόσμια οικονομία από το σοκ της πανδημίας. Η ανάκαμψη δεν πρόκειται να έρθει πριν από το επόμενο έτος και θα είναι περιορισμένη. Στις δυσσιόμενες αυτές προβλέψεις καταλήγει τώρα το ΔΝΤ, που προσεμφλγει συρρίκνωση κατά 3% του παγκόσμιου ΑΕΠ για φέτος και μερική μόνο ανάκαμψη για το επόμενο έτος, ενώ αρχικά προσέβλεπε σε μια δυναμική ανάπτυξη 5,8% για το 2021. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στο Reuters η επικεφαλής του Ταμείου, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, υπογράμμισε πως τα στοιχεία που καταφθάνουν από όλον τον κόσμο προδίδουν μια εικόνα χειρότερη από αυτή που αναμενόταν. «Προφανώς αυτό σημαίνει πως θα χρειαστεί περισσότερος χρόνος για να ανακάμψει πλήρως η οικονομία από την κρίση», τόνισε. Από τον περασμένο μήνα το Ταμείο έχει προειδοποιήσει πως η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας θα βυθίσει την παγκόσμια οικονομία στη χειρότερη ύφεση που έχει γνωρίσει από τη δεκαετία του 1930. Ερωτώμενη σχετικά με τη νέα ένταση ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, τις ΗΠΑ και την Κίνα, η κ. Γκεοργκίεβα κάλεσε τις χώρες να κρατήσουν ζωντανή τη μεταξή τους επικοινωνία και ελεύθερο το διεθνές εμπόριο, που έδωσε ώθηση στην παγκόσμια ανάπτυξη επί δεκαετίες. Όπως τόνισε, «πρέπει να παραμείνει ελεύθερο το εμπόριο, ιδιαίτερα το εμπορικό ιατρικού υλικού και τροφίμων, και να βρούμε έναν τρόπο να ξεπεράσουμε την τρέχουσα κρίση».

Ηδη σε αθέτηση πληρωμής των υποχρεώσεών τους έχουν προχωρήσει η Αργεντινή, το Εκουαδόρ και ο Λίβανος.

Κράτη υπό χρεοκοπία εξαιτίας του ιού

Υπό το βάρος του διογκωμένου χρέους, τρεις χώρες, η Αργεντινή, το Εκουαδόρ και ο Λίβανος, έχουν φέτος κηρύξει πτώχευση, με τον οικο αξιολόγησής Fitch να διαβλέπει ότι και άλλα κράτη κινδυνεύουν να βρεθούν σε παρόμοια δυσχερή κατάσταση μέσα στο τρέχον έτος. Μάλιστα, ιδιαίτερως ανησυχητική είναι η οικονομική κατάσταση χωρών οι οποίες εξαρτώνται οικονομικά σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές πρώτων υλών, όπως είναι το πετρέλαιο. Σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα του CNN, ο οικοσ αξιολόγησής έχει ήδη υποβάλει το αξιόχρεο 29 χωρών παγκοσμίως, από τις οποίες περίπου οκτώ κινούνται στη βαθμίδα C, φλερτάρουν δηλαδή με τη χρεοκοπία. Οι χώρες που κινδυνεύουν να αθετήσουν την πληρωμή των υποχρεώσεών τους είναι η Γκαμπόν, η Μοζαμβίκη, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και η Ζάμπια. Κινδυνεύουν όμως και κράτη όπως η Σρι Λάνκα αλλά και το Ελ Σαλβαδόρ. Σύμφωνα με τη Fitch, το ποσοστό που υποδηλώνει την πιθανότητα χρεοκοπίας των χωρών με βαθμολογία C διαμορφώνεται κατά τα τελευταία περίπου 25 χρόνια στο 26,5%. Ωστόσο, όπως σημειώνει, οι χώρες

Άμεσα κινδυνεύουν με πτώχευση η Γκαμπόν, η Μοζαμβίκη, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και η Ζάμπια.

αυτές μπορεί να έρθουν σύντομα αντιμέτωπες με τη χρεοκοπία, αφού συνήθως κηρύττουν πτώχευση επτά μήνες μετά την υποβάθμιση του αξιόχρεού τους στη βαθμίδα C. Ένας τέτοιος κίνδυνος όμως φαίνεται να είναι έντονα ορατός, αφού τα τελευταία πέντε χρόνια το ποσοστό χρεοκοπίας των χωρών που έχουν λάβει τη χαμηλότερη αξιολόγηση από τη Fitch έχει ανέλθει στο 38,5%. Αντιθέτως, μόλις πέντε χώρες που υποβαθμίστηκαν στη βαθμίδα C απέφυγαν τελικά τη χρεοκοπία.

Σύμφωνα με το CNN, όσες εξαρτώνται οικονομικά από την εξαγωγή πρώτων υλών είναι πιθανόν να υποστούν καιρίο πλήγμα, καθώς εμπορεύματα όπως το πετρέλαιο παρουσιάζουν τελευταίως σημαντικές διακυμάνσεις στις τιμές τους. Μάλιστα, λόγω της μειωμένης

ζήτησης για προμήθεια πετρελαίου, οι τιμές του βρέθηκαν σε ελεύθερη πτώση κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης. Αυτό, γιατί η καραντίνα υποχρέωσε τις αεροπορικές εταιρείες να παραμείνουν καθλωμένες στο έδαφος, ενώ πολλές μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις μείωσαν τις παραγγελίες πετρελαίου αναστράφοντας ταυτόχρονα την οικονομική τους δραστηριότητα για τουλάχιστον δύο μήνες. Είχε μάλιστα προηγηθεί και ένας πόλεμος τιμών ανάμεσα στη Ρωσία και τη Σαουδική Αραβία, που αποκλιμακώθηκε μετά και την πρόσφατη συμφωνία μείωσης της παραγωγής με σκοπό τη στήριξη των τιμών του «μαύρου χρυσού». Η επέλαση όμως του ιού ήρθε σε μια περίοδο κατά την οποία επικρατούσε ήδη μια αναστάτωση στην αγορά.

Από την άλλη, υπάρχουν πετρελαιοπαραγωγοί χώρες που είναι εύρωστες και ικανές να απορροφήσουν τέτοιους κραδασμούς. Αντιθέτως, όσες βρίσκονται σε δυσμενεία αντιμετωπίζουν ήδη σοβαρά οικονομικά προβλήματα και σε αυτά έρχεται να προστεθεί η πρόσφατη κατάρρευση των τιμών πετρελαίου.

Εκτός ελέγχου το χρέος της Ιταλίας, θα φθάσει, το 170% του ΑΕΠ

Το δημόσιο χρέος της Ιταλίας είναι πολύ πιθανό να καταστεί μη διαχειρίσιμο, ενώ επικρατεί έντονη νευρική κατάσταση μεταξύ των επενδυτών καθώς το κόστος δανεισμού για τη χώρα διογκώνεται. Η Ιταλία, αρχικά το επίκεντρο της πανδημίας κορωνοϊού στην Ευρώπη, έχει υποστεί σοβαρό οικονομικό πλήγμα, διότι όλος ο οικονομικός μηχανισμός διέκοψε τη λειτουργία του. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ότι η παραγωγή της χώρας θα συρρικνωθεί 9,5% εφέτος, ενώ το Bloomberg Economics κάνει λόγο για 13%. Εάν οι δυσμενείς επιπτώσεις παραταθούν, η χαμηλή ανάπτυξη σε συνδυασμό με την εκτίναξη των δημοσίων δαπανών θα διογκώσουν το ήδη υψηλό χρέος άνω του 150% του ΑΕΠ, ενώ ορισμένοι αναλυτές το θέτουν στο 170% του ΑΕΠ στα τέλη του 2020.

Οπότε σχηματίζεται η εντύπωση ότι η Ιταλία θα χρειαστεί περισσότερη δημοσιονομική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ή ότι ίσως θα πρέπει να εξετασθεί το θέμα της αναδιοργάνωσης του χρέους. «Η κακή επίδοση της ιταλικής οικονομίας, η οποία απλά θα επιδεινώνεται, ενόσω η πολιτική ηγεσία της θα αγωνίζεται να

Η χώρα δεν ήταν σε θέση να το μειώσει πριν ξεσπάσει η οικονομική κρίση.

αντεπεξέλθει στις συνέπειες της πανδημίας, θέτει εν αμφιβόλω τη δυνατότητα της χώρας να εξυπηρετεί το χρέος της», επισημαίνει ο Ντέιβιντ Πάουελ, ανώτατος οικονομολόγος θεμάτων Ευρωζώνης στο Bloomberg Economics.

Η κυβέρνηση του Τζουζέπε Κόντε μόλις ενέκρινε μεγάλο πρόγραμμα τόνωσης της οικονομίας με κονδύλια 55 δισ. ευρώ, ενώ είχε προηγηθεί και το προηγούμενο των 25 δισ. ευρώ τον Μάρτιο. Αν και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συνεχίζει να αγοράζει κρατικά ομόλογα για τον περιορισμό των σπρεντ, οι αποδόσεις των 10ετών τίτλων της Ιταλίας εξακολουθούν να βρίσκονται στο 1,8% από 0,9% τον Φεβρουάριο.

Το δημόσιο χρέος της Ιταλίας θεωρείτο ανέκαθεν ένα είδος βαρόμετρου για το εάν μπορεί να επιβιώσει αρραγής η Ευρωζώνη ή όχι, και τώρα, όπως επισημαίνουν αναλυτές, η πανδημία θέτει νέα ερωτήματα για τη βιωσιμότητά του. Υ-

Η κυβέρνηση του Τζουζέπε Κόντε μόλις ενέκρινε πρόγραμμα τόνωσης της οικονομίας 55 δισ. ευρώ, ενώ είχε προηγηθεί πακέτο 25 δισ. ευρώ τον Μάρτιο.

πενθυμίζουν πως η χώρα δεν ήταν σε θέση να μειώσει το χρέος της όταν τα πράγματα πήγαιναν καλά. Ο καθ' ύλην αρμόδιος για τη διαχείριση του ιταλικού χρέους, Νταβίντε Ιακοβόνι, τόνισε στο Reuters ότι μετά τη λήξη της πανδημίας είτε θα είναι ελάχιστη η παρουσία της ΕΚΤ είτε μηδενική και οι αγορές θα λειτουργούν κανονικά. «Τώρα βρισκόμαστε μπροστά σε έκτακτη κατάσταση, αλλά αμέσως μετά η κυβέρνηση θα δεσμευτεί να μειώσει το χρέος», συμπλήρωσε. Η οικονομία λόγω πανδημίας έχει γονατίσει, οπότε οι τρεις συνθήκες επιλογές για την περιστολή του χρέους –ανάπτυξη, πληθωρισμός και λιτότητα– φαίνονται ανέφικτες. Πέρσι η χώρα εξέδωσε ομόλογα 245 δισ. ευρώ, άνω του 50% των δυνατοτήτων του ταμείου διάσωσης της Ευρωζώνης και φέτος οι δανειοδοτικές της ανάγκες εκτιμώνται στο μισό τρις. ευρώ. Η Deutsche Bank προβλέπει το ιταλικό χρέος να φθάσει το 200% του ΑΕΠ στα

τέλη του 2021.

Μία πρόταση που εξετάζουν πολιτικοί και τραπεζικοί κύκλοι είναι να αποκτήσουν μεγαλύτερο ποσοστό του ιταλικού χρέους οι απλοί πολίτες. Η Ιαπωνία με χρέος 240% δεν φαίνεται να διατρέχει κίνδυνο μη εξυπηρέτησής του, διότι αυτό ανήκει σε άτομα και φορείς εντός της χώρας. Ο Νταβίντε Ιακοβόνι ανέφερε ότι τα επόμενα χρόνια το υπουργείο Οικονομικών επιδιέκει να διπλασιάσει από τα 80 δισ. στα 160 δισ. ευρώ το χρέος, που έχουν στα χέρια τους μικροεπενδυτές εντός Ιταλίας. Βέβαια, στην περίπτωση της Ιαπωνίας, το 40% των ομολόγων του έχει η κεντρική τράπεζα, κάτι που δεν ισχύει στην περίπτωση της Ευρωζώνης. Η ΕΚΤ έχει αυτή τη στιγμή σχεδόν το 20% του ιταλικού χρέους και το ποσοστό βαίνει αυξανόμενο, ενώ σχεδόν το 55% ανήκει σε ιταλικές τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες.

BLOOMBERG, REUTERS

Στήριξη αδυνάμων

Εκφράζοντας την ανησυχία της για τον κίνδυνο διάσπασης της ενιαίας αγοράς εξαιτίας του α-θέμιτου ανταγωνιστικού πλεονεκτημάτων που έχουν διασφαλίσει οι πλούσιες χώρες, η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν τόνισε προ ημερών πως «πρέπει να στηρίξουμε εκείνες τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, πρέπει να προωθήσουμε τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις».

Προειδοποίηση

Κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου που εγκυμονεί η διεύρυνση των ανισοτήτων στους κόλπους της Ε.Ε., ο επίτροπος Οικονομικών Πάολο Τζεντιλόνι προειδοποιεί πως μια άνιση ανάκαμψη από τη λαίλαπα της πανδημίας θα αποτελέσει «υπαρξιακή απειλή» για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την ενιαία αγορά και για την Ευρωζώνη.

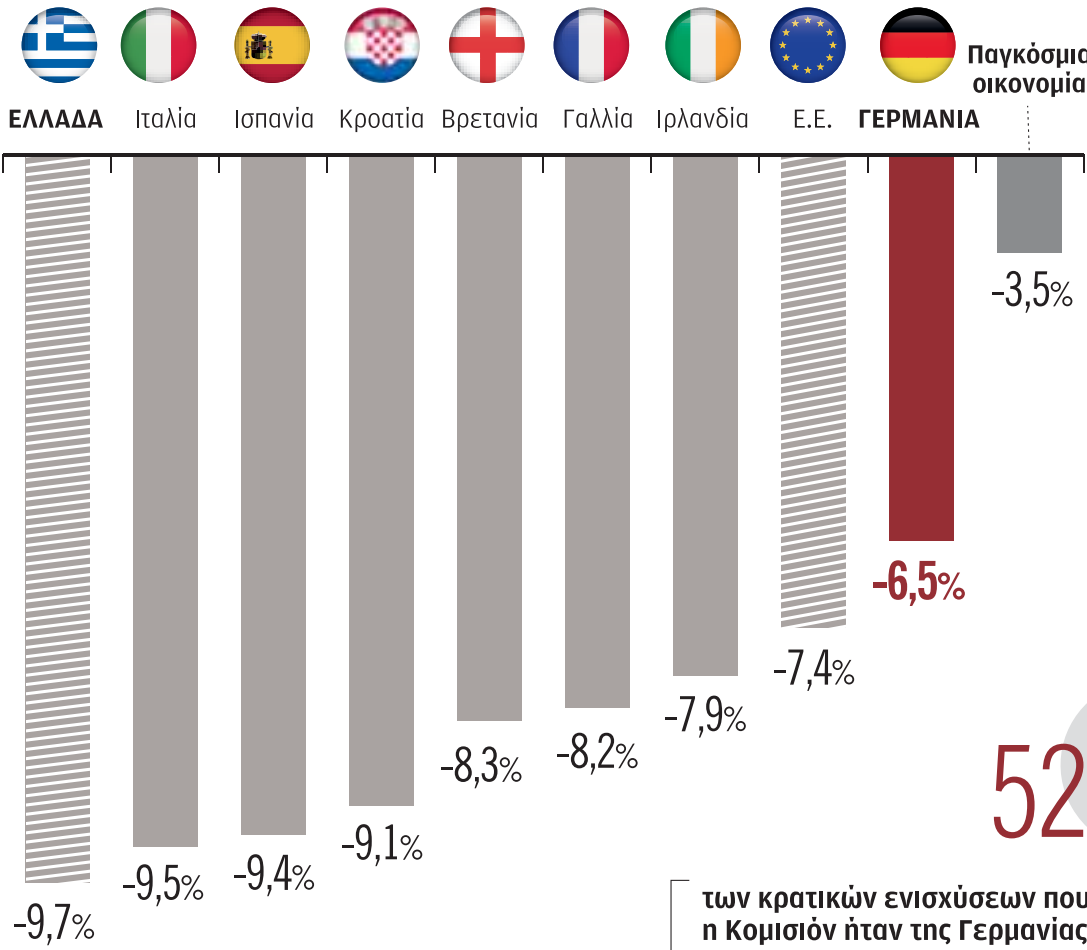

Χωρίς ρευστότητα

Σκοιάζοντας την κλίμακα των κεφαλαίων που μπορεί να διαθέσει η Γερμανία, αξιωματούχος της ισπανικής κυβέρνησης που προτίμησε την ανωνυμία, τόνισε πως «όταν μια χώρα έχει τη δυνατότητα να χορηγήσει τέτοια ρευστότητα στις επιχειρήσεις της, ένα άλλο τμήμα της εσωτερικής αγοράς δεν θα λειτουργεί γιατί δεν θα έχει πρόσβαση σε ρευστότητα».

Ανισος ο οικονομικός αντίκτυπος της πανδημίας - Άνιση η ύφεση

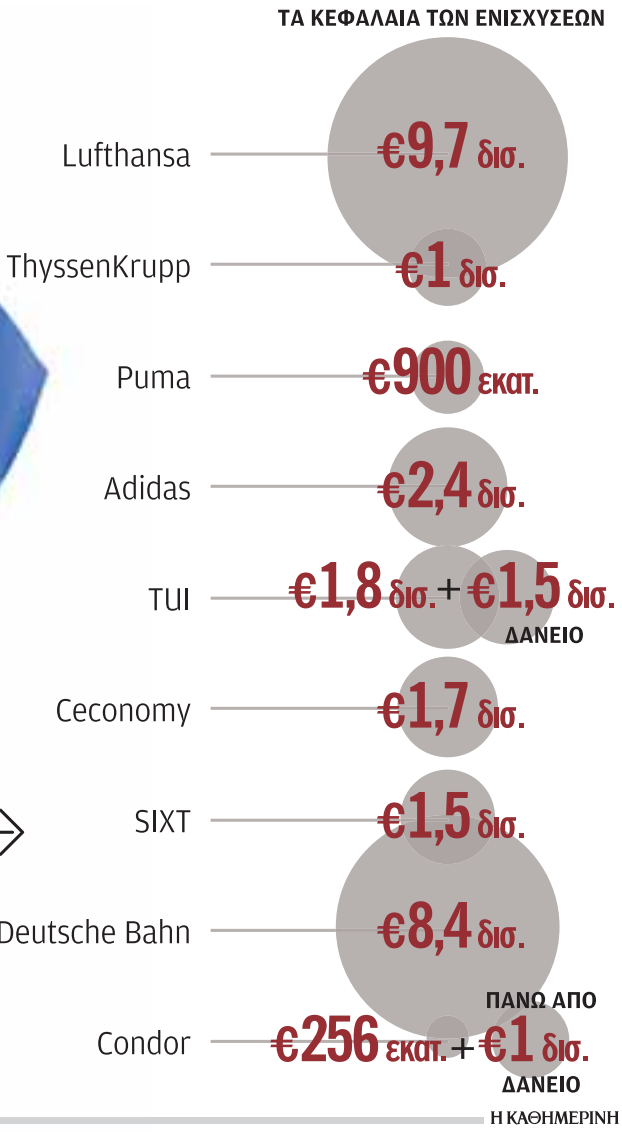
% ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΕΠ ΜΕΣΑ ΣΤΟ 2020

των κρατικών ενισχύσεων που ενέκρινε η Κομισιόν ήταν της Γερμανίας

52%

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ

Η Γερμανία κερδίζει και με την πανδημία

Με τις κρατικές ενισχύσεις που έχει χορηγήσει, οι εγχώριες επιχειρήσεις αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Αποτελεί αναμφίβολα την ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας, έστω κι αν προέβαλε βέτο σε κάθε ευεργετικό μέτρο για την αντιμετώπιση της προηγούμενης κρίσης, έστω κι αν τηρεί εν μέρει παρεμφερή στάση ακόμη και τώρα παρά τον οικονομικό χαρακτήρα της νέα κρίσης. Έχει επιωφεληθεί τα μέγιστα από την ίδια την κρίση χρέους της Ευρωζώνης, που οδήγησε το κόστος δανεισμού της σε αρνητικό πρόσημο όταν κάποιοι εταίροι της είχαν αποκλειστεί από τις αγορές.

Έχει πλεονάσματα που δεν είναι παρά η άλλη όψη των ελλειμμάτων των εταίρων της. Έχει ωφεληθεί ποικιλοτρόπως από το

ευρώ, που μερίμνησε να το σχεδιάσει με πρότυπο το δικό της νόμισμα και με τους κανόνες που τη συμφέρουν. Είναι πλέον κοινό μυστικό πως η Γερμανία έχει προσποριστεί οφέλη εις βάρος των εταίρων της. Και τώρα φαίνεται πως θα γίνει ξανά το ίδιο. Αυτή τη φορά, όχημα μέσα από το οποίο θα επωφεληθεί η Γερμανία εις βάρος των εταίρων της γίνεται η απόφαση της Κομισιόν να αναστείλει προσωρινά και λόγω της πανδημίας την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων. Πρόκειται για τον ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής πολιτικής ανταγωνισμού, που διασφαλίζει ότι δεν θα έχουν οι επιχειρήσεις της μιας χώρας-μέλους της Ε.Ε. αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα χάρη στη στήριξη του κρά-

τους. Το κίνητρο της Κομισιόν είναι να δώσει στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. τη δυνατότητα να στηρίξουν τις χειμαζόμενες επιχειρήσεις τους, πολλές από τις οποίες ήρθαν στα πρόθυρα της πτώχευσης και επιχειρησθέντας να τις προστατεύσει από ξένους ομίλους που τις επιβουλεύονται. Και βέβαια, οι περισσότερες χώρες έσπευσαν αμέσως να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία για να διασώσουν βιομηχανίες τους, πολλές από τις οποίες ευημερούσαν πριν από την πανδημία και τώρα έχουν γονατίσει. Από τον Μάρτιο, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν, έτσι, χορηγήσει σε επιχειρήσεις τους ενισχύσεις που αθροιστικά υπερβαίνουν το 1,9 τρις. ευρώ και οι οποίες εγκρίθηκαν από την Κομισιόν.

Όμως οι χώρες του πλούσιου ευρωπαϊκού Βορρά και πρωτίστως η Γερμανία έχουν πολύ μεγάλα αποθέματα στα κρατικά τους ταμεία και πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες να στηρίξουν τις επιχειρήσεις τους σε σύγκριση με τις χειμαζόμενες χώρες του Νότου, που δεν έχουν ακόμη ξεφύγει από τις συμπληγνίδες της προηγούμενης κρίσης. Και αν οι βόρειες χώρες είναι απλώς σε καλύτερη μοίρα, η Γερμανία έχει ήδη λάβει τη μερίδα του λέοντος, δηλαδή το 52% από τις εγκρίσεις της Κομισιόν για να χορηγήσει κρατικές ενισχύσεις. Στην πράξη αυτό συνεπάγεται αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των γερμανικών επιχειρήσεων.

Συνεπάγεται επίσης ότι ο αντίκτυπος της πανδημίας και των μέτρων που επι-

βλήθηκαν για την αναχαίτισή της θα είναι πολύ μικρότερος για τη Γερμανία και για τις υπόλοιπες χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά, με αποτέλεσμα να διευρυνθεί το χάσμα που διχοτομεί τη Γηραιά Ήπειρο. Το πρόβλημα αναγνώρισε και υπογράμμισε μέσα στην εβδομάδα η πρόεδρος της Κομισιόν, η Γερμανίδα Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Σε ομιλία της στις Βρυξέλλες, τόνισε μάλιστα πως το αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που διασφάλισαν η Γερμανία και οι άλλες πλούσιες χώρες κυοφορεί τη διάσπαση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. «Πρέπει να στηρίξουμε εκείνες τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, πρέπει να προωθήσουμε τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις».

Κίνδυνος διεύρυνσης του χάσματος μεταξύ Βορρά και Νότου

Αναστέλλοντας προσωρινά την απαγόρευση στις κρατικές ενισχύσεις, ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής ανταγωνισμού στην Ε.Ε., η Κομισιόν επέτρεψε στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να χορηγήσουν κεφάλαια σε επιχειρήσεις τους που ενδεχομένως ευημερούσαν πριν από την πανδημία αλλά τώρα χρειάζονται στήριξη για να επιβιώσουν. Τis ενθάρρυνε μάλιστα διά στόματος της επιτρόπου Ανταγωνισμού, Μαργκρέτε Βεστάγκερ, να αγοράσουν σημαντικά μερίδια σε επιχειρήσεις τους.

Ως ασφαλιστική δικλίδα για να αναγκαστούν οι επιχειρήσεις να επιστρέψουν κάποια στιγμή τις ενισχύσεις, τους επέβαλε

όρους όπως η απαγόρευση στην επαναγορά μετοχών, στην καταβολή μερίσματος, στην καταβολή μπόνους στα υψηλόβαθμα στελέχη, αλλά και ένα ευρύτερο «πάγωμα» μισθών. Κι ενώ η Γερμανία έχει ήδη καταλάβει το 52% των κρατικών ενισχύσεων που ενέκρινε η Κομισιόν, η δεύτερη και η τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης, Γαλλία και Ιταλία, αντιπροσωπεύουν μόλις το 1/5.

Γι' αυτό και οι προειδοποιήσεις δεν προήλθαν μόνο από τη Γερμανίδα Φον ντερ Λάιεν. Ο Ιταλός επίτροπος Οικονομικών, Πάολο Τζεντιλόνι, έσπευσε προ ημερών να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για τη μεγάλη απόκλιση που θα δημιουργήσει

ανάμεσα στα κράτη-μέλη ο τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Όπως επισήμανε, ο ρυθμός ανάκαμψης θα διαφέρει ανάμεσα στις ευρωπαϊκές οικονομίες, καθώς θα εξαρτηθεί από το πόσο θα διαρκέσει η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας σε κάθε χώρα, από το βάρος που έχει ο βαρύντατα τραυματισμένος τομέας του τουρισμού για κάθε χώρα, αλλά και από τους πόρους τους οποίους έχει τη δυνατότητα να διαθέσει κάθε χώρα για να κρατήσει όρθιες τις επιχειρήσεις της και να θωρακίσει την οικονομία της.

Γι' αυτό και προειδοποίησε πως μια

άνιση ανάκαμψη από τη λαίλαπα της πανδημίας θα αποτελέσει «υπαρξιακή απειλή» για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την ενιαία αγορά και την Ευρωζώνη. Και τάχθηκε υπέρ μιας κοινής ευρωπαϊκής προσπάθειας, για να αμβλυνθούν οι αποκλίσεις και να γεφυρωθεί το χάσμα. Διαβλέποντας, άλλωστε, τον ίδιο κίνδυνο, η Ισπανία τόνισε σε ανακοίνωσή της προς τους Ευρωπαίους ηγέτες πως «όσο κι αν απαιτείται ευελιξία σε ό,τι αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο, είναι ζωτικής σημασίας να μην οδηγήσει αυτή η ευελιξία σε μια πιο άνιση Ε.Ε.».

Τον κίνδυνο της διεύρυνσης του χά-

σματος σκιαγραφούν ανάγλυφα οι προβλέψεις της Κομισιόν για την κλίμακα της ζημίας που θα υποστούν τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, με τη Γερμανία να εμφανίζεται σε πλεονεκτική θέση έναντι οποιασδήποτε άλλης ευρωπαϊκής χώρας, μολονότι η οικονομία της φλέτταρε με την ύφεση πολύ πριν από την πανδημία. Όταν οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου αναμένεται να καταγράφουν ύφεση πάνω από 9%, με την Ελλάδα στη χειρότερη θέση να περιμένει ύφεση 9,7%, η οικονομία της Γερμανίας, σύμφωνα πάντα με τις εκτιμήσεις της Κομισιόν, δεν αναμένεται να συρρικνωθεί περισσότερο από 6,5%.

Στήριγμα στις επιχειρήσεις από το Βερολίνο με κρατικά κεφάλαια 100 δισ. ευρώ

Αποφασισμένη να θωρακίσει τις βιομηχανίες της, η Γερμανία θέσπισε πρώτα ταμείο για τη στήριξη των επιχειρήσεών της με αρχικά κεφάλαια ύψους 100 δισ. ευρώ. Θα το χρηματοδοτεί από τον καινούργιο δανεισμό ύψους 150 δισ. ευρώ που αποφάσισε το Βερολίνο, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την τόνωση της γερμανικής οικονομίας ύψους 460 δισ. ευρώ. Και βέβαια, του δίνει τη δυνατότητα να εξαγοράζει μερίδια σε όσες γερμανικές επιχειρήσεις αντιμετωπίσουν δυσχέρειες.

Στα κεφάλαιά του προσβλέπουν προφανώς γερμανικές επιχειρήσεις κάθε είδους, με προεξάρχουσα την άλλοτε πανίσχυρη Lufthansa που διεκδικεί κρατική ενίσχυση ύψους 9 δισ. ευρώ. Ο κλάδος

των αεροπορικών εταιρειών υπέστη καίριο πλήγμα από την απαγόρευση των ταξιδιών και ο γερμανικός αερομεταφορέας ζήτησε τη γενναία αρωγή του Βερολίνου. Οι σχετικές διαπραγματεύσεις συνεχίζονται εδώ και ημέρες και αφορούν το ποια ακριβώς θα είναι η δομή της στήριξης, καθώς δίστανται οι απόψεις σχετικά με τον ρόλο που πρέπει να έχει το κράτος στην αεροπορική εταιρεία.

Το Βερολίνο είναι, ωστόσο, αποφασισμένο να τη στηρίξει και έχει διακηρύξει τη πρόθεσή του διά στόματος του Γερμανού υπουργού Οικονομικών Πέτερ Λάιμπερ, που δήλωσε προσφάτως πως «η Lufthansa δικαιούται να βοηθηθεί ώστε να σταθεί στα πόδια της και να παρου-

Η Deutsche Bahn δεσμεύθηκε να μειώσει το προσωπικό της για να λάβει έως και 8,4 δισ.

σιάσει ξανά κερδοφορία». Σημαντικός θα είναι, όμως, ο ρόλος του γερμανικού κράτους και στη στήριξη ενός άλλου κολοσσού, της Deutsche Bahn, της κρατικής εταιρείας διαχείρισης των σιδηροδρόμων. Η Deutsche Bahn δεσμεύθηκε να μειώσει το προσωπικό της και το λειτουργικό της κόστος για να λάβει ως αντάλλαγμα την κάλυψη των

ζημιών της με κρατική ενίσχυση από 6,9 έως 8,4 δισ. ευρώ. Στο μεταξύ, έχει προλάβει να διασφαλίσει κρατική ενίσχυση ύψους 1 δισ. ευρώ ο γερμανικός όμιλος μηχανολογικού εξοπλισμού και χαλυβουργίας ThyssenKrupp, που θα βοηθηθεί και με δάνεια από την κρατική γερμανική τράπεζα KfW. Ανάμεσα στις γερμανικές εταιρείες που έχουν ήδη διασφαλίσει τη στήριξη του γερμανικού κράτους συγκαταλέγεται και η βιομηχανία αθλητικών ειδών Puma, αφού πρώτα έσπευσε να αναστείλει την καταβολή μερισμάτων όπως προβλέπει η σχετική απόφαση της Κομισιόν. Το γερμανικό κράτος της διασφαλίζει πιστωτική γραμμή ύψους 900

εκατ. ευρώ, από τα οποία τα 625 εκατ. θα χορηγηθούν από την κρατική τράπεζα KfW. Παρόμοια περίπτωση, η επίσης βιομηχανία αθλητικών ειδών Adidas που αναγκάστηκε να αναστείλει την καταβολή μερίσματος για να δικαιούται τη στήριξη του Βερολίνου. Δέχθηκε καίριο πλήγμα όταν η κυβέρνηση αποφάσισε να κλείσουν τα εμπορικά καταστήματα αλλά και όταν η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή αποφάσισε να αναβάλει κατά ένα έτος τους Ολυμπιακούς Αγώνες και το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου. Συμφώνησε, έτσι, να λάβει δάνειο ύψους 2,4 δισ. ευρώ από κρατική τράπεζα ενώ θα εκδώσει ομόλογο πολλών δισ. ευρώ.

Ο γερμανικός τουριστικός κολοσσός της TUI έλαβε άμεσα δάνειο ύψους 1,8 δισ. ευρώ από την κρατική τράπεζα KfW που θα επεκτείνει υφιστάμενη πιστωτική γραμμή ύψους 1,75 δισ. ευρώ. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, από κοινού με τις Αρχές του κρατιδίου της Έσσης, θα χορηγήσει δάνειο ύψους 550 εκατ. ευρώ στον αερομεταφορέα χαμηλού ναύλου Condor. Προπηθήθηκαν συμφωνίες με την πολωνική κρατική αεροπορική εταιρεία LOT για πιθανή εξαγορά της Condor, αλλά τελικά δεν ευοδώθηκαν. Αυτές αλλά και πολλές άλλες γερμανικές εταιρείες είναι μόνον η αρχή και ο κατάλογος των ενδιαφερομένων θα εξακολουθήσει να μακραινεί.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Μετωπική σύγκρουση ΗΠΑ - Κίνας στον ΠΟΥ

Η αντιπαράθεση μεταξύ των δύο χωρών γίνεται τροχοπέδη στις προσπάθειες για συντονισμένη διεθνή απάντηση στην πανδημία της COVID-19

Σε έναν άλλο κόσμο, η ετήσια Συνέλευση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) θα έδινε ώθηση στις προσπάθειες για συντονισμένη απάντηση στην πανδημία της COVID-19, που έχει ήδη προκαλέσει περίπου πέντε επιβεβαιωμένα εκατομμύρια κρούσματα, με τους νεκρούς να υπερβαίνουν τις 320.000. Στην πραγματικότητα, συνέβη το ακριβώς αντίθετο: η διήμερη σύνοδος, που ξεκίνησε τη Δευτέρα και ολοκληρώθηκε χθες μέσω τηλεδιάσκεψης, επισκιάστηκε από τη μετωπική σύγκρουση ΗΠΑ - Κίνας, παράπλευρες απώλειες της οποίας κινδυνεύουν να αποδειχθούν ο διεθνής Οργανισμός σήμερα κι ο ίδιος ο ΟΗΕ αύριο.

Η ατμόσφαιρα ήταν εξαιρετικά επιβαρυνόμενη από την απόφαση του Ντόναλντ Τραμπ να «παγώσει» τη χρηματοδότηση του ΠΟΥ από τη χώρα του, υποστηρίζοντας ότι η ανώτατη υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για θέματα Υγείας απέτυχε στη διαχείριση της πανδημίας λόγω υπερβολικής εξάρτησης από την Κίνα. Τα πράγματα έγιναν ακόμη χειρότερα όταν ο Αμερικανός πρόεδρος έδωσε στη δημοσιότητα, αργά το βράδυ της Δευτέρας (Τρίτη πρωί στην Ελλάδα) επιστολή - τελεσίγραφο προς τον επικεφαλής του διεθνούς Οργανισμού, Τέντρος Αντάνομ Γκεμπρεγέσους. «Αν ο ΠΟΥ δεν δεσμευθεί για μειζόνες και ουσιώδεις βελτιώσεις εντός των επόμενων 30 ημερών, θα μετατρέψω το προσωρινό "πάγωμα" της αμερικανικής χρηματοδότησης προς τον Οργανισμό σε μόνιμη και θα επανεξετάσω τη συμμετοχή μας», αναφέρεται την επιστολή. «Δεν μπορώ να επιτρέψω να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν οι Αμερικανοί φορολογούμενοι έναν Οργανισμό, ο οποίος, στην παρούσα κατάσταση του, είναι τόσο σαφές ότι δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Αμερικής», προσέθεσε, καθιστώντας σαφές ότι το δόγμα του «America first» είναι η λυδία λίθος για κάθε διεθνές πρόβλημα.

Είδικοί σε θέματα Υγείας άσκησαν οξεία κριτική στον Αμερικανό πρόεδρο, καταλογίζοντάς του ότι αγνοεί τον τρόπο λειτουργίας του ΠΟΥ και εκφράζοντας τον φόβο ότι η σύγκρουση Ουάσιγκτον - Πεκίνο θα δράσει ως τροχοπέδη στην αναζήτηση αποτελεσματικών απαντήσεων στην επιδημία. «Κίνα και ΗΠΑ καβαδίζουν σαν χωρισμένοι γονείς, ενώ ο ΠΟΥ είναι το παιδί που βρίσκεται στην αναζήτηση αποτελεσματικών απαντήσεων στην επιδημία. «Κίνα και ΗΠΑ καβαδίζουν σαν χωρισμένοι γονείς, ενώ ο ΠΟΥ είναι το παιδί που βρίσκεται στην αναζήτηση αποτελεσματικών απαντήσεων στην επιδημία. «Κίνα και ΗΠΑ καβαδίζουν σαν χωρισμένοι γονείς, ενώ ο ΠΟΥ είναι το παιδί που βρίσκεται στην αναζήτηση αποτελεσματικών απαντήσεων στην επιδημία.

Από την πλευρά της, η Ε.Ε. ανέλαβε μεσολαβητικό ρόλο, προετοιμάζοντας σχέδιο απόφασης της Συνέλευσης, το οποίο ενσωμάτωνε μια κεντρική αξίωση των ΗΠΑ: τη διεξαγωγή αμερόληπτου έρευνας του ΠΟΥ για την προέλευση του ιού και τα μέτρα που πήρε κάθε χώρα, με πρώτα απ' όλες την Κίνα, για την αντιμετώπιση της επιδημίας. Η ευρωπαϊκή προσπάθεια φάνηκε να αποδίδει καρπούς τη Δευτέρα, όταν ο ηγέτης της Κίνας Σι Τζινπίνγκ, στο μήνυμά του προς τη Συνέλευση, δήλωσε ότι αποδέχεται τη διεξαγωγή έρευνας, αφού τεθεί υπό έλεγχο η πανδημία, ενώ ανακοίνωσε ότι το Πε-

«Δεν μπορώ να επιτρέψω να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν οι Αμερικανοί φορολογούμενοι έναν οργανισμό ο οποίος είναι τόσο σαφές ότι δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Αμερικής», ανέφερε ο Ντόναλντ Τραμπ.

Ο πρόεδρος Τραμπ απειλεί να αποσύρει τη χώρα του από τον διεθνή οργανισμό - Εκκλήση για συνεργασία και αλληλεγγύη από την Ε.Ε.

κίνο διαθέτει δύο δισ. δολάρια για την καταπολέμηση του COVID-19.

Ωστόσο, η επιστολή Τραμπ κλιμάκωσε δραματικά την κρίση. Ο εκπρόσωπος Τύπου του κινεζικού υπ. Εξωτερικών, Ζάο Λιτζιάν, έκανε λόγο για «προσπάθεια να αμαυρωθεί η μάχη της Κίνας για την αναχαίτιση της επιδημίας και να μετατεθούν οι ευθύνες (της κυβέρνησης Τραμπ) για την ανικανότητα που η ίδια επέδειξε». Τα μέχρι χθες επιβεβαιωμένα κρούσματα στις ΗΠΑ υπερβαίνουν το 1,55 εκατ. (πάνω από το ένα τρίτο όσων έχουν καταγραφεί σε όλο τον κόσμο) και οι νεκροί τις 92.000.

Τελικά το σχέδιο απόφασης της Ε.Ε. εγκρίθηκε από τους εκπροσώπους των 194 κρατών-μελών στο τέλος της Συνέλευσης, αλλά η αμερικανική αντιπροσωπεία έβαλε κάποιους κairious «αστερίσκους». Μεταξύ άλλων, διαφώνησε με την αναφορά της απόφασης στην υποχρεωτική διάθεση εμβολίων και φαρμάκων, υπερασπιζόμενη τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των εταιρειών. Επίσης διαφώνησε με το σημείο που αναφέρεται στο καθολικό δικαίωμα των γυναικών στην άμβλωση, γιατί, όπως υποστηρίζει, «πρέπει να προστατεύονται νομικά και όσοι δεν έχουν ακόμη γεννηθεί».

REUTERS, A.P.

Τι θα συμβεί αν ο Τραμπ έχει πρόβλημα να ασκήσει τα καθήκοντά του;

Ο πρόεδρος Τραμπ λέει ότι παίρνει το φάρμακο κατά της ελονοσίας ως προληπτικό μέτρο για τον κορωνοϊό, παρά τις κυβερνητικές προειδοποιήσεις για δυνατόι θανατηφόρες παρενέργειες.

ΥΑΡΟΞΥΧΛΩΡΟΚΙΝΗ:

Το σκεύασμα για την ελονοσία προκαλεί σοβαρά καρδιακά προβλήματα όταν συνδυάζεται με την αζιθρομυκίνη, τη δραστική ουσία αντιβιοτικού.

25ο ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Μετά τη δολοφονία του **Τζον Φ. Κένεντι** (πάνω δεξιά) το 1963, το 25ο άρθρο επιτρέπει στον αντιπρόεδρο **Μάικ Πενς** (κάτω αριστερά) να ανέλθει στην εξουσία αν ο Τραμπ κριθεί πως δεν δύναται να ασκήσει τα καθήκοντά του.

PHΓΕΕ: Associated Press, Bloomberg, Politico, Graphic News / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Shutterstock

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΔΙΑΔΟΧΗΣ
Αν ο Τραμπ και ο Πενς δεν μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, ουδείς μπορεί να επικαλεστεί το 25ο άρθρο. Τότε το διάταγμα διαδοχής διορίζει τη (Δημοκρατική) πρόεδρο της Βουλής, **Νάνσι Πελάος** (αριστερά), τρίτη στη σειρά διαδοχής.

κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, που εγκρίθηκε από μια μεγάλη πλειοψηφία στην συγγική Βουλή και με την οποία εκχωρήθηκαν πρόσθετες εξουσίες στον πρωθυπουργό. Τι σημαίνει αυτό έγινε αντικείμενο ξεχωριστών ερμηνειών. Για τους επικριτές του Ορμπαν διέβη τον Ρουβίκωνα και διολίσθησε στη δικτατορία. Ο ίδιος ο Ορμπαν διέμνησε ότι θα επιστρέψει τις επεξεργασίες στη Βουλή αυτόν τον μήνα και θα δώσει την ευκαιρία σε όλους να απολογηθούν στην Ουγγαρία για τις άδικες κατηγορίες.

Δεν χρειάζεται όμως να επιλύσει κανείς αυτό το δίλημμα και να αποφασίσει αν ο Ορμπαν βρίσκεται εγγύτερα στον Βλαντιμίρ Πούτιν ή τον Σαρλ ντε Γκωλ για να κατανοήσει ότι συμπεριφέρθηκε ακριβώς όπως ενεργούν γενικά οι επιθετικοί

Επικίνδυνοι αυτοσχεδιασμοί

Αντιδράσεις από την πλευρά της ιατρικής κοινότητας προκάλεσε η δημόσια δήλωση του Τραμπ ότι λαμβάνει σε καθημερινή βάση υδροξυχλωροκίνη για να προφυλαχθεί από την COVID-19, παρά τις συστάσεις της κυβέρνησής του να χρησιμοποιείται η ουσία μόνο στα νοσοκομεία λόγω των σοβαρών ή και φονικών παρενεργειών που μπορεί να έχει. Μιλώντας με δημοσιογράφους στον Λευκό Οίκο, ο Αμερικανός πρόεδρος εκμυστηρεύθηκε ότι άρχισε να παίρνει το φάρμακο, που χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση της ελονοσίας, του λύκου κ.λπ., πριν από ένα δεκάημερο, όταν εκδηλώθηκαν κρούσματα της COVID-19 στη Δυτική Πτέρυγα του Λευκού Οίκου. Όταν του εισηγήθηκε ότι, σύμφωνα με τις προειδοποιήσεις του ιατρικού κόσμου, το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει διαταραχές στον καρδιακό ρυθμό ή και θάνατο, αρκέστηκε να απαντήσει: «Το μόνο που μπορώ να σας πω είναι ότι αισθάνομαι μια χαρά... Άλλωστε, τι έχουμε να χάσουμε;».

Τις πρώτες εβδομάδες μετά την εκδήλωση της πανδημίας, η υδροξυχλωροκίνη χρησιμοποιήθηκε σε νοσοκομεία αρκετών χωρών για να υποβοηθηθούν ασθενείς με έντονα συμπτώματα της COVID-19. Ο Τραμπ υιοθέτησε το εν λόγω φάρμακο από τον Μάρτιο, υποστηρίζοντας ότι «αλλάζει την εικόνα», ωστόσο η αποτελεσματικότητά του απομείνει να αποδειχθεί, ενώ οι παρενέργειες του προβληματίζουν την επι-

στημονική κοινότητα. Ο γιατρός του Λευκού Οίκου δήλωσε ότι, μετά «πολυάριθμες συζητήσεις» με τον Τραμπ, κατέληξε ότι «το δυνητικό όφελος υπερβαίνει τους σχετικούς κινδύνους». Εκφράζοντας πολλούς συναδέλφους του, ο καθηγητής Ιατρικής στο Χάρβαρντ δρ Σκοτ Σόλομον δήλωσε ότι η απόφαση για το τι είδους φάρμακο θα πάρει ο πρόεδρος αφορούν μόνον εκείνον και τον γιατρό του, αλλά το να διαφημίζει ένα αμφιλεγόμενο φάρμακο «είναι εξαιρετικά ανεύθυνο». Πριν από ένα μήνα, η ομοσπονδιακή Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) είχε προειδοποιήσει τους πολίτες για τον κίνδυνο να υποστούν επικίνδυνες μεταβολές του καρδιακού ρυθμού, τονίζοντας ότι δεν πρέπει να πάρουν το φάρμακο εκτός νοσοκομείων ή ερευνητικών προγραμμάτων.

Πρόσφατα, ο Τραμπ προκάλεσε σάλο αντιδράσεων όταν διερωτήθηκε, σε συνέντευξη Τύπου, αν θα μπορούσαν να προσφέρουν προστασία απέναντι στον κορωνοϊό ενέσεις απολυμαντικών, γεγονός που οδήγησε υγειονομικούς υπευθύνους και κατασκευάστριες εταιρείες να προειδοποιήσουν τους πολίτες να μην καταπούν παρόμοια τοξικά υλικά. Μετά την κατακραυγή, ο Τραμπ σταμάτησε για λίγες ημέρες τις συνεντεύξεις Τύπου, για να επανέλθει τώρα στη σύσταση του αγαπημένου του, αλλά μη εγκεκριμένου, φαρμάκου.

A.P., THE NEW YORK TIMES

Ο Τραμπ δεν θέλει να έχει ηγετικό ρόλο, αλλά μόνο να αποσπά την προσοχή

Του **ROSS DOUGHTAT**
THE NEW YORK TIMES

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια δύο πολιτικές προσωπικότητες στη Δύση στοιχειώνουν τη φαντασία των αγχωμένων αριστερών. Η πρώτη είναι ο Ντόναλντ Τραμπ, ίσως ο πιο ισχυρός λαϊκιστής στη Δύση εξαιτίας και μόνο του αξιώματός που κατέχει. Ο δεύτερος είναι ο Ούγγρος πρωθυπουργός Βίκτορ Ορμπαν, ίσως ο πιο αποτελεσματικός λαϊκιστής με κριτήριο τις εξουσίες που εξασφάλισε, τους αντιπάλους που εξουδετέρωσε και την επιρροή που διαθέτει πάνω στην πολιτική ζωή της χώρας του. Υπάρχουν αρκετοί λόγοι να θεωρεί κανείς τον Τραμπ και τον Ορμπαν προσωπικότητες με παράλληλο πολιτικό βίο. Έχουν παρόμοια πολιτική βάση, ίδιους

εχθρούς και αντίστοιχη υποστήριξη από μια «εθνικιστική διεθνή», που έχει συσπειρωθεί ονλάιν για να διακρίνει την υποστήριξη της προς τους λαϊκιστές όλου του κόσμου. Αμφότεροι είναι επικριτές των διεθνών θεσμών και της φιλελεύθερης ευαισθησίας, έχουν τάσεις νεποτισμού και προώθησης ημετέρων και έχουν ευεργετηθεί ιδιαίτερα από τις αποτυχίες του ραφιναρισμένου κέντρου, της αξιοσέβαστης ελίτ. Ανέκαθεν όμως υπήρχαν σοβαρές διαφορές μεταξύ των δύο ανδρών, που έγιναν αισθητές από τις πρώτες μέρες της κυβέρνησης Τραμπ, αλλά οξύνθηκαν κατά την πρόσφατη κρίση, τους τελευταίους μήνες.

Ο Ορμπαν δεν είναι ακριβώς ο αυταρχικός ηγέτης που σκιαγραφεί η φιλελεύθερη καρικατούρα, αλλά πολιτικός που

Η κρίση αποκάλυψε το βαθύ χάσμα που τον χωρίζει από κάθε ηγέτη που θεωρείται επικίνδυνος και ταλαντούχος.

ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την πολιτική ισχύ και τις χρήσεις της. Αντίθετα ο Τραμπ δεν φαίνεται να νοιάζεται για την πολιτική στιβαρότητα, την ισχύ να κυβερνά και όχι απλώς να επιβιώνει.

Αναλογιστείτε τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην πανδημία. Στην Ουγγαρία η άφιξη του κορωνοϊού οδήγησε στην αορίστου χρόνου κήρυξη της χώρας σε

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

• Επιχειρηματικά Δάνεια
• Χρηματοδότηση Έργων

• Χρηματοδότηση Εμπορίου
• Ψηφιακή Τραπεζική

• Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
• Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

«Σωσίβιο» για την οικονομία

Ανακοινώνονται δημοσιονομικά μέτρα 7 δισ. ευρώ και ένεση ρευστότητας 10 δισ. ευρώ

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Με τον Κυρ. Μπιστσάκη να απευθύνει σήμερα νέο τηλεοπτικό διάγγελμα με επίκεντρο την επανεκκίνηση του τουρισμού και της εστίασης, αλλά και το σχέδιο για την εργασία και την οικονομία, το Μέγαρο Μαξίμου ανεβάζει συνολικά ταχύτητα με ένα πακέτο ενίσχυσης που θα εκτείνεται σε ολόκληρο το φάσμα των πληττόμενων κλάδων. Οι άρζονες που θα κινθθεί το κυβερνητικό σχέδιο θα ξεδιπλωθούν σε τρία επίπεδα: φορολογία, εργασία, ρευστότητα.

Σύμφωνα με πληροφορίες, 7 δισ. θα αφορούν δημοσιονομικά μέτρα και 10 δισ. την ενίσχυση της ρευστότητας. Ο

Σήμερα το διάγγελμα του πρωθυπουργού, που θα παρουσιάσει τον οδικό χάρτη για στήριξη των πληττόμενων κλάδων και δυναμική ανάκαμψη το 2021.

Κυριάκος Μπιστσάκης θα δώσει αρχικά, όπως έκανε και τη προηγούμενη φορά το γενικό πλαίσιο του σχεδίου επανεκκίνησης, παρoδίδοντας μετά τη σκυτάλη στους τέσσερις υπουργούς που θα εξειδικεύουν τα μέτρα.

Παράλληλα, η ομιλία του πρωθυπουργού αναμένεται να έχει απολογιστικά σημεία για το τι καταφέραμε ως χώρα μέχρι σήμερα εν μέσω πανδημίας και ποιο είναι το όραμα και οι στόχοι της επόμενης μέρας. Η Ελλάδα, εξάλλου, θα τονίσει ο πρωθυπουργός, έχει καταφέρει να κερδίσει παγκοσμίως μια θετική δημοσιότητα την οποία καλείται να κεφαλαιοποιήσει το επόμενο διάστημα. Ακολούθως, όπως προειπώθηκε, θα πάρουν τον λόγο οι αρμόδιοι υπουργοί Χρήστος Σταϊκούρας, Αδωνις Γεωργιάδης, Γιάννης Βρούτσος και Χάρης Θεοχάρης, οι οποίοι θα εξειδικεύσουν τα επιμέρους θέματα.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», μεταξύ των ανακοινώσεων θα είναι η μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση στο 13%,

η μείωση του ΦΠΑ στις χρεώσεις διαμονής στα ξενοδοχεία, ενώ είναι βέβαιο πως θα υπάρξει επιδότηση της εργασίας μέσω του κοινοτικού προγράμματος SURE, από το οποίο η Ελλάδα προσδοκά να λάβει ποσό συνολικά μεγαλύτερο του 1,4 δισ. ευρώ και με το οποίο θα καλύψει μέρος του μισθολογικού κόστους για ευέλικτες μορφές απασχόλησης ιδιαίτερα στον κλάδο του τουρισμού και της εστίασης, αλλά και σε βιομηχανικούς κλάδους.

Σε πρώτη φάση, ωστόσο, όπως έχει πει ο Χρήστος Σταϊκούρας θα υπάρξει στήριξη της εργασίας από εθνικούς πόρους, καθώς θα αργήσει να εισρεύσει αυτό το πακέτο. Είναι βέβαιοι, πάντως, πως κεντρική πρόθεση είναι να στηριχθούν όσοι εργάζονται εποχικά στον κλάδο του τουρισμού, με το κάρτος να αναλαμβάνει ακόμα και μέρος των εισφορών τους, πέραν του του μισθού τους.

Παράλληλα, διευκολύνσεις αναμένονται και για τους ιδιοκτήτες ακινήτων, καθώς μελετάται για παράδειγμα η μείωση του ΕΝΦΙΑ για εκείνους που εισέπραξαν μόνο το 60% της μίσθωσης του ακινήτου λόγω του lockdown, ενώ αναμένεται να υπάρξει μέριμνα και για τη μείωση της προκαταβολής φόρου για τις επιχειρήσεις.

Τέλος, σήμερα αναμένονται ανακοινώσεις από τον αρμόδιο υπουργό κ. Θεοχάρη συγκεκριμένων ημερομηνιών για το άνοιγμα του οδικού τουρισμού από τις βαλκανικές χώρες, το οποίο δεν αποκλείεται να γίνει νωρίτερα του αναμενόμενου. Σημειώνεται πως η κυβέρνηση θα επιδιώξει την αύξηση του οδικού τουρισμού με τους βόρειους γείτονες και ειδικά με χώρες με παρόμοια επιδημιολογική εικόνα με την Ελλάδα, όπως η Βουλγαρία.

Στο εσωτερικό πεδίο και με φόντο τη σημερινή ψηφοφορία για τη διεύρυνση του κατηγορητηρίου για την υπόθεση της Novartis, η Ν.Δ. σχολίασε την ομιλία Τσίπρα, κατηγορώντας τον πως «για την ταμπακέρα, δηλαδή τις καταγγελίες πέντε εισαγγελικών λειτουργών κατά του κ. Παπαγγελόπουλου, ο κ. Τσίπρας τήρησε αμήχανη σιωπή».

Στη χθεσινή τετραμερή σύνοδο κορυφής Ελλάδας - Βουλγαρίας - Ρουμανίας - Σερβίας, ο Κυρ. Μπιστσάκης τόνισε ότι και φέτος η Ελλάδα περιμένει τους επισκέπτες από τις βαλκανικές χώρες που «μας τιμούν κάθε χρόνο».

Ο τουρισμός στην τετραμερή

Σε πολύ θετικό κλίμα πραγματοποιήθηκε χθες με τη συμμετοχή του πρωθυπουργού η σύνοδος κορυφής του τετραμερούς σχήματος Ελλάδας - Βουλγαρίας - Ρουμανίας - Σερβίας, με αντικείμενο την ανταλλαγή εμπειριών από την αντιμετώπιση του κορωνοϊού και την εξεύρεση τρόπων διευκόλυνσης των διασυνοριακών ανταλλαγών, μεταφορών και μετακινήσεων. Ο Κυρ. Μπιστσάκης τόνισε ότι και φέτος η Ελλάδα περιμένει τους επισκέπτες από τις βαλκανικές χώρες που μας τιμούν κάθε χρόνο, ενώ συζητήθηκαν οι προϋποθέσεις για την ομαλοποίηση του διασυνοριακού τουρισμού και των μεταφορών, τομείς που επλήγησαν από την υγειονομική κρίση και αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την οικονομική ανάκαμψη των χωρών της περιοχής. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αμοιβαία άρση των περιοριστικών μέτρων που έχουν ληφθεί, γεγονός που θα διευκολύνει την επανάληψη των ταξιδιών επιχειρηματιών, εργαζομένων και τουριστών. Στην τηλεδιάσκεψη συμμετείχαν επίσης από την πλευρά της κυβέρνησης ο ΥΠΕΞ Ν. Δένδιας, ο υπουργός Υγείας Β. Κικιλίας, ο υπουργός Τουρισμού Χ. Θεοχάρης, ο υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων Ν. Χαρδαλιάς, η διευθύντρια του διπλωματικού γραφείου του πρωθυπουργού Ελένη Σουρανή, ο επικεφαλής του οικονομικού γραφείου του πρωθυπουργού Αλ. Πατέλης και ο καθηγητής Παθολογίας - Λοιμωξιολογίας Σωτ. Τσιόδρας.

Ράλι σε όλα τα ομόλογα της περιφέρειας

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ

Αέρα στα πανιά του... οικονομικού επιτελείου και στα σχέδια περαιτέρω εκδόσεων ομολόγων ως μέσο χρηματοδότησης των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης της οικονομίας, αποτελεί το μήνυμα που έδωσε στις αγορές η γαλλογερμανική πρόταση για το Ταμείο Ανάκαμψης ύψους 500 εκατ. ευρώ, με τους πόρους να προέρχονται από κοινή έκδοση χρέους μέσω της Κομισιόν, το οποίο και πυροδότησε την Τρίτη ένα ισχυρό ράλι σε όλα τα ομόλογα της περιφέρειας.

Το κόστος δανεισμού της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Πορτογαλίας και της Ισπανίας υποχώρησε έντονα χθες, καθώς αν και η πρόταση αυτή δεν αποτελεί ακόμα συμφωνία, ωστόσο σύμφωνα με τους αναλυτές είναι μία ισχυρή κοινή απάντηση, η οποία βοηθά στον περιορισμό των κινδύνων που δημιουργεί η κρίση στα αδύναμα κράτη της περιφέρειας.

Η απόδοση των 10ετών ελληνικών ομολόγων σημείωσε πτώση άνω του 7% και διαμορφώθηκε στο 1,853% και στα χαμηλότερα επίπεδα από τα μέσα Απριλίου, ενώ το spread υποχώρησε στις 239 μονάδες βάσης. Αξίζει να σημειώσουμε πως αυτά τα επίπεδα είναι και τα χαμηλότερα που έχουν σημειώσει τα ελληνικά ομόλογα μετά την ανακοίνωση του νέου QE της ΕΚΤ στα μέσα Μαρτίου. Παράλληλα, η απόδοση στα 10ετή ισπανικά ομόλογα υποχώρησε στο 0,736% (και κατά σχεδόν 9%) που είναι και τα χαμηλότερα επίπεδα από τις αρχές Απριλίου, τα 10ετή πορτογαλικά ομόλογα είδαν την απόδοσή τους να υποχωρεί κατά 12% και στο 0,778% (το χαμηλότερο από τα τέλη Μαρτίου), ενώ στο 1,64% διαμορφώθηκε η απόδοσή στα 10ετή ιταλικά ομόλογα.

Η... προσέγγιση αυτή των ελληνικών αποδόσεων σαφώς διευκολύνει τον σχεδιασμό του ΟΔΔΗΧ και του οικονομικού επιτελείου για μία νέα έξοδο στις αγορές το αμέσως επόμενο διάστημα, η οποία σύμφωνα με πηγές της αγοράς θα αφορά πιθανότατα την άντληση 2 δισ. ευρώ περίπου με ένα νέο 10ετές ομόλογο, τη στιγμή που συνεχίζεται η αύξηση του ύψους των εκδόσεων εντόκων. Αλλωστε, οι ελληνικές εκδόσεις έχουν ήδη τη σημαντική στήριξη του QE (PEPP) της ΕΚΤ (θα αγοράσει έως και 16 δισ. ευρώ ελληνικά ομόλογα), με την επενδυτική εμπιστοσύνη να ενισχύεται επίσης και από την προσπάθεια του οικονομικού επιτελείου για

διατήρηση των ταμειακών διαθεσίμων σε όσο υψηλότερα επίπεδα γίνεται (στα 18 δισ. ευρώ περίπου σήμερα), παρά τη χρήση του «μαξιλαριού» για τις ανάγκες της οικονομίας, κάτι που ήδη έχει καιρτοποιηθεί από τους οίκους αξιολόγησης. Επιπλέον, αντίθετα με άλλες χώρες οι οποίες αυξάνουν τα εκδοτικά τους προγράμματα, η Ελλάδα δεν έχει προχωρήσει σε αύξηση των εκδοτικών της αναγκών, οι οποίες τοποθετούνται στα 8-9 δισ. ευρώ συνολικά φέτος, ενώ από τις δύο εκδόσεις –του 7ετούς και του 15ετούς– έχει ήδη αντλήσει 4,5 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα μάλιστα με την Capital Economics, στο πιθανό σενάριο όπου η ΕΚΤ θα προχωρήσει σε αύξηση του

Η «βουτιά» των ελληνικών αποδόσεων διευκολύνει τον σχεδιασμό του οικονομικού επιτελείου για νέα έξοδο στις αγορές.

μεγέθους του PEPP και εντείνει τη στήριξη προς την περιφέρεια, τότε έως το τέλος του έτους θα μπορεί να έχει αγοράσει πάνω από το 50% των ομολόγων σε κυκλοφορία της Ελλάδας, βοηθώντας σημαντικά στη στήριξη των αποδόσεων τους.

Γενικότερα, οι αναλυτές εμφανίζουν αισιοδοξία για την πορεία των spreads της περιφέρειας. Η Goldman Sachs θεωρεί θετική έκπληξη για τους τίτλους της περιοχής τη γαλλογερμανική πρόταση, σημειώνοντας πως αν και το μέγεθος του προτεινόμενου ταμείου είναι σχετικά μικρό σε μακροοικονομικούς όρους, ωστόσο δείχνει πως παρά το ότι δεν υπήρξαν πιέσεις στις αγορές αυτό το διάστημα, Γαλλία και Γερμανία συμφώνησαν για τον δρόμο που πρέπει να ακολουθηθεί η Ευρώζωνη σε αυτή την κρίση. Αυτό το βήμα, συνεπώς, «βραχυκυκλώνει» την πιθανότητα διεύρυνσης των spreads ειδικά στην περιφέρεια της Ευρώζωνης και η Goldman εκτιμά πως οι αποδόσεις των ομολόγων της περιοχής δεν αναμένεται να επιστρέψουν στα υψηλά επίπεδα όπου είχαν βρεθεί πριν από την ανακοίνωση του έκτακτου QE της ΕΚΤ (PEPP), τουλάχιστον στο βραχυπρόθεσμο διάστημα.

Τι προσδοκά από το Ταμείο Ανάκαμψης η Αθήνα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Εντονη κινητικότητα έχει προκαλέσει η δημοσιοποίηση της κοινής πρότασης Γαλλίας - Γερμανίας για ένα Ταμείο Ανάκαμψης 500 δισ. ευρώ για τη στήριξη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η Αθήνα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένη με το γεγονός ότι το Παρίσι και το Βερολίνο προτείνουν το σύνολο των πόρων να αντληθεί με κοινή έκδοση χρέους και να δοθεί ως επιχορηγήσεις.

Ο φόβος μιας εισήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής –η οποία ακόμα εκκρεμεί (αναμένεται την ερχόμενη εβδομάδα)– με εντυπωσιακούς αριθμούς στην

Ικανοποίηση για τη διάθεση των κονδυλίων ως επιχορηγήσεων και ανησυχίες για την κινητοποίηση των ιδιωτικών επενδύσεων.

επικεφαλίδα, αλλά υπερασπίσες προβλέψεις κινητοποιήσεων ιδιωτικών επενδύσεων, ήταν ιδιαίτερος αυχένιος στην Ελλάδα, όπου οι δυνατότητες του τραπεζικού συστήματος και του ιδιωτικού τομέα είναι ούτως ή άλλως εξασθενημένες από τη δεκαετή προηγούμενη κρίση.

«Οχι» σε αύξηση χρέους

«Είναι ζωτικής σημασίας για την Ελλάδα να μην αυξηθεί υπέρμετρα το δημόσιο χρέος της, στην προσπάθεια να αμβλύνει το κόστος της ύφεσης», εξηγεί στην «Κ» ο καθηγητής Οικονομικών του ΟΠΑ και πρώην εκπρόσωπος της χώρας στο Euroworking Group Πάνος Τσακλόγλου. «Από αυτήν την άποψη, οι επιχορηγήσεις –ειδικά αυτού του μεγέθους– είναι ακριβώς αυτό που χρειαζόμαστε».

Ωστόσο, όπως αναφέρει, θα είναι επίσης κρίσιμο να διευκρινιστεί το κριτήριο κατανομής –το τι σημαίνει πως οι πόροι θα κατευθυνθούν «στους τομείς και στις περιφέρειες που έχουν επηρεαστεί περισσότερο» από την κρίση, όπως το θέμα το γαλλογερμανικό ανακοινώσεων. Η Αθήνα θα πείσει τα κριτήρια να είναι πρωταρχικά οικονομικά και δευτερευόντως υγειονομικά. Σε ερώτηση της «Κ» την περασμένη εβδομάδα, ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπριόν Λε Μερ μίλησε για

Οι επιχορηγήσεις αναμένεται να είναι η πιο επίμαχη πτυχή του γαλλογερμανικού σχεδίου, που προβλέπει τη χρηματοδότηση του Ταμείου με κοινή έκδοση χρέους μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την αποπληρωμή να βασίζεται στους ίδιους πόρους του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της Ε.Ε.

«συνδυασμό» των δύο κριτηρίων.

Οι επιχορηγήσεις αναμένεται να είναι η πιο επίμαχη πτυχή του γαλλογερμανικού σχεδίου, που προβλέπει το Ταμείο να χρηματοδοτηθεί με κοινή έκδοση χρέους μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την αποπληρωμή να βασίζεται στους ίδιους πόρους του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της Ε.Ε. (του ΠΔΠ).

Ηδη από το βράδυ της Δευτέρας, ο Σερμπάστιαν Κουρτς, καγκελάριος της Αυστρίας, με παρέμβαση του στο Twitter, έδειξε ότι οι ενστάσεις των «φειδωλών τεσσάρων» –των χωρών που αντιστέκονται σθεναρά σε πιο γενναία μέτρα δημοσιονομικής αλληλεγγύης– δεν θα κμφθούν εύκολα.

Ο κ. Κουρτς ανέφερε ότι συνομιλήσε με τους ομολόγους του στη Δανία, στη Σουηδία και στην Ολλανδία και σημείωσε,

αναφερόμενος στη χώρα του: «Η θέση μας παραμένει ίδια. Είμαστε έτοιμοι να βοηθήσουμε τις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο με δάνεια. Προσδοκούμε το νέο ΠΔΠ να αντανακλά τις νέες προτεραιότητες αντί να υψώνει την οροφή». Εκπρόσωπος του Μαρκ Ρούτε είπε ότι ο Ολλανδός πρωθυπουργός, έχοντας «συνεισφέρει» τη γαλλογερμανική πρόταση, αναμένει την εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την οποία θα συζητήσουν όλα τα κράτη-μέλη.

Παράλληλα, χθες, η Άγκελα Μέρκελ είχε τηλεδιάσκεψη με τους πρωθυπουργούς της ομάδας του Βίσεγκραντ (Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβακία) για να τους εξηγήσει τη λογική της πρότασης.

Είναι ενδεικτικό πάντως ότι κορυφαίοι αναλυτές –μεταξύ των οποίων και ορισμένοι που έχουν επικρίνει σφόδρα την

Ε.Ε. και ειδικά τη Γερμανία για ατολμία και έλλειψη ευρωπαϊκού οράματος– μιλούν για υπέρβαση που αλλάζει τα δεδομένα. Ο Χένρικ Εντερλαϊν, πρόεδρος της Σχολής Διακυβέρνησης Hertie στο Βερολίνο και του Ινστιτούτου Delors, έγραψε στο Twitter ότι το Παρίσι και το Βερολίνο «συμφώνησαν ότι, σε συνθήκες κρίσης, η Ε.Ε. μπορεί να εκδώσει το δικό της χρέος σε μεγάλη κλίμακα... Το πολιτικό σήμα είναι ότι η Ε.Ε. είναι κάτι περισσότερο από μια συνάθροιση εθνών-κρατών και έχει τη δική της ομοιογενή διακήρυξη ταυτότητας». Ήταν ενδεχομένως μια «στιγμή Χάμιλτον» για την Ευρώπη, καταλήγει ο Γερμανός οικονομολόγος, αναφερόμενος στον πρώτο υπουργό Οικονομικών των ΗΠΑ, που σφράγισε τη δημοσιονομική ένωση των 13 πολιτειών αναλαμβάνοντας τα χρέη τους.

Εν αναμονή των μέτρων της Ε.Ε. για στήριξη επιχειρήσεων

Με την κατάθεση της γαλλογερμανικής πρότασης, την οποία στήριξαν δημοσίως η Ισπανία και η Ιταλία, η μπάλα είναι πλέον ξεκαθάρα στο γήπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον αναμένονται τα μέτρα που θα προτείνει για την κεφαλαιακή ενίσχυση και τη διάσωση ευρωπαϊκών επιχειρήσεων με έδρα σε χώρες που δεν έχουν τον αναγκαίο δημοσιονομικό χώρο να το κάνουν. Υπενθυμίζεται ότι από το 1,95 τρις. ευρώ σε κρατικές ενισχύσεις που έχουν εγκριθεί τους τελευταίους μήνες στο πλαίσιο της προσωρινής χαλάρωσης των ευρωπαϊκών κανόνων, τα 994,5 δισ. ευρώ έχουν καταβληθεί από τη Γερμανία (51%), τα 331,5 δισ. από τη Γαλλία (17%) και 302,2 δισ. από την Ιταλία (15,5%). Αντιθέτως, στην Ισπανία, την τέταρτη μεγαλύτερη οικονομία της Ε.Ε., αντιστοιχεί λιγότερο από το 1,5% των εγκεκριμένων ενισχύσεων, ενώ στην Ελλάδα περίπου το 0,3%.

Στην ομιλία της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την περασμένη Τετάρτη, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν εισήγαγε την ιδέα ενός «εργαλείου φερεγγυότητας» το οποίο θα συμβάλει στην αποκατάσταση των ιδών όρων ανταγωνισμού εντός της ενιαίας αγοράς. Το εργαλείο

αυτό, όπως είπε, «θα συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών ανακεφαλαιοποίησης των υγιών εταιρειών οι οποίες τέθηκαν σε κίνδυνο ως αποτέλεσμα των μέτρων περιορισμού –οποδδήποτε και αν βρίσκονται στην Ευρώπη».

Ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Επιτροπής Βάλντις Ντομπρόβσκις είπε χθες ότι η φιλοδοξία της Κομισιόν είναι να αυξήσει τη χρηματοδοτική ικανότητα του ΠΔΠ «κατά περισσότερο από 1 τρις. ευρώ», τα οποία θα χορηγηθούν ως «δάνεια και επιχορηγήσεις». Ο κ. Ντομπρόβσκις πρόσθεσε ότι χρειάζεται «ισχυρή διασύνδεση μεταξύ επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων» στη διαχείριση του Ταμείου Ανάκαμψης, μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Τέλος, εγκρίθηκε χθες επισήμως από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το πρόγραμμα επιδότησης εργασίας SURE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το πρόγραμμα, το οποίο προβλέπει τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων ύψους 100 δισ. ευρώ στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. από πόρους που θα προκύψουν μέσω εκδόσεων χρέους της Επιτροπής, αναμένεται να είναι διαθέσιμο τον Ιούλιο, σύμφωνα με εκτίμηση του επιτρόπου Οικονομικών Υποθέσεων Πάολο Τζεντιλόνι.

Εκθεση - προειδοποίηση από το Γραφείο Προϋπολογισμού

Εκτινάξη της ανεργίας, μεταξύ 26% και 31,2%, και περαιτέρω αύξηση του δημοσίου χρέους μεταξύ 188,3% και 192,7%, προβλέπουν πλέον τα σενάρια του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, που κτύπησε χθες «καμπανάκι» για να μην επαναληφθούν τα λάθη της προηγούμενης κρίσης από την Ελλάδα και την Ευρώπη και να μη χρειαστεί να μπει η χώρα μας –και άλλες– σε νέα περιπέτεια λιτότητας. Ουσιαστικά, το γραφείο επεσήμανε δύο πράγματα:

1. Στο ευρωπαϊκό επίπεδο, «πρέπει να διασφαλιστεί η δυνατότητα χρηματοδοτικής στήριξης των πιο ευάλωτων χωρών και να δοθεί επαρκής χρόνος ώστε να αποκατασταθούν τα δημοσιονομικά τους ισορροπία με επαρκή τρόπο». Ο επικεφαλής του γραφείου, Φραγκίσκος Κουτεντάκης, αναγνώρισε ότι μια διαγραφή

χρέους δύσκολα θα περνούσε, αλλά πρέπει να γίνουν ρυθμίσεις που θα διευκολύνουν τις ευάλωτες χώρες, όπως η Ελλάδα και η Ιταλία.

2. Στο εθνικό επίπεδο, οι παρεμβάσεις πρέπει να στοχεύουν στη δημιουργία μιας πιο ανθεκτικής και εξωστρεφούς οικονομίας. «Δεν θα πρέπει να διατηρηθεί η κατάσταση προ πανδημίας, αλλά να δημιουργηθεί μια πιο ανθεκτική οικονομία, με μείωση της ανεργίας», είπε ο κ. Κουτεντάκης. «Πρέπει να αποφευχθεί μια συνεχιζόμενη κάμψη των επενδύσεων και μια νέα γενιά μη εξυπηρετούμενων δανείων», αναφέρει σχετικός η έκθεση.

Οι προβλέψεις του γραφείου βασίζονται στην παραδοχή για μέτρα ύψους 10 δισ. ευρώ. Ετσι, η ύφεση προβλέπεται μεταξύ 4,4% και 9,4% και το πρωτογενές έλλειμμα μεταξύ 2,4% και 4,6%.

Η **Λεβέντειος Πινακοθήκη** και
η εφημερίδα **Η Καθημερινή** φέρνουν
τους πρωτοπόρους Κύπριους δημιουργούς
σε κάθε κυπριακό σπίτι

Μιχάλης Μιχαηλίδης

Κάντε κτήμα σας ένα κομμάτι της κυπριακής τέχνης και ιστορίας ανυπολόγιστης
αξίας σε ακριβές αντίγραφο, προσφορά της Λεβεντείου Πινακοθήκης,
μέσω του προγράμματος

**Μένω
στο σπίτι**

Λεβέντειος Πινακοθήκη
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

γνωρίζω τους
Κύπριους δημιουργούς
της πρώτης γενιάς

Την Κυριακή 24 Μαΐου μαζί με την **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

Η ανάκαμψη θα είναι αργή, σαν το σχήμα της θεάς Νίκης

Ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ Μπάρι Αϊχενγκριν μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Την απότομη πτώση πιθανότατα θα ακολουθήσει μια πολύ πιο αργή ανάκαμψη, σκηματίζοντας το σήμα της Nike, στα πρότυπα της αρχαίας θεάς Νίκης. Την εκτίμηση αυτή διατυπώνει στην «Κ», ως επικρατέστερο σενάριο για την καμπύλη της παγκόσμιας οικονομίας μετά την πανδημία, ο καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ της Καλιφόρνιας, πρώην ανώτερος σύμβουλος Πολιτικής στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Μπάρι Αϊχενγκριν. Όσο για την Ελλάδα; Χάραξε σωστή πορεία, αλλά η επιστροφή της εξαρτάται αναπόδραστα από τις εξελίξεις στο επιστημονικό πεδίο. Ο καθηγητής Αϊχενγκριν εκτιμά ότι το μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα της πανδημίας στο διεθνές εμπόριο θα είναι «απλώς μέτριο», όπως προμηνύει και η αντίδραση μετά την 11η Σεπτεμβρίου. Θεωρεί δεδομένες τις κρίσεις χρέους και μάλλον εκτεταμένες τις αναδιρθώσεις που θα ακολουθήσουν. Στο σημείο που βρίσκονται θα παραμείνουν τα επιτόκια. «Παγώνουν» οι ιδιωτικές επενδύσεις: η σκυτάλη προσωρινά στις δημόσιες. Τι δεν έκαναν οι ΗΠΑ και καλπάζει η ανεργία. Σε τι διαφέρει αυτή η κρίση από τη Μεγάλη Ύφεση και άλλες ανάλογες περιόδους της Ιστορίας.

— Με ποια άλλη φάση της Ιστορίας θα συγκρίνατε αυτήν την οικονομική κρίση;

— Όλες οι προφανείς συγκρίσεις έχουν τα όριά τους. Η πανδημία της ισπανικής γρίπης 1918-19 ήταν λιγότερο αποδιοργανωτική οικονομικά επειδή οι οικονομίες ήταν λιγότερο αστικές και λιγότερο διασυνδεδεμένες. Η Μεγάλη Ύφεση του 1929-33 και η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008-9 ήταν διαφορετικές επειδή

ξεκίνησαν ως χρηματοοικονομικές κρίσεις πριν μολύνουν την πραγματική οικονομία. Αντιθέτως, αυτή η κρίση ξεκίνησε στην πραγματική πλευρά —με τον ιό και το lockdown— και τώρα θα εξαπλωθεί στη χρηματοοικονομική πλευρά. Οι Παγκόσμιοι Πόλεμοι είναι διαφορετικοί επειδή στην πραγματικότητα αποτελούσαν αγώνα για την επιβίωση του έθνους. Αντιθέτως, αυτός είναι ένας αγώνας για την επιβίωση του ανθρώπου, κατά τον οποίο το έθνος το πιθανότερο είναι πως θα επιβιώσει. Προσωπικά λοιπόν βρίσκω τις ιστορικές συγκρίσεις χρήσιμες κυρίως για να επισημαίνει κανείς τι είναι διαφορετικό και όχι τι είναι το ίδιο.

— Τι θα καθορίσει την τελική οικονομική ζημία και πότε θα έχουμε, κατά τη γνώμη σας, μια ασφαλή εκτίμηση για το μέγεθος του προβλήματος;

— Πρώτον, και πριν απ' όλα, η επιδημιολογία του ιού. Θα καταλαγιάσει το καλοκαίρι; Θα επιστρέψει το φθινόπωρο; Θα μεταλλαχθεί; Θα αναπτύξουν ανοσία αυτοί που θα προσβληθούν; Δεύτερον, η επιτυχία μας στην ανάπτυξη θεραπειών και εμβολίων. Το νωρίτερο που θα έχουμε ένα εμβόλιο είναι στις αρχές του 2021, και ακόμη και αυτό είναι ιδιαίτερος αισόδοξο. Το νωρίτερο που θα γνωρίζουμε εάν ο ιός θα επιστρέψει ή θα μεταλλαχθεί τον επόμενο χρόνο είναι λοιπόν στον επόμενο χρόνο. Μόνο τότε θα έχουμε μια σαφή αίσθηση για το μέγεθος του προβλήματος.

— Ποιο είναι το επικρατέστερο σενάριο για τη μορφή που θα έχει η ανάκαμψη στις οικονομίες των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης; Σχήμα V; Σχήμα U;

— Προσωπικά τείνω περισσότερο στον ένα σχήμα που θα παραπέμπει στον λογότυπο της Nike, δηλαδή στην ιδέα μιας

«Οι κεντρικές τράπεζες έχουν αντιδράσει καλά. Οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν συγκρατημένες. Επομένως, περιμένω τα επιτόκια να μειώνουν εκεί όπου βρίσκονται για το προβλέψιμο μέλλον», λέει ο Μπάρι Αϊχενγκριν.

Η Ελλάδα

— Η Ελλάδα είναι μια οικονομία με ιδιαίτερα υψηλό χρέος και με σαφώς υψηλή εξάρτηση από τον τουρισμό. Τι να περιμένει κάποιος για την ελληνική οικονομία τους επόμενους μήνες;

— Η Ελλάδα έχει διαχειριστεί την κρίση σχετικά καλά, αλλά οι καιροί θα παραμείνουν δύσκολοι, καθώς δεν πρόκειται να υπάρξει γρήγορη ανάκαμψη πουθενά. Η ΕΚΤ θα συνεχίσει να διατηρεί τα επιτόκια του δημόσιου χρέους χαμηλά για το προβλέψιμο μέλλον. Ο τουρισμός θα επιστρέψει μόλις υπάρξει ένα εμβόλιο και όταν θα υπάρχουν «κόπλα - θερμόμετρα» για να παίρουν τη θερμοκρασία των ταξιδιωτών σε κάθε λόμπι αεροδρομίου και ξενοδοχείου. Ετσι, για την επιστροφή της θα πρέπει να υπάρξει πρόοδος τόσο στο επιστημονικό όσο και στο οργανωτικό μέτωπο.

βρούμε και πάλι τεχνολογικές λύσεις που θα μας επιτρέψουν να συνεχίσουμε.

— Ανησυχείτε ότι η τρέχουσα κρίση προσφοράς και ζήτησης θα μετασχηματιστεί σε μια κρίση χρέους; Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι θα χρειαστούν αναδιρθώσεις χρεών;

— Για πολλές χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος η κρίση χρέους είναι ήδη εδώ. Το πόσο αναδιάρθρωση θα απαιτηθεί θα εξαρτηθεί από το σχήμα καθώς και το εύρος της ανάκαμψης, το οποίο είναι αβέβαιο σε αυτό το στάδιο. Υποψιάζομαι πάντως ότι οι αναδιρθώσεις θα είναι εκτεταμένες.

— Πώς αξιολογείτε τις ενέργειες των κεντρικών τραπεζών και τι προβλέπετε ως προς την πορεία των επιτοκίων;

— Οι κεντρικές τράπεζες έχουν αντιδράσει καλά. Είναι επιθετικές και γρήγορες, περισσότερο απ' ό,τι το 2008-9. Η ανάγκη για νομισματική υποστήριξη θα συνεχιστεί για κάποιο χρονικό διάστημα. Οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν συγκρατημένες. Επομένως, περιμένω τα επιτόκια να παραμείνουν εκεί

όπου βρίσκονται για το προβλέψιμο μέλλον.

— Επικρατεί η εντύπωση ότι, την περίοδο που θα ακολουθήσει, οι ιδιωτικές επενδύσεις θα δώσουν τη θέση τους σε δημόσιες επενδύσεις, οι οποίες θα αναλάβουν το κύριο βάρος της ανάκαμψης. Ποια είναι η γνώμη σας;

— Οι εταιρείες θα είναι απρόθυμες να δεσμευθούν σε μεγάλα επενδυτικά προγράμματα έως ότου θα είναι πεπεισμένες ότι ο ιός δεν θα επιστρέψει και μέχρι να έχουν μια σαφέστερη αίσθηση της μορφής που θα πάρει η μετά την πανδημία οικονομία. Ετσι, πράγματι, οι δημόσιες επενδύσεις θα πρέπει να αντικαταστήσουν τις ιδιωτικές επενδύσεις που έχουν χαθεί.

— Ποιος είναι ο λόγος για την ιδιαίτερως υψηλή αύξηση του ποσοστού ανεργίας στις ΗΠΑ, ιδίως σε σύγκριση με την Ευρωζώνη;

— Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν κάνει περισσότερα για να επιδοτήσουν ή να ενθαρρύνουν με άλλους τρόπους τις επιχειρήσεις να διατηρούν τους εργαζομένους τους.

Η Ευρωζώνη θα πιεστεί, αλλά θα βρει τον δρόμο της

Πολλές δυτικές δημοκρατίες αποδυναμώθηκαν και η ανθεκτικότητά τους ενδέχεται να δοκιμαστεί περαιτέρω από την αύξηση των ανισοτήτων

Συνέντευξη στον **ΠΑΥΛΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ**

Είναι ο κορωνοϊός η τελευταία ευκαιρία για να αλλάξει ο κόσμος ή ο έλεγχος της πανδημίας θα δώσει παράταση ζωής σε ένα καταφανώς «ληγμένο» οικονομικό μοντέλο; Ο Σουηδός καθηγητής Ερικ Μπέργκλوف είναι διευθυντής του Ινστιτούτου Διεθνών Υποθέσεων του London School of Economics, Senior Fellow στο Ινστιτούτο Μπρούκινγκς της Ουάσινγκτον και μέλος της Επιτροπής Σοφών που σχεδιάζει τη νέα αναπτυξιακή αρχιτεκτονική της Ε.Ε. Στη συνέντευξη του στην «Κ» έδωσε τολμηρές απαντήσεις.

— Παρακολουθούμε τη διάλυση της Ευρωζώνης σε αργή κίνηση ή αναμένετε κάποιου είδους ενοποίηση του χρέους των ευρωπαϊκών κρατών;

— Πιστεύω ακράδαντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε όσα έχει προσφέρει στην Ευρώπη. Η Ευρωζώνη είναι ένα σημαντικό, αλλά ακόμη ατελές κομμάτι του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Θα υποστεί πιέσεις άνευ προηγουμένου, καθώς οι επιπτώσεις από την πανδημία θα καθίστανται σαφέστερες. Ωστόσο, παραμένω αισιόδοξος ότι η Ευρώπη θα βρει και πάλι τον δρόμο της. Μετά την πανδημία θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε με πολύ υψηλότερα επίπεδα χρέους. Οι μελλοντικές γενιές θα πρέπει να εξυπηρετήσουν αυτά τα χρέη. Πολλές χώρες έχουν αποδείξει ότι αυτό είναι εφικτό, αλλά προϋποθέτει προσαρμογή των προσδοκιών.

— Μετά τον κορωνοϊό η Ελλάδα δεν μπορεί να εφαρμόσει αυστηρούς κανόνες για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5%. Είναι αναπόφευκτη μια νέα αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους; Πρέπει ταυτόχρονα να αρχίσουμε να

“

Η ανθεκτικότητα πολλών δυτικών δημοκρατιών ενδέχεται να δοκιμαστεί από την αύξηση των ανισοτήτων και την όξυνση των πολιτικών συγκρούσεων.

σχεδιάζουμε μια ελεγχόμενη αναδιάρθρωση χρέους τουλάχιστον για ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη και τράπεζες; Και πρέπει να ιδρυθεί μια ευρωπαϊκή «κακή τράπεζα» (bad bank) που θα διαχειριστεί αυτές τις αναδιρθώσεις;

— Είμαι από καιρό υπέρ της αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους, αλλά καταλαβαίνω τις δυσκολίες που υπάρχουν για να γίνει αυτό ρητά. Εγινε έμμεσα με την επέκταση των αποπληρωμών. Μπορεί να μην είναι ξεκάθαρο «κούρεμα», αλλά επιτυγχάνεται σχεδόν το ίδιο αποτέλεσμα. Είμαι σίγουρος ότι θα υπάρξουν νέες επεκτάσεις. Θα μπορούσε επίσης, όπως υπονοείτε με την ερώτησή σας, η κρίση του κορωνοϊού να αποτελέσει ευκαιρία για την αναδιάρθρωση του χρέους σε όλο τον κόσμο, και ιδανικά, και στην Ευρώπη. Για να διαχειριστούμε κάτι τέτοιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο χρειαζόμαστε μια «κακή τράπεζα».

— Ποια είναι η νέα αρχιτεκτονική χρηματοοικονομικής ανάπτυξης που υποστηρίζετε ως μέλος της Ομάδας Σοφών Υψηλού Επιπέδου της Ευρωπαϊκής Ενωσης

«Θα μπορούσε η κρίση του κορωνοϊού να αποτελέσει ευκαιρία για την αναδιάρθρωση του χρέους σε όλο τον κόσμο. Για να διαχειριστούμε κάτι τέτοιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο χρειαζόμαστε μια “κακή τράπεζα”», λέει στην «Κ» ο διευθυντής του Ινστιτούτου Διεθνών Υποθέσεων του LSE Ερικ Μπέργκλوف.

που συστάθηκε πέρυσι;

— Η τρέχουσα πανδημία είναι σε μεγάλο βαθμό το είδος της δοκιμασίας αντοχής (stress test) που είχαμε στο μυαλό μας όταν σκεφτόμασταν πώς το εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο σύστημα θα μπορούσε να γίνει πιο συνεκτικό και αποτελεσματικό. Είναι σαφές ότι στην τρέχουσα κρίση η Ευρώπη δεν διαθέτει ισχυρούς αναπτυξια-

κούς οργανισμούς που είναι απαραίτητοι για να βοηθήσουν τις οικονομίες να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά την πανδημία. Θα ήθελα να δημιουργηθεί μια ισχυρή Ευρωπαϊκή Τράπεζα Βιώσιμης Ανάπτυξης που να έχει ισχυρούς δεσμούς με εθνικές και παγκόσμιες αναπτυξιακές τράπεζες και οργανισμούς. Το ιδανικό θα ήταν να έχουν συνιδιοκτησία στην τράπεζα

αυτή οι χώρες στις οποίες θα δραστηριοποιείται, αλλά και τρίτοι εταίροι, ιδίως η Βρετανία, αλλά και οι ΗΠΑ. Αυτό θα έσπελνε το μήνυμα ότι η Ευρώπη επιθυμεί να συνεργάζεται με τον υπόλοιπο κόσμο χωρίς αποκλεισμούς.

— Κράτη, εταιρείες και νοικοκυριά υπερχρεώνονται, την ίδια ώρα που τα υπερκέρδη, αντί να

φορολογούνται, συσσωρεύονται στους φορολογικούς παραδείσους. Μήπως αυτή είναι η απάντηση στο μυστήριο γιατί οι πλούσιες οικονομίες αποδείχθηκαν ελάχιστα ανθεκτικές απέναντι στον κορωνοϊό; Μήπως είναι καιρός να καταργηθούν οι φορολογικοί παράδεισοι;

— Σίγουρα η διάρροη κεφαλαίων στους φορολογικούς παραδείσους έχει αποδυναμώσει την ικανότητα των δυτικών κυβερνήσεων να επενδύουν σε αναπτυξιακές υποδομές και στην έρευνα και ανάπτυξη (R&D). Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στην επιβολή μεγαλύτερης διαφάνειας σε πολλούς φορολογικούς παραδείσους, αλλά η προσπάθεια θα παραμείνει ημιτελής για όσο καιρό δεν συμμορφώνονται οι Ηνωμένες Πολιτείες. Η πολιτεία του Ντελάγουερ παραμένει ο πιο σημαντικός φορολογικός παράδεισος στον κόσμο.

— Αναμένετε νέες πολιτικές αναταράξεις στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ έπειτα από εκείνες που προκάλεσε η χρηματοοικονομική κρίση του 2008; Αντιστοίχως, πιστεύετε ότι η κινεζική ύφεση θα δοκιμάσει τη σταθερότητα του Κομμουνιστικού Κόμματος;

— Οι πολιτικές επιπτώσεις είναι αναπόφευκτες, αλλά ενδέχεται να μην εμφανιστούν αμέσως. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 προκάλεσε πολιτικές μεταβολές έπειτα από 5-7 χρόνια. Πολλές δυτικές δημοκρατίες αποδυναμώθηκαν και η ανθεκτικότητά τους ενδέχεται να δοκιμαστεί περαιτέρω από την αύξηση των ανισοτήτων και την όξυνση των πολιτικών συγκρούσεων.

Από την άλλη πλευρά, το πολιτικό σύστημα της Κίνας έχει αποδειχθεί εξαιρετικά ανθεκτικό. Το Κομμουνιστικό Κόμμα ενίσχυσε

τη θέση του την τελευταία δεκαετία. Παρά τα μεγάλα λάθη κατά τις πρώτες εβδομάδες της επιδημίας, η Κίνα μπορεί να ισχυριστεί ότι κατόρθωσε να μειώσει δραστικά τις απώλειες και να προσφέρει στον υπόλοιπο κόσμο λίγο περισσότερο χρόνο για να προετοιμαστεί —ο οποίος δεν αξιοποιήθηκε αρκετά καλά.

— Τελικά, ζούμε το τέλος της παγκοσμιοποίησης ή η πρόκληση της πανδημίας θα ενισχύσει την παγκόσμια συνεργασία;

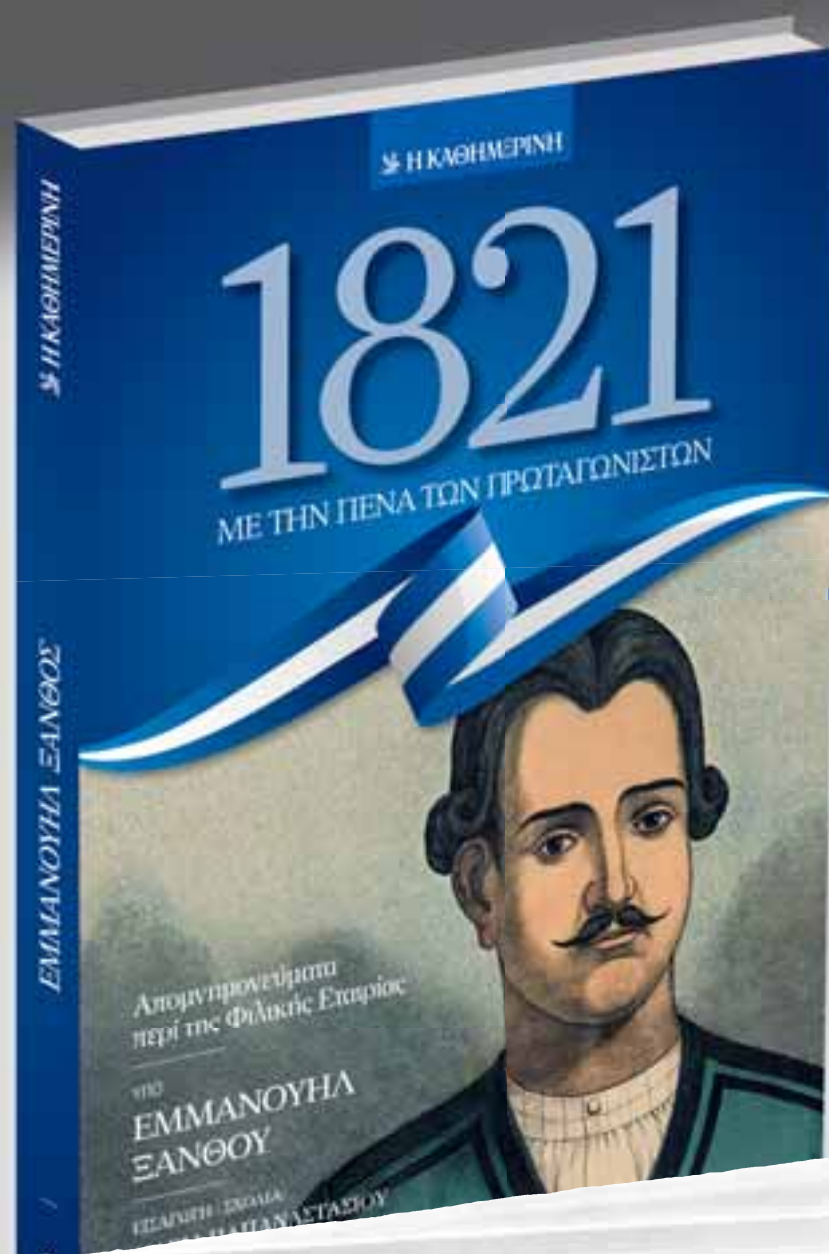
— Πιστεύω στην παγκόσμια συνεργασία και στην εύρεση τρόπων για την εμβάθυνση της νομιμότητας των παγκόσμιων θεσμών. Ωστόσο, διευρύνεται το χάσμα μεταξύ της Δύσης και της Κίνας. Στο πεδίο της τεχνολογίας ήδη συντελείται η αποσύνδεση των δύο οικονομιών, η οποία απλώνεται στο εμπόριο και τις επενδύσεις. Οι παγκόσμιες αλυσίδες αξίας έχουν γίνει όλο και περισσότερο κινεζικές τα τελευταία 20 χρόνια. Ωστόσο, οι πολυεθνικές επανεξετάζουν τη στρατηγική τους. Είναι πιθανό να επαναφέρουν στις χώρες τους κάποιες δραστηριότητες και παράλληλα να αναζητήσουν εναλλακτικούς προμηθευτές εκτός Κίνας. Οι επενδύσεις της Κίνας στην τεχνική νοσηρότητα θα διαμορφώσουν τις αλυσίδες αξίας του μέλλοντος, την ίδια ώρα που η αποσύνδεση από την Κίνα φτάνει στην εκπαιδευση και την ακαδημαϊκή έρευνα. Ετσι, ενώ εξακολουθώ να είμαι αισιόδοξος για την εμβάθυνση της παγκόσμιας συνεργασίας, υπάρχουν δυνάμεις που προκαλούν διχοτομήσεις. Η πιο δύσκολη πρόκληση που επηρεάζει την εξέλιξη του παγκόσμιου συστήματος είναι η συγκρούση ανάμεσα στο αυταρχικό μοντέλο διακυβέρνησης της Κίνας και στο φιλελεύθερο δημοκρατικό μοντέλο της Δύσης.

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ

1821

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΝΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Η «Καθημερινή» σάς προσφέρει κάθε μήνα ένα βιβλίο με κείμενα γραμμένα από καπεταναίους, Φαναριώτες, κληρικούς, προκρίτους, στρατιωτικούς και φιλέλληνες. Προλογίζουν και σχολιάζουν έγκριτοι πανεπιστημιακοί.

2ος ΤΟΜΟΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΞΑΝΘΟΥΣ

Απομνημονεύματα
περί της Φιλικής Εταιρίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

H Aegean θα ξεκινήσει σταδιακά τις διεθνείς πτήσεις της με στόχο από το 25% των δρομολογίων της στα μέσα του καλοκαιριού να φθάσει το 45%-50% έως τον Σεπτέμβριο.

Η Aegean χρειάζεται την ίδια στήριξη με τους ανταγωνιστές της

Ευτύχιος Βασιλάκης: Τυχόν ενίσχυση να δίνεται μόνο σε επιχειρήσεις που ήταν υγιείς το 2019

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΣΙΜΗ**

Τον Ιούλιο θα ξεκινήσει σταδιακά τη δραστηριοποίηση στο διεθνές δίκτυό της η Aegean, με στόχο από το 25% της κίνησης της στα μέσα του θέρους να φθάσει στο 45%-50% έως τον Σεπτέμβριο. Κρίνοντας μάλιστα από παρόμοιες, σε περιορισμένη όμως έκταση, εμπειρίες στην Ασία, ο πρόεδρος της Aegean Ευτύχιος Βασιλάκης σημείωσε ότι απαιτούνται περίπου δύο έως τρεις μήνες μετά την έναρξη της δραστηριότητας προκειμένου τα έσοδα να ξεπεράσουν έστω και ελάχιστα τα έξοδα στην αεροπορική αγορά. Ο ίδιος, μιλώντας σε επενδυτές, έκανε λόγο για το πιο δύσκολο τρίμηνο που έχει αντιμετωπίσει στην 20ετή πορεία της η Aegean και σημείωσε ότι ο Ιανουάριος κατέγραψε αύξηση της επιβατικής κίνησης κατά 11% και ο Φεβρουάριος κατά 7%, επιδεικνύοντας ιδιαίτερα θετική πορεία.

Ωστόσο, ύστερα από ένα πολύ επιτυχημένο 2019 και ένα θετικό ξεκίνημα το 2020, ο Μάρτιος κατέγραψε μείωση της επιβατικής κίνησης 56% και περιορισμένες πτήσεις κατά 30%. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι

Τον Μάρτιο και τον Απρίλιο καταγράφηκε μείωση 90% στις πτήσεις και 98% στην επιβατική κίνηση.

ο δείκτης πληρότητας, από 82% στις αρχές του έτους, έπεσε στο 57% τον Μάρτιο, ποσοστό το οποίο η εταιρεία δεν έχει αντιμετωπίσει ποτέ ξανά. Τα έσοδα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους περιορίστηκαν κατά 15%, σύμφωνα με τον κ. Βασιλάκη, γεγονός το οποίο οφείλεται στην κατά 59% μείωση των εσόδων τον Μάρτιο. Ο τρίτος μήνας του πρώτου τριμήνου, μάλιστα, κατέγραψε 35% μείωση επιβατών, με τις ζημιές τον Μάρτιο να διαμορφώνονται σε 43-44 εκατ. ευρώ.

Ιδιαίτερα επιβαρυντικός παράγοντας υπήρξε η καθήλωση των αεροσκαφών, καθώς τα καύσιμα είχαν ήδη προαγοραστεί χωρίς να χρησιμοποιηθούν, με αποτέλεσμα την απώλεια 100-110 εκατ. ευρώ από το πρώτο τρίμηνο. Μέρος αυτών θα αξιοποιηθούν το επόμενο τρίμηνο, με αποτέλεσμα η απώλεια

στο δεύτερο τρίμηνο να αγγίζει τα 30 εκατ. ευρώ. Ως προς τη ρευστότητα της, η εταιρεία ξεκίνησε τη χρονιά με 510 εκατ. ευρώ και έφθασε τώρα στα 465 εκατ. ευρώ. Ο κ. Βασιλάκης χαρακτήρισε ιδιαίτερα κρίσιμο το δεύτερο τρίμηνο του έτους, κατά το οποίο η πτητική δραστηριότητα θα είναι περιορισμένη. Ήδη τον Μάρτιο και τον Απρίλιο καταγράφηκε μείωση 90% στις πτήσεις και 98% στην επιβατική κίνηση. Η εταιρεία, κατόπιν αιτήματος της κυβέρνησης, διατήρησε έναν βασικό κορμό πτήσεων εσωτερικού, για τον οποίο έλαβε 2 εκατ. ευρώ ως ενίσχυση, ποσό το οποίο κάλυψε τα λειτουργικά έξοδά της, αφήνοντας τη να διαχειριστεί τα σταθερά έξοδά της.

Τα νέα δεδομένα απαιτούν στενή συνεργασία μεταξύ του κλάδου, των εργαζομένων σε αυτόν, των προμηθευτών του αλλά και της Ε.Ε., υποστήριξε ο κ. Βασιλάκης. Υστερα από επαναδιαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές της και έχοντας εντάξει το 70% του προσωπικού της στο κρατικό πρόγραμμα αναστολής εργασίας, τα σταθερά έξοδα της Aegean διαμορφώνονται για το διάστημα Απριλίου - Μαΐου - Ιουνίου στα 26-28 εκατ.

ευρώ. Περαιτέρω αποφάσεις για το εργατικό δυναμικό της η εταιρεία θα λάβει μετά την ανακοίνωση των κρατικών προγραμμάτων στήριξης, ενώ έχει ήδη προχωρήσει σε «πάγωμα» προσλήψεων εποχικών συνεργατών και ακύρωση συμβάσεων με αλλοδαπούς πιλότους. Η Aegean μετράει σήμερα 300 άτομα λιγότερα από ό,τι το περασμένο καλοκαίρι, ενώ υπάρχουν ακόμη 580 εργαζόμενοι σε εποχική βάση.

Κλείνοντας ο κ. Βασιλάκης δεν παρέλειψε να υπερτονίσει την ανάγκη κρατικής ενίσχυσης του κλάδου, ειδικά αφού πρόκειται για μια πρακτική που ακολουθείται από άλλες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις.

Όπως σημείωσε, σε περίπτωση που μια εταιρεία δεν λάβει κρατική ενίσχυση καταλήγει να χάνει σε επίπεδο ανταγωνισμού από τις άλλες ευρωπαϊκές εταιρείες που έχουν ευνοηθεί. Ωστόσο, τόνισε ότι τυχόν βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται μόνο σε επιχειρήσεις που υπήρξαν υγιείς το 2019, όπως ήταν η Aegean. «Δεν ζητούμε από το κράτος να πάρει όλο το βάρος της κρίσης, αλλά να συνδράμει στην προσπάθειά μας», δήλωσε.

Ξεκινούν σταδιακά οι πτήσεις διεθνών αερομεταφορέων

Την έναρξη της τουριστικής περιόδου κηρύσσουν με επιφυλακτικότητα οι αεροπορικές εταιρείες ανά τον κόσμο, καθώς, έπειτα από αρκετές εβδομάδες που βρίσκονταν σε λήθαργο, τα αεροσκάφη επιστρέφουν σε μικρές δόσεις στους αιθέρες. Μολονότι πολλές χώρες δεν έχουν ακόμη προχωρήσει σε άνοιγμα των συνόρων τους ή εξακολουθούν να διατηρούν κλειστές τις ξενοδοχειακές μονάδες, οι αεροπορικές εταιρείες προγραμματίζουν επισημως την επανέναρξη ορισμένων δρομολογίων, εξυπηρετώντας αρχικά κοντινούς προορισμούς και στη συνέχεια καλύπτοντας μεγαλύτερες αποστάσεις. Η Lufthansa έχει δώσει ήδη το πράσινο φως για την εκτέλεση πτήσεων, από τις αρχές Ιουνίου, προς περισσότερους από 100 προορισμούς εντός των ευρωπαϊκών συνόρων. Επιπλέον, ο γερμανικός αερομεταφορέας ανακοίνωσε πως το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου θα επανεκκινήσουν οι πτήσεις προς βασικά αεροδρόμια της Ασίας, του Καναδά και των ΗΠΑ. Βέβαια, η επανέναρξη των μεγάλων πτήσεων θα εξαρτηθεί από την απόφαση της Ε.Ε. για άνοιγμα των ευρωπαϊκών συνόρων στις 15 Ιουνίου. Στην περίπτωση που το σχέδιο της Lufthansa πραγματοποιηθεί, ο ενεργός στόλος της θα αποτελείται από 160 αεροσκάφη, ενώ αυτή τη στιγμή πετούν μόνον 80.

Αντιστοίχως, και η Swiss έθεσε ως καθοριστικό μήνα τον Ιούνιο, οπότε θα επανεκκινήσουν 180 πτήσεις από τη Ζυρίχη και τη Γενεύη προς 45 ευρωπαϊκούς προορισμούς, καθώς και ορισμένες πτήσεις προς τις ΗΠΑ, την Ασία και την Αφρική.

Σύμφωνα με τον ελβετικό αερομεταφορέα, θα πρόκειται για επανέναρξη του 15%-20% των φυσιολογικών λειτουργιών της εταιρείας. Αντιθέτως, ο όμιλος AIRC, που περιλαμβάνει τον British

Airways, την Iberia και τη Vueling, φάνηκε λιγότερο αισιόδοξος σχετικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας στον κλάδο της αεροπλοΐας. Ενδεικτικά, ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου, Γουίλι Γουόλς, δήλωσε πριν από μερικές ημέρες πως η ουσιώδης επανέναρξη των πτήσεων θα γίνει μόνο μετά τον Ιούλιο και θα εξαρτηθεί από τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων σε ολόκληρο τον κόσμο. Με την εξυπηρέτηση εννέα διεθνών προορισμών, συμπεριλαμβανομένων πέντε ευρωπαϊκών, θα ξεκινήσει η Emirates αυτή την εβδομάδα. Ωστόσο, παράλληλα με την επανέναρξη

των πτήσεων, η Emirates τόνισε ότι θα υπάρξει αυστηρός έλεγχος πριν από την επιβίβαση και βεβαίως θα είναι υποχρεωτική η τήρηση των αποστάσεων και η χρήση μάσκας και γαντιών κατά τη διάρκεια της πτήσης.

Η Wizz Air σκοπεύει να επαναφέρει περίπου το 30% των πτήσεων έως το τέλος του Μαΐου, ώστε στην κορύφωση της τουριστικής περιόδου να έχει υπερδιπλασιάσει τα δρομολόγια της. Η Ryanair, η οποία επίσης εκτελεί κατά κύριο λόγο σύντομες πτήσεις, πρόκειται να επαναφέρει περίπου το 40% των πτήσεων από τον Ιούλιο, ενώ μέχρι το τέλος του καλοκαιριού προβλέπει ότι θα εκτελεί το 90% των προγραμματισμένων πτήσεων, δηλαδή περίπου 1.000 δρομολόγια κάθε μέρα.

Με την εξυπηρέτηση εννέα διεθνών προορισμών, συμπεριλαμβανομένων πέντε ευρωπαϊκών, ξεκινάει η Emirates αυτή την εβδομάδα.

Ερωτηματολόγια για τους επιβάτες των πλοίων

Οι επιβάτες των πλοίων της ακτοπλοΐας που πραγματοποιούν ταξίδια διαρκείας μεγαλύτερης των 30 λεπτών, θα πρέπει πριν από την επιβίβασή τους σε αυτό να συμπληρώνουν ειδικό ερωτηματολόγιο. Ανάλογο ερωτηματολόγιο θα συμπληρώνουν αντίστοιχα τόσο οι επιβάτες, όσο και τα μέλη του πληρώματος των πλοίων που εκτελούν δρομολόγια σε διεθνείς γραμμές (Ελλάδος - Ιταλίας). Αυτό ανακοίνωσε το υπουργείο Ναυτιλίας, στο πλαίσιο των ειδικών οδηγιών πρόληψης και αντιμετώπισης

κρουσμάτων COVID-19. Τα ερωτηματολόγια αυτά μπορούν να τα προμηθευτούν είτε στα ταξιδιωτικά πρακτορεία είτε στις ακτοπλοϊκές εταιρείες, είτε να τα κατεβάσουν από την επίσημη ιστοσελίδα του υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (www.ynnp.gr).

Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια θα παραδίδονται από τους επιβάτες κατά την επιβίβασή τους σε μέλη του πληρώματος του πλοίου. Σε περίπτωση διαπίστωσης επιβατών οι οποίοι, με βάση το ερωτηματολόγιο, είτε

παρασιάζουν συμπτώματα είτε έχουν εκτεθεί σε ασθενή COVID-19 με κάποιον από τους τρόπους που περιγράφονται σε αυτό τις τελευταίες 14 ημέρες, δεν θα επιτρέπεται η επιβίβαση.

Οι επιβάτες της ακτοπλοΐας θα πρέπει πλέον να βρίσκονται στο πλοίο τουλάχιστον μια (1) ώρα νοτιότερα από την ώρα αναχώρησης. Στα πλοία θα πρέπει να υφίσταται ένα έγγραφο σχέδιο διαχείρισης (management plan) πρόληψης και ελέγχου COVID-19, του

οποίου οι ναυτικοί πρέπει να έχουν σαφή γνώση και άμεση ετοιμότητα προς εφαρμογή. Στο εν λόγω σχέδιο διαχείρισης θα προβλέπεται ομάδα κρούσης COVID-19 (task force COVID-19), με επικεφαλής τον πλοίαρχο.

Το σχέδιο διαχείρισης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει κανονισμό για την ατομική υγιεινή, τη χρήση μέσων ατομικής προστασίας, επιτήρηση συμπτωμάτων για τα πληρώματα, διαδικασίες αντιμετώπισης ύποπτου κρούσματος κ.ά.

Ανεκόπη η δυναμική του ασφαλιστικού κλάδου

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ**

Συγκρατημένες είναι οι προβλέψεις για τις επιπτώσεις της ύφεσης στην ασφαλιστική αγορά, η οποία, έπειτα από μακρά περίοδο πτώσης των εργασιών, είχε καταγράψει το 2019 άνοδο κατά 8,7% στους κλάδους ζωής και γενικών ασφαλίσεων. Οι πρώτες επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης που δημιουργεί η πανδημία αποτυπώθηκαν ήδη στα στοιχεία των εργασιών τον μήνα Μάρτιο, βάσει των οποίων καταγράφηκε υποχώρηση των ασφαλιστών του κλάδου ζωής κατά 11% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2019, ενώ σε επίπεδο τριμήνου η πτώση των ασφαλιστών διαμορφώνεται στο 5,3%. Στον κλάδο γενικών ασφαλίσεων η πτώση των εργασιών τον μήνα Μάρτιο έφθασε στο 2,2%, ανακόπτοντας τη δυναμική του προηγούμενου διμήνου και περιορίζοντας την ανάπτυξη του κλάδου στο τρίμηνο στο 1,9%.

Όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία, αλλά και την εικόνα που μεταφέρουν στελέχη του ασφαλιστικού κλάδου για τις πωλήσεις τον Απρίλιο, η άμεση επίπτωση αποτυπώθηκε στις πωλήσεις επενδυτικών προϊόντων, γνωστά ως unit linked. Πρόκειται για προγράμματα που δεν έχουν εγγυημένη απόδοση και η απόδοσή τους συνδέεται με την πορεία των αγορών. Τα προϊόντα αυτού του τύπου είχαν αποτελέσει την αιχμή των πωλήσεων την τελευταία διετία λόγω και της πτώσης στα επιτόκια καταθέσεων, καθώς υπόσχονταν ικανοποιητικές αποδόσεις σε βάθος

Η ασφαλιστική αγορά κατέγραψε εντός του 2019 άνοδο εργασιών κατά 8,7% στους κλάδους ζωής και γενικών ασφαλίσεων.

χρόνου, ανάλογα με την εξέλιξη του επενδυμένου κεφαλαίου. Η πτώση τον Μάρτιο έφθασε το 13,2%, όταν η αγορά «έτρεχε» με άνοδο 92% το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου – σε επίπεδο τριμήνου η άνοδος περιορίστηκε 44%–, γεγονός ενδεικτικό του σοκ που υπήρξε στη διάθεση για αποταμίευση, στρέφοντας σημαντική μερίδα των πολιτών στην «ασφάλεια» των τραπεζικών καταθέσεων, οι οποίες την ίδια περίοδο ενισχύθηκαν κατά 1,3 δις. ευρώ.

Η αβεβαιότητα που υπάρχει σε σχέση με την ένταση και τη διάρκεια της ύφεσης θα δοκιμάσει τις αντοχές

των νοικοκυριών όσον αφορά τη στρόφη που έχει παρατηρηθεί τα δύο τελευταία χρόνια σε ιδιωτικά προγράμματα υγείας, οι πωλήσεις των οποίων κινούνται με διψήφιο ρυθμό την τελευταία διετία. Το 2019 οι πωλήσεις προγραμμάτων υγείας ενισχύθηκαν κατά 15% και στο τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου κατά 13,7% (12,5% τον Μάρτιο), αλλά η διατήρηση της δυναμικής του κλάδου θα εξαρτηθεί από τον βαθμό ανταπόκρισης των ασφαλιστικών εταιρειών στην υγειονομική αβεβαιότητα. Στελέχη του κλάδου διακρίνουν ακόμη και σε αυτό το δύσκολο περιβάλλον ευκαιρίες α-

Τον περασμένο Μάρτιο καταγράφηκε υποχώρηση των ασφαλιστών του κλάδου ζωής κατά 11%.

νάπτυξης, αφού οι ανάγκες για καλύψεις υγείας αναδεικνύονται ίσως περισσότερο από ποτέ ως άμεση προτεραιότητα. Σύμφωνα με την άποψη που κυριαρχεί στην ασφαλιστική αγορά, η εκδήλωση της πανδημίας θέτει επιτακτικά και τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου, που ακόμη και αν εκτονωθεί τους θερινούς μήνες, μπορεί να επανέλθει τον χειμώνα.

Στο επίκεντρο της προσπάθειας των μεγάλων ασφαλιστικών εταιρειών του κλάδου ζωής μπαίνει επίσης η ομαδική ασφάλιση των εργαζομένων στις επιχειρήσεις. Αν και τα στοιχεία Ιανουαρίου - Μαρτίου δείχνουν πτώση των εργασιών κατά 43% περίπου, η εξέλιξη αυτή είναι συγκυριακή, αφού, όπως σημειώνουν εκπρόσωποι του κλάδου, η σύνψη ομαδικής συμβολαίου μιας μεγάλης εταιρείας που δεν επαναλαμβάνεται μπορεί να αλοιώσει την εικόνα για την πορεία των εργασιών. Η εκδήλωση της πανδημίας ανέδειξε, όπως σημειώνουν, την προστασία των εργαζομένων ως το «κλειδί» για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη διεύρυνση των εργασιών του κλάδου, κόντρα στις συνθήκες της ύφεσης.

Καινοτόμοι 6 στις 10 επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 10 ατόμων

Αυξήθηκαν οι καινοτόμοι επιχειρήσεις στη χώρα μας κατά τη διετία 2016-2018. Σύμφωνα με νέα μελέτη του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), οι καινοτόμοι επιχειρήσεις στη χώρα μας, με προσωπικό άνω των 10 ατόμων, ανήλθαν στο 60,3%. Το ποσοστό αυτό είναι κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες αυξημένο από την προηγούμενη μελέτη για τα έτη 2014-2016 και κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την πρώτη έρευνα που διεξήχθη και αφορούσε την περίοδο 2010-2012. Μάλιστα, στις μεγάλες επιχειρήσεις, εκείνες που απασχολούν πάνω από 250 εργαζομένους, η ίδια έρευνα παρουσιάζει ως καινοτόμους περίπου 9 στις 10 επιχειρήσεις (87%). Τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία δημιουργεί το ΕΚΤ και αποστέλλει στο Eurostat σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ, στο πλαίσιο της επίσημης πανευρωπαϊκής έρευνας για την καινοτομία και τις καινοτομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων στην Ε.Ε. (CIS - Community Innovation Survey). Στην Ελλάδα, η έρευνα περιλαμβάνει 12.213 επιχειρήσεις με 10 απασχολούμενους και άνω, σε διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με την έρευνα, η βελτίωση των επιδόσεων των ελληνικών επιχειρήσεων ως προς την καινοτομία αφορά τόσο τον τομέα της βιομηχανίας όσο και τον τομέα υπηρεσιών. Στον τομέα της βιομηχανίας, το ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων την περίοδο 2016-2018 ανέρχεται σε 62,3%, σε σχέση με 59,5% την περίοδο 2014-2016. Το υψηλότερο ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων (62,9%) καταγράφεται στον πολυπληθή κλάδο της μεταποίησης. Στον τομέα των υπηρεσιών, το ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων την περίοδο 2016-2018 ανέρχεται σε 58,9%, σε σχέση με 56,5% την

Σύμφωνα με την έρευνα, η βελτίωση των επιδόσεων των ελληνικών επιχειρήσεων ως προς την καινοτομία αφορά τόσο τον τομέα της βιομηχανίας όσο και τον τομέα υπηρεσιών.

περίοδο 2014-2016, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 2,4 ποσοστιαίες μονάδες. Το υψηλότερο ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων (67,1%) καταγράφεται στον κλάδο ενημέρωσης και επικοινωνίας, δηλαδή στον κλάδο των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών.

Όσον αφορά το ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων ανά τάξη μεγέθους επιχειρήσεων, αυτό αυξάνεται με την αύξηση του μεγέθους της επιχείρησης. Συγκεκριμένα, για την περίοδο 2016-2018 ανέρχεται στο 58% στις επιχειρήσεις με 10-49 απασχολούμενους, στο 70,4% στις επιχειρήσεις με 50-249 απασχολούμενους και στο 87,3% στις επιχειρήσεις με 250 και πλέον απασχολούμενους. Σημειώνεται ότι την περίοδο 2016-2018, και σε σχέση με την προηγούμενη τριετία 2014-2016, καταγράφεται αύξηση του ποσοστού καινοτόμων επιχειρήσεων σε όλες τις τάξεις μεγέθους.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΑΒΕΛΗΣ

Με δυσκολίες και αβεβαιότητα άνοιξαν ξανά τα εμπορικά κέντρα

Αδύνατο να αντισταθμιστούν οι απώλειες των καταστημάτων από το δίμηνο «λουκέτο»

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Σκεδόν ακατόρθωτο εγχείρημα θεωρείται από στελέχη των εταιρειών διαχείρισης εμπορικών κέντρων η επανάληψη των επιδόσεων που επιτεύχθηκαν όχι μόνο το 2019, αλλά ακόμα και εκείνων των ετών της οικονομικής κρίσης. Μπορεί εντέλει η κυβέρνηση να ενέκρινε την πρόωγη επανάλειψης των εμπορικών κέντρων, αρχής γενομένης από προχθές, αντί για την 1η Ιουνίου, όπως είχε ανακοινωθεί αρχικά, ωστόσο είναι σαφές ότι η κατανάλωση δεν πρόκειται να επανέλθει, τουλάχιστον

Είναι σαφές ότι η κατανάλωση δεν πρόκειται να επανέλθει, τουλάχιστον άμεσα, στο σημείο όπου βρισκόταν πριν από τα μέτρα.

άμεσα, στο σημείο όπου βρισκόταν πριν από την επιβολή των μέτρων περιορισμού του κορωνοϊού. Ακόμα όμως και αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, η απώλεια των δύο μηνών από την πλήρη διακοπή λειτουργίας των εμπορικών κέντρων δεν πρόκειται να αντισταθμιστεί. Ο λόγος είναι απλός και αφορά τον τρόπο διάρθρωσης των μισωτηρίων συμβολαίων των καταστημάτων που λειτουργούν εντός των εμπορικών κέντρων. Κατά κανόνα, το ύψος του ενοικίου είναι χαμηλότερο σε σχέση με ένα αντίστοιχο κατάστημα σε κάποιον εμπορικό δρόμο. Επιπλέον όμως του ενοικίου, το κατάστημα στο εμπορικό κέντρο καταβάλλει κι ένα ποσοστό επί του τζίρου που επιτυγ-

Πλήγμα θα δεχθούν εκτός από τα καταστήματα και τα σημεία εστίασης των εμπορικών κέντρων, καθώς ακόμα και όταν επαναλειτουργήσουν (από τις 25 Μαΐου μαζί με την υπόλοιπη εστίαση), οι κανόνες θα δυσχεράνουν την άμεση επιστροφή στον τζίρο που σημειωνόταν πριν από το κλείσιμό τους.

χάνει κατά τη διάρκεια μιας οικονομικής χρήσης. Αυτό το πρόσθετο οικονομικό όφελος ενεργοποιείται όταν ξεπεραστεί ένα προκαθορισμένο ύψος τζίρου, το οποίο έγκειται και στη συμφωνία που έχει κάνει ο κάθε καταστηματάρχης με τον ιδιοκτήτη / διαχειριστή του εμπορικού κέντρου. Αν όμως δεν επιτευχθεί, ο τελευταίος εισπράττει ένα ελάχιστο εγγυημένο ποσό, το οποίο επίσης αποτελεί προϊόν συμφωνίας με τον κάθε έμπορο - μισθωτή.

Δύο μήνες χαμένοι

«Όπως αντιλαμβάνεται εύκολα κανείς, με δεδομένο ότι επί δύο μήνες τα εμπορικά κέντρα ήταν κλειστά, δεν μπορεί να γίνεται

λόγος, τουλάχιστον φέτος, για την είσπραξη και ποσοστό επί του τζίρου, πέραν του ελάχιστου εγγυημένου ποσού, όπως αυτό ορίζεται σε κάθε συμβόλαιο», σημειώνει ο Γιάννης Μωραΐτης, γενικός διευθυντής της REDS, η οποία λειτουργεί το εμπορικό πάρκο Smart Park. Ακόμα, δηλαδή, κι αν η κατανάλωση ανέκαμπτε άμεσα και ήταν υψηλότερη σε σχέση με το τσίρου, όπως συνέβη κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2019. Σημειωτέον δε ότι πλήγμα θα δεχθούν, εκτός από τα εμπορικά καταστήματα, και τα σημεία εστίασης

των εμπορικών κέντρων, καθώς ακόμα κι όταν επαναλειτουργήσουν (από τις 25 Μαΐου, μαζί με την υπόλοιπη εστίαση) οι κανόνες θα είναι επίσης αρκετά συγκεκριμένοι και θα δυσχεράνουν την άμεση επιστροφή στον τζίρο που σημειωνόταν πριν από το κλείσιμό τους.

Τα ενοίκια

Δύσκολη εξίσωση αποτελεί, όμως, και το ύψος των ενοικίων. Μπορεί στελέχη της κυβέρνησης να δηλώνουν τις τελευταίες ημέρες ότι από τον Ιούνιο και μετά θα πάψει να ισχύει η υποχρεωτική έκπτωση του 40% σε όλα τα ενοίκια των πληττόμενων επιχειρήσεων βάσει ΚΑΔ, ωστόσο είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα ασκηθούν (ήδη, άλλωστε, συμβαίνει αυτό) σημαντικές πιέσεις από τις εμπορικές αλυσίδες για διατήρηση κάποιου γενναίου ποσοστού έκπτωσης ενοικίου και για τους επόμενους μήνες του έτους. Σε κάθε περίπτωση, κατά τις πρώτες εβδομάδες επανάλειψης, οι διοικήσεις των εμπορικών κέντρων θα επιχειρήσουν μια πρώτη εκτίμηση των πιθανών ζημιών τους, ώστε να διαμορφώσουν ανάλογα και τη στρατηγική τους κατά το διάστημα μέχρι το τέλος του έτους. Αλλωστε, όπως τονίζουν στελέχη του κλάδου, το ότι επαναλειτουργήσουν τα κέντρα δεν σημαίνει αυτομάτως ότι άνοιξε και το σύνολο των καταστημάτων που λειτουργούν εντός αυτών. Κάθε καταστηματάρχης χρειάζεται να προετοιμάσει ανάλογα και δεν είναι όλοι το ίδιο έτοιμοι ή ακόμα και ικανοί να λειτουργήσουν. Ενδεχομένως να υπάρχουν και κάποιες αποχωρήσεις, κάτι που θα ανοίξει τον δρόμο σε άλλους ενδιαφερόμενους εμπορούς, ώστε να επωφεληθούν της ευκαιρίας.

Τα εμπορικά κέντρα θα αρχίζουν να λειτουργούν στις 10 π.μ. και προβλέπεται δυνατότητα διέυρυνσης ωραρίου κατά περίπτωση.

Υποχρεωτική η χρήση μάσκας από πελάτες και προσωπικό

Με υποχρεωτική χρήση μάσκας από το προσωπικό και τους πελάτες στα καταστήματα ξεκίνησε χθες η λειτουργία των εμπορικών κέντρων, εκπαιδωτικών καταστημάτων (outlets) και εκπαιδωτικών χώρων, τα οποία είχαν κλείσει με κυβερνητική εντολή από τις 14 Μαρτίου. Υπενθυμίζεται ότι το αρχικό σχέδιο της κυβέρνησης προέβλεπε επανάλειψή των εμπορικών κέντρων την 1η Ιουνίου, όμως τελικά αποφασίστηκε η επανέναρχή τους δύο εβδομάδες νωρίτερα.

Οι κανόνες προστασίας και ασφάλειας στα εμπορικά κέντρα και εκπαιδωτικά χωριά, ανεξαρτήτως του εάν οι κοινόχρηστοι χώροι τους είναι εξωτερικοί ή εσωτερικοί, είναι οι ακόλουθοι:

- Υποχρεωτική χρήση μάσκας από το προσωπικό και τους πελάτες εντός των καταστημάτων.
- Ισχυρή σύσταση χρήσης μάσκας από το προσωπικό, τους πελάτες, τους επισκέπτες στους κοινόχρηστους χώρους των εμπορικών κέντρων.
- Τα εμπορικά κέντρα θα αρχίζουν να λειτουργούν στις 10 π.μ. και προβλέπεται δυνατότητα διέυρυνσης ωραρίου κατά περίπτωση.
- Μεταξύ των ατόμων θα πρέπει να τηρείται απόσταση τουλάχιστον 1,5 μέτρου.
- Στις περιπτώσεις που υπάρχουν εντός του εμπορικού κέντρου κυλιόμενες σκάλες, δεν επιτρέπεται η χρήση ανελκυστήρα, παρά μόνον από άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους και για λόγους τροφοδοσίας των καταστημάτων.
- Ο μέγιστος επιτρεπόμενος α-

ριθμός πελατών ταυτόχρονα εντός εμπορικών κέντρων, εκπαιδωτικών χώρων και εκπαιδωτικών καταστημάτων ορίζεται σε έναν πελάτη ανά 20 τ.μ. επιφάνειας κυρίως χώρου, δηλαδή δεν συνυπολογίζονται οι αποθήκες, τα γραφεία, οι χώροι στάθμευσης.

• Εντός των καταστημάτων τα οποια λειτουργούν στα εμπορικά κέντρα και εκπαιδωτικά χωριά μπορεί να βρίσκεται ταυτόχρονα ο ακόλουθος αριθμός πελατών και προσωπικού με βάση τα τετραγωνικά μέτρα: α) σε καταστήματα έως 20 τ.μ. επιτρέπεται να βρίσκονται την ίδια στιγμή έως 4 άτομα, β) σε καταστήματα από 20 τ.μ. έως 100 τ.μ. επιτρέπονται 4 άτομα + 1 άτομο ανά 10 τ.μ. για την επιφάνεια από 20 τ.μ. έως 100 τ.μ., γ) σε καταστήματα άνω των 100 τ.μ. επιτρέπεται να βρίσκονται ταυτόχρονα 12 άτομα + 1 άτομο ανά 15 τ.μ. για την επιφάνεια άνω των 100 τ.μ., δ) σε καταστήματα άνω των 300 τ.μ. που αναπτύσσονται σε επίπεδα ο αριθμός των ατόμων που επιτρέπεται να βρίσκονται ταυτόχρονα στον ίδιο όροφο προκύπτει από την αναλογία 1 άτομο ανά 10 τ.μ.

Χθες, μάλιστα, ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων Αδωνις Γεωργιάδης και ο αρμόδιος υφυπουργός Νίκος Παπαθανάσης επισκέφθηκαν εμπορικό κέντρο στην Αθήνα προκειμένου να διαπιστώσουν εάν τηρούνται τα μέτρα προστασίας. Εκεί συνομιλήσαν με εργαζομένους και πελάτες και εξέφρασαν την ικανοποίησή τους διαπιστώνοντας την ομαλή λειτουργία και την καθολική ανταπόκριση στο νέο πλαίσιο μέτρων.

Η Microsoft εξαγόρασε την ελληνική Softomotive

Εκείωσε η εξαγορά της εταιρείας ελληνικών συμφερόντων Softomotive από τον αμερικανικό κολοσσό Microsoft, σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες της «Κ». Πρόκειται για τη μεγαλύτερη εξαγορά ελληνικής εταιρείας τεχνολογίας που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι στιγμής, με το τίμημα να υπερβαίνει τα 100 εκατ. ευρώ.

Η Softomotive, με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, ιδρύθηκε το 2005 από τον Μάριο Σταυρόπουλο και θεωρείται πρωτοπόρος στον τομέα της ρομποτικής αυτοματοποίησης διεργασιών (RPA - robotic process automation). Ο RPA, που συνιστά πλέον έναν από τους πιο περιζήτητους κλάδους στον τομέα της τεχνολογίας, αφορά λογισμικό που χρησιμοποιείται για να αυτοματοποιήσει διεργασίες που θα εκτελούσε κάποιος χρήστης / εργαζόμενος στον υπολογιστή. Πρόκειται, δηλαδή, για επαναλαμβανόμενες εργασίες, τις οποίες οι χρήστες εκτελούν αφιερώνοντας πολύτιμο χρόνο. Για μεγάλες εταιρείες ή επαναλαμβανόμενες αυτές εργασίες μπορεί να είναι εκατοντάδες.

Συνεπώς, μέσω της τεχνολογίας που έχει αναπτύξει η Softomotive, οι επιχει-

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη εξαγορά ελληνικής εταιρείας τεχνολογίας που έχει μέχρι στιγμής πραγματοποιηθεί.

ρήσεις εξοικονομούν χρόνο, μειώνουν το κόστος, αυξάνουν την αποτελεσματικότητα των εργασιών και απαλλάσσουν τους εργαζομένους από δουλειές που γίνονται

Το τίμημα για την απόκτηση της ξεπερνάει τα 100 εκατ.

με μηχανικό τρόπο. Το προϊόν της εταιρείας έχει εφαρμογή στον τραπεζικό και στον ασφαλιστικό κλάδο, ενώ χρησιμοποιείται και από εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας.

Όπως αναφέρουν πληροφορίες, το πιο σημαντικό στοιχείο της συγκεκριμένης εξαγοράς είναι ότι ένας τεχνολογικός γίγαντας όπως η Microsoft επιλέγει να επεκτείνει τον κλάδο του RPA μέσω της τεχνολογίας της Softomotive. Επίσης, δεν αποκλείεται το κέντρο έρευνας και ανάπτυξης του RPA της Microsoft να στεγαστεί στην Ελλάδα.

Υπενθυμίζεται ότι το 2018 η εταιρεία λογισμικού άντλησε 25 εκατ. δολ. από την επενδυτική εταιρεία Grafton Capital, που συστάθηκε το 2014 στο Ηνωμένο Βασίλειο και η οποία έχει χρηματοδοτήσει επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τεχνολογίας. Όπως αναφέρουν πληροφορίες, ακόμη και η σύνθεση

του Δ.Σ. έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ολοκλήρωση της εξαγοράς. Αυτό γιατί η Grafton Capital, αφού επένδυσε στην εταιρεία πριν από περίπου ενάμιση χρόνο, τοποθέτησε πρόεδρο (chairman) του Δ.Σ. τον Γάλλο επιχειρηματία Guy Berruyer, που ήταν πρόην διευθυνών συμβούλους της εταιρείας λογισμικού Sage. Η συγκεκριμένη είναι μια από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές εταιρείες στον κλάδο του software, γεγονός που επηρέασε θετικά την επιλογή της Microsoft.

Υπενθυμίζεται ότι η εταιρεία ιδρύθηκε στην Αθήνα, ενώ το 2015 άνοιξε γραφεία στο Λονδίνο. Επίσης, έχει παρουσία στη Νέα Υόρκη, στην Ινδία και στην Νότια Κορέα. Όπως έχει ήδη γραφεί και το Bloomberg σε σχετικό δημοσίευσμά του, λόγω της ανοδικής πορείας της η Softomotive έχει φθάσει να ανταγωνίζεται πολλές startups και εταιρείες παραγωγής λογισμικού. Τέτοιες είναι η Automation Anywhere και η UiPath, η οποία, όπως αναφέρει σε προηγούμενο δημοσίευμα το Bloomberg, προγραμματίζει την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο και πρόσφατα αποτιμήθηκε στα 7 δισ. δολάρια.

Χιλιάδες επιχειρήσεις αρνούνται το κρατικό δάνειο

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Η προϋπόθεση διατήρησης των εργαζομένων μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2020 οδήγησε πολλές επιχειρήσεις να αρνηθούν το κρατικό δάνειο, παρά το γεγονός ότι το επιτόκιο ήταν δελεαστικό (κάτω από 1%), ενώ θα επέστρεφαν το 60% της ενίσχυσης. Όπως αναφέρει κορυφαίο στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών, χιλιάδες επιχειρήσεις δεν θέλησαν να δεσμευθούν με τον όρο αυτό που προβλέπει η απόφαση για την επιστρεπτέα προκαταβολή, με αποτέλεσμα το σύστημα να μην κάνει αποδεκτή την αίτησή τους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, από τις 72.000 επιχειρήσεις που είναι δυνατικά δικαιούχοι του κρατικού δανείου, στις οποίες αναλογεί ποσό 840 εκατ. ευρώ, μέχρι χθες είχαν οριστικοποιήσει μόλις 48.500, η διαφορά μεταξύ το 67% αυτών έκανε δεκτούς όλους τους όρους και σταδιακά θα κατατεθεί το ποσό που τους αναλογεί στον λογαριασμό τους.

Η εξέλιξη αυτή απασχολεί ιδιαίτερα το οικονομικό επιτελείο, καθώς διαπιστώνει ότι πολλές επιχειρήσεις σκοπεύουν να προχωρήσουν στη μείωση του προσωπικού ή τουλάχιστον φοβούνται ότι δεν θα μπόρσουν να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό εργαζομένων εξαιτίας της πανδημίας και των προβλημάτων που δημιουργεί στην οικονομία. Σύμφωνα με την απόφαση που υπουργεία Οικονομικών, οι επιχειρήσεις που θα αξιοποιήσουν το χρηματοδοτικό σχήμα της επιστρεπτέας προκαταβολής υποχρεούνται να διατηρήσουν έως την 31η Οκτωβρίου 2020 τον αριθμό των ερ-

Από τις 72.000 επιχειρήσεις, μέχρι χθες είχαν κάνει δεκτούς όλους τους όρους για να λάβουν την επιστρεπτέα προκαταβολή 48.500.

γαζομένων που απασχολούσαν υπό οιοδήποτε καθεστώς απασχόλησης κατά την 30η Μαρτίου 2020, βάσει των στοιχείων του συστήματος «Εργάνη». Πάντως, το οικονομικό επιτελείο αναμένεται να δώσει μια ακόμη ευκαιρία στις επιχειρήσεις που δεν έχουν οριστικοποιήσει την αίτησή τους για τη χορήγηση του ποσού, να το πράξουν τις επόμενες ημέρες. Συγκεκριμένα, το υπουργείο Οικονομικών προχωράει στην παράταση στην προθεσμία κατάθεσης των τελικών αιτήσεων (που έληξε χθες) για τη χορήγηση της επιστρεπτέας προκαταβολής μέχρι την Τρίτη 19 Μαΐου.

Στην περίπτωση που δεν εξαντληθεί το ποσό του 1 δισ. ευρώ το αδιάθετο ποσό

Δεν μπορούν να δεσμευθούν ότι δεν θα προχωρήσουν σε απολύσεις μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2020.

της πρώτης φάσης θα προστεθεί στον δεύτερο γύρο της επιστρεπτέας προκαταβολής, ο οποίος θα έχει αθροιστικά πάνω από ένα δισ. ευρώ.

Καταβλήθηκαν σε 25.046 επιχειρήσεις 177,8 εκατ. ευρώ και συνολικά μέχρι σήμερα (τις προηγούμενες ημέρες είχαν πληρωθεί περί τα 55,5 εκατ. ευρώ) έχουν πιστωθεί στους λογαριασμούς 34.058 επιχειρήσεων 233,3 εκατ. ευρώ.

Στην επέκταση του κρατικού δανεισμού, ύψους 1 δισ. ευρώ, θα μπορούν να συμμετάσχουν τις επιστρεπτές που εντάχθηκαν στην πρώτη φάση του μέτρου, δηλαδή μπορούν να λάβουν και πρόσθετο ποσό, εφόσον από τα στοιχεία του Απριλίου και όπως όλα δείχνουν και του Μαΐου διαπιστωθεί μεγάλη οικονομική ζημία που απαιτεί την παρέμβαση του κράτους. Ουσιαστικά, το υπουργείο Οικονομικών θα προχωρήσει στη δημιουργία εξατομικευμένων μεριδίων των επιχειρήσεων που πλητνται από την κρίση με βάση τα στοιχεία δύο μηνών. Επίσης, θα ενταχθούν και επιχειρήσεις που ενδεχομένως έχουν αποκλειστεί από όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία (ταμείο εγγυοδοσίας κ.λπ.), ενώ είναι εξαιρετικά πιθανό να τροποποιηθούν και τα κριτήρια για τη χορήγηση του κρατικού δανείου. Όλα αυτά όμως θα αποφασισθούν

μετά τη λήξη της υφιστάμενης διαδικασίας. Σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις που μπορούν να υποβάλουν εκδήλωση ενδιαφέροντος πρέπει να έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

1. Να είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής και ανεξαρτήτως κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ατομικών, οι οποίες απασχολούν από 1 έως πεντακόσιους (500) εργαζομένους, έχουν την έδρα τους ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και έχουν πληγεί οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού.
2. Να είναι επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές (σύμφωνα με τον νόμο για τις προβληματικές επιχειρήσεις) στις 31 Δεκεμβρίου 2019.
3. Να είναι επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι σε αδράνεια από τον Απρίλιο του 2019 και μετά, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που τηρούνται στο φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ ή από την υποβολή μηδενικών δηλώσεων ΦΠΑ καθ' όλη την περίοδο αυτή.

Και στη δεύτερη φάση η επιστροφή της προκαταβολής θα είναι ολική ή μερική. Το αν το ποσό θα επιστραφεί στο σύνολό της ή μέρος του θα εξαρτηθεί από το εάν η επιχείρηση είναι βιώσιμη ή κατέστη προβληματική λόγω της κρίσης του κορωνοϊού και δεν κατάφερε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα προβλέπονται διαγραφές μέρους της επιστρεπτέας προκαταβολής. Στο 70% για τις επιχειρήσεις που θα έχουν στο μέλλον χαμηλότερα ακαθάριστα έσοδα και για τις μεγάλες προϋπόθεση θα είναι η διατήρηση του προσωπικού.

Συναρμοδιότητα των βρετανικών ανεξάρτητων αρχών ρυθμίσης των τηλεπικοινωνιών (Ofcom) και του ανταγωνισμού (CMA) συνιστά ο έ-

λεγχος του ανταγωνισμού στις τηλεπικοινωνίες στη Βρετανία. Στη διαπίστωση αυτή καταλήγει ο πρόεδρος της ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού Ιωάννης Λιανός, σε επιστολή του προς την «Κ» και με αφορμή κυριακάτικο δημοσίευμα («Προς μείωση των τιμών κοινόχρηστων ευρυζωνικών συνδέσεων», 17.05.2020). Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, «η Ofcom και η CMA (η αντίστοιχη Επιτροπή Ανταγωνισμού) έχουν συναρμοδιότητα για την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού (άρθρο 101, 102 ΣΔΕΕ και τα αντίστοιχα στο εθνικό δικαίο ανταγωνισμού, έλεγχος συγχωνεύσεων κ.λπ.) στον τομέα των τηλεπικοινωνιών/ταχυδρομείων και των media. Οι δύο ως άνω Αρχές έχουν υπογράψει και μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ τους, όπως εξάλλου έχει γίνει μεταξύ της CMA με όλες τις άλλες ρυθμιστικές αρχές στη Μ. Βρετανία (στην ενέργεια, στα ύδατα κ.λπ.), οι οποίες επίσης έχουν συναρμοδιότητα με την Επιτροπή Ανταγωνισμού στη εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού».

Πάντως, βάσει των βρετανικών νόμων η Ofcom έχει αρμοδιότητες του ανταγωνισμού στις τηλεπικοινωνίες, στα ταχυδρομεία και στα media. Συγκεκριμένα, διαθέτει τόσο εκ των προτέρων (ex ante) αρμοδιότητες ελέγχου των ανταγωνισμού που της παρέχει ο νόμος περί επικοινωνιών (Communications Act 2003) όσο και εκ των υστέρων (ex post) αρμοδιότητες ελέγχου του ανταγωνισμού, που προκύπτουν από τον νόμο περί ανταγωνισμού του 1998 (Competition Act 1998) και περί επιχειρήσεων του 2002 (Enterprise Act 2020). Μάλιστα, νομικοί σημει-

ώνουν ότι η νεότερη νομοθεσία περί επιχειρήσεων και ρυθμίσης του 2013 (Enterprise and Regulatory Reform Act 2013) ενισχύει τον ρόλο των τομεακών ρυθμίσεων στη συναρμοδιότητα των ανταγωνισμού. Σημειώνεται ότι στη Μ. Βρετανία όλες οι ανεξάρτητες αρχές (φυσικού αερίου, υδάτων κ.λπ.) ασκούν έλεγχο του ανταγωνισμού στις αγορές τους, ενώ στη χώρα μας, αντίθετα, αυτό ισχύει μόνον στις τηλεπικοινωνίες και στην ενέργεια. Με την προσέγγιση αυτή, ο έλεγχος του ανταγωνισμού μπαίνει σε πολλές Αρχές, έτσι ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα που ξένοι αποκαλούν single point of failure (μοναδικό σημείο αποτυχίας).

Ο πρόεδρος της ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού στην επιστολή του σημειώνει ακόμη ότι η Ofcom έχει πολύ χαμηλές επιδόσεις στην επιβολή κυρώσεων σε παραβιάσεις κανόνων ανταγωνισμού, σε αντίθεση με τη CMA. Κατά την περίοδο 2000-2015 υπήρχε μόλις μία υπόθεση παραβίασης των κανόνων του ανταγωνισμού από την Ofcom, η οποία αφορά τα ταχυδρομεία. Αντιθέτως, η CMA έχει πολύ περισσότερες υποθέσεις στο ενεργητικό της που αφορούν παραβιάσεις των κανόνων ανταγωνισμού σε διάφορες αγορές.

Στην επιστολή του ο κ. Λιανός προσθέτει ακόμη ότι η ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει προτείνει από τον περασμένο Δεκέμβριο τη σύνταξη νέων μνημονίων συνεργασίας εκ των προτέρων (ex ante) αρμοδιότητες ελέγχου των ανταγωνισμού που της παρέχει ο νόμος περί επικοινωνιών (Communications Act 2003) όσο και εκ των υστέρων (ex post) αρμοδιότητες ελέγχου του ανταγωνισμού, που προκύπτουν από τον νόμο περί ανταγωνισμού του 1998 (Competition Act 1998) και περί επιχειρήσεων του 2002 (Enterprise Act 2020). Μάλιστα, νομικοί σημει-

Με πτώση 1,37% έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Η άρση απαγόρευσης ανοικτών πωλήσεων πίεσε τον Γενικό Δείκτη, αύξησε τον τζίρο

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Πτωτικά και με ανεβασμένο τζίρο μετά και την επιστροφή των ανοικτών πωλήσεων, η οποία τείνει να ενισχύει τη συναλλακτική δραστηριότητα, κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη ωστόσο να κρατάει τις 600 μονάδες, παρά τις ισχυρές ρευστοποιήσεις που σημειώθηκαν στις τραπεζικές μετοχές, ενώ συνεχίστηκαν και οι εκροές λόγω MSCI. Το ανοδικό ξέσπασμα της Δευτέρας και το μίνι ράλι των τραπεζών έσβησε στη χθεσινή συνεδρίαση, με παράγοντες της αγοράς να επισημαίνουν πως σημαντικό ρόλο έπαιξε και η άρση της απαγόρευσης στις ανοικτές πωλήσεις, η οποία και έλυσε τα χέρια κάποιων funds, που ήταν «δεμένα» για δύο μήνες.

Τα στατιστικά της κινητικότητάς τους, πάντως, θα γίνουν γνωστά εντός της εβδομάδας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Ανάλογες πιέσεις σημειώθηκαν και στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, καθώς πολλά από αυτά επίσης επέστρεψαν στην... κανονικότητα του short selling, ενώ άκρως αντίθετη ήταν η εικόνα στην αγορά ομολόγων, όπου οι κρατικοί τίτλοι της περιφέρειας της Ευρώζωνς σημείωσαν ισχυρό ράλι.

Εντονες πιέσεις στις τραπεζικές μετοχές, με τον κλαδικό δείκτη να υποχωρεί κατά 5,70%.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με απώλειες 1,37% στις 601,16 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 63,59 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με πτώση 1,86% στις 1.436,74 μονάδες, ενώ ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,68% στις 827,97 μονάδες.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε βουτιά της τάξεως του 5,70% και στις 272,11 μονάδες (μόλις 5 μονάδες μακριά από τα ιστορικά χαμηλά), με την Alpha Bank να υποχωρεί κατά 7,61%, την Eurobank να κλείνει στο -4,38%, την Εθνική Τράπεζα

Ανάλογες πιέσεις σημειώθηκαν και στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, καθώς πολλά από αυτά επίσης επέστρεψαν στην... κανονικότητα του short selling, ενώ άκρως αντίθετη ήταν η εικόνα στην αγορά ομολόγων, όπου οι κρατικοί τίτλοι της Ευρωζώνης σημείωσαν ισχυρό ράλι.

στο -5,64% και την Τράπεζα Πειραιώς στο -4,59%. Πέραν των τραπεζικών μετοχών, από τα blue chips ισχυρές πιέσεις δέχθηκαν η Aegean (-5.73%), η Titan (-4.06%, και λόγω εκροών MSCI) και η Coca-Cola (-3,46%).

Πάντως, σύμφωνα με τον Δημήτρη Τζάνα, διευθυντή επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακής», και παρά τη χθεσινή υποχώρηση, το Χρηματιστήριο δείχνει αξιοπρόσεκτη αντοχή σε σχέση με τη διατήρηση του 600 μονάδων για τον Γενικό Δείκτη, αλλά και διάθεση να κινηθεί προς

τις 620-630 μονάδες. Ωστόσο, με τον τραπεζικό δείκτη να βρίσκεται κοντά στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο που καταγράφηκε την προηγούμενη εβδομάδα λόγω της αβραϊοκίτας για το πλάνο εξυγίανσης των χαρτοφυλακίων από τα κόκκινα δάνεια, ο ρόλος των λοιπών δεκτοβαρών τίτλων αναβαθμίζεται. Την ίδια ώρα, οι υπομονετικοί επενδυτές και το «έξυπνο χρήμα» διακρίνουν ήδη επενδυτικές επιλογές στη μεσαία και μικρή κεφαλαιοποίηση, που έχουν τις προϋποθέσεις να εκπλήξουν θετικά τα επόμενα χρόνια.

Για την ώρα, πάντως, το Χ.Α. θα υποστεί

άλλη μια αφαιμάξη με τη μορφή των ρευστοποιήσεων στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των δεικτών MSCI (29/5 η καταληκτική ημερομηνία), τη στιγμή που αναυθίστηκε νέο πλήγμα αξιοπιστίας σε μια ακόμη εισηγμένη εταιρεία με την ανατολή διαπραγματεύσεις της μετοχής της (MLS). Η διατήρηση, επομένως, της αγοράς πάνω από την κρίσιμη στήριξη των 582 μονάδων είναι για τις επόμενες ημέρες ένα ενδεχόμενο που θα μπορεί να σηματοδοτήσει την απομάκρυνση άλλων, πιο απαισιόδοξων σεναρίων για το εγγύς μέλλον.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY/d	150.31	0.6967
ALCOA CORP/d	8.095	3.7821
ALLEGHANY CRP/d	483.31	-0.7801
ALTRIA GROUP/d	37.325	-0.7314
AMAZON COM/d	2466.51	1.6589
AMER EXPRESS C/d	89.01	0.6787
AMER INTL GROU/d	28.28	-0.5975
AMGEN/d	229.63	-1.5267
APPLE INC/d	316.66	0.5398
BANK OF AMERIC/d	22.7	-1.0031
BAXTER INTL N/d	86.46	-0.4147
BOEING CO/d	134.7195	-0.532
BRISTOL MYERS/d	62.895	-1.1085
CAMPBELL SOLID/d	49.72	-2.395
CATERPILLAR IN/d	114.37	-0.5651
CIGNA CORP/d	193.45	-0.031
CHEVRON/d	90.94	-1.7396
CISCO SYSTEMS/d	44.615	-0.9876
CT GROUP/d	45.35	-0.7007
CERVECEIAS/d	13.63	0.963
COCA-COLA CO/d	44.955	-0.0334
COLGATE PALMOL/d	69.71	-0.7263
DANAOS CORP/d	4.3	4.1162
DIANA SHIPPING/d	1.54	2.6667
DOW INC/d	36.4216	-0.8666
DUPONT DE NMOL/d	48.5	0.8316
ENTERGY CP/d	97.48	-1.9513
EXXON MOBIL/d	44.5	-1.8527
FEDEX CORP/d	117.08	-1.7703
FORM MOTOR CO/d	5.43	2.2599
NTL BUS MACHIN/d	121.31	-0.2057
GENERAL DYNAMI/d	138.7387	-0.5315
GENERAL ELEC C/d	6.3	0.4785
GOLDM SACHS GR/d	181.04	-0.4618
HALLIBURTON CO/d	11.3052	-1.7793
HARTFORD FINL/d	34.93	-0.9078
HP INC/d	16.675	3.4429
HOME DEPOT INC/d	239.555	-2.3619
HONEYWELL INTL/d	134.595	-1.0622
INTEL CORP/d	61.2647	2.2442
JOHNSON JOHNSO/d	148.845	-1.1128
JPMORGAN CHASE/d	90.34	-0.1216
LAZARD/d	25.75	-2.0913
MCDONALD'S COR/d	180.52	0.3837
MERCK & CO/d	77.98	-2.1826
MICROSOFT CP/d	185.52	0.3299
3M COMPANY/d	150.28	0.6766
MORGAN STANLEY/d	40.22	-0.149
NIKE INC CL B/d	92.93	2.076
NORFOLK SOUTHE/d	172.49	1.0309
PFIZER INC/d	37.5422	-1.3864
PROCTER & GAMB/d	113.82	-2.0566
ROCKWELL AUTOM/d	205.87	0.3412
SCHLUMBERGER L/d	17.465	-2.7019
SOUTHERN/d	54.17	-0.4594
STEALTHGAS/d	2.55	1.1905
TSAKOS ENERGY/d	2.565	1.7857
JNIVIS CORP/d	10.855	-0.138
JNITEDHEALTH G/d	291.25	-0.7193
JS BANCORP/d	32.53	-1.3046
VERIZON COMMS/d	55.129	-1.0607
WAL DISNEY CO/d	115.6	-1.0697
WELLS FARGO & d	24.765	-2.5384
WALMART INC/d	128.56	0.705

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN/d	1599.1827	0.6
A.B.FOOD/d	1669	-1.996
ADMIRAL GROUP/d	2287	-0.131
ASHTREAD GRP/d	2261	-1.396
ANTOFAGASTA/d	829.06122	-2.104
AVIVA PLC/d	239.5	-0.664
ASTRAZENECA/d	8741.6438	-1.297
BABCOCK INTL/d	393.5	-0.38
BAE SYSTEMS/d	498.0427	-0.739
BARCLAYS/d	104.72	-0.456
BRIT AM TOBACC/d	3046	-1.647
BARRATT DEVLPM/d	503.4	1.8
BERKELEY GRP/d	4098	0.614
BR LAND CO/d	355.3	2.215
BUNZL/d	1796	-1.454
BP/d	313.08	-2.073
BURBERRY GRP/d	1416.5959	1.614
BT GROUP/d	110.219	0.816
COCACOLA HBC A/d	1861	-1.326
CARNIVAL/d	1001.5	-1.33
CENTRICA/d	37.9305	-5.437
COMPASS GROUP/d	1041	-3.424
CAPITA PLC/d	35.0337	2.528
CRH/d	2433	-0.974
DIXONS CARPHO/d	70	-2.778
DCC/d	6267	2.273
DIAGEO/d	2822	-0.035
DIRECT LINE/d	266.5	0.15
EXPERIAN/d	2522	0.019
EASYTEC/d	580.15572	-0.798
FRESNILLO/d	810.2	0.944
GLENCORE/d	154	1.276
GLAXOSMITHKIN/d	1660.6	-1.577
HIKMA/d	2467	0.285
HAMMERSON H/d	61.88755	9.803
HARGREAVES LS/d	1651.5194	-0.03
HSBC HOLDINGS/d	411.6165	-0.772
INTL CONSOL A/d	199.6353	8.158
INTERCONT HOTE/d	3660	2.578
3I GROUP/d	828	0.346
IMPERBRANDS/d	1545.5	-6.503
INTU PROPRIETIE/d	4.446	7.236
INTERTEC GROUP/d	4808	2.189
ITV/d	76.5	3.406
JOHNSON MATTHE/d	2011	-0.985
KINGFISHER/d	166.7	-2.94
LAND SEC/d	5661.488	1.811
LEGAL & GENERA/d	192.3	0
LLOYDS BNK GRP/d	29.8125	-0.337
LOND STOCK EXC/d	8286	-0.048
MARKS & SP/d	3982	-1.831
MONDI/d	1359	-1.2
NATIONAL GRID/d	918	-2.1
NEXT/d	4670	-2.631
PROVIDENT FINC/d	158.4	0
PRUDENTIAL/d	1120.5	0.946
PERSIMON/d	2196	-0.589
PEARSON/d	451.1	0.091
RECKIT BNC SR G/d	7004.57053	-2.197
ROYAL BANK SCO/d	106.65	-0.327
RDS A/d	1309.2	-1.564
RDS B/d	1275.2	-1.714

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
RELX/d	1869.5915	-0.968
RIO TINTO/d	4257.25	1.029
ROYAL MAIL R/d	173.0267	-1.429
ROLLS ROYCE PL/d	266.0115	-1.69
RSA INSURANCE G/d	371.5	-0.695
SAINSBURY U/d	183.6	-2.236
SCHROEDERS/d	2840	1.683
SAGE GROUP/d	661.25921	1.127
ST JAMES S PLC/d	831.4012	1.309
SMITHS GROUP/d	1255	-0.712
SMITH&NEPHEW/d	1627	-1.345
SSE PLC/d	1223.5	-4.786
STANDARD CHART/d	410.8	2.113
SEVERN TRENT/d	2404	-1.354
TRAVIS PERKINS/d	1067.5	0.094
TESCO/d	237.5	-1.819
TUI AG/d	299.1	0.911
TAYLOR WIMPEY/d	143.65	0.38
UNILEVER/d	4205.5853	-2.624
UTD. UTILITIES/d	895	-1.627
VODAFONE GROUP/d	126.9	0.841
WPP PLC/d	583.4	-1.353
WHITBREAD/d	2896.4355	1.064

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N/d	18.35	1.33
RICHEMONT N/d	54.66	0.96
GEBERIT NL/d	457	1.85
LA FARGE HOLCIM/d	37.46	0.32
NOVARTIS N/d	82.81	0.31
ROCHE HOLDING/d	348.25	-0.94
SGS N/d	2183	0.41
SWATCH GROUP I/d	181.25	1.37
ADECO N/d	42.87	0.61
JULIUS BAER N/d	38.8	5.04
CS GROUP AG/d	8.224	0.91
GIVAUDAN N/d	3407	0.21
NESTLE SA/d	105.44	0.34
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	486.1	-3.09
SWISS RE N/d	62.2	-1.21
UBS GROUP N/d	9.704	1.23
ZURICH INSURAN/d	280.85	-0.24

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N/d	18.35	1.33
RICHEMONT N/d	54.66	0.96
GEBERIT NL/d	457	1.85
LA FARGE HOLCIM/d	37.46	0.32
NOVARTIS N/d	82.81	0.31
ROCHE HOLDING/d	348.25	-0.94
SGS N/d	2183	0.41
SWATCH GROUP I/d	181.25	1.37
ADECO N/d	42.87	0.61
JULIUS BAER N/d	38.8	5.04
CS GROUP AG/d	8.224	0.91
GIVAUDAN N/d	3407	0.21
NESTLE SA/d	105.44	0.34
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	486.1	-3.09
SWISS RE N/d	62.2	-1.21
UBS GROUP N/d	9.704	1.23
ZURICH INSURAN/d	280.85	-0.24

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N/d	18.35	1.33
RICHEMONT N/d	54.66	0.96
GEBERIT NL/d	457	1.85
LA FARGE HOLCIM/d	37.46	0.32
NOVARTIS N/d	82.81	0.31
ROCHE HOLDING/d	348.25	-0.94
SGS N/d	2183	0.41
SWATCH GROUP I/d	181.25	1.37
ADECO N/d	42.87	0.61
JULIUS BAER N/d	38.8	5.04
CS GROUP AG/d	8.224	0.91
GIVAUDAN N/d	3407	0.21
NESTLE SA/d	105.44	0.34
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	486.1	-3.09
SWISS RE N/d	62.2	-1.21
UBS GROUP N/d	9.704	1.23
ZURICH INSURAN/d	280.85	-0.24

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N/d	18.35	1.33
RICHEMONT N/d	54.66	0.96
GEBERIT NL/d	457	1.85
LA FARGE HOLCIM/d	37.46	0.32
NOVARTIS N/d	82.81	0.31
ROCHE HOLDING/d	348.25	-0.94
SGS N/d	2183	0.41
SWATCH GROUP I/d	181.25	1.37
ADECO N/d	42.87	0.61
JULIUS BAER N/d	38.8	5.04
CS GROUP AG/d	8.224	0.91
GIVAUDAN N/d	3407	0.21
NESTLE SA/d	105.44	0.34
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	486.1	-3.09
SWISS RE N/d	62.2	-1.21
UBS GROUP N/d	9.704	1.23
ZURICH INSURAN/d	280.85	-0.24

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N/d	18.35	1.33
RICHEMONT N/d	54.66	0.96
GEBERIT NL/d	457	1.85
LA FARGE HOLCIM/d	37.46	0.32
NOVARTIS N/d	82.81	0.31
ROCHE HOLDING/d	348.25	-0.94
SGS N/d	2183	0.41
SWATCH GROUP I/d	181.25	1.37
ADECO N/d	42.87	0.61
JULIUS BAER N/d	38.8	5.04
CS GROUP AG/d	8.224	0.91
GIVAUDAN N/d	3407	0.21
NESTLE SA/d	105.44	0.34
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	486.1	-3.09
SWISS RE N/d	62.2	-1.21
UBS GROUP N/d	9.704	1.23
ZURICH INSURAN/d	280.85	-0.24

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N/d	18.35	1.33
RICHEMONT N/d	54.66	0.96
GEBERIT NL/d	457	1.85
LA FARGE HOLCIM/d	37.46	0.32
NOVARTIS N/d	82.81	0.31
ROCHE HOLDING/d	348.25	-0.94
SGS N/d	2183	0.41
SWATCH GROUP I/d	181.25	1.37
ADECO N/d	42.87	0.61
JULIUS BAER N/d	38.8	5.04
CS GROUP AG/d	8.224	0.91
GIVAUDAN N/d	3407	0.21
NESTLE SA/d	105.44	0.34
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	486.1	-3.09
SWISS RE N/d	62.2	-1.21
UBS GROUP N/d	9.704	1.23
ZURICH INSURAN/d	280.85	-0.24

Tokyo/Tôkiô	(€ vs ¥)	
Εταιρείες	Χθες	Μετ. %
AJINOMOTO/d	1947	-0.1
ASAHI GROUP HL/d	3753	1.1
ASTELLAS PHARM/d	1703.5	-1.1
BRIDGESTONE CO/d	3346	3.3
CANON INC/d	2190.5	2.1
CASIO COMPUTER/d	1667	1.1
CITIZEN WATCH/d	363	1.1
CREDIT SAIKAWA/d	1163	3.3
DAIWA SEC GROUP/d	416.3	2.1
SUBARU/d	2204	2.2
FUJIFILM HOLDI/d	5066	0.0
FUJITSU LTD/d	10370	0.0
HINO MOTORS/d	639	0.0
HITACHI/d	3253	4.4
HONDA MOTOR/d	2579	3.3
IHI/d	1302	5.5
ISUZU MOTORS/d	903	3.3
KAWASAKI HVTY I/d	1587	5.5
KAJIMA CORP/d	1207	1.0
KEIO/d	6140	0.0
KOBE STEEL/d	383	4.4
KONICA MINOLTA/d	382	1.1
JTEKT/d	797	5.5
MITSUB UFJ FG/d	423.9	4.4
MITSUBISHI CORP/d	2395	2.2
MITSUBISHI ELE/d	1341.5	3.3
MITSUBISHI MOT/d	297	3.3
NEC CORPORATION/d	4850	1.1
NIKON HLDG/d	2071	2.2
NIKON CORP/d	953	2.2
NIPPON SUISAN/d	3753	1.1
NISSAN MOTOR CO/d	384.9	5.5
NOMURA HOLDING/d	423.5	1.1
NISSAN CHEMICAL/d	4465	0.0
NIPPON PAPER I/d	1545	1.1
NTT DOCOMO/d	3066	-1.1
OBAYASHI CORP/d	956	1.1
ODAKYU ELEC RA/d	2522	1.1
OJI HOLDINGS/d	559	1.1
OSAKA GAS/d	2051	-0.1
RICOH CO LTD/d	758	3.3
SECOM/d	9121	1.1
SEVEN & I HLDG/d	3616	1.1
SHARP CORP/d	1195	5.5
SHIMIZU CORP/d	869	1.1
SHEIDE/d	6503	3.3
SONY CORP/d	6902	3.3
SMFG/d	2919.5	4.4
SUMITOMO CHEM/d	324	3.3
SUZUKI/d	780	1.1
TAISEI CORP/d	3675	1.1
TDK CORPORATION/d	3190	3.3
TOBU RAILWAY/d	9720	2.2
TOKIO MARINE H/d	4610	4.4
TORAY INDUSTRI/d	491.8	4.4
TREND MICRO/d	5710	-0.0
TOPY INDUS LTD/d	1253	3.3
TORAY INDUSTRI/d	491.8	4.4
TOSHIBA CORP/d	2771	2.2
TOYOBO/d	1475	0.0
TOYOTA MOTOR C/d	6431	2.2
YAMAHA CORP/d	4855	1.1

«Μπλακ άουτ» σε όλα τα γήπεδα

Οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας είναι καταστροφικές για τον ελληνικό αθλητισμό

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, χιλιάδες αγώνες και διοργανώσεις που έχουν ακυρωθεί ή αναβληθεί και εκατοντάδες άνεργοι είναι οι συνέπειες της πανδημίας στον επαγγελματικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό της Ελλάδος. Διαφυγόντα κέρδη από χορηγίες, τηλεοπτικά δικαιώματα, εισιτήρια, θέσεις εργασίας χαμένες και μία νέα γενιά που έμεινε μακριά από την άθληση συνθέτουν ένα παζλ που κανέναν δεν γνωρίζει πώς θα ολοκληρωθεί ή τι συνέπειες θα έχει στον οικονομικό και αγωνιστικό τομέα του αθλητισμού μας.

Από τις πρώτες ημέρες του Μαρτίου όλα έδειχναν ότι ο κορωνοϊός θα βάλει λουκέτο και στον ελληνικό αθλητισμό, κάτι που επιβεβαιώθηκε λίγες ημέρες αργότερα. Κατά τη διάρκεια της καραντίνας βγήκαν

Στα 4,5 εκατομμύρια ευρώ τα διαφυγόντα κέρδη της Σούπερ Λιγκ 1 - 50% η απώλεια εσόδων στο μπάσκετ και 2 εκατ. ευρώ για την ΕΟΕ.

τα... κομπιουτεράκια με τους παράγοντες να προσπαθούν να αποτιμήσουν τη ζημία. Τις σημαντικότερες απώλειες τις έχει ο επαγγελματικός αθλητισμός: ποδόσφαιρο, μπάσκετ και ακολουθεί το βόλεϊ. Στον ερασιτεχνικό αθλητισμό, ομοσπονδίες που έχουν χορηγούς, όπως η κολυμβητική, το βόλεϊ, ο ΣΕΓΑΣ κ.ά. έχουν κι αυτές υποστεί πλήγμα. Η πλειονότητα, όμως, που συντηρείται με τα χρήματα του κράτους δεν μετράει οικονομικές απώλειες παρά μόνο αγωνιστικές. Μάλιστα, σε κάποιες περιπτώσεις, ίσως βγήκαν και οικονομικά κερδισμένες διότι κάποιοι υπάλληλοί τους μπάκαν στον μηχανισμό στήριξης των 800 ευρώ.

Με έναν γρήγορο απολογισμό οι «big 4» του ελληνικού ποδοσφαίρου έχουν διαφυγόντα κέρδη που αγγίζουν και ίσως να ξεπερνούν τα 3.000.000 ευρώ. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται τηλεοπτικά, εισιτήρια και χορηγίες. Οι «μικρομεσαίες» ομάδες μετρούν απώλειες που φτάνουν το 1.500.000 ευρώ, για την κάθε μία. «Στη δικιά μας την

Το λουκέτο στον επαγγελματικό αθλητισμό έφερε απώλειες, με ποδόσφαιρο, μπάσκετ και βόλεϊ να βρίσκονται στην κορυφή της λίστας.

ομάδα έχουμε 200.000 ευρώ σε ετήσια βάση χορηγία για το γήπεδο, τα εισιτήρια για επτά παιχνίδια με έναν πρόχειρο υπολογισμό φτάνουμε στις 180.000 ευρώ, ενώ είναι και τα έσοδα από τη φανέλα. Από την άλλη πλευρά, οι παίκτες δεν θέλουν μείωση συμβολαίων. Οι απώλειες είναι μεγάλες και πολύπλευρες», δήλωσε στην «Κ» ο Γιώργος Μποροβίλος, πρόεδρος του Αστέρα Τρίπολης και μέλος του Δ.Σ. της Σούπερ Λίγκας.

Στο μπάσκετ, τόσο για τις ΚΑΕ όσο και για τον ΕΣΑΚΕ, η απώλεια εσόδων φτάνει το 50%. Για την ΑΕΚ, π.χ., μέχρι τώρα ο «λογαριασμός» αγγίζει το 1.000.000 ευρώ. Μεγάλη είναι η απώλεια από τα τηλεοπτικά δικαιώματα. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο τηλεοπτικός μεταδότης ζητάει αναπροσαρμογή για το συμβόλαιο και του επόμενου έτους, παρόλο που, εάν οι αγώνες διεξαχθούν κεκλεισμένων των θυρών, η τηλεθέαση θα είναι μεγαλύτερη. Σε επίπεδο ομοσπονδίας η ζημία που προκάλεσε ο κορωνοϊός φτάνει το 1.000.000 ευρώ.

Στον ερασιτεχνικό αθλητισμό, οι απώλειες της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής φτάνουν τα 2.000.000 ευρώ. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται τα έσοδα από το Καλλιμάρμαρο Στάδιο, από ενοίκιο ακινήτου και χορηγίες. Ακόμη και η εταιρεία που θα «έντυνε» τους αθλητές στο Τόκιο και ήταν διατεθειμένη να δώσει προϊόν αξίας 450.000 ευρώ, τώρα ζητάει 200.000 ευρώ.

«Επειδή των φρονιμών τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν, χάρη στη σωστή διαχείριση, και έχοντας μοιράσει 2.500.000 ευρώ σε ομοσπονδίες κ.λπ. έχουμε χρήματα στο ταμείο μας ώστε να λειτουργήσει η ΕΟΕ και να στηρίξει την ολυμπιακή προετοιμασία των αθλητών μας», δήλωσε στην «Κ» ο πρόεδρος της ΕΟΕ Σπύρος Καπράλος. Στο πόλο, έχουν ακυρωθεί περισσότεροι από 60 αγώνες και σε αυτούς δεν υπολογίζονται τα πλέι οφ ή οι διοργανώσεις των νέων. Η απώλεια της ομοσπονδίας από τα τηλεοπτικά δικαιώματα υπολογίζεται σε 50.000 ευρώ. Περίπου 150.000 ευρώ είναι

οι απώλειες στη Λίγκα ανδρών του βόλεϊ. Οι τέσσερις μεγάλες ανδρικές ομάδες βόλεϊ έχουν χάσει από περίπου 150.000 ευρώ εκάστη, ενώ οι απώλειες των πιο μικρών υπολογίζονται σε 40.000 με 50.000 ευρώ.

Η Ομοσπονδία έχει απώλειες από χορηγίες, καθώς το μπιτς βόλεϊ που αποτελεί μαγνήτη χορηγών εφέτος δεν άρχισε, ενώ δεν διεξήχθησαν αγώνες σάλας των γυναικών όπως και τα φάιναλ φορ των Κυπέλλων.

Μεροκάματα

Υπάρχουν όμως και εκατοντάδες χαμένα μεροκάματα. Για ένα γτέρμιν στο μπάσκετ εργάζεται περίπου 70 σκευόρτι και στους μικρότερης σημασίας αγώνες, περίπου, 45, οι οποίοι αμείβονται από 30 με 40 ευρώ. Σε ό,τι αφορά τους χορηγούς του αθλητισμού μας υπάρχουν δύο κατηγορίες. Κάποιοι έκαναν καταγγελία της σύμβασης, ενώ κάποιοι άλλοι «πάγωσαν» τις χορηγίες μέχρι να δουν πώς θα εξελιχθεί η πανδημία.

«Καταστροφική για τους παίκτες μια νέα καραντίνα»

Οι πιέσεις να επαναρχίσουν και να τελειώσουν τα πρωταθλήματα είναι κατανοητή: ο επαγγελματικός αθλητισμός σέρνει ένα γαϊτανάκι δισεκατομμυρίων ευρώ, συντηρεί εκατοντάδες χιλιάδες οικογένειες και η οριστική διακοπή θα προκαλέσει ένα ντόμινο εξελίξεων που όλοι φοβούνται να αντιμετωπίσουν. Η επανένταξη και η ολοκλήρωση των πρωταθλημάτων δεν αποτελεί λύση, θα προσφέρει όμως προσωρινή ανακούφιση. Οι λίγκες και οι ομάδες θα σώσουν ό,τι σώζεται για να σχεδιάσουν την επόμενη περίοδο πάνω σε νέα δεδομένα, ειδικά ως θα συρθούν σε μια βίαιη (με χρηματιστηριακούς όρους) διόρθωση, με σκληρά αποτελέσματα για όλους.

Στο επίκεντρο της προσπάθειας επανεκκίνησης είναι οι αθλητές. Αυτοί θα γυρίσουν το κλειδί στην μίζα, αυτοί θα πάρουν το μεγαλύτερο ρίσκο εάν δεν τεθεί υπό έλεγχο η εξάπλωση του ιού, αυτοί απειλούνται άμεσα από μια οικονομική καταστροφή. Τα υγειονομικά πρωτόκολλα προβλέπουν πολλούς περιορισμούς στις προπονήσεις και στους αγώνες, αλλά πόσο έτοιμοι είναι άραγε οι ίδιοι να υποβληθούν σε μια νέα διαδικασία μακράς απομόνωσης, αυτή τη φορά μακριά από τις οικογένειές τους;

Η απάντηση κορυφαίων ψυχολόγων είναι κατηγορηματική: νέος εγκλεισμός των αθλητών θα είναι καταστροφικός και θα τους θέσει σε μεγάλο κίνδυνο. Το υγειονομικό πρωτόκολλο προβλέπει τη συγκέντρωσή τους στα ξενοδοχεία και στα προπονητικά κέντρα έως το τέλος των διοργανώσεων, με έξοδο από τα δωμάτιά τους μόνο για φαγητό, προπόνηση και παιχνίδια. Πολλοί πιο σκληροί περιορισμοί απ' αυτούς των μεγάλων διοργανώσεων, όπου στον ελεύθερο χρόνο τους συγχρωτίζονταν, πήγαιναν περιπάτους ή

δέχονταν επισκέψεις από φίλους και μέλη της οικογένειάς τους.

Οι αντιδράσεις εκφράζονται είτε μεμονωμένα με την άρνηση αρκετών αθλητών να υποβληθούν σε μια νέα δοκιμασία των αντοκών τους και ένα μεγάλο ρίσκο για την υγεία τους, είτε με συλλογικό τρόπο, όπως με την παρέμβαση της Ένωσης Ποδοσφαιριστών στην Ισπανία (ΑΦΕ) που χαρακτήρισε τον εγκλεισμό των ποδοσφαιριστών αντισυνταγματικό. Στο επείγον ότι τυχόν χαλάρωση θα θέσει σε μεγαλύτερο κίνδυνο τους ίδιους τους αθλητές, οι ψυχολόγοι απαντούν ότι ο κίνδυνος

Κορυφαίοι ψυχολόγοι είναι κατηγορηματικοί: νέος εγκλεισμός των αθλητών θα τους θέσει σε μεγάλο κίνδυνο.

της διασποράς του ιού είναι δυνητικός (παράδειγμα η Γερμανία, όπου με την επανένταξη των προπονήσεων και τον συγχρωτισμό εκατοντάδων παικτών, υπήρξαν μόνο 5 κρούσματα), ενώ οι παρενέργειες ενός νέου εγκλεισμού θα είναι σίγουρες και επίπονες.

Ζουν ήδη σε απομόνωση

Οι αθλητές ζουν χρόνια σε ένα πιεστικό, αγχώδες και ανταγωνιστικό περιβάλλον και αν απομονωθούν ξανά, δεν θα πληγεί μόνο η απόδοσή τους αλλά και οι ίδιοι, καθώς ο εγκλεισμός μειώνει την ανοσία τους και προκαλεί καταστάσεις που μοιάζουν με γρίπη, λοιμώξεις, εντερικά και μυϊκά προβλήματα. Η κατάσταση θυμίζει «Σκύλλα και Χάρυβδη», με την αναζήτηση της χρυσής τομής να αποτελεί το μεγάλο στοίχημα που πρέπει απαραίτητα να κερδηθεί...

kathimerini.com.cy

Η Καθημερινή της Κυριακής στην πόρτα του σπιτιού σας!

Απλά συμπληρώστε τα στοιχεία σας online καθ' όλη τη διάρκεια της βδομάδας ή και την ίδια μέρα της Κυριακής.

Η εφημερίδα σας θα βρίσκεται στην πόρτα σας! Αξίопιστη και Άμεση ενημέρωση στο σπίτι!

Η Καθημερινή της Κυριακής στηρίζοντας τις ευπαθείς ομάδες και όσους αδυνατούν να κυκλοφορήσουν προσφέρει υπηρεσία κατ' οίκον παράδοσης της εφημερίδας στο σπίτι σας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Η αλήθεια είναι στη γνώση.

Τιμή εφημερίδας με την παράδοση 3 ευρώ | Πληρωμή με την παράδοση με contact less card.
Ισχύει πιλοτικά για παράδοση εντός των Δήμων Λευκωσίας, Στροβόλου, Λακατάμιας, Έγκωμης, Αγ. Δομετίου, Αghιαντζάς, Λασιών.

Ο μεταφραστής του σύμπαντος κλείνει 30 χρόνια αναζητήσεων

Το τηλεσκόπιο Χαμπλ βοήθησε να λυθούν πολλά άλυτα μυστήρια

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Κάποτε, όχι και τόσο παλιά, νομίζαμε ότι ο γαλαξίας μας είναι ο μοναδικός σε ολόκληρο το σύμπαν και ότι το σύμπαν ήταν στατικό. Αυτό άλλαξε το 1924, όταν από το αστροσκοπείο του όρους Ουίλσον, στην Καλιφόρνια, ο Αμερικανός αστρονόμος Εντουιν Χαμπλ (Edwin Hubble, 1899-1953) παρατήρησε πως υπάρχουν και άλλοι γαλαξίες. Λίγα χρόνια μετά, το 1929, παρατήρησε κάτι ακόμα πιο εκπληκτικό: ότι οι γαλαξίες απομακρύνονται από εμάς με ταχύτητα που είναι συνάρτηση της απόστασής τους από τη Γη – και αυτό φαινόταν να συμβαίνει σε όποια κατεύθυνση κι αν έστρεφε το τηλεσκόπιό του.

Ο Χαμπλ κοίταζε πιο μακριά απ' ό,τι είχε δει έως τότε άλλος αστρονόμος. Πολύ λογικό ήταν, λοιπόν, το 1990, η NASA να δώσει στο πρώτο διαστημικό τηλεσκόπιο που τέθηκε σε τροχιά γύρω από τη Γη το όνομά του: Hubble Space Telescope.

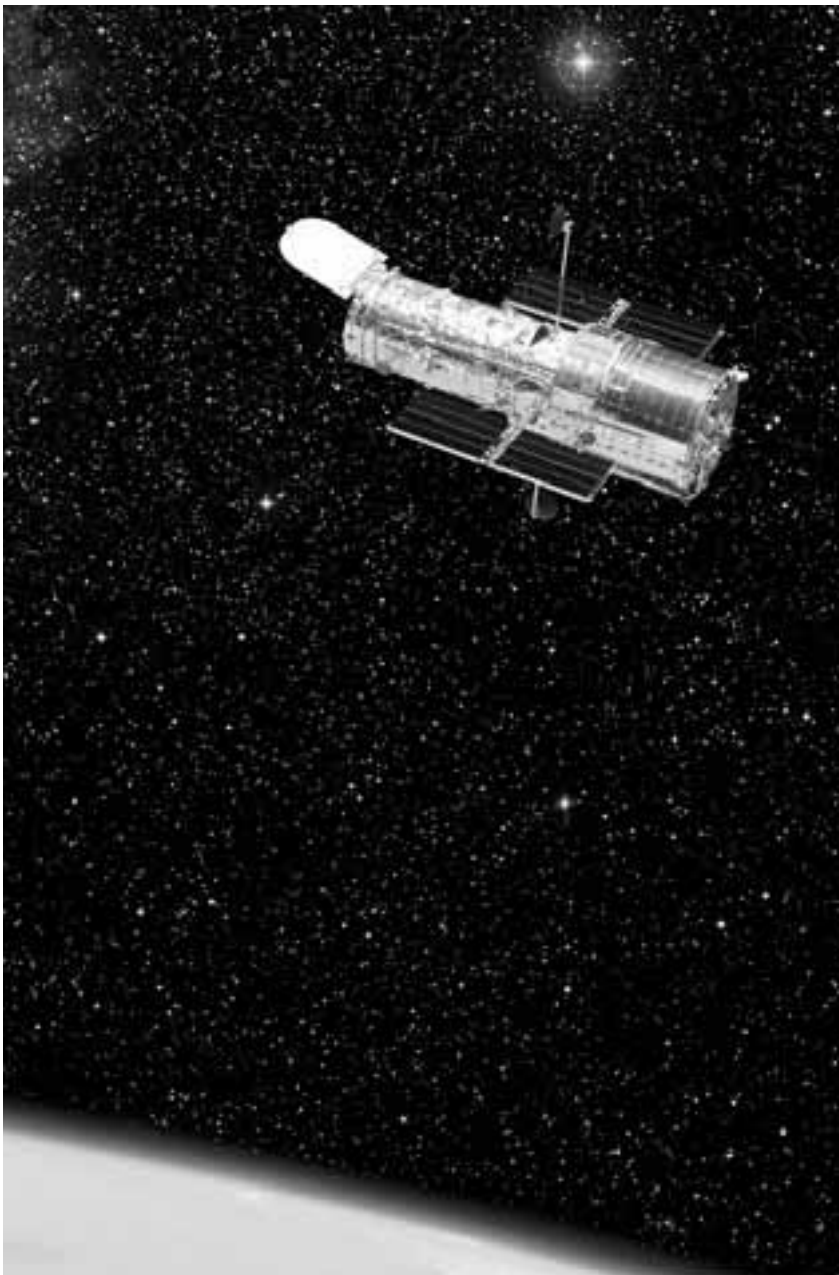
Φέτος το Χαμπλ κλείνει τριάντα συνεχή έτη λειτουργίας και για την τεράστια συνεισφορά του στην επιστήμη μιλήσαμε με τον κ. Πάνο Νιάρχο, ομότιμο καθηγητή Παρατηρησιακής Αστροφυσικής στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

– **Πώς ξεκίνησαν όλα;**

– Τη δεκαετία του '70, η NASA και η ESA (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος) ξεκίνησαν μια συνεργασία τε-

«Συχνά, τα πράγματα φαίνονται στο σωστό πλαίσιο, μόνο εάν παρατηρηθούν από αρκετά μεγάλη απόσταση», λέει ο καθηγητής Παρατηρησιακής Αστροφυσικής Πάνος Νιάρχος.

ράστιας κλίμακας που κράτησε δύο δεκαετίες για την κατασκευή του διαστημικού τηλεσκοπίου Χαμπλ. Μεταφέρθηκε στο Διάστημα στις 24 Απριλίου 1990 με το διαστημικό λεωφορείο Discovery. Τοποθετήθηκε σε ύψος 600 χιλιομέτρων και περιφέρεται γύρω από τη Γη με ταχύτητα 27.200 χιλιόμετρα/ώρα, συμπληρώνοντας έτσι μια πλήρη περιφορά σε 96 λεπτά. Έχει μήκος 13,2 μ. και μέγιστη διάμετρο 4,2 μ., ενώ η συνολική του μάζα φτάνει τους σχεδόν 12 τόνους. Το κύριο κάτοπτρο έχει διάμετρο 2,4 μ. Παρά το σχετικά μέτριας

Το διαστημικό τηλεσκόπιο Χαμπλ βρίσκεται πάνω από την περιοχή της γήινης ατμόσφαιρας που παραμορφώνει τις αστρονομικές παρατηρήσεις, πολύ πάνω από τα σύννεφα της βροχής και τη φωτεινή ρύπανση και έτσι έχει ανεμπόδιστη θέα στο Σύμπαν.

διάμετρου κάτοπτρό του, συλλέγει περισσότερο φως από επίγεια τηλεσκόπια με 10 ή 20 φορές μεγαλύτερη διάμετρο. Πρόκειται για τον πιο λείο καθρέφτη που έχει κατασκευασθεί ποτέ. Το κύριο αυτό κάτοπτρο συλλέγει το αστρικό φως και το κατευθύνει σ' ένα μικρότερο κάτοπτρο, το οποίο εστιάζει τη φωτεινή δέσμη προς τα διάφορα επιστημονικά όργανα που το φωτογραφίζουν και το αναλύουν.

– **Τι ακριβώς βλέπει τριάντα χρόνια τώρα το Χαμπλ;**

– Θα σταθώ σε τρία σημεία:

1. Έκανε παρατηρήσεις σε πλανήτες και δορυφόρους του ηλιακού μας συστήματος και ιδιαίτερα έδωσε καταπληκτικές εικόνες με το σέλας των εξωτερικών πλανητών Δία, Κρόνου, φωτογραφίες του Άρη και κομπών με ανεκτίμητα δεδομένα, ανακάλυψε παγωμένα αντικείμενα στη ζώνη Κόιπερ, έδωσε εικόνες διάλυσης διαστημικών βράχων στη ζώνη των αστεροειδών, κ.ά.

2. Παρατήρησε εξωτικούς γαλαξίες, αστερές και σμήνη αστερών. Ένας από αυτούς τους γαλαξίες είναι ο M104 (γαλαξίας Sombrero) που έχει μάζα ισο-

δύναμη με 800 δισεκατομμύρια Ηλιους(!) και βρίσκεται σε απόσταση 28 εκατομμύρια έτη φωτός από τη Γη (1 έτος φωτός = 9,5 τρισεκατομμύρια χιλιόμετρα). Παρατήρησε επίσης μια περιοχά δημιουργίας νέων αστερών στο σμήνος αστερών NGC 3603. Το σμήνος αυτό, «βουτηγμένο» μέσα σε αέρια και σκόνη, σχηματίστηκε μέσα από γρήγορες, μεγάλης κλίμακας αστρικές διεργασίες σχηματισμού αστερών πριν από περίπου ένα εκατομμύριο χρόνια.

Έδωσε ακόμη καταπληκτικές φωτογραφίες: της σύγκρουσης δύο γαλαξιών, του νεφελώματος του Καρκίνου (υπόλειμμα της έκρηξης σουπερνόβα). Περίφημη είναι και η εικόνα του Εξαιρετικά Βαθούς Πεδίου (Ultra Deep Field) που έδωσε το Χαμπλ. Η εικόνα αυτή (συνθετη από το υπεριώδες μέχρι το υπέρυθρο) περιέχει πάνω από 100.000 γαλαξίες και με αυτή μπορούμε να δούμε στο πιο βαθύ σημείο του σύμπαντος στο ορατό φως, όταν το σύμπαν είχε ηλικία μόλις 800 εκατομμύρια χρόνια μετά το Big Bang!

3. Τεράστια είναι, επίσης, η συμβολή του τηλεσκοπίου Χαμπλ στην κατανόηση του κύκλου γέννηση - ζωή - θάνατος των άστρων. Οι εξαιρετικές εικόνες του έχουν καταγράψει την ταραχώδη γέννηση πολλών άστρων, με μεγάλη ακρίβεια. Η γέννηση γειτονικών άστρων μας επιτρέπει να δούμε τις διαδικασίες εκείνες που δημιουργήσαν και το δικό μας ηλιακό σύστημα. Παρατηρώντας στο υπέρυθρο, το τηλεσκόπιο Χαμπλ μπορεί να δειοδύει πίσω από τη σκόνη και τα αέρια, αποκαλύπτοντάς μας τα νεογέννητα άστρα. Μία από τις πλέον εντυπωσιακές ανακαλύψεις του ήταν και η παρατήρηση δίσκων σκόνης που περιβάλλουν τα νεογέννητα άστρα που είναι θαμμένα βαθιά μέσα στο νεφέλωμα του Ορίωνα.

Εκεί πραγματικά βλέπουμε τη γέννηση νέων πλανητικών συστημάτων στη φάση της δημιουργίας των πλανητών, όπως συνέβη και στο ηλιακό μας σύστημα πριν από 4 δισεκατομμύρια χρόνια. Σε μια εικόνα του νεφελώματος του Αετού (Eagle Nebula, M16), φαίνονται μερικές από τις φάσεις της ζωής των αστερών, όπως είναι η γέννησή τους. Αυτό έγινε δυνατό με μια σειρά εντυπωσιακών εικόνων που έδωσε η Wide Field Camera 3, στις οποίες εμφανίζεται μια σειρά από «κουκούλια», απ' όπου ως άλλες νύμφες θα ξετιπώσουν νέοι αστερές. Με τη βοήθεια αυτών των εικόνων ερχόμαστε πολύ κοντά σε μία από τις πλέον ανεξερεύνητες φάσεις στην αστρική εξέλιξη: τη φάση της αστρικής δημιουργίας.

Τμήμα του νεφελώματος του Αετού (M16), οι περίφημοι «Πυλώνες της Δημιουργίας»: τρεις τεράστιες στήλες ψυχρού αερίου που φωτίζονται από ένα σμήνος νεαρών αστεριών με ισχυρούς αστρικούς ανέμους.

«Εργαλείο» για την εξέλιξη της Ιατρικής

– **Ποια είναι η πλέον emblematicή εικόνα που κατέγραψε το Χαμπλ;**

– Είναι αυτή που δείχνει ένα τμήμα του νεφελώματος του Αετού (M16). Ονομάστηκε «Πυλώνες της Δημιουργίας» και δείχνει τρεις τεράστιες στήλες ψυχρού αερίου που φωτίζονται από φως από ένα σμήνος νεαρών αστεριών με ισχυρούς αστρικούς ανέμους που βρίσκονται πάνω και έξω από την εικόνα. Στις άκρες των προεξοχών, που μοιάζουν με δάκτυλα στην κορυφή των σπληνών, είναι πυκνά, αέρια σφαιρίδια μέσα στα οποία γεννιούνται τα αστερία. Η μεγαλύτερη από τις τρεις στήλες έχει ύψος περίπου 4 ετών φωτός.

– **Αληθεύει ότι το Χαμπλ βοήθησε και στην εξέλιξη της Ιατρικής;**

– Πράγματι, είναι πολλές οι εξελίξεις στην Ιατρική που οφείλονται στα διάφορα ερευνητικά προγράμματα της NASA. Μεταξύ αυτών υπάρχουν και μερικές που προέρχονται από την τεχνολογία του Χαμπλ και άλλων διαστημικών τηλεσκοπίων, όπως ένα σύστημα ψηφιακής απεικόνισης βιοψίας του μαστού, μικροί πομποί για την παρακολούθηση του εμβρύου μέσα

στη μήτρα, αγγειοπλαστική με λέιζερ χρησιμοποιώντας καθετήρες οπτικών ινών και εργαλεία για χειρουργική επέμβαση καρραράκτι.

– **Ποια είναι η «κληρονομιά» του Χαμπλ;**

– Το Χαμπλ «ξαναγεννήθηκε» με την αποστολή επιδιόρθωσης που έγινε στις 24 Μαΐου 2009. Οι αστροναύτες του διαστημικού λεωφορείου εγκατέστησαν υπερσύγχρονα όργανα για να αναβαθμίσουν και να αυξήσουν τις δυνατότητες κατά πολύ. Παρότι η λειτουργία του θα συνεχιστεί για 10-20 χρόνια ακόμη, η NASA έχει ήδη προ πολλού αρχίσει τις εργασίες για τον διάδοχό του. Αυτό είναι το James Webb Space Telescope (JWST) και αναμένεται να εκτοξευτεί το 2021. Πάντως, το Χαμπλ μας έδωσε τη δυνατότητα να συνεκτιμούμε ότι ζούμε σε ένα απέραντο σύμπαν που είναι ταυτόχρονα θαυμαστό αλλά και τελείως απόμακρο, άδαιο και όχι φιλικό στον άνθρωπο. Συχνά, τα πράγματα φαίνονται στο σωστό πλαίσιο, μόνο εάν παρατηρηθούν από αρκετά μεγάλη απόσταση.

Γυρίσματα κινηματογραφικής ταινίας στο Διάστημα για τον Τομ Κρουζ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Τη συνεργασία της με τον δημοφιλή ηθοποιό Τομ Κρουζ ανακοίνωσε η αμερικανική υπηρεσία διαστήματος NASA, με στόχο το γύρισμα κινηματογραφικής ταινίας, η υπόθεση της οποίας θα εκτυλίσσεται στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό, χωρίς να δώσει περισσότερες λεπτομέρειες. Πληροφορίες της ειδοσεογραφικής ιστοσελίδας Deadline, που ειδικεύεται στη βιομηχανία του κινηματογράφου, θέλουν τον Κρουζ να συνεργάζεται για την παραγωγή με την εταιρεία SpaceX του Ελον Μασκ. Σε χθεσινό μήνυμά του στο Twitter, ο διοικητής της NASA Τζιμ Μπράιντενστιν

Εάν επιβεβαιωθεί η πληροφορία, ο κινηματογραφικός αστεράς θα πετάξει σε τροχιά με πύραυλο του Ελον Μασκ.

εξέφρασε τη χαρά του για τη συνεργασία με τον Τομ Κρουζ. «Δημοφιλή μέσα, όπως ο κινηματογράφος, είναι ικανά να εμπνεύσουν τη νέα γενιά επιστημόνων, που θα επιτρέψουν την πραγμάτωση των φιλοδοξιών μελλοντικών σχεδίων της NASA», έγραψε ο Μπράιντενστιν. Δεν θα είναι η πρώτη φορά που ο 57χρονος Τομ Κρουζ θα συμμετάσχει σε επικίνδυνες κινηματογραφικές σκηνές, αν και η NASA δεν διευκρίνισε εάν τα γυρίσματα της ταινίας θα πραγματοποιηθούν στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό ή σε στούντιο του Χόλιγουντ. Παρότι η εταιρεία του Ελον Μασκ, που έχει πραγματοποιήσει επιτυχημένες αποστολές σε τροχιά γύρω από τη Γη, δεν επιβεβαίωσε τη συνεργασία της με τον Κρουζ,

Εικονογράφηση που δόθηκε στη δημοσιότητα από τη NASA τον περασμένο μήνα δείχνει αστροναύτες του «Artemis» στη Σελήνη.

ο ηθοποιοί θα μπορούσε θεωρητικά να ταξιδέψει στον ΔΔΣ με πύραυλο Dragon crew, ο οποίος ανεφοδιάζει τακτικά τον σταθμό και μεταφέρει πληρώματα. Ο πύραυλος είναι σχεδιασμένος για να μεταφέρει τέσσερα άτομα σε τροχιά. Σε χθεσινό μήνυμά του στο Twitter, ο Ελον Μασκ έγραψε: «Ακούγεται πολύ διασκεδαστικό!»

Η NASA είχε ανακοινώσει πέρυσι την πρόθεσή της να επιτρέψει τη μετάβαση –επ' αμοιβή– ιδιωτών αστροναυτών στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό για παραμονή τριάντα ημερών. Οι πελάτες - αστροναύτες θα μπορούν να μεταβούν στον ΔΔΣ χάρη στον πύραυλο SpaceX του Μασκ ή στον CST-100 Starliner της εταιρείας Boeing, που είναι σχεδιασμένοι

για πρόσδεση στον σταθμό. Ιδιωτικές εταιρείες θα μπορούν επίσης να πληρώνουν για να αποκτήσουν πρόσβαση στον ΔΔΣ, δίνοντας την ευκαιρία στο επιστημονικό προσωπικό τους να πραγματοποιήσει πειράματα σε τροχιά.

Οι εταιρείες αυτές θα υποχρεώνονται να αναλάβουν τα έξοδα της αποστολής, περιορίζοντας το μεγάλο κόστος λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού. Στα τέλη Μαρτίου, η εταιρεία Axiom Space ανακοίνωσε ότι υπέγραψε συμβόλαιο με τη SpaceX του Μασκ για τη μεταφορά επαγγελματία αστροναύτη και τριών επιβατών στον ΔΔΣ στις αρχές του 2021, οδηγώντας τους δημοσιογράφους του Deadline να υποθέσουν ότι πρόκειται για τον Κρουζ και κινηματο-

γραφικό συνεργείο αποτελούμενο από δύο τεχνικούς. Παλαιότερα σχέδια για διαστημικές πτήσεις διασημοτήτων και μεγαλεπιβολές φιλοδοξίες για κινηματογραφικές ταινίες στο Διάστημα, όμως, ναυάγησαν πριν οι πύραυλοι φθάσουν στην εξέδρα εκτόξευσης. Το 2002, ο τραγουδιστής Lays Μπας του συγκροτήματος NSYNC είχε ξεκινήσει εκπαίδευση για να πετάξει με ρωσικό διαστημόπλοιο Σογιούζ στον ΔΔΣ, αλλά ακύρωσε εντέλει τα σχέδιά του εξαιτίας απουσίας χορηγών. Το 2000, Ρώσος ηθοποιός σχεδίαζε να πετάξει στον παροπλισμένο πύλον ρωσικό διαστημικό σταθμό Μίρ, αλλά η επιχείρηση ματαιώθηκε εξαιτίας έλλειψης κεφαλαίων.

A.P.

Ξαναζούμε εμπειρίες μας και την ώρα του ύπνου μας

ΕΞέχουσα σημασία φαίνεται, σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες, ότι έχει ο ύπνος για την υγεία και την εξέλιξη του ανθρώπου. Ηδν γνωρίζαμε από παλιά ότι τα ζώα, όταν κοιμούνται, αναπαράγουν και ξαναζούν τα βιώματα της ενσυνείδητης (ξήπνιας) ζωής τους, προκειμένου να σταθεροποιήσουν τις μνήμες τους. Τώρα, αποδεικνύεται ότι και ο άνθρωπος κάνει ακριβώς το ίδιο. «Είναι η πρώτη φορά που αποδείξαμε ότι ακριβώς η ίδια αναπαραγωγή των βιωμάτων, που διαπιστώνουμε στα ζώα όταν κοιμούνται, πραγματοποιείται και στον ανθρώπινο εγκέφαλο», επισημαίνει η δρ Μπέατα Γιαροζίβιτς, του Πανεπιστημίου Στάνφορντ, που είναι επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας στην εταιρεία εγκεφαλικών εμφυτευμάτων Neuropace.

Ο υπόκαμπος, μια εγκεφαλική δομή, φαίνεται ότι «φωτογραφίζει» τις συνάψεις που δραστηριοποιούνται κατά τη δημιουργία μιας νέας ανάμνησης και τις ενεργοποιεί εκ νέου, κατά τη διάρκεια του ύπνου, έτσι ώστε η μνήμη του βιώματος να γίνει μόνιμη.

Η επιστημονική διαπίστωση έγινε με τη βοήθεια δύο εθελοντών του ερευνητικού προγράμματος BrainGate, που αναπτύσσει πιθανές διασυνδέσεις ανάμεσα στον ανθρώπινο εγκέφαλο και στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Στον εγκέφαλο των δύο εθελοντών, που ήταν τετραπληγικοί, είχαν τοποθετηθεί συστοιχίες ηλεκτροδίων που κατέγραφαν την ενεργοποίηση των νευρώνων του κινητικού φλοιού. Οι εθελοντές μπορούσαν να μετακινήσουν έναν δείκτη σε μια οθόνη, με τη δύναμη της σκέψης. Οι ερευνητές τους ζήτησαν να κινήσουν τον δείκτη κατά συγκεκριμένα σχήματα. Στη συνέχεια οι εθελοντές αποκοιμήθηκαν για 30 λεπτά, ενώ τα ηλεκτρόδια συνέχιζαν να καταγράφουν την εγκεφαλική τους λειτουργία. Διαπιστώθηκε ότι η ενεργοποίηση των νευρώνων στον κινητικό φλοιό, που σχετιζόταν με την κίνηση του δείκτη, ήταν

Νεοϋορκέζοι κοιμούνται σε βαγόνι του μετρό της μεγαλούπολης των ΗΠΑ.

συχνότερη από ό,τι θα ανέμενε κανείς, γεγονός που σημαίνει ότι ο εγκέφαλος των εθελοντών, κατά τη διάρκεια του ύπνου, επανέλαβε ξανά και ξανά τη συγκεκριμένη εμπειρία, προσπαθώντας να την εδραιώσει ως ανάμνηση.

Η Γιαροζίβιτς παραδέχεται ότι ακόμα είναι πάρα πολλά που δεν γνωρίζουμε για τον ύπνο. Κάποιες παρατηρήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε ζώα, βέβαια, υποδεικνύουν ότι έχει εξέχουσα σημασία για τον εγκέφαλο, αλλά και γενικότερα για την καλή κατάσταση του οργανισμού. Πειραματόζωα, παραδείγματα χάριν, που αποστερήθηκαν τον ύπνο, πέθαναν μέσα σε ελάχιστο χρόνο, ενώ άνθρωποι που παραμένουν άγρυπνοι επί μερικές ημέρες δεν είναι σπάνιο να έχουν παραισθήσεις ή και επιληπτικούς σπασμούς.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε ασφαλή καταφύγια στρέφονται οι επενδυτές

Πτωτικά κινήθηκαν οι παγκόσμιες χρηματιστηριακές αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε. Παρά τις προσδοκίες των επενδυτών για σταδιακή επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας, ο επικεφαλής της Federal Reserve, Τζερόμι Πάουελ, τόνισε πως η αμερικανική οικονομία διανύει τη μεγαλύτερη ύφεση από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, επισπαιμώντας ότι οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες και υποκινούνται σε σημαντικούς πτωτικούς κινδύνους. Επίσης, υπογράμμισε πως η επιπλέον δημοσιονομική στήριξη θα μπορούσε να αποβεί δαπανηρή, αλλά είναι αναγκαία εφόσον βοηθήσει να αποφευχθούν μακροπρόθεσμες οικονομικές ζημιές και συμβάλει σε μία ισχυρότερη ανάκαμψη. Με τις αγορές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης να προεξοφλούν για πρώτη φορά αρνητικά επιτόκια μέχρι τα μέσα του 2021, ο Τζερόμι Πάουελ ξεκαθάρισε πως στην παρούσα φάση δεν εξετάζεται η υιοθέτηση αρνητικών επιτοκίων καθώς δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς τους. Αλλά και οι δηλώσεις του επικεφαλής λοιμωξιολόγου των ΗΠΑ, Αντονι Φάουσι, για τον κίνδυνο αύξησης των κρουσμάτων από μια πρόωρη άρση/χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων προκάλεσαν προβληματισμό. Επιπρόσθετα, η μεγάλη αύξηση νέων επιβεβαιωμένων κρουσμάτων σε περιοχές στη Νότια Κορέα, τη Γερμανία καθώς και τη Γουάιν της Κίνας, για πρώτη φορά μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων στις 8 Απριλίου, αύξησε τις ανησυχίες για την πιθανότητα δεύτερου κύματος της πανδημίας. Με τους επενδυτές να στρέφονται σε ασφαλή επενδυτικά καταφύγια, τα κυβερνητικά ομόλογα κινήθηκαν ανοδικά. Σε αυτό το περιβάλλον, οι αποδόσεις του 10ετούς γεωμετρικού και αμερικανικού τίτλου (η απόδοση κινείται αντίθετα από την τιμή) υποχώρησαν σε χαμηλό εβδομάδας -0,56% και 0,60% την Πέμπτη, προτού αυξηθούν ελαφρά κοντά στο -0,53% και 0,62%, αντίστοιχα, στις αγορές της Ευρώπης την επόμενη μέρα. Το επενδυτικό κλίμα επιβαρύνουν και οι φόβοι για ενδεχόμενη επιδείνωση της εμπορικής διαμάχης μεταξύ ΗΠΑ με Κίνας, η οποία θα μπορούσε να εντείνει τις αρνητικές επιδράσεις της πανδημίας στην παγκόσμια οικονομία. Η αποστροφή των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου ευνόησε το δολάριο, με τον δείκτη DXY να ανέρχεται σε υψηλό 3 εβδομάδων 100,556 την Πέμπτη, πρώτου υποχωρήσει ελαφρώς στην περιοχή του 100,310 στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή. Οι δηλώσεις του επικεφαλής της Federal Reserve ότι δεν εξετάζεται το ενδεχόμενο αρνητικών επιτοκίων συνέβαλαν στην ανοδική πορεία του αμερικανικού νομίσματος. Σε αυτό το περιβάλλον, η ισοτιμία ευρώ/δολάριο υποχώρησε σε χαμηλό μιας εβδομάδας 1,0773 την Πέμπτη, προτού ενισχυθεί μερικώς κοντά στο 1,0798 την Παρασκευή την ώρα συγγραφής του άρθρου, σημειώνοντας εβδομαδιαίες αλλαγές περίπου 0,4%.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με άνοδο έκλεισε η χρηματιστηριακή αγορά την Τρίτη

Με άνοδο έκλεισε η χρηματιστηριακή αγορά κατά συνεδρία της Τρίτης, καθώς ο Γενικός Δείκτης σημείωσε κέρδη της τάξης του 1,18% και έκλεισε στις 47,07 μονάδες. Αυξημένος κατά 1,23% έκλεισε η διαπραγμάτευση και ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος ανέβηκε στις 27,91 μονάδες.

Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε κέρδη της τάξης του 1,18% και έκλεισε στις 47,07 μονάδες.

πεζας με όγκο €42.522,39 (τιμή €0,58 – άνοδος 4,695%), της Τράπεζας Κύπρου με €29.630,48 (τιμή €0,563 – άνοδος 1,26%), της Logica με όγκο €4.756,30 (τιμή €0,93 – άνοδος 1,09%), της Δήμητρα Επενδυτικής με όγκο €3.949,51 (τιμή €0,38 – άνοδος 2,7%) και της Πετρολίνα με όγκο €2.230 (τιμή €0,74 – χωρίς μεταβολή).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 5 κινήθηκαν ανοδικά, 2 καθοδικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός συναλλαγών ανήλθε στις 96.

Τα ισχυρότερα hedge funds ποντάρουν στη λάμψη του χρυσού

Θεωρούν εξαιρετικά πιθανή την υποτίμηση των σημαντικότερων νομισμάτων

Στον χρυσό, που έχει ήδη ανατιμηθεί κατά 12% από την αρχή του έτους, επιλέγουν να τοποθετηθούν ορισμένα από τα μεγαλύτερα hedge funds στον κόσμο. Προεξοφλούν ότι η προσπάθεια των κεντρικών τραπεζών να στηρίξουν τις οικονομίες τους τυπώνοντας απεριόριστα χρήμα θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε υποτίμηση των σημαντικότερων νομισμάτων. Εκτιμούν ως εκ τούτου πως το λαμπρότερο από τα ασφαλή καταφύγια προσφέρει τώρα τη μέγιστη δυνατή εξασφάλιση.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, ανάμεσα τους συγκαταλέγονται το Elliott Management του Πολ Σίνγκερ, το Caxton Associates του Αντρίου Λο και το Dymon Asia Capital του Ντάνι Γιονγκ.

«Ο χρυσός αποτελεί ασφαλιστική δικλίδα έναντι της υποτίμησης που θα προκαλέσουν οι κεντρικές τράπεζες τυπώνοντας χρήμα ανεξέλεγκτα», σχολίασε ο κ. Γιονγκ, του οποίου το Dymon Asia Capital έχει σημειώσει κέρδη

Πολλοί επενδυτές ισχυρίζονται ότι η πραγματική αξία του πολύτιμου μετάλλου είναι πολλαπλάσια της τρέχουσας τιμής.

36% φέτος. «Υποψιάζομαι ότι θα αρχίσουμε να βλέπουμε τις κεντρικές τράπεζες να αμφισβητούν η μία τη φερεγγυότητα της άλλης και να ζητούν να πληρωθούν σε χρυσό αντί σε δολάρια ή γιεν ή ευρώ ή οποιοδήποτε άλλο νόμισμα», σχολίασε σε πρόσφατη εκδήλωση του προς τους πελάτες του ο Τζέρι Χάγουορθ, διευθυντών σύμβουλος του 36 South Capital Advisors. Χαρακτήρισε μάλιστα τον χρυσό «συμβόλαιο εξασφάλισης έναντι κινδύνου πτώχευσης των κεντρικών τραπεζών».

Απευθυνόμενο, άλλωστε, στους επενδυτές τον περασμένο μήνα, το Elliott Management, που διαχειρίζεται κεφάλαια ύψους 40 δισ. δολαρίων, τόνισε πως ο χρυσός «είναι από τα πλέον υποτιμημένα περιουσιακά στοιχεία» στη διάθεσή μας. Προσέθεσε, μάλιστα, πως η πραγματική αξία του πολύτιμου μετάλλου είναι «πολλαπλάσια της τρέχουσας τιμής του».

Ανάμεσα στα hedge funds που επιλέγουν τοποθετήσεις σε χρυσό συγκαταλέγονται το Elliott Management του Πολ Σίνγκερ, το Caxton Associates του Αντρίου Λο και το Dymon Asia Capital του Ντάνι Γιονγκ.

Σε επιστολή τους προς τους επενδυτές τα στελέχη του fund επικαλέστηκαν τη «μανιώδη υποβάθμιση του χρήματος από όλες τις κεντρικές τράπεζες του κόσμου» αλλά και την αναπτυξιακή πολιτική των χαμηλών επιτοκίων και τη διακοπή της λειτουργίας των ορυχείων εξαιτίας της πανδημίας. Σημειωτέον ότι τα

κέρδη του συγκεκριμένου hedge fund από τοποθετήσεις σε χρυσό απέδωσαν κέρδη περίπου 2% στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του έτους.

Σε ό,τι αφορά το Caxton, έχει επίσης αντλήσει κέρδη από τα στοιχήματά του στον χρυσό και τις τοποθετήσεις του σε προθε-

σμικά συμβόλαια όπως και τα συμβόλαια ανταλλαγής των προθεσμιακών συμβολαίων με πραγματικές ράβδους χρυσού. Σε αυτό ανήκει και η επενδυτική Global που από την αρχή του έτους έχει καταγράψει κέρδη 15% όπως και η Macro που έχει συγκεντρώσει κέρδη σχεδόν 17%.

Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, πολλά hedge funds σημείωσαν αστρονομικά κέρδη από τις τοποθετήσεις τους σε χρυσό. Το Paulson & Co του Τζον Πόλσον, γνωστό για τα στοιχήματά του κατά των επισφαλών πιστώσεων πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση, κέρδισε δισεκατομμύρια το 2011 όταν το πολύτιμο μέταλλο εκτινάχθηκε και κατέγραψε ιστορικό ρεκόρ, υπερβαίνοντας τα 1.900 δολάρια. Όπως, πάντως, επισημαίνουν οι FT, δεν είναι πάντα ασφαλής η τοποθέτηση σε χρυσό. Πολλοί οικονομολόγοι προέβλεπαν πως τα προγράμματα ποσοτικών χαλάρωσης που εφήρμοσαν οι κεντρικές τράπεζες για να αντιμετωπίσουν τη χρηματοπιστωτική κρίση θα οδηγούσαν σε επιτάχυνση του πληθωρισμού και πολλοί επενδυτές είχαν στραφεί στον χρυσό οδηγώντας τον στα ύψη. Οι οικονομολόγοι διαψεύσθηκαν, όμως, και στα τέλη του 2015, όταν ο χρυσός υποχώρησε σε επίπεδα κάτω από τα 1.100 δολάρια η ουγγιά.

Σήμερα τα εν λόγω funds στοιχηματίζουν ξανά πως η αναπτυξιακή πολιτική των κεντρικών τραπεζών θα αποδυναμώσει τα σημαντικά νομίσματα, μολονότι δεν διαφαίνεται κάτι τέτοιο στην πορεία του πληθωρισμού.

Αιφνιδίασε, ωστόσο, τους αναλυτές η επιλογή πολλών επενδυτών να ρευστοποιήσουν τις θέσεις τους και να κρατήσουν μεγάλο όγκο μετρητών στην πρόσφατη κατάρρευση των αγορών εξαιτίας της πανδημίας. Η στροφή αυτή των επενδυτών στα μετρητά προκάλεσε στις 16 Μαρτίου μια υποχώρηση του χρυσού σε επίπεδα λίγο πάνω από τα 1.450 δολάρια η ουγγιά, ενώ την ίδια στιγμή ο δείκτης S&P 500 σημείωσε τα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριών ετών.

Εκτοτε έχει ανακαμψεί βεβαίως και βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων οκτώ ετών. Στις τελευταίες δύο συνεδριάσεις οι τιμές του κυμαίνονται γύρω στα 1.700 δολάρια η ουγγιά ενώ έχει προηγηθεί εκτίναξη του στα 1.747 δολάρια στις 14 Απριλίου.

Μείωση τραπεζικών κερδών προβλέπει η Fitch

Αύξηση των πιέσεων στην κερδοφορία και στην ποιότητα του ενεργητικού των ελληνικών τραπεζών, καθώς και κινδύνους στα κεφάλαια, βλέπει ο οίκος Fitch Ratings λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας, αφήνοντας ωστόσο αμετάβλητες τις ήδη πολύ χαμηλές αξιολογήσεις που δίνει και για τις τέσσερις – Alpha Bank, Eurobank, Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πειραιώς. Παράλληλα τονίζει πως αναμένονται καθυστερήσεις στον «Ηρακλή» καθώς και αύξηση των NPLs για το σύνολο του κλάδου.

Η πιο άμεση αρνητική επίδραση για τις αξιολογήσεις σχετίζεται πλέον με τον αντίκτυπο της πανδημίας στις ήδη αδύναμες κεφαλαιακές θέσεις και στην ποιότητα του ενεργητικού του κλάδου, όπως σημειώνει η Fitch. Συνεχίζει να εκτιμά πως η συρρίκνωση του ελληνικού ΑΕΠ φέτος θα φτάσει το 8,1% και αναμένει ανάκαμψη της δραστηριότητας το δεύτερο εξάμηνο του 2020 και το 2021, με την ανάπτυξη να κινείται στο 5,1% το 2021, και όλα αυτά με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει ένα δεύτερο κύμα της πανδημίας αργότερα στο έτος.

Όπως επισημαίνει, πριν από το ξέσπασμα της υγειονομικής κρίσης, ο ελληνικός τραπεζικός κλάδος κατέγραφε σημαντική πρόοδο στην εκκαθάριση των προβληματικών δανείων μέσω πωλήσεων, διαγραφών και αναδιρθρώσεων, με τον δείκτη NPLs το 2019 να υποχωρεί κατά 16% και στο 41%.

Στόχος ήταν η μείωσή του κάτω από το 20% έως τα τέλη του 2021 με τη βοήθεια των μεγάλων τιτλοποιήσεων στο σχέδιο «Ηρακλής». Ωστόσο η κρίση λόγω πανδημίας θα οδηγήσει σε καθυστερήσεις αυτών των σχεδίων και,

Η Fitch αναμένει αύξηση των πιέσεων στην κερδοφορία λόγω του χαμηλότερου όγκου των δραστηριοτήτων και των αυξανόμενων χρεώσεων απομείωσης, παρά την ευελιξία που έχουν προσφέρει οι Αρχές.

Αναμένει καθυστερήσεις στο σχέδιο «Ηρακλής» και αύξηση κόκκινων δανείων για το σύνολο του κλάδου.

κατά την άποψη του οίκου, σε αύξηση των NPLs.

Η Fitch αναμένει αύξηση των πιέσεων στην κερδοφορία του κλάδου λόγω του χαμηλότερου όγκου των δραστηριοτήτων και των αυξανόμενων χρεώσεων απομείωσης (LIC), παρά την ευελιξία που έχουν προσφέρει οι Αρχές. Επίσης, τονίζει, τα κεφάλαια των ελληνικών τραπεζών

παραμένουν εξαιρετικώς ευάλωτα στην περαιτέρω επιδείνωση της ποιότητας του ενεργητικού, λόγω της σημαντικής επιβάρυνσης στα προβληματικά assets και της αδύναμης κερδοφορίας.

Η ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών, αν και συνεχίζει να ενισχύεται, παραμένει σχετικά αδύναμη συγκριτικά με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και είναι ευαίσθητη στην εμπιστοσύνη των καταθετών και των επενδυτών. Όπως εκτιμά πάντως, οι κίνδυνοι για το χρηματοδοτικό προφίλ των ελληνικών τραπεζών από την τρέχουσα κρίση είναι μακροπρόθεσμοι (π.χ. αναχρηματοδότηση μακροπρόθεσμου χρέους και έκδοση νέων τίτλων) παρά βραχυπρόθεσμοι, δεδομένης της μειωμένης χρησιμότητας βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων και τη σημαντική στήριξη από το QE καθώς και τα προγράμματα TLTRO της ΕΚΤ.

Τέλος, ο οίκος εμφανίζεται ελαφρώς πιο αισιόδοξος για τη Eurobank, σημειώνοντας πως η αξιολογήσή της (CCC+) θα μπορούσε να αναβαθμιστεί εάν ολοκληρωθεί επιτυχώς η προγραμματισμένη τιτλοποίηση Cairo στο β' τρίμηνο, χωρίς να αποδυναμωθεί σημαντικά η κεφαλαιακή της θέση και εάν οι προοπτικές του λειτουργικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα δεν εξασθενήσουν περαιτέρω λόγω της πανδημίας. Σε ό,τι αφορά τις Alpha Bank (CCC+), Εθνική (CCC+) και Πειραιώς (CC) ωστόσο, ο οίκος αναφέρει ότι η αναβάθμιση είναι απίθανη στο τρέχον περιβάλλον και θα απαιτούσε από τις τρεις τράπεζες να δείξουν ότι είναι σε θέση να αντέξουν την πίεση στην ποιότητα του ενεργητικού και στην κεφαλαιοποίηση κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Deloitte

Αντιμετωπίζοντας τον COVID-19 με ανθεκτικότητα

Οι αρχές λαμβάνουν αποφασιστικά μέτρα που οδηγούν τις επιχειρήσεις στην επανεξέταση της επάρκειας των μέτρων ετοιμότητάς τους. Στόχος μας είναι να βοηθάμε τις επιχειρήσεις να διαχειριστούν τους επιχειρηματικούς κινδύνους από την έξαρση του COVID-19.

www.deloitte.com/COVID-19

